דבר

חדשות חוץ	5
ספורט	6–8
כלכלה	14–15
עכשיו	10–11
יומן חוץ	12

על צרותיהם של איכרי רוסיה נוספה השנה בצורת קשה שמאיימת להפוך אותם לעניים עוד יותר. (עמ' 12)

אחרי נדידת הסבבים מערוץ לערוץ הגיע תור הכתבים. ירון דקל ודרי סוקניק הם הראשונים אך לא האחרונים. (עמ' 10)

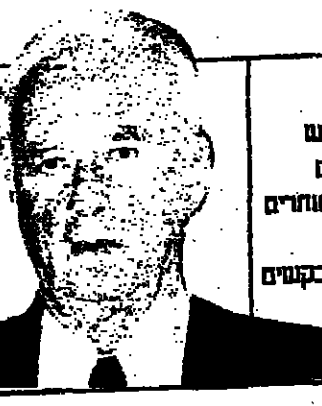

קשה שלא להתרשם שיש גורמים צבאיים ישראליים החותרים נגד מדיניות הממשלה ומבקשים להכשילה. (עמ' 9)

16 עמודים, המחיר 3.50 ש"ח · בכלל מע"מ · באילת 2.99 ש"ח

צה"ל מתריע מפני הסחף בעמדות ישראל בעניין סידורי הביטחון

כך מתברר מהתייעצות רמת דרג בלשכת משרד הביטחון בת"א ביום שישי; היום שוב תהיה התייעצות נוספת; בשיחות אילת התברר כי הפלסטינים מתנגדים לפיקוח ישראלי על תוכניות המיתאר שלהם בגדה

מאת סופי בסוק

בשיחות אילת נתגלו בשבוע שעבר חילוקי דעות חריפים בוועדה הדנה בהעברת הסמכויות בנושאי קרקע מישראל לרשות הפלסטינית. הפלסטינים מתנגדים בתוקף לכל פיקוח ישראלי, כמו זה הנהוג בעזה, על תוכניות המיתאר והתכנון שלהם בגדה. ישראל, לעומת זאת, אינה מוכנה לוותר על זכות המלה האחרונה בנוגע לתכניות הפלסטיניות, אם אלה יפגעו באינטרסים חיוניים שלה, בעיקר בתחום הבטחוני.

ביום שישי התקיימה בלשכת שר הבטחון בתל אביב, התייעצות רמת דרג על שיחות אילת, בהשתתפות ראש הממשלה יצחק רבין, השרים משה שחל, יוסי שריד ואהוד ברק, בכירים בצה"ל וראשי המשלחות הישראלית לאילת. אלוף עוזי דיין, התריע נגד כמה סעיפים בהסכם הבטחוני המתגבש עם הפלסטינים. בין השאר, הזהיר דיין כי הפלסטינים עלולים לעבות את נוכחותם באזורים מסוימים, בעלי חשיבות בטחונית ואזורית לישראל, ובכך לפגוע באינטרסים ישראלים ארוכי טווח — לדוגמא, ביחס לגבולות הקבע של ישראל. אנשי הצבא התריעו גם ביחס לסחף הקיים, לדעתם, בשיחות אילת ביחס לסידורי הביטחון.

הם מזהירים כי אם לא תרתע ישראל את הדרישות הפלסטיניות, יסוכם ביחס לאזור הכפרי שאזור B, סידורי ביטחון דומים לאלה שנקבעו בערים. נודע כי הפלסטינים מתנים סידורים משותפים בערים בסידורים משותפים בכפרים. עד כה סרבה ישראל לסידורים משותפים באזור B, על סמך לקחי "עזה ויריחו תחילה". בנושא חברון לא הושגה השבוע התקדמות. ישראל ממשיכה לעמוד על השארת השליטה בעיר בידיה, היא מוכנה לאפשר נוכחות של שוטרים פלסטינים, עם סמכויות מוגבלות, ועם אקדחים בלבד, בשכונות הרחוקות של העיר. פרס וערפאת סיכמו כבר לפני חודש נוכחות מצומצמת של משקיפים בינלאומיים בעיר. הפלסטינים דורשים כי ישראל תעביר להם את השליטה בעיר, וכי צה"ל ישאר רק באזורים בהם חיים יהודים והמערת המכפלה.

גם בנושא האסירים הפלסטינים קיימות עדיין מחלוקות קשות בין ישראל והפלסטינים — הן ביחס למספר המשוחררים ולרשימות המשוחררים, והן בשאלת מועד גל השחרורים השלישי והאחרון. הפלסטינים דורשים כי גל זה, האמור להיות הגדול ביותר, יתבצע בבאי הקרוב, עם תחילת הדיונים על הסדר הקבע. ישראל דורשת מועד מאוחר יותר. בתחילת השבוע תתכנס ועדת השרים הישראלית המיוחדת לנושא האסירים, כדי לגבש את עמדת ישראל. בוועדה חברים השרים דוד ליבאי, משה שחל ויוסי שריד, ונראה כי גם רבין ישתתף בישיבה.

היום, לקראת שבוע דיונים נוסף באילת, יתכנס שוב הפורום שנפגש ביום שישי, הפעם בלשכת ראש הממשלה בירושלים, לקבלת החלטות והכרעות. בשיחות השבוע יחל הדיון על מעמדה של ישראל במקומות הקדושים בגדה, כולל קבר רחל בבית לחם וקבר יוסף בשכם.

בשיחה שקיימו שר החוץ, שמעון פרס, וראש הרשות הפלסטינית, יאסר ערפאת, במילאנו בסוף השבוע, נדונו דרכים להאצת המשא ומתן המדיני, כדי להביא לחתימה על "הסכם הביניים" עוד החודש. שני האישים גם סיכמו כי הבחירות בשטחים יתקיימו השנה. ערפאת הדגיש כי הנושא הבעייתי ביותר מבחינת הפלסטינים, עד כה, הוא חברון.

השניים סיכמו כי ייפגשו שוב באמצע השבוע, כנראה בטאבה, במתכונת מרתון השיחות הקודם, כדי לפתור את מירב הבעיות שהצוותים באילת לא יצליחו לפתור. מקורבים לפרס הדגישו אתמול את ההתבטאויות האחרונות של ערפאת כנגד הטרור. בשיחה קודמת שקיימו פרס וערפאת במילאנו השתתף גם ג'אני אגנילי, הבעלים של פיאט. אגנילי, ידיד של פרס, הציע לערפאת להקים קו לייצור משאיות קטנות בעזה, בתנאי שערפאת יתחייב לשווק את תוצרת המפעל גם במדינות ערביות. המפעל אמור להעסיק 1,000 עובדים.

אתמול האשימו גורמים מדיניים ובטחוניים את היועץ המשפטי לממשלה וגורמי איכות סביבה, כי עיכבו את סלילת כביש עוקף בית לחם, ולפיכך הכביש לא יהיה מוכן עד סוף דצמבר, כמתוכנן. עיכוב בסיום סלילת הכביש עלול לעכב את הפריסה מחדש של צה"ל באזור בית לחם. הכביש עובר בחלקו בשטח ישראל ובחלקו בגדה. לדברי המאשימים, היועץ המשפטי, מיכאל בן יאיר, לא פעל במלוא הנחישות כדי להפקיע את הקרקעות הנדרשות, ואילו גורמי איכות הסביבה עיכבו פעולות חיוניות מתוך אינטרסים צרים. השר לאיכות הסביבה, יוסי שריד, דחה בתוקף את ההאשמות. "בדיוק ההפך הוא הנכון. גם הגופים הירוקים וגם היועץ המשפטי לממשלה עשו ועושים כל מאמץ כדי לאפשר את מלאכת הסלילה וכדי להקל עליה", אמר שריד. לדעתו, הגופים הירוקים ראויים לכל שבח על ההבנה שגילו לצרכים הבטחוניים והמדיניים, למרות הנזקים שתגרום סלילת הכביש לטבע ולנוף ואף לגן לאומי.

כריסטופר יגיע למסע דילוגים – אחרי החגים

מאת דרורה פרל, וושינגטון

הממשל האמריקני בודק מועדים מתאימים למסע דילוגים נוסף של מזכיר המדינה וורן כריסטופר במזרח התיכון, לאחר טקס החתימה על הסכם הביניים עם הפלסטינים. מקורות בוושינגטון מסרו כי מייד עם שובו של ראש צוות השלום האמריקני, דניס רוס, לעבודה ביום חמישי שעבר, הוא נועד עם שגריר סוריה בארה"ב, וליד מועלם, ושוחח בטלפון עם שגריר ישראל איתמר רבינוביץ', במגמה למנוע הפסקה ממושכת במשא ומתן בין שתי המדינות.

הממשל מתקשה למצוא מועד למסעו של כריסטופר. לאחר טקס החתימה, אם יתקיים במועד המתוכנן, ה-18 בספטמבר, תחל תקופת החגים בישראל, ובסוף החודש תיפתח עצרת האו"ם. בנוסף, במהלך חודש אוקטובר מתוכנן ביקור של ראש הממשלה, יצחק רבין, בניו-יורק, להגיגות ציון חמישים שנה לכינון האו"ם.

מקורות בממשל מסרו כי ארה"ב מבקשת להבטיח מראש שביקור של כריסטופר יביא לחידוש השיחות של קבוצות העבודה הצבאיות, שתוכננו בעקבות המפגש בין הרמטכ"ל הישראלי אמנון שחק לבין עמיתו הסורי חיכמת שיהאבי, אך לא יצאו לפועל בשל סירובם של הסורים לשגר את משלחתם.

בוושינגטון מדגישים כי לאחרונה חל צינון ביחסי ארה"ב-סוריה בעקבות איומים של ארגוני הטרור האיסלאמיים השוכנים בדמשק נגד אזרחים ואינטרסים אמריקניים. גם התקפות של גורמים סוריים על רוס, על מה שהם מכנים התקרבותו לישראל ולרבין, לא תרמו ליחסים בין שתי המדינות.

ארה"ב גם העבירה, כזכור, אזהרה חריפה לדמשק, בה הבהירה שסוריה אחראית לאיומים של ארגונים פלסטינים קיצוניים נגד מטרות אמריקניות, בעקבות מאסרו של איש החמאס אבו מרזוק, בארה"ב.

● הרחבה בעמוד 3

אנשי ביטחון ישראלים בוחנים את מכוניתו של עמנואל מלול אחרי שפרץ את מחסום ארז (צילום: אבי ישראל, באדיבות "מעריב")

סא"ל (במיל.) פרץ מחסום פלסטיני ונורה למוות

הגנרל יוסף: השוטרים הפלסטינים ירו תחילה באוויר, אח"כ אל הגלגלים ורק בסוף כדי לפגוע; נראה כי עמנואל מלול כבן 50 ביקש להתאבד; אחיו: הוא היה אדם חזק

מאת יוסי מורפשטיין ורמי שני

עמנואל מלול, תושב קריית אונו, נהרג אתמול בידי שוטרי מחסום פלסטיני ברצועת עזה, לאחר שפרץ במכוניתו את מחסום ארז, ולאחר מכן מספר מחסומים פלסטיניים.

מלול, בגה צה"ל סגן אלוף במילואים בן 48, מת מפצעיו בבית חולים בעזה. ועדה משותפת לצה"ל ולמשטרה הפלסטינית תחקור את נסיבות התקרית.

סמוך לשעה שתיים בצהריים הגיע מלול במכוניתו, כשסרט בד קשור לראשו, למחסום ארז. למרות אזהרות השוטרים במקום, הוא פרץ את המחסום בנסיעה לכיוון עזה. המכונית המשיכה לנסוע, ופרצה גם את המחסום הראשון של המשטרה הפלסטינית, בסמוך למחסום ארז. סיור משותף, ישראלי-פלסטיני, סימן לנהג לעצור את מכוניתו, אולם הוא המשיך לנסוע. כלי הרכב של הסיור רדפו אחריו.

מלול פרץ את מחסומי המשטרה המוצבים לאורך כביש מספר 4 לכיוון עזה. בכל מחסום שעבר ירו השוטרים באוויר, אולם לא כיוונו אליו ישירות. כאשר הגיע למחסום הפלסטיני הרביעי, בסמוך לבית המכס בכניסה לישוב בית להיה, אותתו לו שוב השוטרים הפלסטיניים לעצור. מלול לא נענה לקריאותיהם, והסיע את מכוניתו לתוך המחסום בכוונה לפרוץ גם אותו. השוטרים במחסום ירו בו ופצעו אותו אנושות.

לדברי הגנרל נאסר יוסף, מפקד כוחות המשטרה הפלסטינית באוטונומיה, ירו שוטרי המחסום באוויר כאות אזהרה, ולאחר מכן לכיוון גלגלי המכונית כדי לעצור אותה. לדבריו, היריות לא עצרו את הנהג, והוא המשיך לנסוע במהירות גבוהה. רק אז, מסר גנרל יוסף, ירו השוטרים לעבר המכונית עצמה, ופגעו בנהג, שנפצע בגבו.

מלול הועבר לבית החולים "שיפא" בעזה לקבלת טיפול רפואי, ושם נפטר מפצעיו.

תחילה נמסר כי מלול, שסבל מקשיים בריאותיים, אמר לאישתו שבכוונתו להתאבד, אולם משפחתו הכחישה את הדברים. הוא השאיר אחריו אשה, שני בנים, בני 19 ו-17, ושתי בנות, בנות 16 ו-12.

"הוא היה אדם חזק מאוד ובטוח בעצמו, ולכן אנחנו מופתעים מאוד שהוא היה מעורב באירוע כזה", סיפר אחיו, אבי מלול. הוא מסר כי המשפחה בהלם מוחלט, ומתקשה להאמין שעמנואל נהרג בנסיבות שתוארו ע"י הרשות הפלסטינית. הוא הוסיף כי לאחיו עבר צבאי מפואר, וכי שרת עד '90 בצה"ל, בדרגת סגן אלוף. בתפקידו האחרון היה מפקד יחידת הנשקים בפיקוד הדרום, ועמד בראש מבצעים רבים ומרדפים אחרי מחבלים.

(המשך בעמוד 2)

המורים וההורים ישביתו גם היום בתי"ס שלא תהיה בהם שמירה צמודה

מאת יעל פישביין

שני ארגוני המורים וההורים יוסיפו להשבית היום בתי ספר בהם לא תוצב שמירה צמודה. ביום שישי, עם פתיחת שנת הלימודים, הושבתו כמחצית בתי הספר העל-יסודיים וחטיבות הביניים.

ארגון המורים העל-יסודיים נסוג שלשום, בעקבות צווי מניעה שהוציא בית הדין לעבודה, מהכרזתו על שביתה כללית, והחליט להשבית רק בתי ספר בלא שמירה צמודה. בשעה שש בבוקר שלשום ניתנו צווי המניעה נגד מורי ארגון לבין הנהגות, שהתכוונו לשבות לאות סולידריות, למרות שבבתי סיפרם הציבו העיריות מאבטחים. בית הדין לעבודה קבע כי לאור הצבת המאבטחים, אין למורים עילה לשבות.

הארגון החליט לפטור מהשביתה כל רשות מקומית שתציב אבטחה לשנה שלמה, בכל מוסדות החינוך ביישוב. כ-50 רשויות מקומיות הודיעו להציב ביום שישי שמירה בשעת הלימודים. גורמים בארגון המורים טוענים שאלו היו מוכנים עוד לפני פתיחת שנת הלימודים, אולם הרשויות קיוו להסדר שישוג ברגע האחרון, ושימנע מהן את ההוצאה הכספית הכרוכה בשמירה במוסדות הביניים והעל-יסודיים.

בין הרשויות שנמסר כי חטיבות הביניים ובתיה"ס העל-יסודיים ישבתו בהן היום: בני ברק, הרצליה, עכו, בת-ים, רמת גן, חדרה, אשדוד, טבריה, רחובות, קריית אתא, אשקלון וטירת-הכרמל.

על פי דיווחי הסתדרות המורים מספר רשויות הצליחו לארגן שמירה חלקית בלבד, ביניהן תל אביב, חדרה ורחובות. בהרצליה הציבה העירייה פקחים ללא נשק בפתחי בתי הספר העל יסודיים וחטיבות הביניים, אך המורים סרבו להתחיל ללמד.

המורים הגיבו בחומרה על התקפות ראשי משרד החינוך עליהם בגין השביתה. "הם מנסים להתחמק מהתמודדות עם הבעיה, ומפנים את האש הציבורית נגד המורים. זה לא פותר את הבעיה, וכמובן שזה גם לא עולה בקנה אחד עם הניסיון של משרד החינוך להעלות את מעמד המורה", נמסר מהסתדרות המורים.

מאבקם של המורים וההורים להציב מאבטחים צמודים בכל בתי הספר הצליח, וברוב המקומות נפתחה שנת הלימודים כסדרה. "השבתנו רק בתי ספר ללא שמירה צמודה. צר לנו שרק האיום בהשבתה הביא את ראשי הרשויות לדאוג לאבטחה לכולם, גם לחטיבות הביניים וגם לעל-יסודיים", נמסר מהסתדרות המורים.

במספר רשויות התבקשו ההורים לממן את השמירה. מנכ"ל משרד החינוך, ד"ר שמשון שושני, אמר שהוא מקבל בברכה את חידוש תשלום ההורים תמורת השמירה — זאת, למרות ההנחיות המפורשות שנתן המשרד להוראת ועדת החינוך של הכנסת, להפסקת הגבייה עבור שמירה בבתי הספר.

● (ראה הרחבה בעמ' 2)

שוחט: חייבים להוריד הריבית כדי לאפשר פיחות

מאת אמנון אמר ואריה דיין

שר האוצר, אברהם שוחט, קרא אתמול לנגיד בנק ישראל, יעקב פרנקל, להפחית את הריבית במשק, כדי שניתן יהיה לבצע פיחות בשער השקל. בראיון ליומן השבוע של קול ישראל, אמר שוחט כי התיסוף המתמשך בשער השקל גורם לחוסר שיווי משקל בין שוקי הריבית, האינפלציה ושער החליפין. מרכז סיעת הליכוד בוועדת הכספים, חבר הכנסת דן תיכון, קרא בתגובה לשר האוצר להתפטר.

מדיניות ריבית שונה מזו הנהוגה היום, אמר שר האוצר, תיצור איזון טוב יותר בין השווקים השונים, ותעלה את שער החליפין לרמה מתאימה, ללא צורך בביצוע פיחות יזום על ידי הממשלה.

דברים דומים אמר שר האוצר בראיון איתו שפרסם שלשום העיתון "ידיעות אחרונות". "המשק יכול היום לספוג בקלות פיחות בשיעור כזה. הריבית לא תיפגע, והשכר לא יעלה. איני רואה בכך שום סכנה של האצת אינפלציה".

מסיכום שני הראיונות עולה כי שר האוצר תומך בביצוע פיחות של כחמישה אחוזים. שוחט סבור עם זאת כי לא הממשלה צריכה לבצע את הפיחות, וכי יש להביא לשער החליפין לעלות בעקבות הורדת הריבית.

עוד אמר שר האוצר כי בשער החליפין הקיים היום קל לייבא וקשה לייצא. הוא מסכים כי שער השקל הגבוה יוצר בעייה לרווחיות היצוא. יחד עם זאת ציין שוחט כי הנתונים הכלכליים מעידים על גידול ביצוא השנה ועל כך שהמשק נמצא בריצה טובה.

בתגובה לפרסום כוונת הפיחות, קרא מרכז הליכוד בוועדת הכספים של הכנסת, ח"כ דן תיכון, לשוחט להתפטר מתפקידו. תיכון אמר כי דבריו של שוחט עלולים לגרום לתוהו ובוהו בשוק הכספים, ולסחוף את המשק למערבולת של חוסר יציבות. תיכון אמר שהתבטאויותיו של שוחט מעידות כי לשר האוצר אין כל מדיניות כלכלית. לדבריו, התבטאותו האחרונה של שוחט ממשיכה את ההצהרות על "מס הבורסה" שהוטל ובוטל, ונקודת הזיכוי שניתנה לנשים ונלקחה בחזרה.

פרשנות לוי מורב

בייגה שוחט לכוד

תסכול — זו המלה המתאימה ביותר לתאור "משבר הפיחות" שפרץ ביום שישי בבוקר, בעקבות הראיון של שוחט ל"ידיעות אחרונות".

שר האוצר של ממשלת רבין זוקף לזכותו הרבה הישגים נאים בתחום הכלכלי. למרות זאת מעמדו אצל ראש הממשלה אינו משקף זאת. הראיון בעיתון יום שישי, ולמחרת בבוקר ב"קול ישראל", ממחיש עד כמה שביר מעמדו של שוחט בממשלה.

טענתו של שר האוצר נכונה. אם לא רוצים לבצע פיחות יזום חד פעמי, ומעדיפים להניח לשוק לעשות זאת, אין דרך אחרת, אלא להוריד את הריבית על האשראי השקלי הלא צמוד, ובכך לאלץ את "הכסף החם" המתבצר במרתפי בנק ישראל לצאת מחוריו.

הצרה שכדי לעשות זאת — להוריד את הריבית — חייבים לשכנע את נגיד בנק ישראל, פרופ' יעקב פרנקל. והוא מסרב לעשות כן. וכאילו לא די בכך, הוא גם הצליח להשיג את תמיכתו של ראש הממשלה במדיניותו.

בייגה שוחט לכוד בין המיצרים. אין לו שום דרך או כלי לאלץ את פרנקל להוריד את הריבית. הרעיון לעשות זאת באמצעות שינוי "חוק בנק ישראל", בצורתם של הח"כים גדליה גל ודן תיכון, סורפד על ידי רבין. הדרך היחידה שנותרה לשוחט היא לבצע פיחות יזום חד פעמי בשיעור של 5 אחוזים. הצרה שגם לכך הוא זקוק לתמיכתו של ראש הממשלה ושל הממשלה כולה.

אילו היתה לבייגה תמיכה זו, יש לשער שהוא לא היה מתראיין על כך לתקשורת. במקום זאת היה מודיע לעם ישראל במוצאי שבת על הפיחות שבוצע. במקום לעשות כן נאלץ שר האוצר להסביר. זה לא לכבודו וגם לא מלמד שום דבר טוב על ראש הממשלה והדרך בה הוא נותן גיבוי לשר האוצר שלו.

אי אפשר להתעלם מכך ששר האוצר אינו יכול לבצע מהלך כלכלי שהוא משוכנע בנכונותו. עובדה מעציבה זו פוגעת במקרה שלנו גם בטובת המשק, לא רק בבייגה שוחט. רק הורדת ריבית ופיחות מוגבל ימנעו הרעה נוספת ומיותרת בגירעון התשלומים המסחרי. הגיע הזמן שמישהו העומד ליד אוזנו של יצחק רבין יבהיר לו זאת, ויפה שעה אחת קודם.

חרדי כבן 60 דקר קשיש ערבי בירושלים על רקע לאומני

מאת אורי רודרינגרסיא

חרדי כבן 60 דקר אתמול אחר הצהרים ערבי כבן 70 בטיילת ארמון הנציב בירושלים, ככל הנראה על רקע לאומני.

בשעות אחר הצהריים דקר משה שפיר, עובר אורח ערבי כבן 70 בגבו. לטענת שפיר, התפתח ויכוח בינו לבין הערבי, שגר במקום. הוא טען, כי הערבי ירק עליו ואף ניסה לזרוק עליו אבן.

ממשטרת ירושלים נמסר, שרק בשעות הערב המאוחרות אותר הערבי שהגיע בכוחות עצמו לבית החולים מוקאסד במזרח העיר. הוא טופל במקום ושוחרר לאחר כמה שעות לביתו. שפיר נעצר לחקירה בידי שוטרי משטרת הסיור של משטרת ירושלים. מחר הוא יובא להארכת מעצרו בבית המשפט המחוזי. שמו של הערבי לא הותר לפרסום עד לרגע זה.

ישראל הופכת למידבר אורבני

נגד עינינו מתממש חזון תעתועים: המדינה הופכת למידבר אורבני כתוצאה מתכנון ללא מחשבה תחילה ומפיתוח שאינו בר קיימא.

המידבור הבטוני הוא בלתי הפיך!

המתרחש לפנינו חמור מסכסוכים ארעיים בין עמים. הוא מסוכן ממלחמות הפורצות והחולפות עם הזמן.
התוצאה: בארץ מתהוות חברה וסביבה בלתי נשלטות.
המדינה-עיר (מגלופוליס) משנה אורחות חיינו עד ללא הכר.
מקורות הקיום כמו מים, אויר, קרקע והסביבה הטבעית - מזדהמים ונכחדים במהירות.
התשתית הערכית והאנושית והמורשת ההיסטורית נופלות קורבן לפולחן קזינו-אדמה והפערים החברתיים.

ישראל אינה מפיקה לקחי כשלונות כרכי העולם ומוראותיהם.

כשהגיע תור ישובי עמק לוד והסביבה להתמודד עם "תוכנית נתב"ג 2000" - קמה לראשונה בישראל, סערה ציבורית רחבת מימדים.
אזהרותינו והתרעותינו במרוצת השנים בנושא החלו להקלט בצבור הרחב.

כך זה התחיל:

ח"כ תמיר דורש מגבתי לפעול נגד ועדת שמירת הקרקע

הח"כ יוסף תמיר דרש אתמול משר החקלאות להסיק מסקנות לגבי הועדה לשמירת קרקע חקלאית. בעקבות הביקורת שמתח עליה בג"ץ הגבוה לצדק. בפס"ד בו ביטל בג"ץ החלטה של הועדה להועיד אדמה חקלאית ליד סביון למטרות בנייה. הוא קבע כי הועדה חרגה מסמכויותיה, נכנעה ללחצים ועברה על החוק. מר תמיר בקש לדעת מה הסתתר מאחורי ההחלטה, איזה לחצים הופעלו על הועדה ומה המסקנות נוכח האשמות החמורות שהוטחו בועדה ע"י בית המשפט.

"הארץ" 12.4.72

ח"כ נ.זוילי נרתם למערכה. העמדנוהו בעבר על הצפוי לאיכות חיינו וטיב סביבתנו בארץ. הכנסת נדרשת להגיב.

האקו-סיסטמה השבירה של ישראל בסכנה!

כל שוחרי איכות החיים והסביבה הלא ממשלתיים בארץ המאוגדים בעשרות עמותות מתייצבים לימין ישובי המועצה האזורית עמק לוד והערים באזור.

אנו מחייבים הרחבת נמל התעופה בן-גוריון בשטח פתוח בדרום הארץ. התחבורה משם למרכז הארץ תתנהל ע"י רכבת מהירה.

יוסף תמיר - יו"ר ההנהלה

בלהה גבעון, אלוף סל. גבריש שמש - ועד פעולה
פרופ' לב פישלזון
פרופ' אביטל גזית - יועצים מדעיים
דר' מירה נפני - מחקר
מרים דבנר - מזכירה כבוד
אדם טבע ודין
איגוד ערים לאיכות הסביבה
איגוד נשים אקדמאיות
ארגון לגננות הנוף
אקונס
בני ברית

האגודה הישראלית לאקולוגיה ולמדעי הסביבה
האיגוד הישראלי של אדריכלי נוף
הדסה
ההסתדרות - איכות הסביבה
המועצה למניעת רעש וזיהום אויר
התאחדות עולי ארה"ב וקנדה
ויצו
לשכת המהנדסים, האדריכלים והאקדמאים
מגן דוד ירוק
מינהלת הכנרת

מנה - המגזר הערבי
נעמת
עלמ"א
פורום המשק והכלכלה למען איכות הסביבה
קרן קיימת לישראל
רוטרי
רשת ערים בריאות
מנהלת איכות הסביבה. החי' הכלכלית, מרכז השלטון המקומי
תק"מ - מרכז ירוק

חיים וסביבה
ארגון-גג של שוחרי איכות החיים והסביבה

LIFE and ENVIRONMENT
Non-Govenrment umbrella Organization to peomote the quality of life and the environment in Israel

FOUNDED 1975 נוסד

כמחצית מבתיה"ס העל־יסודיים הושבתו

ברוב בתי הספר היסודיים נפתחה שנת הלימודים כסדרה; ארגון המורים ימשיך להשבית את בתי הספר שלא הוסדרה בהם אבטחה צמודה

מאת יעל פישביין ונפתי"ם

מאבקם של המורים וההורים להציב מאבטחים צמודים בכל בתי הספר הצליח וברוב המקומות נפתחה שנת הלימודים כסדרה. הושבתו רק בתי־ספר ללא שמירה צמודה.

במשרד החינוך נמסר, כי כמחצית מכלל התלמידים בבתי הספר העל־יסודיים פתחו שלשום בבוקר את שנת הלימודים תשנ"ו, בעוד המחצית האחרת של תלמידי בתי הספר העל־יסודיים השבתו מלימודים. ארגון המורים הודיע, כי היום ישבתו כל בתי הספר שעדיין לא הוסדרה בהם אבטחה צמודה לכל השנה.

הודעת ארגון המורים העל־יסודיים בשעות הבוקר המוקדמות, שלפיה ייפתחו הלימודים בבתי הספר המאובטחים, עמדה בניגוד להצהרות מיום ה' בלילה והגבירה את הבלבול בציבור.

ביום ה' הודיעו ראשי ארגוני המורים, לאחר שבית הדין הארצי לעבודה סירב להוציא צווי מניעה נגדם, כי במערכת חטיבות הביניים ובתי הספר התיכוניים לא תיפתח שנת הלימודים, על רקע תביעתם ותביעת ההורים לאבטח את כל מוסדות החינוך ולא להסתפק בסיורי ניידות המשטרה. אולם ביום ו' בבוקר הודיע ארגון המורים על־יסודי, כי יורה למורים לפתוח את שנת הלימודים ביישובים שראשיהם יעבירו לו בכתב חוזה אבטחה לבתי הספר לשנה שלמה.

לארגון המורים הגיעו פקסים חתומים של ראשי רשויות מקומיות ובעלויות של בתי־ספר תיכוניים מכ־50 יישובים והלימודים בהם התקיימו כסדרם.

על־פי הנתונים נפתחו הלימודים בכל גני הילדים ובתי הספר היסודיים להוציא מוסדות בודדים שבהם לא נפתחו הלימודים בשל בעיות מקומיות. לעומתם בעל־יסודיים נפתחה שנת הלימודים רק במחצית מבתי הספר. על־פי נתוני חדר המצב פתחו את שנת הלימודים כ־1.2 מיליון תלמידים וכחצי מיליון אחרים השבתו.

ב־24 רשויות מקומיות התאפשרה פתיחת שנת הלימודים לאחר שהתברר כי הרשויות שכרו מאבטחים לבתי הספר. ב־28 רשויות מקומיות אחרות פעלים מאבטחים במימון ממשלתי וגם בהן נפתחה שנת הלימודים כמתוכנן.

במחוז הדרום לא נפתחו הלימודים בבתי הספר העל־יסודיים, מלבד בבתי הספר באילת. במחוז ירושלים נפתחו הלימודים כסדרם. במחוז חיפה נפתחו הלימודים בבתי הספר העל־יסודיים למעט אלה בחדרה, בטירת הכרמל ובנשר. ובמחוז תל־אביב נפתחו חלק מבתי הספר העל יסודיים וחלקם השבתו. בתל־אביב התקיימו הלימודים בצורה חלקית אולם מהיום יתקיימו הלימודים כסדרם לאחר שראש העיר, רוני מילוא, הינחה את מנכ"ל העירייה, מאיר דורון, להפעיל שמירה בכל בתי הספר בעיר.

רק בשתי רשויות מקומיות אורגנה השבתה מוחלטת של כל מוסדות החינוך. בדימונה השבתו הלימודים כליל בשל סכסוך בין העירייה למשרד החינוך ואילו בנס־ציונה ביקש ועד ההורים להשבית את הלימודים לאות הזדהות עם המורים. אולם לחדר המצב הגיעו ידיעות שלפיהן לא היתה ההשבתה מלאה.

ארגון המורים העל־יסודיים קרא לממשלה ולוועד ההורים הארצי לסייע לרשויות המתקשות להשיג תקציב לאבטחה צמודה בהבהרה, כי היום ישבתו כל בתי הספר שעדיין לא הוסדרה בהם אבטחה צמודה לכל השנה.

וייצמן: צריך לגלות סובלנות

(עז). – מן הראוי שכל הבעיות הקשורות במערכת החינוך ייפתרו לפני שנת הלימודים – אמר נשיא המדינה, עזר וייצמן, לאחר שביקר שלשום בארבעה בתי־ספר בירושלים.

אל הנשיא נלוו ראש עיריית ירושלים, אהוד אולמרט, סגן ראש העיר, מאיר פרוש, ומנהל מינהל החינוך בעירייה, נסים סלומון.

בבית הספר היסודי יהודה הלוי אמר הנשיא לתלמידים כי "יותר מכל צריך לגלות כיום סובלנות". הוא הדגיש את חשיבות הזהירות בדרכים ושמירת חייהם של התלמידים בכל מקום.

הנשיא חנך בטקס חגיגי את בית הספר של חטיבת הביניים "מינקוף", השייך לרשת "אורט" בשכונת מנחת. בבית הספר, שבנייתו הושלמה רק לפני ימים אחדים, הושקעו 5.5 מיליון דולר.

ח"כ חזן, השרה נמיר והצנה אריד בת"א, לפני יציאתן לוועידת הנשים הבינלאומית בסין, שבה משתתפות מלבדן עוד שבע ישראליות (צילום: ישראל הדרי)

ניידות המוזה החדשות שבות לבסיסן בראשל"צ בתום יום סיור בבתי הספר

מאת ידיב בן־יהודה

שלוש ניידות משטרה "מכסות" את אבטחת בתי הספר בראשון־לציון ונס־ציונה. השוטרים, שלאחר כמה ימי תרגולים יודעים בעל־פה את מסלול הנסיעה שלהם, התייצבו לתדריך שלשום בשעה 6.20 בבוקר.

השוטרים חושבים על כל רחוב במונחים של כמה בתי־ספר וגני־ילדים יש בו. האחראי עליהם, השוטר הרצל רוש, יוצא בניידת הראשונה עם השוטר עמר. בשעה 6.42 הוא משחרר את כולם מחדר התדריכים ויוצא לבחון את הניידת המבהיקה. רוש מדביק בצד הקדמי את הסטיקר הגדול, "אבטחת מוסדות חינוך", ודוחק על כולם לצאת בזמן.

בשעה 6.44 עוזבת ניידת המוזה הראשונה את משטרת ראשון־לציון ויוצאת לדרך. חמש דקות של איחולים הדדיים בקשר המשטרתי: "שיהיה בוקר טוב והצלחה לכולנו היכרה, הילדים שלכם לומדים בבתי הספר הללו".

עד השעה 7.30 כבר עברה הניידת של השוטר הרצל רוש על פני 30 בתי־ספר ומספר דומה של גני־ילדים. הרצל ועמר בודקים אם יש שומר פרטי בכל מקום. אחרי השעה 7.30 מתחילים לראות ילדים עם ילקוט על הכתף בדרכם ליום הלימודים הראשון.

קצת אחרי 7:45 אירוע ראשון: חשד לחפץ חשוד סמוך לבית הספר ברחוב יגאל אלון. המוקדנית מוסרת על תיק שיוצאים ממנו חוטים. בתוך שתי דקות מגיעה לשם הניידת של הרצל ותוך זמן קצר אחריה גם חבלנים של המשטרה. הם מאתרים את החפץ החשוד, שמתברר כקומקום חשמלי ישן, ומרווחים על סיום האירוע. "לא תיק ולא נעליים", אומר הרצל לעמר השניים ממשיכים בסיור.

בחלק מבתי הספר הם נתקלים בהפגנות שקטות של הורים שהתברר להם שבבית הספר שבו לומד בנם לא מוצב שומר כשר. גם לפני שנה לא היה שם שומר, אבל להורים רגם 95' יש כבר מודעות לדברים כאלה. בקשר נשמעות צרחות של שוטרת שמתלוננת כי הורים מתנפלים עליה וקול עם סמכות עונה: "לא להתווכח עם הורים, זה לא עסק שלנו, להמשיך לסייר".

ב־9.00 בבוקר מסיים הרצל לטפל בחפץ חשוד נוסף, הפעם ליד גן ילדים. מדובר בשקית אשפה שמישהו זרק והרצל אומר "עשו מאיתנו זבלנים".

ב־13.00, בתום יום הלימודים הקצר, חונות הניידות החדשות בתחנת ראשון־לציון.

רבין: לא היה קורה כלום אם בני 16־17 היו מסייעים לאבטחה

מאת יעל פישביין

ראש הממשלה יצחק רבין ושר החינוך פרופ' אמנון רובינשטיין פתחו שלשום את שנת הלימודים בביקור במוסדות החינוך באזור יהודה.

במהלך הביקור אמר רבין, כי תלמידי כתות י"א־י"ב יכולים להשתתף באבטחת מוסדות החינוך. "לא היה קורה כלום אם בני 16־17 היו מתגייסים למשמר האזרחי ולוקחים חלק באבטחה. בתקופתי זאת היתה תעודת כבוד", אמר רבין.

ראש הממשלה הוסיף, שאין תחום שבו השקיעה ממשלתו בשלוש השנים האחרונות יותר מאשר בחינוך. "נטלנו סיכונים בתקציב הביטחון ובתחומים אחרים, כדי להקצות משאבים להגדלת תקציב החינוך", אמר.

בשיחה עם תלמידי כיתות י"א־י"ב אמר רבין, כי אש"ף הפסיק את השתתפותו בטרור כבר בסוף שנת 1993 וכי האיום על מדינת ישראל נובע היום מהתנועות האיסלאמיות הקיצוניות ומתנועות הסירוב שמקומן בדמשק.

רבין ביקר את אנשי ארץ־ישראל השלמה באומרו, כי כדי להגן על נתניה ועל חיפה צריך להקים גבול ביטחון על הירדן וליצור הפרדה בין פלסטינים לישראלים. הוא צידד בזכות ההפגנה אולם התבטא בחריפות נגד סירוב פקודה, חסימת כבישים ו"סגנון בוטה" של קבוצות שוליים. עוד אמר רבין לתלמידים, כי לפי הסכם ההסגרה עם הפלסטינים אין זכות הסגרה של רוצחי ישראלים בעבר ושל אחראים לרצח היושבים בבתי סוהר בתחומי הרשות הפלסטינית.

ח'אדם באיראן: ארה"ב לא תקבע גורל עיראק; אסד ורפסנג'ני מתאמים עמדות

מאת דן אבידן

סגן הנשיא הסורי, עבד אל־חלים ח'דאם, ערך אתמול ביקור חטוף בטהראן, ובמהלכו מסר שדר מהנשיא אסד לנשיא איראן, האשמי רפסנג'ני. מקורות ערביים מסרו כי ביקורו של ח'דאם בטהראן נועד לתאם עמדות בין שליטי סוריה לאיראן ביחס להתפתחויות המצב בעיראק, בעקבות עריקתו של חוסיין כאמל מבגדאד ותגבור הכוחות האמריקאיים במפרץ הפרסי.

כמו כן דנו ח'דאם ורפסנג'ני – על פי אותם המקורות – בקיפאון בתהליך השלום הישראלי־סורי ובהתמודדות הנמשכת בין צה"ל לחזבאללה בדרום לבנון. ח'דאם אמר כי כל דיבור על שלום בין ישראל לסוריה, מבלי שישראל תיסוג מכל רמת הגולן, אל מעבר לקווי ה־4 ביוני 1967, הוא "קשקש" חסר קשר למציאות. ייתכן שח'דאם נועד בטהראן עם משלחת של חזבאללה, בראשותו של איבראהים אל־אמין, המבקרת באיראן זה שבוע. זהו ביקורו השני של סגן הנשיא הסורי באיראן בשלושת החודשים האחרונים.

ח'דאם ורפסנג'ני דנו גם במצב הבלתי יציב בצפון עיראק, שם ממשיכות הסיעות הכורדיות היריבות להתכתש האחת עם השנייה, חרף המאמצים שעשה המימשל האמריקאי לפייס ביניהן. ח'דאם אמר: שממשלת סוריה מתנגדת לכך שארה"ב, או כל מדינה זרה אחרת, תקבע את גורלה של עיראק, בעקבות העימותים שפקדו את המשטר בבגדאד. "אנו תומכים בעם העיראקי ובאחדותו הטריטוריאלית של המדינה העיראקית, וכל מה שנוגע לעיראק צריך העם העיראקי לקבוע, ולא המדינות הזרות" – אמר סגן הנשיא הסורי.

השבוע ייפגשו שרי החוץ של סוריה, איראן ותורכיה על אדמת איראן, במסגרת המפגש התקופתי שהם מקיימים לדיון במצב בצפון עיראק. שלוש המדינות חוששות מהקמתה של מדינה כורדית בצפון עיראק, שתגרום למיעוטים הכורדיים בתחומיהן לתבוע הגדרה עצמית.

אמש נועד בדמשק שר החוץ הסורי, פארוק א־שרע, עם פארוק קדומי, ראש המחלקה המדינית של אש"ף המתנגד לתהליך המדיני. בפגישה השתתפו גם חבר הוועד הפועל של אש"ף מטעם המפלגה הקומוניסטית הפלסטינית, סלימאן נג'אב, ומוחמד ג'יהאד מתנגדי תהליך אוסלו בפת"ח וחבר הוועדה המרכזית של הארגון. סלימאן נג'אב הודיע את הכינוס האחרון של הוועד הפועל, שבו אושרו ההבנות שהושגו בין פרס לערפאת בטאבה, בעניין גיבוש ההסכם להרחבת הסדר הביניים בגדה.

השרה הסורית לחינוך גבוה, צאלחה סנקר, הבהירה אתמול כי ממשלת סוריה תומכת בכוחות של עמים הנתונים תחת כיבוש להיאבק לשיחרורם בדרכים אלימות. היא הגנה בכך על פעולות השרור של חזבאללה ושל קבוצות הסירוב הפלסטיניות. השרה הסורית דיברה בפקינג, ערב פתיחת הוועידה הבינלאומית לענייני האשה.

פרשן רדיו דמשק קרא אתמול לערבים להתקרב האחד לשני, ולא לאפשר לישראל לנצל את הפיצול בעולם הערבי כדי להפוך לכוח הדומיננטי במזרח התיכון. הפרשן מתח ביקורת על המלך חוסיין, בלי לנקוב בשמו, על כך שהוא מסתפק לנרמל את יחסי ירדן עם ישראל ועל ידי כך סולל את הדרך לשליטה ישראלית בכלכלה האזורית.

מדברי הפרשן השתמעה גם נימה ביקורתית כלפי הוועידה הכלכלית האזורית, שאמור המלך הירדני לארח ברבת־עמון בסוף החודש הבא. סוריה מחרימה ועידה זו, כשם שהחרימה את הוועידה הכלכלית האזורית שנערכה אשתקד בקזבלנקה. ואילו שר החוץ של תוניסיה נועד אתמול בירדן עם המלך חוסיין, ומסר לו על תמיכתו המלאה של נשיא תוניסיה בוועידה הכלכלית.

העיתון הסורי "סיריה טיימס", המתפרסם בשפה האנגלית, פרסם אתמול בהבלטה את דברי ראש הממשלה, יצחק רבין, כי מי שחושב שניתן להשיג שלום עם סוריה תוך החזקת הגולן תחת שליטה ישראלית – שוגה באשליות. אולם, העיתון הביע צער על כך שרבין לא הבהיר על מוכנות לנסיגה מכל רמת הגולן תמורת שלום.

"כל הדרום": מאות סייעני שב"כ מתפקדים לליכוד; "העבודה זרקה אותנו לכלבים"

מאת רוני ברזילי

מאות סייעני שב"כ מרצועת עזה ומהגדה, המתגוררים בערי מחוז לכיש, החלו באחרונה להתפקד לתנועת הליכוד מתוך רצון להשפיע בפריימריס של הליכוד על נציגיו בכנסת הבאה. מרבית הסייענים, שנפגשו בשדרות לצורך גיוסם לשורות הליכוד, הסבירו כי בחרו בליכוד עקב אכזבתם הקשה משלטון מפלגת העבודה, שלדבריהם ניצל אותם לצורך העבודה השחורה "וזרק אותם לכלבים". את הוספה על ההתפקדות והגישה הביא יוסי אסולין, כתב עיתון "כל הדרום", שנפגש עם כמה סייענים.

יו"ר סניף הליכוד בשדרות, ששון שרה, דיווח על התפקדות הסייענים למנהיג הליכוד, ביבי נתניהו, ולחברי הכנסת עוזי לנדאו ומיכאל איתן, שביקרו בעיירה הדרומית.

באזור לכיש הדרום מתגוררים כיום כ־1,000 משתפי פעולה עם בני משפחותיהם. מדובר בפלסטינים, שסייעו לכוחות הביטחון נגד הטרור. לעומת האכזבה שהם מביעים משלטון העבודה, משבחים הסייענים את ראש ממשלת ישראל לשעבר ומנהיג הליכוד, מנחם בגין ז"ל. "חיים של כלב עדיפים יותר מהחיים שלנו", טען אחד הסייענים, שלדבריו ולדברי חבריו בימי שלטון הליכוד היו חייהם טובים יותר מבחינה כלכלית וביטחונית.

העיתונאי אסולין מציין כי בימים אלה עוברים ראשי המולות ומנהיגי קבוצות בקרב משפחות הסייענים בערי לכיש והדרום, לצורך המיפקד לליכוד. אחד הסייענים, ג.ג, אף הצהיר כי יש בכוונתו להתמודד על מקום בכנסת מטעם הליכוד, כנציג הסייענים בישראל.

יו"ר הליכוד בשדרות, ששון שרה, הגדיר את פעילותם של הסייענים, סיפר: "הסייענים הגיעו אלי וסיפרו לי על הבעיות שלהם. הפגשתי אותם עם ביבי נתניהו ובכירים אחרים בליכוד, והם הבטיחו לעזור להם. בסך הכל, הם נתנו את חייהם שלהם בעבור מדינת ישראל, ולא משנה כרגע מתוך הסיבות. עצם העובדה שהם כאן, במעמד לא ברור, זה אומר שהם זקוקים לעזרה".

במינהלת שיקום הסייענים נמסר בתגובה, כי "ממשלת ישראל רואה כחובתה המוסרית לדאוג לביטחונם האישי ולשיקומם של הסייענים, שעזרו לרשויות הממשל הישראלי. תהליך השיקום המורכב מתרחש בתנאי משבר רב־תחומי, המוביל לבעיות אישיות רבות. לצורך זה מפעילה מינהלת השיקום קשת מגוונת ומקצועית של בעלי תפקידים, הנותנים סיוע אינטנסיבי אישי, כספי, הפתרון דיור ותעסוקה. הסייענים יכולים לקבל תעודת זהות ישראלית על פי הצורך והעניין, והם מקבלים סיוע מגורמי רווחה – כמקובל לגבי כל אזרח ישראלי במדינה".

2 אזרחים עיראקים הוחזרו לירדן לאחר שחצו הגבול לישראל

מאת רמי שני ושמעון איפרגן

שני אזרחים עיראקים חצו שלשום את הגבול מירדן לישראל מאזור ים המלח. מקורות צבאיים רשמיים מסרים שהשניים לא היו חמושים, והם הוחזרו אתמול בבוקר לירדנים לאחר שנחקרו על ידי כוחות הביטחון.

בישראל נמצאים יותר מ־30 אזרחים עיראקים במתקני כליאה, לאחר שחדרו לארץ במהלך השנים האחרונות. בימים אלה מתקיים בירור בבית המשפט הגבוה לצדק בעניינם.

פרץ מחסום

(המשך מעמוד 1)

לפני 5 שנים התגלה בראשו של עמנואל מלול גידול, והוא נותח. התברר, כי הגידול היה שפיר, אולם מאז עבר 13 ניתוחי ראש, מאחר שכל פעם התגלו עוד גידולים נוספים. הוא נזקק לטיפול רפואי צמוד וסבל גם מקשיי תפקוד.

לפני כ־5 שנים, משתכפו הניתוחים בראשו, הוא לא יכל להמשיך בתפקידו המבצעי בצה"ל, הושאל מלול כבכה צה"ל למשרד הביטחון, ועבר ביחידה לשעת חירום של המשרד. לפני 10 ימים עבר עוד ניתוח ראש בבית החולים איכילוב בתל אביב.

בלב שבור אנו מודיעים על מותה של
מתניה הרמן
לבית ברקאי
בדמי ימיה אחרי מחלה קשה
אבלים: ילדיה מירב ואיתי
ובעלה אודי הרמן
הוריה אלה ומרדכי ברקאי
אחותה דינה שמרון
עם בעלה יובל וילדיהם
ומשפחות שמאוברי והרמן
ההלוויה מחר, יום ב' בשעה 14.00 מבית ההלוויות בשדה יהושע (נוהדרה), שער 1, חיפה.
יושבים "שבעה" בבית הרמן ברחוב ביכורים 17 ב', חיפה.

בדרום

שביתת לימודים כללית בדימונה

מאת רמי שני ושמעון איפרגן

במחוז הדרום נפתחה שנת הלימודים ללא תקלות, למעט השביתה בחלק מבתי הספר התיכוניים והשבתה כללית של הלימודים בדימונה.

יותר מ־9,000 תלמידים בכל מוסדות החינוך בדימונה השבתו מלימודים על־ידי העירייה. לטענתה הקטין משרד החינוך את תקציב ההיערכות לפתיחת שנת הלימודים בעיר מ־400 אלף שקל בשנה שעברה ל־200 אלף שקל השנה, בעוד שיישובים קטנים יותר במחוז קיבלו כ־600 אלף שקל לאותה מטרה. בישיבה משותפת של הנהלת העיר וועד ההורים העירוני הוחלט שהשביתה תימשך עד שמשרד החינוך ימלא את התחייבויותיו לבניית כיתות לימוד וכיתות גן בעיר.

בבאר־שבע הוצאו צווי מניעה למורים לאחר שוועד ההורים העירוני איים להשבית את הלימודים בשל מצבם הגרוע של כמה בתי־ספר בעיר. ההודעה על צווי המניעה התקבלה מאוחר והדבר גרם לשיבושים בכמה בתי־ספר. בתי הספר התיכוניים בעיר הושבתו בהוראת ארגון המורים העל־יסודיים.

עיריית באר־שבע הגישה שלשום תלונה למשטרה בגין גרימת נזק לבית הספר "יחזק עוברה" בעיר. גורמים בעירייה סוענים, כי נציגי ועד ההורים שברו כיורים ובהים בשירותים כדי למנוע את פתיחת שנת הלימודים בבית הספר. ביום חמישי בלילה תוקנו הברזים והכיורים וכך התאפשרה פתיחת שנת הלימודים בבית הספר. בוועד ההורים דוחים את הטענות מכל וכל. בבית הספר הושקעו 210 אלף שקל והנזק שנגרם נאמד בעשרות אלפי שקל.

מנכ"ל משרד החינוך, ד"ר שמשון שושני, הודיע ביום שישי לראש העירייה, יצחק רגר, על מתן מענק של מיליון שקל להיערכות העירייה לשנת הלימודים.

באר־שבע היא העיר היחידה בארץ שמערכת החינוך בה תהיה ממוגנת בשנה הקרובה. משרד החינוך הקציב לשם כך 84 מיליון שקל.

המגזר הבדואי, שאיים בהשבתת מערכת החינוך בשל מאבקו ביישוב "חוק גל", הסיר את איומו לאחר שהובטח לראשי המושבים כי ייפגשו במהלך השבוע עם ראש הממשלה לדיון בעניין זה.

ירושלים

ארבעה בתי־ספר בשכונת רמות הושבתו עקב סכסוך חרדי־חילוני

מאת אורי דרומי־גרסיא

שנת הלימודים נפתחה כסדרה ברוב בתי הספר בירושלים. רוב בעיות האבטחה בבתי הספר בעיר נפתרו לשביעות רצונם של המורים וההורים ולמעט כמה תקלות קטנות התנהל היום הראשון ללימודים ללא הפרעה.

עם זאת השבתו ארבעה בתי־ספר ברמות עקב הסכסוך החרדי־חילוני בשכונה. התושבים החילונים אף ניסו למנוע את כניסתן של כ־50 ילדות חרדיות לגן שהופקע על־ידי העירייה לטובת החינוך החרדי. לדברי ועד הפעולה של השכונה תימשך השבתת בתי הספר עד שיוצע פתרון שישביע את רצונם של ההורים החילונים.

בכמה בתי־ספר במזרח העיר התקיימו הפגנות שקטות בדרישה לצרף את מערכת החינוך של מזרח־ירושלים לרשות הפלסטינית. כמה עשרות הורים של תלמידים בבתי הספר הערביים הסמוכים לאוגוסטה ויקטוריה הפגינו ליד מאהל המחאה של הימין. ההורים הזהירו מ"פיצוץ" עקב סמיכותו של מאהל המחאה של הימין לבתי הספר במקום. לדבריהם מתגרים אנשי הימין בתלמידות והדבר עלול להגיע לכדי סכסוך אלים. כוחות משטרה פיזרו את המפגינים ללא שימוש בכוח.

מוריהם והוריהם של כמאה תלמידים חרדים מבית הספר לחינוך מיוחד "מגן אברהם" שבמרכז ירושלים הפגינו שלשום ליד העירייה במחאה על כך שמבנה בית הספר אינו מתאים לשמש כמוסד לימודי לחינוך מיוחד. מנהל האגף לחינוך חרדי בעיריית ירושלים, אברהם שורץ, אמר, כי קיימת בעיה רצינית במוסדות החינוך המיוחד של המגזר החרדי. לדבריו גדל השנה מספר התלמידים ברשת החינוך המיוחד החרדי ב־15 אחוז.

בצפון

לימודים סדירים בחיפה; 10 בתי־ספר הושבתו בחדרה

מאת אורי שרון

שנת הלימודים בחיפה נפתחה שלשום בלא שיבושים במערכת הלימודים העירונית. העירייה דאגה מבעוד מועד להציב שומרים גם בבתי הספר העל־יסודיים, שבהם לומדים כ־17,700 תלמידים מכלל כ־55 אלף תלמידי חיפה. בבתי הספר שאינם עירוניים, כמו בטכנ"ת, "ליאו־בק" ו"ריאלי", לא התקיימו לימודים.

חלק מהתלמידים המורים לא הגיעו לבתי הספר העירוניים בעקבות ההודעות בכלי התקשורת על השבתת הלימודים במוסדות החינוך שבהם לא תהיה שמירה צמודה. המשטרה הקצתה לחיפה חמש ניידות סיור ובהן 15 שוטרים.

בחדרה השבתו הלימודים בעשרה בתי־ספר על־יסודיים, שבהם לא הוצבה שמירה צמודה. דובר העירייה מסר שהיום יתקיימו הלימודים גם בבתי ספר אלה, לאחר שהעירייה דאגה להצבת שומרים גם בהם. בחדרה 44 מוסדות לימוד. המשטרה הקצתה לעיר זו שלוש ניידות ובהן תשעה שוטרים.

אירגוני המורים בנהריה לא הסכימו לפתוח את שנת הלימודים והיתנו זאת בקבלת העתק מחוזה השמירה עם חברת האבטחה הפרטית לשנת הלימודים החדשה.

סגן שר החינוך, מיכה גולדמן, שביקר שלשום בגליל המערבי, הסדיר את העניין ומנע שיבושים בפתיחת שנת הלימודים בחטיבות הביניים ובבתי הספר העל־יסודיים בעיר.

סופשבוע בטלוויזיה / חיים נגיד

לפיד וטופז נגד ז'וז'ו חלסטרה

צביקה הדר בערוץ 2 ויאיר לפיד בערוץ 1.

גרמה היה שעוד מעט יגויסו גם השמים וכל צבאם לקידום המכירות של תכניות הבידור החדשות של יום שישי: משודרי פרומו בטלוויזיה, כתבות שער וידיעות רבות בעיתונות, העלו את הציפיות לפסגות כה גבוהות, עד שנשמתי כמעט נעתקה כאשר סוף סוף הסתיים שידור יומני החדשות, והגענו אל העיקר – עימות בין הסיטנים של תכניות הבידור בליל שבת.

כמו שהיה יכול כל ישראלי לדקלם אפילו מתוך שנתו, צביקה הדר, הוא ולא אחר, ימלא את תפקידו של מנחה תכנית הבידור המרכזית של ערוץ 2, במקום דודו טופז המיתולוגי שפרש ליום ראשון. חרב הפיפיות של הציפיות הגבוהות לא השפיעה על הפתיחה. זו נבנתה על שיתוף הקהל בלבטיו ובחרדותיו של המנחה הטירון, ועל היפוך תפקידים מתוחכם, שבו הקהל כולו, כמקהלה מדברת, מספר בדיחה, והמנחה מאזין. לסיום, הוא ישב יחידי באולם, וכל הקהל על הבמה.

תכניתו של צביקה הדר היתה צירוף אולסיסטיבי של כל הז'אנרים שנוסו בערוץ המסחרי עד כה: שעשועון וטוקשואו, תכנית בידור וסטנד־אפ קומדי. היא קמה על המנחה, ונפלה על המראיין.

יש בהדר חביבות טבעית ושמחת חיים. הוא יודע לעשות טוב על הלב, בלי בדיחות תפוטות ושמאלץ מאלץ, תכונות שקודמו היה די נגוע בהן. כפי שהיה אפשר להיווכח בהמשך, הוא גם פסנתרן לא רע, ומסוגל להפוך לשואו גם נגינה על פסנתר, ועוד בארבע ידיים עם מוסיקאי מקצועי כמו רמי קליינשטיין.

הצרה היא ששיחותיו עם מרואייניו היו משמימות ותפלות למדי. החלק של השעשועון העניק פרסים לקהל, בלי שום משימה ממשית, ולכן היה תפל וחסר פואנטה. הציטוט העצמי של מערכוני ז'וז'ו חלסטרה, החזרה אל השורשים של הקומדי סטור, ומין שעטנז לא ברור של ראיון משולב בסטנד־אפ־קומדי הבריעו את סבלנותי לבסוף.

גם אצל יאיר לפיד לא חסרו הפתעות, והעיקרית שבהן היתה בפתיחה: טופז, יריבו המסורתי של לפיד, צץ בערוץ המתחרה, ושניהם החזיקו ביוסי בנאי מזה ומזה, כאילו היה משה המתמודד עם עמלק, בשעה שהוא נאבק בברדן מן הערוץ המתחרה. המשך נראה כמשחק מראות מתעתע: ז'וז'ו חלסטרה חיקה את הגימיקים של דודו טופז בערוץ השני וחילק שם מתנות, בעוד שטופז התחפש בערוץ הראשון לז'וז'ו חלסטרה, והגיש חיקוי ווזי הנאה עצמית, דודו טופזי כל כך. שתי התכניות החלו להידמות לתאומים סיאמיים, כאשר בשתיהן היה אייסם על משחק הכדורגל הצפוי של הפועל באר־שבע נגד ברצלונה.

כאדם המכבד את עצמו, הרגשתי בשלב מסוים, שבו הגיעו התפלות השממון לשיאם, שעלי להפסיק את בהייתי במסך, ויהי מה.

עד אז הספקתי לגבש לעצמי עמדה. אכן, לכל תכנית ייחוד משלה: יאיר לפיד מנסה לעשות בידור, אבל הוא משתמש באמצעים התבוסים של העונות הקודמות. צביקה הדר מנסה לעשות טוקשואו, ומנצח בזכות אישיותו הבידורית האותנטית. אני משער שנביע הרייטינג יזענק לבסוף לז'וז'ו חלסטרה, אבל את זה היה אפשר להשיג ממילא, גם ללא תכניתו של צביקה הדר.

צ'אנס

עלה – 1, לב – 9, יהלום – 8, תלתן – 7

מזג האוויר

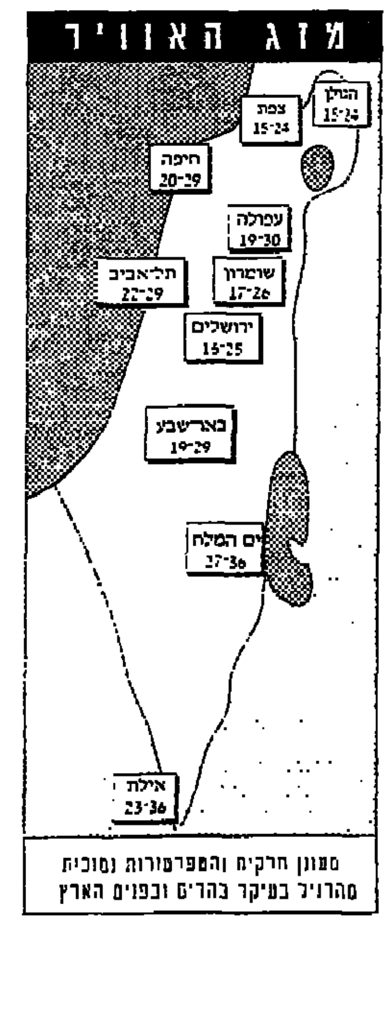

מעונן חלקית והטמפרטורה נסוכית מהרגיל בעיקר בהרים ובפנים הארץ

דבר DAVAR
מייסד ועורך ראשון: ברל כצנלסון
עורך ראשי: רון בן־ישי

המו"ל: "דבר בע"מ"	
נדפס ב"דפוס החדש" בע"מ	רחוב חוסה ומגדל 2, ת"א
המערכת וההנהלה תל־אביב	סניפים:
רחוב שינקין 45 ת.ד. 199, מיקוד 65233	ירושלים: רחוב הלל 16
טלפון: 03-5286141 (6 קווים)	טלפונים: 02-256873, 02-256589
פקסימיליה: 03-6294783	חיפה: רחוב הנביאים 27
מחלקת המנויים: 03-5281105	טלפון: 04-620111
מחלקת המודעות, טלפונים ישירים	
5286156, 5281860, 6298032	
פקסימיליה מודעות: 03-6298032	
טלפון לפניות הציבור 07.00-22.00, 03-5286141	הפצה "נר" 03-377056

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי יד

כבריתי: פריצת דרך במו"מ בין ישראל לסוריה – עוד השנה

פרס: סוריה נעה לקראת השלום בקצב של שבלול

מאת מוטי בסוק ושמואל שגב, [illegible]

שר החוץ הירדני, עבד אל־כרים כבריתי, העריך בפגישה שקיים שלשום עם שר הכלכלה ד"ר יוסי ביילין ברבת עמון, כי בתהליך השלום בין סוריה וישראל תהיה פריצת דרך עוד השנה. לדבריו, ארה"ב מתכוונת להיכנס לעובי הקורה כבר בשבועות הקרובים.

אתמול נודע כי שר החוץ האמריקאי וורן כריסטופר מתכוון לחזור למזרח התיכון עוד החודש, לאחר שישראל והפלסטינים יחתמו על הסכם אוסלו ב' בוושינגטון. לדברי כבריתי בכוונתו של כריסטופר לשבור את הקיפאון בערוץ השלום הסורי־ישראלי. האמריקאים מאשימים את סוריה בהכשלת התהליך.

כריסטופר עצמו, אמר, מרגיש פגוע לאחר שנשיא סוריה, חאפז אל־אסד, חזר בו מהתחייבות שנתן לו, כי לאחר שיחות הרמטכ"לים בוושינגטון, שנערכו בתחילת הקיץ, יתחילו שיחות בין משלחות קצינים בכירים משני הצדדים. שר החוץ, שמעון פרס, אמר אתמול באיטליה כי איננו מבין את התנהגות הסורית. מצד אחד סוריה הצהירה כי היא מאמינה באסטרטגיה של שלום, מאידך הטקטיקה שלה הפוכה: היא נעה לקראת השלום בקצב של שבלול. פרס לא שלל את האפשרות שבין ישראל וסוריה קיימת אי־הבנה מוחלטת. ישראל לא מבינה את הראש הסורי וסוריה לא מבינה את הראש הישראלי.

כבריתי, שביקר לאחרונה בערב הסעודית כדי לתאם עמדות בנושא העיראקי, אמר לביילין כי גם בריאד מייחסים חשיבות רבה לתהליך השלום הסורי־ישראלי. לראשונה דיברו הסעודים בצורה חיובית על תהליך השלום הערבי עם ישראל. כבריתי ציין כי ירדן מייחסת חשיבות רבה לסיום מהיר של המו"מ הישראלי־פלסטיני על "הסדר הביניים", שכן הוא יחזיר את מעגל השלום במזרח. שני האישים שוחחו בארבע עיניים.

קודם לכן נפגש ביילין עם רימה חאלף, שרת התכנון הכלכלי הירדני. הייתה זו הפעם הראשונה שחאלף נפגשת עם שר ישראלי. בפגישה השתתפו, מהצד הישראלי, גם מנכ"ל משרד הכלכלה, ד"ר אלון ליאל, מנהל הרשות לתכנון לאומי כלכלי רפי בראל, ויועץ התקשורת של שר הכלכלה, אביב שראון. סוכם על שיתוף פעולה ישראלי־ירדני, וישראלי־ירדני־פלסטיני, בנושאי התכנון הכלכלי. בחודש ספטמבר הקרוב יתוועדו שרי התכנון של ישראל, ירדן והפלסטינים, ביילין, חאלף וד"ר נביל שעת, לתיאום עמדות ראשון.

פגישה שנייה בין השלושה תיערך באוקטובר בבון, בהשתתפות שר התכנון הכלכלי הגרמני, שפרנגר. ביילין וחאלף דנו גם בבניית גשרים חדשים על הירדן, בשיקום גשרי אלנבי ודמיה, בפרויקטים למים וחשמל, והקמת נמל משותף לעקבה ואילת. סוכם גם על הגברת התיאום לקראת הוועידה הכלכלית הגדולה ברבת עמון, האמורה להתקיים באוקטובר. נודע כי סוריה כבר הודיעה כי תשתתף בוועידה במעמד של שר. גם נסיכויות אחרות במפרץ הפרסי הודיעו כי ישתתפו באירוע. ערב הסעודית טרם מסרה תשובה סופית. בשיחה בין ביילין וחאלף התברר, כי בנושא הבנק המזרח תיכוני הדרוש יש עדיין פערים בין ישראל וירדן.

עוד בעניין עמדתה של סוריה נמסר כי נשיאה, חאפז אל־אסד, אימץ את עמדותיהם של סגן הנשיא, עבד אל־חלים חדאם ושל הרמטכ"ל הסורי גנראל חיכמת שיהאבי, כי ראש הממשלה יצחק רבין החליט להשהות כל התקדמות בערוץ הסורי עד לאחר הבחירות לכנסת בנובמבר 1996.

מקור דיפלומטי ערבי בכיר בבירה הירדנית גילה שהנשיא אסד הגיע למסקנה זו לאחר מגעים רצופים עם הממשל האמריקאי בעניין חידוש שיחות הקצינים שהוקפאו מאז שיחות שחק־שיהאבי בוושינגטון לפני למעלה מחודשיים.

אותו מקור גילה שגם המלך חוסיין סבור כי לא תחול כל התקדמות במסלול הסורי לפני הבחירות לכנסת, וכי הביע דעתו זו באוזני כמה שרי חוץ ערביים שביקרו ברבת עמון.

כתוצאה ממסקנה סורית זו נוטה עתה דמשק לתמוך בהארכת כהונתו של נשיא לבנון, אליאס הראווי לשלוש שנים נוספות, על מנת למנוע בכך כל חשש מכך שנשיא לבנוני אחר יגלה נטייה לתמוך בהסכם נפרד עם ישראל. אסד רואה בהמשך כהונתו של הראווי ערובה לכך שהשליטה הסורית בלבנון תהיה מוחלטת. מועד כהונתו של הראווי יסתיים ב־24 בנובמבר השנה.

מנהל הווקף: להחרים את חגיגות ה־3000 של עיריית ירושלים

מאת יוסי [illegible]

אתמול אחר הצהריים נערך באוריינט האוס כינוס של כ־150 פעילים פלסטינים המייצגים את המוסדות השונים במזרח ירושלים. בכינוס נדונו הדרכים לשמירת המוסדות הפלסטיניים ולחיזוק הנוכחות הפלסטינית בעיר.

במהלך הדיונים קרא לנוכחים מנהל הווקף האסלאמי, עדנאן חוסייני, להחרים חרם מלא ומקיף את חגיגות ה־3000 של עיריית ירושלים, שעל פתיחתן עומדים להכריז מחר. לדברי חוסייני, יש פלסטינים העלולים להשתתף בחגיגות. פייסל חוסייני הסכים לדבריו והוסיף כי מדינות ערביות מחרימות את החגיגות. לדבריו, החגיגות מהוות סילוף של אופי העיר, שהיא ערבית אסלאמית. "למעשה", הוסיף, "הישראלים אינם חוגגים בעצם את ייסוד העיר לפני 3000 שנה, אלא את כיבושה" (מידי היבוסים).

פורום נציגי המוסדות התכנס מספר פעמים בעבר באוריינט האוס. הכינוס נערך הפעם על רקע פרשת שלושת המוסדות ששר המשטרה משה שחל התכוון לסגור, ולבסוף החליט לאפשר להם להמשיך בפעילותם אם יחתמו על תצהיר שאינם פועלים למען הרשות הפלסטינית. על התצהיר אמורים לחתום ראשי שניים מן המוסדות, רדואן אבו עיאש, ראש רשות השידור הפלסטינית, וד"ר חסן אבו לבדה, ראש המרכז הפלסטיני לסטטיסטיקה. מנהל מועצת הבריאות הפלסטינית, ד"ר חיכמת עג'ורי, חתם עליו כבר ביום חמישי האחרון.

פייסל חוסייני הודיע בכינוס כי עומדת לקום ועדת תיאום של המוסדות במזרח ירושלים, העתידה לרכז את הפעילות למען האוכלוסיה הפלסטינית בעיר. גורמים פלסטיניים מסרו כי הכוונה לכונן ועדה כזו קיימת זה זמן מה, והקושי לכוננה טמון בחילוקי הדעות בין המוסדות המזוהים עם ארגונים שונים ופועלים למטרות שונות.

חוסייני דיווח כי הפלסטינים קראו למדינות ערב להוציא את ירושלים מכלל המחלוקות הבין־ערביות, ולפעול בצורה מאוחדת בעניינה של העיר. לפיכך, אמר, הוקמה לאחרונה קרן בשם "בית מאל אל־קודס" (בית האוצר של ירושלים), שמטרתה לרכז את הכספים המיועדים לשימורה ולחיזוקה של הנוכחות הערבית האסלאמית בעיר. הקרן הוקמה אמנם על־ידי ארגונים בלתי ממשלתיים, אמר חוסייני, אך היא נתמכת על־ידי ממשלות ומוסדות כלכליים בעולם הערבי והאסלאמי. לדבריו, על ועדת התיאום יהיה לייצג בפני קרן זו ובפני הגורמים הערביים והאסלאמיים את צורכיהם של כל המוסדות בעיר.

דרך פעולה נוספת שתרוכז בידי ועדת התיאום תתמקד באיסוף תרומות של שקל אחד מכל אחד — תלמיד, פקיד, חקלאי וכו', במתכונת קופת הקרן הקיימת לישראל שהוצבה בעבר בכל בית ספר.

בנאומים שנשאו חוסייני ואישים אחרים שישבו על הבמה לצדו — שייח' ג'מיל חמאמי, מראשי החמאס בעזה, שייח' מחמוד חוסייני, הדרשן של מסגד אל־אקצא, המטראן לוטפי לחאם, ראש הכנסייה היוונית־קתולית, וד"ר מחמד גאראללה, פעיל החזית הדמוקרטית — גינו כולם את פעולותיה החד־צדדיות של ישראל לייהודה של ירושלים והזהירו מפני דחיקת רגלי הפלסטינים בה. כן הושמעו קריאות לגיבוש עמדה משותפת של המוסלמים והנוצרים מול פעולות אלה.

אל־חייאת: תנועת חמאס שוקלת להפוך למפלגה פוליטית

קהיר (עי.אפ.פ) — תנועת חמאס, המתנגדת לתהליך השלום עם ישראל, שוקלת להפוך למפלגה פוליטית. כך פרסם אתמול העיתון הערבי "אל־חייאת", היוצא לאור בלונדון.

"אל־חייאת" מסר כי הגיע לידיו מסמך פנימי של תנועת החמאס, ובו צוין כי "ועדת הכנה מיוחדת של תנועת החמאס החליטה, בתום דיונים ארוכים, על הקמת מוסדות שיהפכו את התנועה למפלגה פוליטית".

"שמותיהם של חברי הוועדה לא פורסמו מסיבות בטחוניות", ציין העיתון.

לדברי העיתון, "במסמך הפנימי הועלו שלוש אפשרויות לכינון המפלגה הפוליטית: הודעה חד־צדדית של התנועה, בקשת אישור מן הרשות הפלסטינית, או פתיחת דרישה עם הרשות הפלסטינית כבסיס לקבלת האישור".

"ועדת ההכנה שוקלת את האפשרויות. בכל האופציות התגלו קשיים רבים, אך בנקודת הזמן הראשית, הוקם המפלגה", נכתב במסמך.

"אל־חייאת" העריך כי הרשות הפלסטינית תאשר את הקמת המפלגה.

העיתון ציטט גורם המקורב לרשות הפלסטינית, שאמר כי "הרשות תתמוך ביוזמה זו ותעודד את החמאס להפוך למפלגה".

ראש אש"ף יאסר ערפאת עם שר החוץ שמעון פרס בכינוס של מדינאים ואנשי עסקים בכירים בעיר צרנוביו, על חוף נהר קומו בצפון איטליה (צילום: סטפאנו קאבוקי, אי.פי.)

מעצרו של גיל דהרי הוארך ב־5 ימים

השופט הסתייג מכתב האישום: "כך אפשר לעצור חצי מדינה"

החשוד לא מואשם עוד בתכנון פיגועים נגד ערבים, אלא באחזקת נשק שלא כדין

מאת אלכס סמוכין ועת"ים

מעצרו של גיל דהרי, החשוד כי התכוון לבצע פיגועים בערבים, הוארך בסוף השבוע בחמישה ימים. בכך נענה בית משפט השלום בירושלים לבקשת סניגורו של דהרי, ל[illegible] את תוקפה הקצרה לקראת הדיון בהארכת מעצרו עד תום ההליכים.

דהרי, מפקח בניה במשרד הפנים באזור ירושלים וחוזר בתשובה, נעצר לפני כשבועיים לאחר שהופלל בידי סוכן משטרתי סמוי.

על פי החשד הביע דהרי — בשיחות שקיים עם הסוכן, אשר סמך — את רצונו לפגוע בערבים. הוא הוסיף כי בכוונתו לפוצץ אוטובוס של פועלים מחברון ולהציב מכונית תופת בכפר יעבד, כפרו של ה"מהנדס", יחיא עייאש.

המשטרה טוענת עוד כי דהרי קיבל מהסוכן שני אקדחים שנגנבו ממשרד עורכי הדין רובינשטיין־מינא בירושלים.

מכתב האישום המתוקן הושמטו האישומים הנוגעים לתכנון פיגועים. הוא כלל רק סעיף הנוגע לאחזקת נשק שלא כדין.

שופט בית משפט השלום, רפי כרמל, התייחס לסעיף בכתב האישום העוסק בהתבטאויותיו של דהרי כלפי הסוכן. השופט הסתייג מהסעיף ואמר כי על סמך "דיבורים" כאלה אפשר לעצור חצי מדינה.

הסניגור, עו"ד יוסי שפירא, ביקש מהשופט לאפשר לדהרי להעביר את השבת במעצר בית. הוא ציין שנוכח עברו הנקי של החשוד לא נשקפת לציבור סכנה ממנו, והציע להלין את החשוד בביתו.

שפירא גם קבל נגד ניפוח הדברים בתקשורת וטען שמדובר בתיק קטן שלא מצדיק תקשורת כזו.

התובע התנגד לבקשה וטען שהעבירה המיוחסת לדהרי הינה מסוג העבירות שהחשוד בהן צריך להישאר במעצר. השופט קיבל את טענת התביעה.

במהלך הדיון הופיע עו"ד חנן רובינשטיין, שממשרדו נגנבו שני האקדחים. הוא אמר שלמרות שהאקדחים נמצאים כבר יותר מחודש ברשות המשטרה, לא טרחו ליידע אותו, וביקש לקבל את האקדחים לרשותו. בקשתו נדחתה.

שלושת המתנחלים מיצהר, החשודים בהתנכלות לערבים, שוחררו ממעצרם

נאסר עליהם להיכנס לשטחי יהודה ושומרון

מאת אלכס סמוכין

בית משפט השלום בירושלים שחרר בסוף השבוע את שלושת תלמידי ישיבת "עוד יוסף חי" ממעצרם.

השלושה חשודים בהתנכלות לתושבי כפר בורין הסמוך למקום מגוריהם, התנחלות יצהר. השופט, יחזקאל ברקלי, קבע ששחרורם ממעצר לא יחבל בהמשך החקירה.

יהודה ליבמן, יששכר פרץ וקטין בן 17 הובאו בסוף השבוע לדיון בהארכת מעצרם. ליבמן נחשד גם באחזקת נשק ללא רישיון. נציג המשטרה ביקש להאריך את מעצרם של ליבמן ופרץ בשבעה ימים, ואת מעצרו של הקטין בחמישה. הוא הציג בפני השופט חומר ראיות חסוי וציין כי החשודים אינם משתפים פעולה עם החוקרים.

פרקליט החשודים, עו"ד נפתלי ורצברגר, טען בדיון כי המשטרה מנסה "להרוויח זמן". רכז הבטחון השוטף ביישוב יצהר, אהרן פרץ, העיד כי ליבמן, המשמש כסגנו, החזיק בנשק שנמצא בביתו באופן חוקי.

החשודים עצמם ציינו שאינם משתפים פעולה מכיוון שהחוקרים אינם אמינים בעיניהם ופועלים ממניעים פוליטיים.

בתום הדיון החליט השופט ברקלי שהפעולות אותן ביקשה המשטרה לבצע אינן מצדיקות את השארתם של החשודים במעצר.

לגבי ליבמן, קבע השופט שהוא ישוחרר רק לאחר שימציא אישורים כי החזיק בנשק כדין. עם זאת אסר עליהם השופט להיכנס לשטחי יהודה ושומרון עד ל־10 בספטמבר.

הסכם לאיכות הסביבה בין ישראל לירדן ייחתם מחרתיים

מאת דורון [illegible]

הסכם לשיתוף פעולה בין ישראל לירדן בתחום איכות הסביבה ייחתם ביום שלישי בעקבה. על ההסכם יחתמו השר לאיכות הסביבה יוסי שריד והשר הירדני לעניינים מוניציפליים, כפריים ואיכות הסביבה.

ההסכם מפרט את התחומים בהם שתי המדינות ישתפו פעולה, ומציין את האזורים על הגבול המשותף שבהם יפעלו שני הצדדים להגנת הסביבה. עדיפות מיוחדת בהסכם ניתנה למפרץ עקבה, בשל הרגישות הסביבתית של המפרץ ומתוך רצון להגן על ריף האלמוגים במפרץ.

"האזהרה האמריקנית שלא לעלות על אוטובוסים פגעה ב'אגד'"

(עי). — סגן שר החוץ, הח"כ אלי דיין, גינה בסוף השבוע את אזהרת ממשלת ארה"ב לאזרחיה, שלא לעלות על אוטובוסים בישראל. דיין אמר שהנושא יועלה בפורום בכיר וציין שנציגי "אגד" אמרו לו שהאזהרה אכן השפיעה והתיירים נמנעים משימוש בתחבורה הציבורית.

דיין ביקר בסוף השבוע בתחנה המרכזית החדשה בתל אביב. מנהל אגף התנועה והתיירות ב"אגד", מיכה ברנר, אמר לסגן השר שמאז הפיגוע בירושלים מסתמנת ירידה בהיקפי הנוסעים בתחבורה הציבורית.

סגן השר התבקש לנצל את ביקורו השבוע במצרים, בכדי להעלות את התכנית להפעלת קו נוסעים חדש של "אגד". מדובר בקו 101 האמור לפעול מאילת לשארם ולעקבה.

בעניין מצב התחבורה בשטחים מסר נציג "אגד" לדיין שהקואופרטיב מפעיל ברחבי יש"ע כ־100 קווים, כולם באוטובוסים ממוגנים, וכי לא נרשמו מקרים בהם סירבו נהגים לעבוד בקווים אלו.

שרון: אלפי מתנדבים חמושים יבואו להגן על היהודים בחברון

(עי). — "אם הממשלה תפקיר את הישוב היהודי בחברון, יגיעו לכאן מאות ואלפי מתנדבים מרחבי הארץ להגן על היהודים בעיר" — הכריז הח"כ אריק שרון, במהלך סיור שערך ביום שישי בבוקר, בעיר חברון. שרון הוסיף כי המתנדבים יהיו חמושים, "והכל יהיה לפי החוק".

הח"כ שרון סייר תחת אבטחה כבדה, בלוויית הח"כ משה פלד מצומת ותת־אלוף (מיל.) [illegible], כדי לבדוק את ההיערכות הביטחונית בחברון לקראת הפריסה מחדש של צה"ל.

שרון ציין כי יש ליצור רצף יהודי מתל רומיידה לבית הדסה, ומשם לשכונת אברהם אבינו ולקריית ארבע. על הקסבה של העיר חברון אמר כי היא ממילא ריקה וצריכה לקשר בין הישוב היהודי בעיר לקריית ארבע.

שרון טען כי הכתבה ששודרה ביומן, אשר חשפה את בעיית המים בחברון, נועדה לשרת את מדיניותו של שמעון פרס, והיתה מסולפת. כאשר עמד סמוך לבית הקברות היהודי בעיר, הצביע שרון לעבר הבריכה התלויה בבתי הערבים בחברון והעיר: "אם היה מחסור במים לא היינו רואים את כל הבריכה תלויה בחוץ, ואם המצב היה כל כך חמור — היו מעדיפים להשתמש במים לשתייה".

יריות לעבר חיילי צה"ל בשכם

(עי). — כמה יריות נורו ביום ו' לעבר חיילי צה"ל שסיירו ליד בניין המשטרה בעיר שכם. לא היו נפגעים. בסריקות שנערכו במקום נמצאו כ־40 תרמילים. כוחות צה"ל פתחו בסריקות באזור.

איש חברת שלטי החוצות מוריד מודעה של מפלגת העבודה, לאחר שאלמונים חיבלו בה. מנהל אגף ההסברה והתקשורת במפלגת העבודה, שמעון תמיר, האשים במעשה החבלה את אנשי הליכוד. "מכירוני הליכוד", אמר, "לא יצליחו לערער את תמיכת הציבור בעבודה ובתהליך השלום" (צילום: ישראל הדרי)

פרס לשגריר סולטן: ההאשמות המצריות נגדך – מצוצות מהאצבע

מאת מוטי בסוק

שר החוץ, שמעון פרס, טילפן אתמול ממילאנו לשגריר ישראל במצרים, דוד סולטן, כדי לעודד אותו לאחר המתקפה של עיתוני מצרים נגדו בשבוע שעבר.

בשיחה הביע פרס פליאה על שעיתוני מצרים פירסמו עלילה נוראה כל כך על השגריר, כאילו רצח 100 שבויים מצרים במלחמת 1956. פרס הגדיר את הפרסומים כ"עלילה נוראה ומצוצה מהאצבע, חסרת יסוד ושחר". פרס אמר לסולטן, "אתה מהמצטיינים בעובדי משרד החוץ. כל עובדי המשרד מאחוריך. כולנו מעריכים את הישגיך בביצור יחסי ישראל־מצרים".

שר החוץ סעד בשבת ארוחת בוקר עם המיליארדר ביל גייטס, בעל חברת התוכנה "מיקרוסופט". בפגישה השתתף גם אריה סקופ, נציג מיקרוסופט בישראל. פרס טען כי מיחשוב המזרח התיכון עשוי להקפיץ את האזור שנים רבות מאוד קדימה. ישראל, לדבריו, היא המדינה המתקדמת בעולם במיחשוב מערכת החינוך שלה. פרס הציע לגייטס, שחברתו מפיצה עתה את התוכנה החדישה "חלונות 95": "תפתח עוד חלון למזרח התיכון, כי שם גם לחברה שלך וגם לך יש אתגר ענק". גייטס גילה עניין רב במה שקורה בישראל, ואף הבטיח לבוא ולבקר בארץ בעוד מספר חודשים.

צה"ל מפנה מוקשים בערבה הירדנית

מאת רמי שני

חבלני צה"ל החלו היום בפינוי מוקשים בשטחי הערבה שנמסרו לירדנים — כך נמסר ממקורות צבאיים רשמיים.

פינוי המוקשים שהציב צה"ל בעבר נכלל בסעיפי הסכם השלום, והוא ייעשה על ידי יחידות הנדסה בתיאום הירדנים.

2 בקבוקי תבערה הושלכו לעבר תחנת המשטרה בבית־לחם

(עי). — שני בקבוקי תבערה הושלכו אתמול לפני הצהריים לעבר תחנת המשטרה שבכיכר כנסיית המולד בבית־לחם.

בקבוקי התבערה התנפצו והתלקחו על הכביש. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק. כוחות הביטחון פתחו בסריקות באזור.

צירעה תקפה חייל

(עי). — חייל צה"ל נעקץ בסוף השבוע בלשונו על ידי צירעה והובהל במסוק לבית החולים הממשלתי בצפת, כשהוא סובל מקשיי נשימה.

בבית החולים עבר החייל טיפול להורדת הנפיחות ומצבו השתפר. היום הוא ישוחרר לביתו.

העוקץ היה עם הבריון בפעילות מבצעית. הוא סיפר לרופאים כי לא הבחין בצירעה המתקרבת, אלא הרגיש עקיצה, ולאחר דקות החלו לשונו ופניו להתנפח.

4 תחנות הרדיו האזורי החלו בשידוריהן

(ע). – "מדינת ישראל פותחת ברגעים אלה עידן חדש בתקשורת האלקטרונית שלנו ובכלכלה הישראלית. בהצלחה לכולנו". במלים אלה פתח ביום ו' בבוקר ראש הממשלה, יצחק רבין, את השידור הראשון של תחנות הרדיו האזוריות בישראל.

השידור הראשון יצא לדרכו ארבע שנים לאחר שהוקמה הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו.

אם יתנהלו הדברים כמצופה, יצטרפו בשנה הבאה אל ארבע התחנות האזוריות הראשונות 12 תחנות נוספות.

לפני השידור הייתה האווירה באולפני "רדיו ירושלים" מתוחה למדי. עשרות העובדים, העיתונאים והעורכים, שהמתינו בקוצר רוח לתחילת השידורים, דיברו על "היסטוריה בהתרחשותה" ועל "פריצת דרך בתקשורת הישראלית".

חצי שעה לפני שעת האפס, הגיעה למקום שרת התקשורת שולמית אלוני. בטקס קצר הסירה את הלוט מעל לשלטים שכיתוב על שמות ארבע התחנות הרשות: רדיו ירושלים, קול הים האדום, רדיו חיפה ו"רדיוס", הפועלת באיזור השרון.

חמש דקות לפני השעה תשע, כבר הסבו כל משתתפי השידור הראשון סביב שולחן עגול באולפן המרכזי בירושלים. ב־9 בדיוק נשמע אות השידור של התחנה. באוויר נשמע קולו המבורך של ראש הממשלה יצחק רבין. "זוהי רק ההתחלה", אמר רבין, "בשנה הקרובה ישדרו 16 תחנות רדיו אזוריות בישראל כולה. בכך מגשימה הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו את המשימה שהטיל עליה החוק – להקים ערוץ שני לטלוויזיה, ולפתוח תחנות רדיו אזוריות".

את השידור הנחתה השדרנית הוותיקה, עיינה איילון. לידה ישבו השרה אלוני, ראשי הרשות השנייה, גדעון רוזן, נחמן שי ומפקד גלי צה"ל, משה שלונסקי.

אלוני נרתעה קצת מהג'ינגלים הקיצביים שהושמעו מדי פעם באוזניות שהרכיבה, וביקשה שחלק מהשידורים יהיו רגועים ושלוים יותר.

נחמן שי דיבר על תחושה של הצלחה, לאחר 4 שנות עבודה קשה ברשות השנייה. מברכים רבים הצטרפו לשידור מעל גלי האתר.

השידור הועבר חליפות בין כל ארבעת התחנות האיזוריות, כשאיילון מנצחת על ההנחיה מהאולפן בירושלים.

דקות ספורות לאחר תחילת השידור, הודיעה איילון על השמעת ג'ינגל התחנה, אך במקרופונים נשמע דווקא קולו של ראש עיריית ירושלים, אהוד אולמרט. מיכאל דק, העומד בראש "רדיו ירושלים", ציין בחיוך שזוהי התקלה הטכנית הראשונה בשידורי הרדיו האזורי.

אסד יגיע היום למצרים לשיחות עם מובראק

קאהיר (רויטר). – נשיא סוריה, חאפז אל־אסד, יגיע היום למצרים לשיחות עם עמיתו המצרי, חוסני מובארק, כל מסרו אמש פקידים מצרים.

המקורות לא מסרו פרטים נוספים, אבל נראה ששני הנשיאים ידונו בתהליך השלום ובהתפתחויות בעיראק.

ביקשה צו הגנה מפני בעלה: "איים לרצוח אותי ואת ילדינו"

מאת רוני ברזילי

אם לשלושה, בת 32 מאשדוד, פנתה אתמול לבית משפט השלום בעיר בבקשה שיוציא צו הגנה מפני בעלה, שאיים לרצוח אותה ואת ילדיה.

האשה ביקשה מבית המשפט להרחיק את בעלה מהבית, כדי שיפסיק להטרידה. שופט בית משפט השלום באשדוד, חביב אמר, עיין בבקשת האשה, והחליט להוציא צו הגנה בן 90 יום לה ולילדיה, ולהורות על הרחקת הבעל מדירתו.

מצלמה ללא גבולות: שגריר ירדן בישראל, הד"ר מרואן מועשר (משמאל), אמש בפתיחת תערוכה משותפת, ראשונה מסוגה, במוזיאון ארץ ישראל (צילום: צבי גולדפרב)

הסתיים שעון הקיץ בישראל

(ע). שעון החורף בישראל נכנס אמש לתוקפו. בשעה 24.00 הוזזו מחוגי השעון שעה אחת אחורה, ולפיכך קם עם ישראל שעה מאוחר יותר.

שר הפנים, אהוד ברק, הודיע לפני כמה ימים, כי בתוקף תפקידו החליט כבר עתה ששעון הקיץ בשלוש השנים הבאות יימשך חודש מאוחר יותר ויסתיים בסוף ספטמבר.

בג"צ: המחלוקת סביב תשדיר הפרסומת לבשר בקר טרי תיושב בין הצדדים

הנושא יועלה במועצת הרשות השנייה בעוד שבועיים; בעתירה נוספת נטען כנגד החלטת הרשות, שלא לאשר תשדירי פרסומת לבירה המשלבים פרסים והגרלות

מאת מיכל סלע

במחלוקת בין מועצת הרשות השנייה לבין מפיקי תשדיר הפרסומת לבשר בקר טרי, החליט שלשום בית המשפט הגבוה לצדק להחזיר את הדיון אל הצדדים המתדיינים. עם זאת מתחו השופטים ביקורת על מועצת הרשות השנייה, שלא טרחה להודיע למפרסמים כי עומדת להם זכות הערעור.

נשוא המחלוקת הוא תשדיר הפרסומת, שבו נראים איש ואשה אוכלים ומדברים במבטא דרום אמריקני מובהק. על פי הסיפור בתשדיר, אוכל האיש בשר בכל יום זוגי בשבוע. למראה פניו העצובים אומרת האשה: לא נורא אלברטו, מחר זה יום זוגי. מאחר שדוברי עברית במבטא דרום אמריקני נוהגים להמיר את האות מ' באות נ', מתקבל ביטוי מחודד המיטות.

יוצרי התשדיר עבור מועצת הבקר, "מאיו סימון פרסום שיווק ויחסי ציבור" טוענים בעתירה לבית המשפט הגבוה לצדק שהגישו לפני כשבועיים, כי התשדיר אושר על ידי מנהלת הפיקוח על הפרסומות של הרשות השנייה. רק לאחר תקופת שידור קצרה, ביטלה הרשות את ההיתר שנתנה לפרסומאים, לאחר שהתקבלו תלונות של צופים כנגד הקישור לעניינים שיש בהם פגיעה בטעם הטוב.

בעתירה טוענת חברת הפרסום, כי לא התכוונה לתת נופך חסר טעם לתשדיר, וכי הסרתו מן המסך תגרום נזק כספי לה ולמועצת הבקר.

מועצת הרשות השנייה עומדת על דעתה, כי הביטוי הבעייתי בתשדיר נוגד את תקנון הפרסום, שעל פיו מאשרת המועצה את השידורי הפרסומת. עוד טוענה הרשות השנייה בפני בית המשפט כי האישור לתשדיר ניתן לזכייניות, וזו אמורה להתדיין עם המפרסמים. "אך המפרסמים העדיפו להתעלם מכך ועתרו נגד מועצת הרשות", אמר בשיחה ל"דבר", היועץ המשפטי של הרשות השנייה, עורך הדין יובל קרניאל.

הצדדים ידונו מחדש בנושא העתירה בישיבת מועצת הרשות בעוד שבועיים, לאחר שהעותרים יגישו ערעור תוך שבעה ימים. כמו כן החליט בית המשפט לאפשר לעותרים לשוב ולבקש סעד משפטי אם לא תיפתר המחלוקת.

עתירה שנייה בעניין פרסומת בערוץ השני שהוגשה שלשום על מזכות בית המשפט הגבוה לצדק עסקה בפרסומת לבירה מכבי.

חברת "טמפו" למשקאות, המייצרת את בירה מכבי, עתרה לבית המשפט כנגד החלטה של מועצת הרשות השנייה לא לפרסם תשדירי פרסומת לבירה המשלבים מבצעי פרסים והגרלות, בטענה כי הדבר מעודד שתייה, גורם לשכרות, פוגע בבריאות ובשלום הצבור.

בא כוח מועצת הרשות השנייה, עוה"ד קרניאל, טען בפני בית המשפט, כי אלכוהול מזיק לבריאות ומגביר עבריינות ותאונות דרכים. יתרה מזאת, מבצעי הפרסים יש בהם כדי לעודד, גם מי שאינם נוהגים לשתות בירה, לקנות, ובכך יש סכנה כי יודחו מעגל השותים.

בית המשפט הציע לבא כוח טמפו, עורך הדין שי גרנות, לשקול עד יום שני אם להסיר את העתירה, או לבקש מבית המשפט פסק דין.

פנייה זאת של בית המשפט פורשה, לדעת משפטנים, כי בית המשפט רומז לעותרים כי נטייתו היא לדחות את העתירה ולקבל את עמדת מועצת הרשות השנייה, כי אין לעודד שתיית בירה באמצעות פרסים.

בייגה שוחט – אורח כבוד של באר שבע

מאת שמעון איפרגן

שר האוצר, אברהם בייגה שוחט, יקבל היום תואר אזרחות כבוד של עיריית באר־שבע. שוחט, יקבל את התואר על פועלו למען העיר בתחום הכלכלי, הענקת מעמד אזור פיתוח א' לעיר, השקעות בתעשייה, הקמת גשר אברהם, סיוע בהקמת שדה תעופה בינלאומי ב"נבטים" ובהקמת אזור סחר חופשי. שוחט התנגד בנחרצות להעניק מעמד אזור פיתוח א' לקריית גת, דבר שהיה פוגע בבאר־שבע.

קדמו לשוחט בקבלת התואר, ח"כ אריק שרון וראש הממשלה לשעבר לוי אשכול.

האופוזיציה במועצה התנגדה להענקת התואר לבייגה שוחט, מכיוון שלא יצא נגד החלטת הממשלה על הקמת אתר הפסולת "דודאים".

מת שלמה זלמן שרגאי – ראש עיריית ירושלים הראשון

(ע). – שלמה זלמן שרגאי, שהיה בראשית שנות ה־50 ראש עיריית ירושלים, מת אתמול בגיל 96.

שלמה זלמן שרגאי נולד ב־1899 בעיירה גורשקוביץ' שמחוז פיוטרקוב בפולין. הוא גדל והתחנך באווירה חסידית ואביו היה חובב ציון. בעודו בעיירה בפולין ייסד את "צעירי המזרחי" והוציא עיתון ציוני דתי בשם "התחיה", שבו הופיעו בין היתר שני מאמריו – "אמונה ועבודה עצמית" ו"סיבה הגלות החורבן והכנתנו לגאולה". באותה עיירה ייסד גם את בית ספר "המזרחי" בלשון העברית.

שרגאי נבחר להנהלה הארצית של צעירי "המזרחי" בפולין. כחצי שנה לאחר נישואיו למרים לבית שפילברג, עלו במחצית שנות ה־20 מפולין לארץ־ישראל, והתגוררו בירושלים. המנוח היה חבר הוועד הפועל הציוני והמרכז העולמי של "המזרחי" לקונגרסים הציוניים. עם קום המדינה היה חבר הנהלת הסוכנות. ב־1951 נבחר לראשות עיריית ירושלים – ראש העיר היהודי הנבחר הראשון מאז קום המדינה. בתפקידו זה כיהן עד 1953. ב־1954 נבחר מחדש להנהלת הסוכנות בתפקיד מנהל מחלקת העלייה, בו כיהן עד שפרש לגמלאות.

המנוח היה גם סופר ועיתונאי, ובמשך כ־60 שנה פורסמו מאמריו בבטאון המפד"ל "הצופה". חלק ממאמריו קובצו ביותר מ־12 ספרים ועשרות חוברות.

כונס הנכסים מינה את יעקב אגמון למנהל הכללי והאמנותי של "הבימה"

מאת אביבה זלצמן

עו"ד שמואל צור, שמונה על־ידי בית המשפט ככונס הנכסים והנאמן הציבורי של תיאטרון "הבימה", מינה את יעקב אגמון לתפקיד המנהל הכללי והמנהל האמנותי של התיאטרון הלאומי. המינוי נעשה בהסכמתו של אגמון, ובתוקף סמכותו של הנאמן הציבורי למנות לתיאטרון מנהל מטעמו.

באסיפה של עובדי "הבימה" ביום חמישי האחרון, דיווח להם אגמון על התהליכים הצפויים והבטיח, כי מטרת הרעיון למנות כונס נכסים לתיאטרון, "היא כדי להבריא את 'הבימה', ולא כדי לסגור את התיאטרון". אגמון מסר, כי כל ההפקות שתוכננו עד חודש ינואר יעלו כמתוכנן, החזרות יימשכו ויתנהלו על־פי הלוח שתוכנן.

שרת התקשורת והאמנויות שולמית אלוני נפגשה בסוף השבוע עם עו"ד צור, וביקשה ממנו לעשות הכל "על מנת להביא לשיקומו מחדש של התיאטרון הלאומי ולהחזיר לו את כבודו, אשר הועם בשנים האחרונות".

גם השופט אליהו וינוגרד, נשיא בית המשפט המחוזי, אשר מינה את עו"ד צור כנאמן הציבורי, כתב בהחלטתו כי "תיאטרון 'הבימה' אינו סתם תיאטרון, אלא אחד הסמלים להתחדשות התרבותית־עברית־יהודית בארץ ישראל. ברור שאין להניח ל'הבימה' לקרוס ולהיסגר, ומחובת המדינה לדאוג לקיומו של התיאטרון גם בעתיד. אך תנאי הכרחי לכך הוא שתובטח לתיאטרון תכנית הבראה, שיסודותיה תובטחנה ושתתקיים בו הנהלה ראויה, שתהיה מסוגלת לא רק לפרוק את התיאטרון מקשייו, אלא גם להעלותו על דרך המלך", כתב וינוגרד.

רשלנות שוטר גרמה בריחת עציר ממשטרת באר שבע

מאת שמעון איפרגן

חוסר עירנות מצד חוקר במשטרת באר שבע גרמה את בריחתו של חמאד אל רפיעה, שהיה עצור בבית מעצר נגב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו בגין גניבת כלי רכב.

ביום רביעי שעבר ניגש החוקר לבית המעצר, לשחרר עציר בשם איברהים אל רפיעה, תושב העיירה הבדואית תל־שבע. החוקר שאל את שוטרי בית המעצר היכן נמצא אל רפיעה. חמאד, ששמע את השם אל רפיעה בכרוז, הגיע לחוקר, ניצל את אי שימת לבו, והזדהה כאיברהים אל רפיעה, שבאותה עת ישן בתאו.

כעבור דקות אחדות כבר היה חמאד חופשי, כשבידיו תעודת הזהות, רשיון נהיגה וכספי הפיקדון של איברהים. רק כעבור שעה, הבין החוקר שטעה בשמות ושיחרר את האדם הלא נכון.

ממקורות המשטרה עולה, כי העציר הנמלט ידע את כל פרטיו של איברהים, כולל מספר תעודת הזהות ושמות קרובי משפחתו.

החוקרים עצרו את איברהים, שהיה אמור לצאת לחופשי, בחשד שסייע לבורח, שהוא דודנו. הוא הובא לבית משפט השלום בבאר שבע להארכת מעצרו.

"זו בעיה של השוטרים, לא שלי. אני לא יודע מה רוצים ממני. אנחנו לא דומים בכלל. לי יש שפם ולו אין", אמר איברהים, שהכחיש כל קשר לבריחה.

השופט יוסף אליעז החליט להאריך את מעצרו של החשוד ב־30 שעות, שבמהלכן תבדוק אפשרות להגשת כתב אישום נגדו.

עד אמש לא נמצא חמאד אל רפיעה.

יו"ר ההסתדרות ח"כ חיים רמון אמר אמש כי בניגוד למה שפורסם ב"ידיעות אחרונות", עדיין לא חידש את תשלום דמי החבר למפלגת העבודה, וכי הוא שוקל בין השאר גם התמודדות ברשימה נפרדת לכנסת. כן אמר כי עד סוף השנה יודיע כיצד יפעל.

ברק: האיראנים יהיו מסוגלים לייצר פצצת אטום בשנת 2001

"המבחן להסדרי הביטחון יהיה באי־הורדת התנחלויות"

(ע). – שר הפנים, אהוד ברק, הזהיר בסוף השבוע שהאיראנים ישיגו יכולת גרעינית עד שנת 2001. ברק, שדיבר בפני חברי המועדון הכלכלי־חברתי ברעננה, אמר עוד שהאיראנים מבקשים "לשים יד" על מדענים מחבר העמים שיסייעו בייצור פצצת אטום.

הדברים נאמרו במסגרת דיון בנושא "חלון ההזדמנויות של ישראל לשנת 2000". ברק אמר שהסכם השלום עם הפלסטינים הוא "חלון ההזדמנויות" שבין שהעליונות שיש לישראל בטווח הקצר לסיכונים הצפויים לה בטווח הארוך. "נחייה עם הפלסטינים בין הים לירדן לתמיד. כך שאנחנו הם, ורק אנחנו הם, נצטרך ללמוד לעצב יחסי שכנות וכבוד הדדי", הוסיף ברק.

בהתייחסו לאירועים באפרתה וביתאל אמר שר הפנים שלמרות שזכותינו לשבת שם, התבונה המדינית וההכרה בעוצמתנו מאפשרת לבצע ויתורים ולהקטין את החיכוך בינינו לבין הפלסטינים.

בהתייחסו לנושא הגבולות העתידיים אמר ברק כי במקום שנחליט שם יעבור הגבול. עם זאת הוסיף שהמבחן להסדרי הביטחון יהיה באי הורדת התנחלויות ובאבטחת תושביהן.

מרצ מתנגדת להמשך האמברגו על קובה

מאת כתב "דבר"

הנהלת מרצ החליטה ששריה יפעלו נגד תמיכת ישראל בהמשך האמברגו על קובה.

בישיבת ההנהלה בסוף השבוע, החליט עוד לקרוא לחברי התנועה להפגין למען תהליך השלום, ולמפלגות השונות להיערך למיפגן תמיכה בסמוך לחתימה על הסכמי "אוסלו ב'".

כמו כן מסר דובר התנועה ש"הנהלת מרצ נענתה לפניית המפלגה הסוציאליסטית האירופית, וקוראת לחברי מרצ להשתתף בפעולות המחאה נגד הניסויים הגרעיניים שנעשים על ידי צרפת. ההנהלה תומכת בעמדתו של השר לאיכות הסביבה, יוסי שריד, שפירסם הודעה המביעה דאגה עמוקה מהניסויים", אמר הדובר.

בשפלה

ברחובות ובנס־ציונה הושבתו גם בתי־ספר יסודיים בגלל האבטחה

(ע). – עיריית רחובות ועיריית נס־ציונה פנו לבית המשפט כדי שיוציא צו מניעה נגד ועד ההורים המרכזי בשני יישובים אלה, אשר השבית את הלימודים גם בחלק מבתי הספר היסודיים בשל בעיית אבטחה.

דובר עיריית רחובות, קובי בוקאי, מסר, כי 50 אחוז מבתי הספר היסודיים ברחובות פתחו את שנת הלימודים כסדרה. 50 אחוז הנותרים לא פתחו את שנת הלימודים, מאחר שלמאבטח בשער הכניסה לא ניתן נשק.

בבתי הספר התיכוניים ברחובות ובנס־ציונה לא מתנהלים לימודים לפי החלטת ועדת ההורים הארצית.

מלבד בעיית האבטחה לא נרשמו אירועים חריגים בבתי הספר ברחובות ושלא כבעבר אין בעיה של מחסור בכיתות לימוד.

הלימודים כל בתי הספר בלוד, לרבות חטיבות הביניים ובתי הספר התיכוניים, התנהלו כתקנם.

דובר עיריית לוד מסר, כי מערכת החינוך בלוד לא הושבתה מאחר שמדובר בעיר בעלת אוכלוסייה מעורבת ולכן בכל מוסד חינוכי הוצב מאבטח חמוש.

אמש במוסיקה

כבוד למוסיקה ולמילה המושרת

נורית גלרון ואילן וירצברג: "בציר משותף" אולם צוותא

מאת אלון כספי

"בציר משותף", ההופעה המשותפת החדשה של אילן וירצברג ונורית גלרון, שואבת לא רק את שמה מאלבומם הקלאסי של וירצברג ושמעון גלבץ, "בציר טוב". מהפכנותו של "בציר טוב" הייתה טמונה בכך, שהוא חיבר בין טקסטים שיריים מתקדמים לחשיבה מוסיקלית רלוונטית לאותה תקופה. וירצברג וגלבץ הוכיחו, שהם לא רק קשובים למלות השירים, אלא גם שולטים בדרך המוסיקה הפופולרית המערבית.

בהופעה החדשה מבוצעים, בצד שירים שהולחנו על ידי וירצברג לאלבומיה של גלרון, גם שירי משוררים שוירצברג הלחין לעצמו ולאחרים, בהם כאלה שהופיעו ב"בציר טוב". הערב הצנוע הזה הוא, למעשה, הצדעה ליכולת ההלחנה של אילן וירצברג, שהפך עם השנים לתמצית מסויימת של המוסיקה המקומית.

נוסף על פרשנותו הייחודית לשירי משוררים ניחן וירצברג באופני ביצוע מוסיקליים מיוחדים, המתבטאים בנגינה בגיטרה ובשירה בקולו המלאכי. אך למרות כישוריו, לא הפכו אלבומיו להצלחה מסחרית. הערב הנוכחי הוא, איפוא, ניסיון מבורך לתקן את המעוות.

כוחה של ההופעה טמון, בין השאר, במינימליזם שלה. גלרון ווירצברג יושבים במשך כל אורכה על כסאות באר, כשמאחוריהם מתחלפות תמונות נוהדות של הצלם מיכאל חביב. מה שפוגם מעט בערב הוא הניסיון המגושם של גלרון להצחיק, ולהיחלץ מן התדמית העגמומית שדבקה בה. אך ככל שגלרון הופכת ולגלרית יותר בנסיונה להצחיק, כך עולה קסמו של וירצברג, שאינו זקוק לבדיחות כדי להוכיח את כשרונו.

וירצברג הוא אחד המוסיקאים הראשונים בארץ שידע לטעון את המוסיקה המקומית ה"ארץ ישראלית" במוטיבים "רוקיים". גם גלרון לא חפה מכשרון. במהלך הערב היא מוכיחה כי היא מסוגלת לשיר כמעט בכל סגנון. השילוב בין השניים קולח בטבעיות. יוצריו הם יוצרים ערב נעים, לעיתים קרובות מרגש, המתאים לקהל מגוון – החל בתנובי שירה עברית וכלה בתנובי רוק. ערב שנותן כבוד במידה שווה למוסיקה ולמילה המושרת.

קדאפי: 30 אלף הפלסטינים המתגוררים בלוב יגורשו לשטחים

(עי"א.אף.פי.). – שליט לוב, מועמר קדאפי, הודיע בסוף השבוע כי בכוונתו לגרש את 30 אלף הפלסטינים המתגוררים בלוב אל שטחי האוטונומיה. קדאפי אמר את הדברים בעיר סירטה, 400 ק"מ מזרחית לטריפולי, בנאום לציון השנה ה־26 לעלייתו לשלטון.

קדאפי אף קרא לכל מדינות ערב לגרש את הפלסטינים שבתחומן לשטחים, על מנת להצביע על "קשיות הקשר המגוחך", לדבריו, בין ישראל לרשות הפלסטינית. הוא הוסיף שגירושם של כ־7 מיליון פלסטינים החיים בפזורה ייצור שינוי דמוגרפי משמעותי.

"באתר שהמנהיגים הפלסטינים מודיעים כי יש להם אדמה ודרכון, על הפלסטינים המתגוררים בלוב לחזור לארצם. אם ישראל לא תאשר זאת, יראה העולם כי מדובר בקשירת קשר ובבגידה", אמר קדאפי.

בנאומו התייחס מנהיג לוב גם לגירושם של פועלים מהגרים מצרים לסירטה, באומרו כי "אין באפשרותה של לוב לפתוח את גבולותיה לשכנותיה הערביות באופן חד־צדדי. הלובים אינם יכולים לצאת בהמוניהם לתוניסיה או למצרים כדי לעבוד או לקבל טיפול רפואי, כפי שעושים זאת התוניסאים המצרים והסודנים בלוב".

עוד קרא קדאפי לעשרה מיליון המוסלמים המתגוררים בארה"ב לאחוד את שורותיהם על מנת להשפיע על הבחירות בארה"ב, "כפי שעושים היהודים".

חוטף הנהגת נשלח לארבעה ימי הסתכלות פסיכיאטרית

(ע). – שופט בית משפט השלום בתל אביב שלח ביום שישי לארבעה ימי הסתכלות פסיכיאטרית את משה שמש בן 40 מחולון, החשוד שחטף בשבוע שעבר נהגת בתוך רכבה, הדריך אותה בדרך תנסע עם מכוניתה לכיוון נמל התעופה בן גוריון.

כשהגיע לשדה התעופה, ניסה לחדור פנימה מבעד לגדרות, בטענה כי "המצב הביטחוני חמור". הוא נעצר על ידי שוטרי משמר הגבול על שניסה לחדור לתחום האווירי של השדה.

צו מניעה נגד ההסתדרות בעניין מכירת ביה"ס לפעילים; מאמץ למציאת פתרון

מאת אפרים דוידי

מגעים התנהלו בסוף השבוע בין ראשי ההסתדרות, לבין הנהלת בית הספר לפעילי ההסתדרות ע"ש ארן, בעניין מחלוקת בין הצדדים על מכירת בניין בית הספר.

ההסתדרות מעוניינת למכור את המתחם שברחוב נהרדעא בתל־אביב, הכולל פרט לבית הספר לפעילי ההסתדרות גם את המבנן האפרו־אסיאני לשעבר ואת בניין מבקר ההסתדרות. הנהלת בית הספר לפעילי ההסתדרות מתנגדת למכירת בניין בית הספר. המחלוקת הגיעה לערכאות, לאחר שבית משפט השלום בתל־אביב הוציא בשבוע שעבר צו זמני המונע מהנהגת ההסתדרות למכור או לפנות את בניין בית הספר לפעילי ההסתדרות, שבו פועלת בין היתר עמותת מכללת ארן.

הצו הוצא לבקשת ראשי העמותה, הטוענים כי הם מתנגדים לפינויים מהמקום עד להחלטה שתתקבל בדיון בתיק העיקרי, עקב התביעה שהוגשה נגד הפינוי. בתצהיר שהוגש עם הבקשה נאמר, כי מכללת ארן עוסקת בין היתר במתן הרצאות לחיילים לפני שחרורם מהשירות, במתן שיעורים ל"נערי רפול", ליחידות הסיעוד לצה"ל לפני שחרורן, ועוד.

בעקבות הגשת הבקשה לבית המשפט, על ידי בא־כוח העמותה עו"ד מיקי מנחם, זומנו גם המשיבים, כלומר נציגי ההסתדרות, חברת העובדים וחברת נכסים של ההסתדרות לדיון בבקשה, שנקבע לשבוע שעבר. אולם, מאחר שנציגי המשיבים לא הופיעו – החליטה השופטת אסתר קובו להיעתר לבקשה והוציאה את הצו הזמני. "משלא התייצבו המשיבות לדיון היום, לאחר שהוזמנו כדין", קבעה השופטת, "ולאור המפורט בבקשה – ניתן בזה צו מניעה זמני כמבוקש".

גזבר ההסתדרות, ח"כ חיים ג'ומס אורון מסר בתגובה, כי "לא ידענו על הדיון בבית המשפט".

"להוציא מידי ההקדש המוסלמי את הטיפול בשרותי קבורה בחיפה"

מאת אודי שורון

חבר מועצת העיר חיפה, עו"ד ג'סאן אבו ורדה ממרצ, מבקש משרי העבודה, הדתות והרווחה, לבטל את ההסכם לפיו מועברים כספי המוסד לביטוח לאומי למימון צרכי קבורה לידי "ועד הנאמנים להקדש המוסלמי" בחיפה.

על פי ההסכם שנחתם ב־1977 בין הביטוח הלאומי לבין ועד הנאמנים, אמור הוועד להעניק שירותי קבורה. לדברי אבו ורדה, הגיעו תלונות רבות שוועד הנאמנים אינו מבצע את המוטל עליו.

הסרבים דוחים דרישת האו"ם להסיג ללא תנאי הנשק הכבד מאזור סרייבו

דורשים בתמורה "מחווה" מצד הממשלה הבוסנית; פגישה מכרעת בין שרי החוץ של בוסניה, קרואטיה ויוגוסלביה תתקיים השבוע בז'נבה; 7 פצועים מפגז בסרייבו

(סוכנויות הידיעות). – נאט"ו והאו"ם לא החליטו אתמול אם להמשיך בתקיפות האוויר בבוסניה, למרות שהסרבים סירבו לפנות את נשקם הכבד המוצב סביב סרייבו.

בתום שיחות שנמשכו 13 שעות התברר כי מפקד הצבא הסרבי בבוסניה, הגנרל ראטקו מלאדיץ', לא הסכים להתחייב בפני מפקד כוח האו"ם, ברנאר ז'נבייה, שחייליו לא יתקפו את ה"אזורים הבטוחים" בבוסניה. נראה שמלאדיץ' – שבעבר ניצל פעמים רבות את חוסר ההחלטיות של האו"ם – נתן את תשובתו הטיפוסית: "כן אבל".

מקורות דיפלומטיים מערביים אמרו, כי מלאדיץ' הטיל את הכדור בחזרה למגרש האו"ם, כאשר אמר שיסכים להסגת הנשק הכבד רק אם הממשלה המוסלמית תעשה מחווה משלה. הוא לא פירט את דרישותיו מהמוסלמים. למרות הדרישה האולטימטיבית שהופנתה לסרבים, נראה שמפקדי כוח האו"ם אינם יודעים האם לקבל את תשובתו הדו־משמעית של מלאדיץ' או להורות על חידוש התקיפות האוויריות של מטוסי נאט"ו.

מפקדי הכוח הימי של נאט"ו, האדמירל האמריקאי לייטון סמית, נפגש עם ג'בייה לבמה שעות לדיון בתשובתו של מלאדיץ'. לא נמסרו פרטים על תוכן השיחות.

שר החוץ הבוסני, מוחמד סצ'רבגי, אמר כי הוא עשוי לסרב להשתתף בפגישה החשובה שאמורה להתקיים השבוע בז'נבה עם עמיתיו מקרואטיה ומיוגוסלביה הנרשמת, אם לא יימשך המאמץ לשבירת המצור הסרבי על סרייבו.

על הפגישה בז'נבה הודיע שלשום בוושינגטון דובר משרד החוץ האמריקאי ניקולאס בארנס. "הפגישה, שמטרתה הברווייק פרס, נקבע תימשך יום או יומיים", אמר הדובר, והוסיף: "תוצאות הדיונים האינטנסיביים בשבוע שעבר בין ארה"ב לבין ממשלות בוסניה, קרואטיה ויוגוסלביה הובילו להחלטה לקיים פגישה של שלוש המדינות בדרג שרי חוץ בז'נבה, בשבוע הבא, על מנת להמשיך בשיחות למציאת פתרון של שלום לסכסוך בבלקנים".

"פגישת שרי החוץ בז'נבה נועדה לדון בעקרונות ליישוב הסכסוך, לקראת חתימה על הסכם של שלום", אמר עוד בארנס. הדובר הדגיש, כי "הדיונים יהיו סבוכים וקשים, אך אין כל ספק שהשיחות ישרתו את האינטרסים של כל הצדדים המעורבים בסכסוך, כמו גם את האינטרסים של הקהילה הבינלאומית".

לאחר 600 גיחות קרביות בשמי בוסניה ו־1,200 מטחי ארטילריה, הודיעו שלשום בעלות הברית המערביות על השעיית הפעילות הצבאית נגד הסרבים. הפסקה זו נמשכה אתמול, למרות זעמה של ממשלת בוסניה, ולמרות שנראה שמטרת המעצמות – הפסקת התקפות הסרבים נגד ה"אזורים הבטוחים" בבוסניה – לא הושגה במלואה.

בסרייבו נפצעו אתמול שבעה בני אדם מפגיעת פגז בודד באחד מהפרברים המערביים של העיר. הפיצוץ, שנשמע בשעות אחר הצהריים, שם קץ לשקט המתוח ששרר בעיר. מקור רפואי מסר, כי שניים מהפצועים הם ילדים, בני שמונה ו־11, וכי ארבעה מהפצועים נותרו בבית החולים להמשך טיפול. דובר מטעם כוח האו"ם ציין, כי נפתחה חקירה לאיתור מקור הפגז.

מכה קשה להגנה במשפט סימפסון

המושבעים ישמעו רק שני כינויים גזעניים מהקלטות הבלש פורמן

לוס אנג'לס (רויטר). – ההגנה במשפט סימפסון ספגה מהלומה קשה, כאשר נקבע שהמושבעים יוכלו להאזין לשניים בלבד מתוך 41 הערות גזעניות מוקלטות שהשמיע הבלש מארק פורמן – עד תביעה מרכזי.

השופט לאנס איטו גם דחה את בקשת ההגנה להציג בפני המושבעים 18 קטעים נוספים מסרטי ההקלטה המציגים את פורמן כמי שעינה חשודים ובדה ראיות. עורך דינו הראשי של סימפסון, ג'וני קוקרן, הגיב בביקורת קשה על הפסיקה, אותה הגדיר "אחת ההחלטות האכזריות והבלתי הוגנות ביותר שהתקבלו אי פעם בבית משפט פלילי במדינה זו".

התובע המחוזי, ג'יל גארסטי, נראה לעומת זאת מרוצה מהחלטתו של איטו. "עתה הבה נמשיך את המשפט בפני המושבעים", אמר.

אולם הדרמה המשפטית עדיין לא נגמרה: עתה יהיה על התביעה לראות את אחד מעדי המפתח שלה – האיש שלדבריו מצא את כפפה ועליה כתמי דם בביתו של סימפסון – מוצג בפני המושבעים כשקרן.

פורמן – שלגרסת ההגנה שתל את הכפפה בביתו של שחקן הפוטבול השחור ממניעים גזעניים – העיד לפני חמישה חודשים שלא השתמש במילה "כושון" ("ניגר") בעשר השנים האחרונות. אבל השבוע ישמע אותו חבר המושבעים – המורכב ברובו משחורים – משמיע פעמיים את הביטוי הגזעני במהלך ראיון עם מחברת התסריטים, לאורה מקיני.

איטו אף התיר להגנה לזמן את מקיני, שתעיד כי פורמן השתמש במילה "כושון" 41 פעמים במהלך הראיונות שהתקיימו בשנים 94־85'. מומחים משפטיים מעריכים, כי עדות זו תגדיל את הסיכויים לזיכויו של סימפסון, המואשם ברצח אשתו לשעבר, ניקול בראון סימפסון, וחברה רון גולדמן ב־12 ביוני 94'.

נשים טיבטיות עורכות הפגנת מחאה שקטה נגד השלטון הסיני בטיבט. בשולי כנס ארגוני הנשים הלא ממשלתיים סמוך לבייג'ין (צילום: א.פ.)

"התנהגות שלטונות סין מסכנת קיום ועידת הנשים של האו"ם"

אמר פקיד אמריקני בכיר; עשרות סוכנים סינים מצויידים במצלמות וידאו עוקבים אחר צירות ועידת הנשים של הארגונים הלא ממשלתיים

האוירואו (רויטר). – פקיד אמריקני בכיר אמר אתמול כי התנהגות כוחות הביטחון הסיניים מסכנת את קיום ועידת האו"ם על הנשים בבייג'ין, והוסיף כי הוא עצמו נמצא תחת מעקב.

תת שר החוץ לעניינים גלובליים וחבר המשלחת האמריקאית לוועידה, טימותי וירת, קרא למזכ"ל האו"ם, בוטרוס ראלי, לפעול להפסקת הפיקוח וההגבלות על חופש הדיבור שמטילים הסינים. "האו"ם צריך להראות שהוא יכול להתנגד למעשים כאלה", אמר.

הזעם על התנהגות הסינים התפרץ בוועידת פורום הנשים של הארגונים הלא ממשלתיים המתקיימת במקביל לוועידת האו"ם בהאוירואו, פרבר מרוחק של בירת סין. ועידת האו"ם תיפתח מחר. מארגני ועידת הפורום דרשו משלטונות סין לשנות את התנהגותם תוך 24 שעות.

כאשר יפקע האולטימטום, אומרת חברת מזכירות הוועידה סלאמו פליבאי, יישאלו הצירות: "האם אתן רוצות להמשיך? האם אתן רוצות לבטל את הוועידה? האם אתן רוצות תרס? האם אתן רוצות לפתוח במהומות?". "איני יכולה להחליט לבד", אמר פליבאי. "נחזור לאחרי הבחירות שלנו ונדון בתגובה הולמת", אמר היו"ר לשעבר של הפורום, הפיליפינית אירן סנטיאגו, לאחר פגישה כעוסה עם פקידים סינים.

המחלוקת סביב ועידת הפורום החלה כבר באפריל בעת ששלטונות סין – שנבהלו מהמחשבה על פמיניסטיות רדיקליות, בתוכן פעילות לסביות ופעילות לזכויות האדם, בחוצות בייג'ין – העבירו את מושב הוועידה להאוירואו. סירובם להעניק אשרות כניסה לעשרות נציגות טיבטיות הדיות בגולה הגביר את המתיחות עוד יותר.

הנציגות שהגיעו למקום הכינוס – שהוצף בייתנים לשלולית ברך גדולה עקב גשמי הקיץ – מצאו את עצמן מוקפות במספר רב של סוכנים בלבוש אזרחי, הנושאים מצלמות וידאו ומכשירי קשר. מעקב צמוד במיוחד הוצמד לעיתונאים ולפעילים לזכויות האדם. שלטונות בייג'ין אסרו להלוטין הפגנות אנטי־סיניות והתירו קיום הפגנות אחרות רק באזורים מוגדרים.

העיתון של האו"ם שאמור היה לכסות את הוועידה עדיין לא פרסם את גיליונו הראשון, שכן עדיין לא התקבל אישור מהשלטונות.

צ'ן מוהואה, נשיאת "פדרציית הנשים הסינית" – ארגון ממשלתי רשמי המארח את הוועידה של הפורום – הגנה על הצורך באמצעי ביטחון קפדניים בכינוס כה גדול. "כדי להבטיח את הניהול התקין של ועידת האו"ם וועידת הפורום נקטנו באמצעי ביטחון והגנה נדרשים", אמרה.

וירת אמר, כי נושא הביטחון יהיה נושא עיקרי בוועידת האו"ם. אם יימשכו פעולות כוחות הביטחון הסיניים, הוסיף וירת, "יווצר מצב בו האו"ם יצטרך לנהוג בקשיחות רבה מאוד עם המדינה המארחת ולהזכיר לה את מחויבויותיה".

בקצרה

רומא (עיר). הישועי האמריקני רוברט גרהם, אחד ממחברי "הספרים הלבנים" של הכס הקדוש על ימי מלחמת העולם השנייה, הכחיש שלשום שהוותיקן סייע לקצין הנאצי לשעבר אריך פריבקה לעזוב את איטליה ולמצוא מקלט בארגנטינה.

שוורנדזה הדיח את שר ההגנה הגרוזי

טיבליסי (עיר־א.אף.פי.). – נשיא גרוזיה, אדוארד שוורדנדזה, הודיע אתמול, כי החליט להדיח מתפקידו את שר ההגנה, איגור גורגדזה, בעקבות נסיון ההתנקשות בחייו.

שוורדנדזה הגיש את הצעת ההדחה לאישור הפרלמנט, חמישה ימים לאחר פיצוץ מכונית התופת, בה נפצע נשיא גרוזיה באורח קל. חברי הפרלמנט אישרו את הדחתו של גורגדזה, ברוב של 145 נגד שמונה.

שוורדנדזה ציין כי "על האדם ששנה לימול את האחריות למעשיו בפני המולדת". "איני יכול למחול על כך", הוסיף נשיא גרוזיה.

רעיית אחיו של סדאם "יצאה לעמאן"

תצטרף לבעלה שביקר בחריפות את המשטר בבגדאד; האופוזיציה העיראקית: סדאם הורה להחרים את רכושו של בנו עודאיי

(סוכנויות הידיעות). – רעייתו של אחיו למחצה של שליט עיראק סדאם חוסיין, ברזאן אל־תכריתי, יצאה אתמול את בגדאד והגיעה לעמאן, כך מסר מקור ירדני רשמי.

"אילהאם אל־תכריתי יצאה בשעות אחר הצהריים את עמאן לז'נבה שם תצטרף לבעלה ברזאן אל־תכריתי, שגריר עיראק במוסדות האו"ם בז'נבה", ציין המקור. אלי תכריתי אמר ביום חמישי האחרון כי לא יצטרף לשורות האופוזיציה העיראקית למרות שמתח ביקורת קשה על השלטון בבגדאד.

הוא העריך בשבוע שעבר, כי "נשיא עיראק ימשיך להחזיק בשלטון כיוון שבנו עודאיי והתנו הגנרל העריק חוסיין כאמל חסן אינם ראויים לרשת את השלטון". אלהאם, היא אחותה של רעייתו של נשיא עיראק, סאג'ידה טולפאח.

בתוך כך טענה אתמול האופוזיציה העיראקית, כי סדאם חוסיין הורה להחרים את רכושו והנכסיו של בנו הבכור עודאיי, לאחר שהחוגים המקורבים לשלטון מתחו ביקורת קשה על עודאיי.

בהודעה שפרסמה "המועצה הלאומית העיראקית" – ארגון הגג של תנועות האופוזיציה למשטרו של סדאם חוסיין – צויין כי "בין נכסיו של עודאיי שהוחרמו חברת תובלה ומפעל לשימורים".

לדברי האופוזיציה "אנשי ביטחון רבים התפרסו סמוך למפעל השימורים, ולבניין בו שוכנת חברת תובלה. "זעזה מיוחדת, בראשות קוסאיי, בנו השני של סדאם חוסיין, מונתה ליישם את ההחלטה שהתקבלה על־ידי נשיא עיראק", נאמר בהודעה.

"סדאם החליט להחרים את רכוש בנו, עקב ביקורת הולכת וגוברת של גורמים משבט תכריתי, שהעריכו כי מעשיו של עודאיי פוגעים בשמו הטוב של השבט", נטען עוד בהודעה.

הקומנדו הצרפתי השתלט על שתי ספינות גרינפיס שחדרו למורורואה

מורורואה (רויטר). – חיילי קומנדו צרפתיים השתלטו שלשום על שתי ספינות מחאה של ארגון "גרינפיס" לעבר האי הזה, לאחר שחיילי קומנדו צרפתים השתלטו עליהן בעת ששטו לעבר האי מורורואה במחאה על החלטת פאריס לחדש את ניסויי הגרעין באוקיינוס השקט.

החיילים עלו על סיפון שתי הספינות – "ריינבו ווריאר 2" ו"מאנוו. גרינפיס" – מצוידים ומסירות גומי לפנות בוקר לאחר שפעילי גרינפיס התקרבו למורורואה, אתר הניסויים הגרעיניים. "הפעולה הצרפתית תפגע בפעולות המחאה שתוכננו", אמר מתאם פעולות גרינפיס לפירוק הנשק, תומס שולץ, במסיבת עיתונאים בפאפיטה, בירת פולינזיה הצרפתית.

מפגינים נגד הניסויים הגרעיניים הסילו שלשום בלילה מצור על פאפיטה וגרמו לפקקי תנועה ענקיים, בעת שהקימו מחסומים על הדרכים המובילות לעיר.

קציני צי צרפתיים מסרו שספינות גרינפיס נגררות להאו, 600 ק"מ מצפון למורורואה, בבאו ניתנו לעבר שני סוכנים צרפתים "למאטו" עולם, לאחר שהורשעו במעורבות בהטבעת ספינה של גרינפיס והריגת אחד מאנשיה בנין זילנד ב־85'.

לא ברור עדיין לכמה זמן יחזיקו הצרפתים את ספינות גרינפיס ובאילו סעיפים יאשימו את 59 אנשי הצוות שלהן. "כל מי שנמצא על הספינות, למעט העיתונאים, אמורים להיות מועמדים לדין", אמר קצין צי צרפתי. מושל פולינזיה הצרפתית, פול רונסיר, אמר כי ניתן יהיה להעמיד את פעילי גרינפיס לדין על חדירה למים הטריטוריאליים הצרפתיים, על חדירה לשטח צבאי, ועל שלא שילמו את דמי המכס בעת שהגיעו לפולינזיה הצרפתית במסוק.

שני צוללנים של גרינפיס שיצאו מהספינות הצליחו להגיע שלשום לאסורת כפיה צרפתית כלגונה של האי מורורואה. קצין צרפתי מסר, כי העיתונאים ששהו על סיפון ספינות גרינפיס יוטסו לפאפיטה. נראה שגם הפעיל המרכזי במחאה נגד הניסויים הגרעיניים, אוסקר טמארו, חבר בית הנבחרים האמריקאי, אני פלאומבאגה, יוטסו עימם. המפגינים בפאפיטה אמרו כי אם טמארו לא ישוחרר הם ימשיכו לחסום את התנועה אל העיר וממנה. פעילים של האיגודים המקצועיים איימו בהפגנות אלימות.

יותר ממאה מרינאים מרחבי העולם, בהם שר הכספים היפאני, אמורים להגיע לפאפיטה כדי למחות נגד הניסויים הצרפתיים.

ואילו בפאריס עצרה שלשום משטרת צרפת 300 אנשים שהפגינו נגד חידוש ניסויי הגרעין. דובר משטרת צרפת מסר, כי "הפעילים, המתנגדים לתוכניתו של נשיא צרפת ז'אק שיראק לפתוח בסדרת ניסויי הגרעין החל מהשבוע הקרוב, נעצרו לביקורת תעודות, וישוחררו בקרוב".

"הנסיון לקיים את ההפגנה היה מעשה של התגרות, כיוון שמשטרת צרפת אסרה על ארגון גרינפיס לקיים 'שרשרת אנושית', מגדות נהר הסיין עד לארמון הנשיאות באליזה", אמר הדובר. המפגינים התכוונו להגיש לשיראק עצומה החתומה על־ידי כארבעה מיליון בני אדם מ־35 מדינות.

ארבעה הרוגים ו־82 פצועים בפיצוץ משאית תופת באלג'יריה

בפיגוע נוסף, לידי העיר אוראן, נרצח טבנאי איטלקי

פאריס (רויטר). – מכונית תופת, השנייה בשלושה ימים, הרגה אתמול ארבעה בני אדם ופצעה 82 בכפר באלג'יריה, כך מסרה סוכנות הידיעות הרשמית.

בין קורבנות הפיגוע בכפר מפתח, 20 ק"מ מדרום לבירה, ילדה בת תשע ונערה בת 19. עד ראייה מסרו כי מספר קורבנות משאית התופת – שכוונה כנראה כנגד תחנת המשטרה המקומית – גדול יותר. "כל הבניינים ברדיוס של 300 מטר נהרסו או נפגעו", סיפר אחד העדים.

לדברי תושבים מקומיים, מפתח היא מעוז של הקנאים המוסלמים ונחשבת לאחד המקומות המסוכנים במדינה. משאית התופת אתמול היתה האחרונה בסדרה של פיגועי תופת שבוצעו בכל הנראה על־ידי הקנאים המוסלמים, הפועלים להפלת המשטר באלג'יריה והמתנגדים לבחירות לנשיאות המתוכננות ל־16 בנובמבר.

ביום חמישי נהרגו תשעה בני אדם ו־104 נפצעו בהתפוצצות מכונית תופת ברובע פועלים באלג'יר.

ובפיגוע נוסף אתמול, נורה ונהרג במערב אלג'יר טבנאי איטלקי. הקורבן, אנג'לו גבצולי, בן 55, הוא האיטלקי השני מתוך שורה של כמאה זרים שנהרגו באלימות הפוליטית באלג'יריה מ־93', אז הכריזה "הקבוצה האיסלאמית החמושה" – הארגון הקיצוני ביותר בין ארגוני הקנאים המוסלמים – על מלחמה כנגד אזרחי הארץ השוהים במדינה הצפון אפריקנית.

דובר השגרירות האיטלקית באלג'יר מסר, כי גבצולי נרצח ביישוב קטן הידוע כמעוז של הקנאים המוסלמים ליד העיר אוראן. גופתו של גבצולי – האיטלקי ה־11 שנרצח באלג'יריה – תוטס בימים הקרובים למולדתו.

אתיופיה הורתה לסודן לסגור את שגרירותה באדיס אבבה

מאשימה את חרטום בהענקת מחסה לקנאים המוסלמים המצרים שניסו להתנקש בחיי נשיא מובארק

אדיס אבבה (עיר־א.אף.פי.). – אתיופיה האשימה שלשום את ממשלת סודן בהענקת מחסה לשלושת הקיצונים האיסלאמיים המצרים המעורבים בנסיון ההתנקשות בחייו של הנשיא חוסני מובארק ביוני באדיס אבבה, והודיעה על נקיטת צעדים נגד חרטום.

בהודעת משרד החוץ האתיופי נאמר כי "ממשלת סודן נתנה חסות למצרים מוססמה המזה, עיזת יאסין חוסיין אחמד, שיצאו את אתיופיה מיד לאחר נסיון ההתנקשות בנשיא מובארק".

"אתיופיה, ציוותה על סגירת שגרירות סודן באדיס אבבה, הורתה לכל אנשי השגרירות הסודנית לצאת את שטחה תוך שבוע", נמסר בהודעה. עוד נאמר, כי "ממשלת אתיופיה הורתה לכל ארגוני הסיוע הלא־ממשלתיים הקשורים באופן ישיר או עקיף לסודן לחדול מייד מפעילותם בסודן".

כמו כן הודיעה ממשלת אתיופיה כי אסרה על חברת התעופה הסודנית "סודן איירווייס" לטוס לאדיס אבבה. עוד נמסר כי "אתיופיה צמצמה את מספר עובדי שגרירותה בסודן, בצעד מחאה על סירובה של חרטום להסגיר את שלושת הקנאים המצרים המעורבים בנסיון ההתנקשות בחייו של הנשיא מובארק".

הקרן למען בטחון ישראל

פינה חמה ללב"י

מיצג השקת הבושם "PREMIER" עם מלכות היופי ודוגמניות הצמרת של ישראל

יום רביעי 20.9.95 בשעה 20.00 מלון דן פנורמה.

בנוכחות:
גב' ראומה ויצמן – רעיית נשיא המדינה
אלוף (מיל) דני מט – יו"ר קרן לב"י
אינג' דוד שטרן – נשיא כבוד של התאחדות הקבלנים והבונים

בתוכנית:
* מיצג אופנה מיוחד של המעצבת שושנה בריצור עם מלכות היופי, דוגמנים ודוגמניות, זמרים – בימוי והפקה דן צחור.
* אומנים אורחים – הזמר יוהר כהן הצמד אפי ואסתי ועוד...
* מנחה – דן כנר.
* קוקטייל, קבלת פנים וארוחת ערב קלה.
* לכל אורח יוגש שי בושם PREMIER.
* המיצג מתקיים במסגרת האירועים לציון 15 שנה לקרן לב"י.

כרטיסים – משרדי קרן לב"י
טל: 03-6975138, 03-6977697

היום יותר מתמיד - חן לבך ללב"י

לב"י

קרן לב"י: רח' ד' (אודיא) 9, הקריה, תל-אביב 61734
טל: 6975183, 03-5695610

אנו משתתפים בצערם של חברנו
זיגר יהודה והילדים, שגב מאיר וב"ב
רז נירה וב"ב
על מות הרעיה, האם והסבתא היקרה
מיכל זיגר ז"ל
משפחות: אבינועם, בורשטיין, גוטמן, נבון, פולצ'ק, רויטלמן, רפפורט ושינד
כפר סירקין

במלאת שלושים לפטירת יקירנו
נחום קלרמן ז"ל
נעלה לקברו ביום רביעי 6.9.95, בשעה 5.00 אחה"צ בבית הקברות בדגניה ב'
המשפחה

קבלת מודעות אבל
24 שעות בחיוג חינם
177-022-1516

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה של חברתנו
שרה גורן ז"ל
(גרנוב)
ומשתתפים בצער המשפחה
ההלוויה התקיימה ביום ו', ו' באלול, 1.9.95 בבית העלמין בכפר ויתקין.
כפר ויתקין

יחד עם המשפחה אנו אבלים
על מותו של חברנו
זכי שהרבני ז"ל
עובד הבנק בגמלאות
בנק הפועלים בע"מ
סניף רמתיים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו הפנסיונר
יוסף מלכה ז"ל
ומשתתפים באבלם הכבד של הבן אורמנד והמשפחה
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מחוז הדרום
והחברים הפנסיונרים בחברת החשמל

הודעות בעניין
חוק תכנון ובנייה

עיריית פתח-תקווה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת
הודעה
על פי סעיף (1) לחוק התכנון והבניה 1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה לשנות חלקה בגוש 6712 חלקה 215 ... 8212 ... [illegible]
ביה"ש לב
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

הועדה המקומית לתכנון ובניה – נהרניה
ניתנת בזאת הודעה לציבור לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה כי לועדה הוגשה בקשה להיתר בניה בגוש 8259 חלקה 12, רח' השבעה 8 המכלול חריגת קווי בנין החלה ברלקמן – תוספת 1.3% לאחוזי הבניה (מעבר ל־6.4% המאושרים). ניתן לעיין בבקשה הנ"ל (ת.ב. 2850, תב' 742/94) במשרדי הועדה ולהגיש התנגדויות מנומקות להקלות המבוקשות בתוך 14 יום מפרסום הודעה זו.
ז. פלג – יו"ר הועדה

בעריכת: ניסן פרידמן

שרף מוותר על מחליף לחלפון

בעקבות פציעתו של המגן פליקס חלפון ייצאו לסלובקיה רק 17 כדורגלנים ● באימון המסכם היום ישתתף רוני רוזנטל, שהגיע בסוף השבוע מלונדון ● מחר ימריאו הנבחרות (הבוגרת והאולימפית) לסלובקיה, לקראת המשחקים ביום רביעי

פליקס חלפון היד השבורה (צילום: א. קנפר)

נבחרת ישראל בכדורגל

מאת משה הר־נועם

מאמן נבחרת ישראל בכדורגל, שלמה שרף, החליט בסוף השבוע שלא לצרף לסגל שחקן במקומו של פליקס חלפון הפצוע, ערב יציאה הנבחרת מחר לסלובקיה.

הנבחרת תתמודד ביום רביעי עם סלובקיה, במסגרת מוקדמות אליפות אירופה לאומות.

חלפון נפגע בידו (נשברה ונגבסה) במהלך תיקול עם עידן שום במשחק אימון בין הנבחרת הבוגרת לנבחרת האולימפית, שנערך ביום חמישי האחרון.

המשחק הופסק אחרי הפגיעה ההדדית וחלפון ייאלץ להעדר מפעילות תקופה ממושכת.

הנבחרת תקיים הערב (18.00) אימון אחרון לפני יציאתה לסלובקיה. באימון יטול חלק רוני רוזנטל, שחקן טוטנהאם, שהגיע לישראל בסוף השבוע כדי להשתתף באירוע משפחתי.

בסגל הרחב נותרו 17 שחקנים:

בוני גינצבורג, רפי כהן, אבישי ז'אנו, משה גלאם, אמיר שלח, גדי ברומר, אלון חרזי, אלון חזן, דוד אמסלם, ניר קלינגר, רוני לוי, טל בנין, חיים רביבו, איל ברקוביץ', אלי דריקס, עופר מזרחי ורוני רוזנטל.

אולימפית: שום בסגל

הקשר, עידן שום, שנפגע ביום חמישי, יטוס לסלובקיה למשחק ביום שלישי נגד הנבחרת המקבילה של סלובקיה, בקדם אליפות אירופה לנבחרות עד גיל 21.

מנהל הנבחרת האולימפית, ישראל שטוצ'ינסקי, מסר, כי לשום נעשו תשעה תפרים ביד, אך הוא יוכל לשחק בעזרת חבישה מיוחדת.

הסגל הרחב כולל 17 שחקנים ולא נעשה כל שינוי לעומת השבוע שעבר.

לפנות ערב (17.00) תקיים הנבחרת האולימפית אימון אחרון לפני יציאתה מחר עם הנבחרת הבוגרת.

הסגל האולימפי:

ניר דוידוביץ', ערן שיידינגר, איל בן עמי, אלון חלפון, אריק בנאדו, איל אלמושנינו, אופיר קופל, חיים סילבס, מנור חסן, אלון מאיה, דימיטרי גורמן, ניר סביליה, גנ'זאן גרייב, אלי אברבנאל, אלון ברומר, אלון אופיר ועידן שום.

אגאסי ניצח בדרך הקשה

פלשינג_מדו 95'

אלוף אשתקד, אנדריי אגאסי, העפיל לסיבוב השלישי של אליפות ארה"ב הפתוחה בטניס, לאחר יותר משלוש שעות של מאבק חריף מול הספרדי, אלכס קארטצ'ה, לעיני חברתו, ברוק שילדס ואחיו הצעיר.

אגאסי נשאר בהילוך ראשון במערכה הראשונה והפסיד 7:5. במערכה השניה הוא נראה עצבני, אך ניצח 2:6, לא לפני שהחזיר כדור נפלא, עם גבו לרשת, נקודה שהעמידה את כל הקהל על הרגליים ואפילו קאראטצ'ה הראה פרצוף של הערכה כלפי אגאסי.

במערכה השלישית אגאסי המשיך לחשוב על התבטה הנפלאה והפסיד שוב – 5:7.

למערכה הרביעית הוא עלה בזעם וניצח בצורה חלקה 0:6. במערכה החמישית קאראטצ'ה נתן את כולו, אבל כאשר אגאסי מתעורר, הסיפור סגור – 3:6.

אגאסי הוכיח שהוא ספורטאי למופת, כשבסיום המשחק ניגש לירייבו שנפצע, להודות לו על המשחק המלהיב.

לעומתו, פיט סאמפראס גבר בקלות על חיימה יזאגה (פרו) – 1:6, 4:6, 3:6.

ג'ראד פאלמאר (ארה"ב) גבר בסיבוב השלישי על סרגיס סרגיסיאן (ארמניה) 3:6, 2:6, 2:6. תומאס אנקוויסט (9), הודח בסיבוב השני ע"י ביירון בלק (זימבבווה) 6:4, 6:4, 3:6, 6:3.

תומאס מוסטר (3) גבר על מארק ולדרוף (אוסטרליה) 6:4, 2:6, 2:6, 4:6.

שאר התוצאות בסיבוב השני: מייקל צ'אנג (5) – סטפנו פסקוטלידר (איטליה) 6:4, 3:6, 4:6, 4:6. מיכאל שטיך (8) – הרנן גומי (ארגנטינה) 3:6, 6:1, 2:6, 6:2, 3:6. ריצ'ארד קרייצ'ק (12) – לאסטין גימלסטוב (ארה"ב) 4:6, 2:6, 4:6. ג'ים קורייר (14) – סבסטיאן לרו (קנדה) 3:6, 4:6, 4:6. טוד מרטין (15) – מאטס וילנדר (שבדיה) 4:6, 2:6, 5:7. יונאס ביורקמן (שבדיה) – פול האריס (הולנד) 4:6, 3:6, 3:6. מאוריסי האדד (קולומביה) – פרדריק פטרלין (דנמרק) 3:6, 6:2, 2:6, 5:7.

בין הנשים, שטפי גראף (1) ממשיכה לנצח בקלות. בסיבוב השלישי היא חלפה על־פני נטלי טוזיאט (צרפת) 3:6, 3:6.

אלופת אשתקד, ארנצ'ה סאנשז ויקאריו, גברה על מאריה גאידנו 3:6, 0:6.

מארי פירס (6) הודחה בסיבוב השלישי ע"י האמריקנית, איימי פרייזר 6:3, 7:6.

הילדה בת ה־14, מרטינה הינגיס, עלתה לסיבוב הרביעי, לאחר נצחונה על הקנדית, פטרישה הי־בולאיס – 6:4, 1:6, 4:6.

שאר משחקי הסיבוב השלישי: קימיקו דאטה (7) – פלורנס לאבאט (ארגנטינה) 6:3, 1:6, 4:6. גבריאלה סאבאטיני (9) – סאבינה אפלמנס (בלגיה) 1:6, 1:6. נטשה זברבה (12) – אן גרוסמן (ארה"ב) 4:6, 6:7. ברנדה שולד'מקרתי (16) – אנג'ליקה גבאלדון (מקסיקו) 2:6, 5:7. קנרה רובין (ארה"ב) – ג'יג'י פרננדז (ארה"ב) 6:7, 1:6.

גאסקוין: אנגליה מפגרת אחרי הכדורגל האיטלקי

פול גאסקוין, שחקן גלאזגו ריינג'רס, שעבר לשורותיה בקיץ מלאציו רומא, אמר אתמול, כי ישמח להצטרף למנצ'סטר יונייטד.

גאסקוין אמר בראיון עם גארי לינקר: "היו כמה קבוצות באנגליה שאהדתי, ורק ציפיתי שירכשו אותי. מנצ'סטר יונייטד היא אחת מהן".

הכוכב שנולד בניוקאסל גם הודה, כי שקל לשוב לקבוצת נעוריו: "הנשיא שלהם אמר כמה דברים בעיתון שלא נראו לי. הוא גם הימר כי הקבוצה תזכה העונה באליפות".

גאסקוין סיפר, כי בקיץ הגיע אליו ולטר סמית, מנג'ר גלאזגו, והציע לו להצטרף לקבוצה, שמשחקת בגביע האלופות.

על הכדורגל האנגלי, אמר גאסקוין: "אנחנו מפגרים אחרי האיטלקים. יש לנו עוד הרבה ללמוד".

ברזיל: במשחק בין פלאמנגו לפלמייראס, באיצטדיון המרקאנה, יצאם פלה בפני הצופים, בניסיון לשכנע אותם להפסיק את מסע האלימות במגרשי הספורט בברזיל.

הכדורעפנים סיימו במקום הרביעי

האוניברסיאדה ה–18

מאת ברוך דגון, יפאן

נבחרת הכדורעף של ישראל דורגה במקום ה־4 באוניברסיאדה, לאחר שנוצחה אתמול בידי איטליה 3:0.

הקרב על מולית הצרד הול ביד שמאל. פציעתו של המגיש אבישי טרייבנר הותירה את הנבחרת ללא מגיש טבעי, ושיבשה את כל המהלכים. גלעד דורון נכנס לתפקיד ועשה כמיטב יכולתו, אולם מול איטליה החזקה, הדבר לא הועיל.

האיטלקים הוליכו בביטחה וניצחונם לא הוטל בספק. רק במערכה השניה שמרה ישראל על איזון, אך האיטלקים סגרו עניין מהר מאוד.

המערכה הראשונה הסתיימה 7:15, השניה 10:15 והשלישית 6:15.

חרף ההפסד, הציגה הנבחרת יכולת טובה, בעיקר של יובל כץ ושגיא ברעם.

ביום שישי נכבעה הנבחרת בחצי הגמר לנבחרתה המעולה של דרום קוריאה 3:0, לאחר משחק מלהיב ומצוין. הישראלים הציגו משחק הקרבה ולחימה יוצא מהכלל.

הקוריאנים ניצחו במערכה הראשונה 9:15. את השניה פתחו הישראלים בסערה 1:8, אך פציעתו של טרייבנר הזניקה את הקוריאנים לניצחון 13:15 ו־6:15.

המאמן גילי לוסטיג היה גאה בסיומו של הטורניר: "רשמנו הישגים מעולים. ניצחנו חמש פעמים ונוצחנו פעמיים ע"י נבחרות מעולות ועדיפות. כדאי להזכיר שהקדמנו קבוצות כמו ארה"ב, רוסיה ויפאן".

רועה מולימן הודחה בסיבוב המוקדם בריצת 1,500 מ'. היא לא הצליחה לשפר את שיאה האישי וסיימה במקום ה־9, בזמן 4:28.61 דקות.

פרימו נבילו, נשיא האיגוד העולמי של הספורט האקדמאי, הביע אהדה לישראל והבטיח לסייע לא.ס.א לארח ב־1997 את אליפות העולם בגלשנים לסטודנטים ואת אליפות העולם בקטרגל, במועד שטרם נקבע.

אוהדי חולון גידפו את גורדון וגרשון

חולון — הפועל י–ם 92:85

מאת עמית פז

הפועל ירושלים ניצחה אמש את הפועל חולון במשחק אימון בתוצאה 85:92, לאחר שחולון הובילה במחצית 39:46.

במהלך המשחק גידפו אוהדי חולון את שחקן ירושלים עדי גורדון ואת מאמן הקבוצה, פיני גרשון. שניהם היו מועמדים להיות השנה בהפועל חולון.

בתום המשחק זכו שחקני הפועל ירושלים בארוחת ערב מה'בורגר ראנץ', שהגיעה באמצעות שליח, לאולם בחולון. לירושלים קלעו: תומפסון ודלזל 17 כ"א, גורדון 16, שפע 15, קלמן 13, לוי 9, רוברטס 3, תורג'מן 2.

לחולון קלעו: ג'ונס 24, בוגין 12, והגנר וליפרמן 11 כ"א, רוזה 10, יצקן 9, אלימלך 5, שפר 3.

שפטו וירובניק ובכר לעיני 800 צופים בחולון.

● אופניים. בני לומבראנט מ'גלגלי העץ' חיפה, הוכתר לאלוף ישראל במירוצי אופניים נגד השעון, לאחר שעבר 40 ק"מ במסלול רמלה־לטרון בזמן של 59:37 דקות, לפני ינאי רייסנר מ'הרוחשנים' חיפה וגד ענבי מ'גלגלי העץ' חיפה.

בין הנערים, ניצח אריק שני מ'הרושנים' חיפה, שעבר 30 ק"מ בזמן של 44:25 דקות.

איגרוף. 16 קרבות איגרוף התקיימו אתמול במכון וינגייט בין אלופי ישראל וסגניהם, במסגרת תחרות הקאדטים ששימשה כמבחנים לקביעת נציגים לאליפות אירופה לקאדטים, בחודש הבא. הקרב המעניין ביותר היה בין דני וייץ ומחמוד אוד במשקל 48 ק"ג. וייץ ניצח בנקודות.

בשבת הבאה

ליגה לאומית – מחזור 2

עירוני ראשל"צ – מכבי ת"א
בני יהודה – בית"ר ת"א
הפועל חיפה – הפועל בית־שאן
הפועל כפר סבא – בית"ר ירושלים
מכבי פ"ת – הפועל פ"ת
מכבי יפו – צפרירים חולון
הפועל באר שבע – מכבי חיפה
מכבי הרצליה – הפועל ת"א
★★★★★

ליגה ארצית – מחזור 1

קרית שמונה – נס ציונה
מכבי עכו – עירוני אשדוד
הפועל ר"ג – הפועל בת־ים
מכבי נתניה – הפועל תרדה
הפועל טייבה – הפועל כפר שלם
הפועל ירושלים – הכח ר"ג
הפועל אשדוד – מכבי יבנה
שמשון ת"א – מכבי קרית־גת

הדר התדריך של הפועל פ"ת, תומאס ציבולה (משמאל) עובר את סוקריסטוב מהפועל חיפה. פ"ת עברה את חיפה בקלות, 0:3 (צילום: א. קנפר)

בית א': גרנט הפסיד לקבוצת האם

הפועל פתח תקוה – הפועל חיפה 0:3 (0:3)

הפועל פתח תקוה ניצחה הרכב חסר של החיפנים (ללא ראובן עטר החולה, פליקס חלפון הפצוע, רן בן שמעון וטל בנין הבינלאומיים) תיצחה 0:3.

אלון מאיה הבקיע צמד שערים בדקות 16 ו־42. את התוצאה חתם אלי אברבנאל בדקה ה־45.

למרות התירוץ של הרכב חסר, ניכר עדיין בקבוצתו של אברהם גרנט, שאין דבק בין השחקנים, בעיקר בהגנה. לעומת זאת, נראתה קבוצתו של גיא לוי טוב. הזר הפולני, תומאס ציבולה, לוקה מעט ביכולת הסבית, אך מחפה בכושרו הגופני המצוין, ניידותו הרבה ופעילותו הבלתי פוסקת. כרמלו מישיש שולב במחצית השניה, אך עדיין לא במיטבו.

שפט איתן תבריזי, 2,500 צופים, בפתח תקוה.

בית ב': דרורי נכנס, ראה וכבש בדקה ה־90

בית"ר ירושלים – מכבי הרצליה 1:2 (0:1)

בית"ר ירושלים ממשיכה לנצח בבית, הפעם את מכבי הרצליה, למרות האירועים המסעירים בשלבי הסיום.

לסלו צ'ה קבע 0:1 בדקה ה־35, אך יניב כהן, קשר הרצליה, הישווה בדקה ה־78. שבע דקות לפני הסיום הכשיל איציק קורנפיין, שוער בית"ר, את יובל אחונה מחוץ לקו ה־16 והשופט הרחיקו מיד.

המשחק הופסק. השופט סירב לשנות את דעתו, למרות לחץ בית"רי. נקבעה בעיטת עונשין מקו ה־16, אך זו הוחטאה. לשער נכנס שוער הנוער ממן וכן גם ירון דרורי, קשר בית"ר.

בדקה האחרונה יצאה בית"ר להתקפה. הכדור הגיע לדרורי, שהבקיע שמקרוב. בית"ר שוב ניצחה בדקה האחרונה כמו לפני שמונה ימים.

שפט ניר בעבור, 3,000 צופים, בטדי.

בית ג': שתי תוצאות תיקו

הפועל צפרירים חולון – מכבי יפו 2:2 (1:0)

היפואים הוליכו כבר בדקה ה־8 משער של אביבי זוהר מקרוב, אח חולון כבר התרגלה להיחלץ מפיגורים. בדקה ה־49 הישווה אסי טובי.

בדקה ה־57 הכשיל ז'ידקוב, שוער חולון, את זוהר מיפו. את בעיטת ה־11 מ' שלח זוהר עצמו לרשת. היתרון החזיק מעמד חמש דקות בלבד ובדקה ה־62 הישווה טובי שוב.

שפט עמית קליין, 1,000 צופים בחולון.

בית"ר תל אביב – הפועל באר שבע 0:0

לבית"ר היה יתרון במגרש, אולי מפני ששחקני באר שבע, חולמים רק על ברצלונה. למזלם, הבית"רים היו חסרי ריכוז מכדי לממש את יתרונם. בדקה "42 הובקע שער באר שבע, אך השער נפסל בטענת נבדל.

שפט אריק חיימוביץ', 300 צופים, במגרש לודוס בחולון.

בית ד': בית שאן הביסה את ה"אדומים"

מכבי פתח תקוה – הפועל כפר סבא 0:0

המשחק היה חלש ביותר ולא התאים לרמת הליגה הלאומית. בכל מקרה, הצופים ציפו ליותר מהמאורות, מחזיקת גביע הטוטו, וכפר סבא שהוליכה את טבלת הבית ערב המשחקים.

שפט אבי פרינץ, 1,000 צופים בפתח תקוה.

הפועל בית שאן – הפועל תל אביב 0:5 (0:3)

הפועל בית שאן רשמה את התוצאה המפתיעה של המחזור וקבעה שיא שערים מאז עלתה לליגה הלאומית.

המבקיעים לבית שאן: דינט צ'באנקואי (4), פאקונדו גרקה (10, 55), חולסן קבשאי (45, מ־11 מ), שמעון דגן (70).

בנוסף לכך החמיצה בית שאן בעיטת עונשין מ־11 מ' בדקה ה־40, כאשר שמעון דגן בעט ושוער תל אביב באקו הדף.

שפט ראוד סוהיל 1,500 בבית שאן.

מינכן של באיירן

גרמניה

במשחק המרכזי במסגרת המחזור הרביעי בבונדסליגה גברה אתמול באיירן מינכן על מינכן 1860 בשיעור 0:2

בבאיירן מתחילים לדבר על אליפות. הקבוצה ניצחה בכל משחקיה ערכה ובקרוב ישובו לפעילות יורגן קלינסמן וז'אן פייר פאפן, כך שלאוהדי קבוצת הפאר הגרמנית יש סיבות טובות להיות אופטימיים.

הדרבי העירוני נערך לעיני 71,000 צופים, באיצטדיון האולימפי במינכן.

את השער הראשון כבש כריסטיאן ציגה, בדקה ה־74 ובדקה ה־80 קבע כריסטיאן נרלינגר את תוצאת המשחק.

"ראיתי משחק דרבי טיפוסי, כאשר הנצחון הגיע בעזרת המזל", אמר בתום המשחק מאמן הנבחרת הגרמנית, ברטי פוגטס.

בורוסיה דורטמונד האלופה ניצחה 1:2 את מחזיקת הגביע, מינשנגלדבאך, משער בדקות הסיום של הצעיר, לארס רייקן.

ורדר ברמן, אחת מהמועמדות לכתר האליפות, הובסה 3:0 ע"י אורדינגן.

המאמן החדש, אוטו רהגל, שמנסה להנהיג שיטה חדשה בהגנה, נכשל בגדול.

לאורדינגן כבשו: מאייר, פושקה ומרקוס ואדו.

פרייבורג, המפתיעה מהעונה שעברה, השיגה את נצחונה הראשון, כאשר גברה על פרנקפורט 0:2. את השערים כבשו: יאן טודט, ואובה ספייס.

המבורג ושאלקה נפרדו בתיקו 1:1. מרטין מקס כבש, בשערו השלישי העונה, להמבורג, אך בדקה ה־60 השווה פרנק אורדינוריץ את התוצאה.

סנט. פאולי ולברקוזן סיימו גם הן בתיקו 1:1, פאולי הוליכה משער בדקה ה־54 של קריסטן פרופרס, אך אולף קירסטן השווה בדקה ה־60.

שטוטגארט הצליחה לסיים בתיקו 1:1 עם קייזרסלאוטרן. שטוטגארט השוותה בדקה ה־84 משער שלפרדי בוביץ', לאחר שאנג'י ברמה כבש ללאוטרן בפנדל.

האנזה רוסטוק ודיסלדורף סיימו בתיקו 2:2. סטפן באומגארט וטימו לאנגה כבשו לרוסטוק, אך אנדראה וינקהולד ודארקו פנצ'ב הצליחו לחלק את הנקודות.

ביום שישי ניצחה קרלסרואה את קלן 0:1, משער בדקה ה־82 של תומאס הסלר.

באיירן מדורגת כעת בראש הטבלה, כאשר היא מקדימה בחמש נקודות את מינשנגלדבאך.

קבוצה ללא הפסקה

הרכב חסר של מכבי חיפה פיגר במחצית 1:0 ומחץ את בני יהודה במחצית שניה מצויינת, 1:4. לגיורא שפיגל יש ספסל עשיר ● מכבי ת"א הובילה 0:1 במחצית ונוצחה בסיום 2:1 בראשל"צ. לדרור קשטן יש מחסור במחליפים איכותיים

בני יהודה — מכבי חיפה 4:1

מאת שמואל בבלי

משחקי גביע הטוטו הלאומי מאפשרים, בדרך כלל, לשחקני הספסל להתבטא ולנסות להוכיח שהם ראויים לאשראי יותר גדול. לאחר המשחק בשבת יכול המנג'ר של מכבי חיפה, גיורא שפיגל, להיות מרוצה.

חרף הסרונם של שחקני הנבחרת הלאומית, היה לו על מי לסמוך, שכן שחקני הספסל לא התקשו להביס את בני יהודה ת"א בשכונת התקוה בתוצאה 1:4 (1:0).

למרות חסרונם של משה גלאם, אלון חרזי, אלון חזן, חיים רביבו ואיל ברקוביץ', לא התקשתה מכבי חיפה לפתח את משחקה הרגיל, כאשר היא לוחצת את שחקני בני יהודה לעבר שערה וכמעט בכל התקפה ניכר שיתוף פעולה פורה בין אלון מזרחי ועופר שטרית, כאשר הם מטרידים ללא הפוגה את הגנת בני יהודה.

בבני יהודה שותפו אתמול לא פחות משבעה שחקני נוער. כל עוד הכושר הגופני עמד לצידם, הם שיחקו טוב, ללא רגשי נחיתות ואף ירדו להפסקה עם יתרון.

את השער לזכות בני יהודה כבש נצח מסובי, כבר בדקה ה־24, לאחר שמצא עצמו חופשי מול השוער רפי כהן. מסובי חלף על פניו ומול שער חשוף קבע – 0:1.

עם פתיחת המחצית השניה החליף הזר הוולש מאורוגואי, ארינולפי, ע"י הצעיר קובי גנון, שעלה עליו לפחות בדרגה אחת ולא במקרה נפתח בתום המשחק הערכות שהזר מאורוגואי שהגיע בקול תרועה ייאלץ לנטוש את הקבוצה בקול דממה.

מכבי חיפה הבקיעה במחצית השניה ארבעה שערים קלים.

בדקה ה־58 כבש אלון מזרחי מקרוב, לאחר סדרת התמצות והצלות מקו השער – 1:1.

כעבור שתי דקות שלח אלון מזרחי את עופר שטרית לעימות מול השוער ושטרית לא נכשל וקבע – 1:2.

לא חלפו אלא שבע דקות וחיים סילבס ניצל טעות של הבלם הצעיר, עידן סקוצ'רו, וקובע 1:3.

בדקה ה־70 הבקיע עופר שטרית את שערו השני במשחק, לאחר שבעט מ־16 מ' כדור שטוח לפינת השער – 1:4.

שפט איל צור לעיני 1,500 צופים בשכונת התקווה.

● מכבי חיפה: רפי כהן (דוידוביץ'); ז'אנו (אלקיים), פז, צבר, בלבול; רוני לוי, סילבס, קנראודוב, ארינולפי (גנון); שטרית (ז'אנו), אלון מזרחי.

● בני יהודה: גיא נחשון; מוטי ששון, סקוצ'רו, סיטון, לוי, ליברמן, נגר, טוקאן, מזרחי; מסובי, רוזנפלד.

קבוצה עד ההפסקה

ראשל"צ — מכבי ת"א 1:2

מאת פנחס זימל

לאחר שנשרה בבושת פנים מגביע אירופה לאלופות, התנחמה אתמול מכבי ת"א גם מגביע הטוטו. הרכב חסר של התל־אביבים לא הצליח להתמודד בהצלחה מול הקבוצה השאפתנית מראשון לציון, שניצחה בשיעור 1:2 (1:0).

במחצית הראשונה הוצגו במשחק חלש ביותר, במהלכה הספיקה הבקיה רבעית של מאיר מליקה להוליך את האלופה ליתרון.

דקה 25: מליקה נטל את הכדור באגף הימני, היטעה את הגנת ראשל"צ ובעט במפתיע מ־20 מ' כדור רב עוצמה שהותיר את אלימלך חסר אונים – 0:1.

בדקה ה־30 כדור מרגלו של מאיר עורן פגש את קורת שערו של אלכסנדר אובארוב.

במחצית השניה ביצע דרור קשטן כמה חילופים שהחלישו את קבוצתו (מכבי ת"א סיימה את המשחק רק עם שני שחקני הרכב ראשון) ובנוסף, אובארוב נפגע ונאלץ לנטוש את המגרש לטובת מחליפו, אלון משריקי חסר הניסיון.

מאמן ראשל"צ, ויטאלי סבצ'נקו, ביצע חילופים ששיפרו את משחק קבוצתו. ובעוד מכבי ת"א נחלשה, נטלה ראשל"צ את היוזמה במגרש ובדקה ה־72 נקבע השוויון: מרציאנו שלח כדור רוחב סמוך לשער מכבי ת"א, משריקי נותר תקוע בשערו ומשה סבג לא התקשה לכבוש מקרוב – 1:1.

ראשון לציון המשיכה ללחוץ ובדקה ה־77 השיגו שחקניה את שער הנצחון לקול מצהלות האוהדים: ניסן קפטה הגביה את הכדור על־פני השער. פעם נוספת נותר משריקי תקוע בשערו ו־ראאבל מלניקוב, השחקן הזר, קבע בנגיחה – 1:2.

בדקה ה־82 יכול היה קובי אברמוב, חלוצה הצעיר של מכבי ת"א, להשוות את התוצאה, אך את בעיטתו עצר שוערה היציב של ראשל"צ, שבתאי אלימלך.

שפט אבנר כהן לעיני 3,000 צופים בראשון לציון.

● ראשל"צ: אלימלך; מרציאנו, גורמן (נגיש), מלוקוב, אלברט, דקל (סבג), עורן, קושלוק, גוזדנה (קפטה), שקוה (רבאי), מלניקוב.

● מכבי ת"א: אובארוב (משריקי); רון נתנאל, פיבק, שלח (יסרי), גיא נתמן (ספיריא), שוהם, מורה, חג'ג', נמני; דריקס (אברמוב), מליקה.

טוטו לאומית

בית א'				
1. ע. ראשל"צ	3	1:4	9
2. מכבי ת"א	3	5:7	4
3. הפועל פ"ת	3	3:5	4
4. הפועל חיפה	3	8:1	0
בית ב'			
1. מכבי חיפה	3	4:13	9
2. בית"ר י־ם	3	6: 8	6
3. בני יהודה	3	8: 4	3
4. מ. הרצליה	3	9: 2	0
בית ג'			
1. באר שבע	3	2:4	5
2. צפרירים	3	4:4	3
-. בית"ר ת"א	3	2:2	3
4. מכבי יפו	3	6:4	2
בית ד'			
1. כפר סבא	3	3:4	5
2. בית שאן	3	4:6	4
3. מכבי פ"ת	3	2:3	4
4. הפועל ת"א	3	8:4	3

טוטו ארצית

בית א'			
1. מכבי נתניה	2	2:3	4
-. הפועל טייבה	2	2:3	4
3. הפועל ים	2	1:1	3
4. מכבי יבנה	2	2:0	0
בית ב'			
1. עיר. אשדוד	2	0:3	6
2. שמשון ת"א	2	3:3	3
3. קרית־גת	2	2:1	3
4. קרית שמונה	2	4:2	0
בית ג'			
1. הכח ר"ג	2	1:3	4
2. הפועל ר"ג	2	2:4	3
3. הפועל תרדה	2	6:3	3
4. מכבי עכו	2	4:3	1
בית ד'			
1. נס־ציונה	2	0:4	4
2. הפ. אשדוד	2	5:2	3
3. כפר שלם	2	1:1	2
4. הפו. בת ים	2	3:2	1

רק לעירוני אשדוד מלוא הנקודות

טוטו ארצית

מאת משה הר־נועם

היורדת מהלאומית, מכבי נתניה, איבדה נקודה ראשונה, כאשר סיימה בתיקו 2:2 עם הפועל טייבה (בית א'), בדרבי של השרון, שהתקיים בנתניה.

לנתניה הבקיעו קונסטנטין מרקו ואהייק אסרף. המבקיעים לטייבה: ואהיב ג'בארה ועמר בלעום.

אושר לוי מנתניה הורחק לפני הסיום.

במשחק נוסף בבית א' ניצחה הפועל ירושלים בבית את מכבי יבנה 0:1, משערו של חלוץ הרכש, עופר דגמי.

● בבית ב' ניצחה היורדת, מכבי עירוני אשדוד, את מכבי קרית גת 0:2, בדרבי של הדרום.

המבקיעים: לב מטביאב ומריאן קלפטאנו. מרקו בן בדוד מאשדוד הוציא מתנקודה הלבנה.

במשחק נוסף בבית זה ניצחה שמשון בחוץ את הפועל קרית שמונה 2:3 והשיגה את ניצחונה הראשון בגביע הטוטו.

המשחק נערך בכפר טובא, מפני שהמגרש בקרית שמונה עדיין לא מוכן. שמשון הוליכה 0:3 משעריהם של סרגיי אומלסקי, שלומי אלול וברק בן צור.

לקרית שמונה הבקיעו: שרון אוזלאי ויוסי אררי. לפני הסיום הורחק יצחק מנחם מקרית שמונה.

● בבית ג' השיגה הפועל תרדה ניצחון ראשון, כאשר גברה בחוץ 2:3 על העולה החדשה, מכבי עכו.

כל השערים הובקעו במחצית השניה. לתרדה הבקיע נסים נהרי שלישיה. לעכו ולאדימיר זיאציי ואבי גיסברג. יוסי ברגיל מעכו הורחק בדקה ה־47.

במשחק נוסף בבית זה ניצחה הכח ברדבי הרמת גני את הפועל 2:0 מצמד של יאיר סנהורי במחצית השניה.

● בבית ד' נפרדו בכפר שלם העולה הפועל כפר שלם ונס ציונה בתיקו 0:0.

בבית ים נכבעה הפועל המקומית 2:1 להפועל אשדוד, שרשמה ניצחון ראשון. בת ים הובילה במחצית משערו של רוזה שרעבי, אך במחצית השניה הבקיעו באוד גלילי ומיקי ממן לאשדוד והוליכו מהפך.

מכל מאמניו – ישכיל

משה וייזמן

בגיל 28 יש לאמנון ישכיל 3 טבעות אליפות כעוזר מאמן ● לזכיה באליפות עם הגליל היה טעם מתוק במיוחד ● שנה אחר"כ החזיר את הכתר האבוד למכבי ת"א ● השנה יהיה עוזרו של רלף קליין הגדול, ממנו יש המון מה ללמוד ● עם זאת, קיבל יותר חופש פעולה והחלטה ● "לא אחמיץ את ההזדמנות לפרוץ קדימה ובקרוב אאמן בליגה שלנו"

ראיון עם אמנון ישכיל

במבט ראשון על שתי הקבוצות שזכו בשלוש השנים האחרונות באליפות המדינה בכדורסל, לא רואים מכנה משותף המקשר בין שלושת הסגלים השונים, חוץ מהעובדה הברורה שבשתי האליפויות האחרונות זכתה מכבי תל אביב, ובאליפות לפני שלוש שנים זכתה הפועל גליל עליון.

במבט יותר מעמיק, נבחין שאדם מסויים היה שותף לכל חגיגות האליפות בשלוש השנים האחרונות. שמו אמנון ישכיל.

אמנון ישכיל משמש כיום עוזר המאמן של רלף קליין, מאמן מכבי ת"א. זו השנה השלישית שישכיל ממלא תפקיד זה במכבי.

לפני שנתיים הצטרף לקבוצה כעוזר המאמן מולי קצורין, שהדריך את הקבוצה בשתי העונות האחרונות. ישכיל זכה עם האלופה הצהובה בשתי אליפויות, ביניהן הראשונה שהחזירה למכבי את התואר, שבעצם נלקח ממנה ע"י ישכיל עצמו, כאשר היה עוזר המאמן של הפועל גליל עליון.

באותה עונה, 92/93, קרה משהו שלא קרה כבר 23 שנים בכדורסל הישראלי: מכבי ת"א לא זכתה באליפות, וישכיל זכה ליטול חלק בהישג הבלתי נשכח של הגליל, שגזלה ממכבי את התואר, שנראה היה כי נברא רק עבורה. ישכיל היה עוזרו של פיני גרשון, ארכיטקט 'הגניבה'.

היום ישכיל מאוד גאה במה שהצליח לעשות בזמן כל כך קצר ובגיל כל כך צעיר. הוא רק בן 28. במקצוע הזה, הוא הכי צעיר בליגה שלנו, אם לא באירופה כולה. הרבה היו רוצים לזכות באליפות אחת בתום קריירה מפוארת, אך לישכיל יש כבר שלוש טבעות אליפות, כאשר ניצני הקריירה שלו, כמעט ועוד לא ניראו.

בראיון זה, ישכיל מצהיר על כוונותיו לאמן בארצנו בקרוב מאוד, מדבר על מוריו ומדריכיו, הרכזן, הקבוצה המעולה של מכבי השנה ועל משמעות המילה אליפות.

★★★

● **אמנון, התחלת את הקריירה בגיל מאוד צעיר. איך מגיעים כל כך רחוק, בגיל כל כך צעיר?**

אני התחלתי לאמן בגיל צעיר מאוד, כי הפסקתי לשחק בגיל צעיר מאוד. מיד לאחר השירות הצבאי שלי, עברתי קורס מאמנים במכון 'וינגייט', ואחר כך נסעתי להשתלמויות מאמנים בארה"ב. הייתי שם כמעט שנה, והשנה הזאת היתה מאוד חשובה לי.

יש פה עניין של הרבה מזל. בחיים שלנו צריך הרבה מזל וכנראה שיש לי קצת. בלי מזל לא הייתי מגיע לכלום.

עוד דבר שאולי לא אני צריך לומר, הוא העובדה שמקודם פה באדם עם כשרון למקצוע שלו. עם כשרון, קצת יותר קל להשיג הישגים, ואני ניחן בכישרון מיוחד.

● **והאליפות בגליל היתה דבר מיוחד עבור הכדורסל בארץ. מה היא עשתה לך?**

האליפות בגליל שינתה משהו בכדורסל בארץ. מדובר פה אמנם בשינוי לשנה, אבל השינוי בהחלט קרה. זה היה שינוי ועוד שבעצם, מבחינת כדורסל איכותי, לא חולל מהפיכה.

ברור שהזכיה הראשונה שלך מיוחדת. זו הזכיה הכי מתוקה, ומה שעשה אותה לעוד יותר מתוקה, היתה העובדה שהיא לא היתה עם מכבי. הזכיה הזו דחפה אותי קדימה ונתנה לי תיאבון לעוד אליפויות. עשינו גם היסטוריה במהלך אותה זכיה, זו היתה זכיה שלא תשתווה לאף זכיה אחרת.

● **מה ההבדל בין שתי זכיות במכבי לבין זכיה אחת בגליל?**

לכל זכיה יש ייחוד משלה. כל שלוש הזכיות היו קשות, כי אליפות לא לוקחים בקלות. כמה שזה נראה מוזר, גם במכבי היה קשה. העובדה שיש לך את סגל השחקנים הטוב בארץ, לא מביאה לך אליפות סתם כך. אני שמחתי לקחת אליפות ראשונה בגליל, בגלל שהיה לה טעם שונה, הטעם שעשינו היסטוריה עם הסגל שהיה לנו, אבל זה לא מוריד מהערך של האליפויות במכבי, שכן שתיהן היו מרגשות מאוד ולאחר מאמץ רב.

● **אתה היית העוזר של פיני גרשון, מולי קצורין ועכשיו רלף קליין. ממי למדת יותר מאשר מהאחרים?**

אני לומד מכולם. אחד הסודות שלי הוא שאני ממש אוהב, ונהנה ללמוד מאחרים. היה לי מזל עם המאמנים שלי. כולם היו מאמנים מעולים ומכולם היה מה ללמוד. השנה, אני עם רלף, שהוא אישיות מרשימה בפני עצמה. הוא מאוד מיוחד. כל אימון, כל משחק איתו הוא שיעור בכדורסל. אני משתדל לרשום את כל המסקנות שלי מההדרכות שלו כי מישהו כזה, אומר הרבה דברים שלא לומדים באף מקום. כל פרט קטן אצלו הוא חשוב ביותר.

● **השנה נודע כי אתה יותר מעורב בפעילות הקבוצה. איך זה מתבטא?**

המעורבות שלי השנה מורגשת בכל תחום, גם באימונים וגם במשחקים. השנה אני יותר יוזם ולוקח החלטות חשובות. גם בתקופת הפגרה, היה לי חלק בהרכבת הסגל הטוב שיש לנו העונה. הייתי מעורב בהחלטות האגודה בהבאת שחקנים כמו רון אנדרסון, בראד לייף וגם עודד קטש.

ניתנה לי פה הזדמנות לפרוץ קדימה, ואני לא מתכוון לפספס אותה, אבל זה גם לא אומר שאני עושה יותר ממה שמצפים ממני לעשות.

אמרו לי תמיד שאני בצילם של המאמנים שאימנתי איתם, אבל תפקידו של העוזר־מאמן הוא לעזור בלבד. אני לא מנסה לעבור את רלף ולא ניסיתי לעבור את מולי ופיני. אני מכיר את התפקיד שלי ואני מנסה לעמוד מאחורי המאמנים שאיתי על מנת להצליח ביחד ולזכות בהישגים.

● **מהי דעתך על הקבוצה של מכבי השנה, מה הן הציפיות של האוהד, שהוא בעצם הכי קרוב לשחקנים?**

השנה, יש לנו סגל נהדר. אנחנו מנסים ליצור כימיה בין כל שחקני הקבוצה כדי שנוכל להפיק מהם את המקסימום. בשביל קבוצה כמו שיש לנו השנה, אנו צריכים זמן והרבה אימון כי הישגים לא יבואו לבדם. אני מאמין בכוחות שלנו, בליף, בהנהלה ובכלל בכל המערכת הזאת שנקראת מכבי 'עלית' ת"א.

אני חושב שבארץ לא צריכה להיות לנו בעיה, וזאת למרות שאנו לא מזלזלים באף קבוצה ישראלית. באירופה, ההצלחה תלויה במידה ונעפיל למשחקי ההצלבה, כלומר לשמונה הקבוצות האחרונות, ומכאן, כל דבר יתקבל כהצלחה גדולה.

● **האם נראה אותך כמאמן בזמן הקרוב?**

אני בטוח שתראו אותי מאמן בזמן הקרוב. זה הרצון הגדול ביותר שלי. אני לא יכול לומר לך בדיוק מתי אתחיל לאמן אבל דבר אחד בטוח — אני עוד אאמן בליגה שלנו.

כל מה שאני עושה כרגע נותן לי ניסיון ורק מלמד אותי למען העתיד. אני בטוח שלעולם לא אצטער על הזמנים שבהם תפקדתי כעוזר מאמן, כאשר ידעתי שאני כבר יכול להיות מאמן.

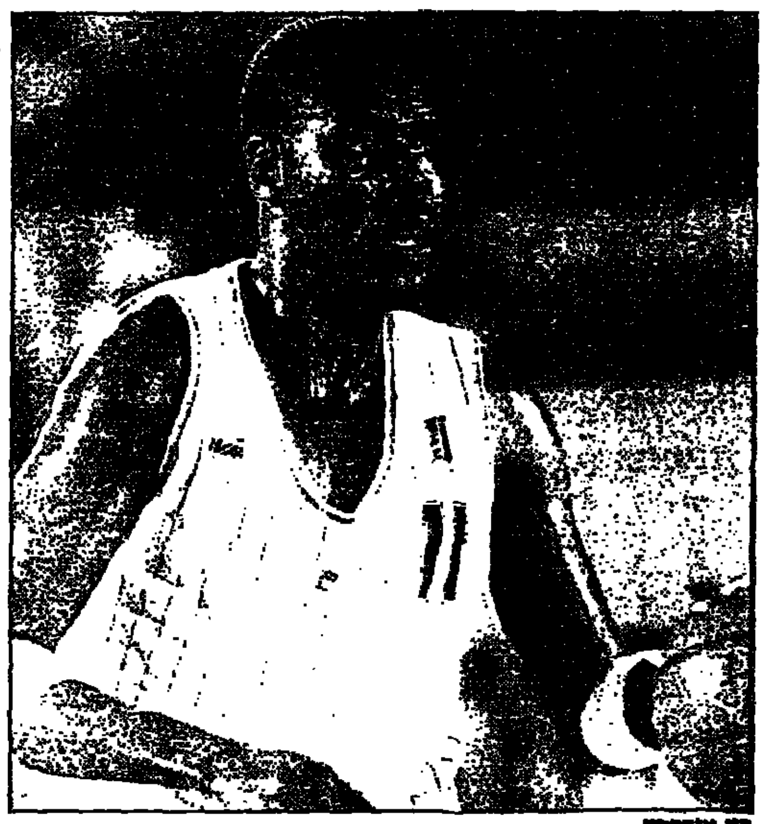
רון אנדרסון

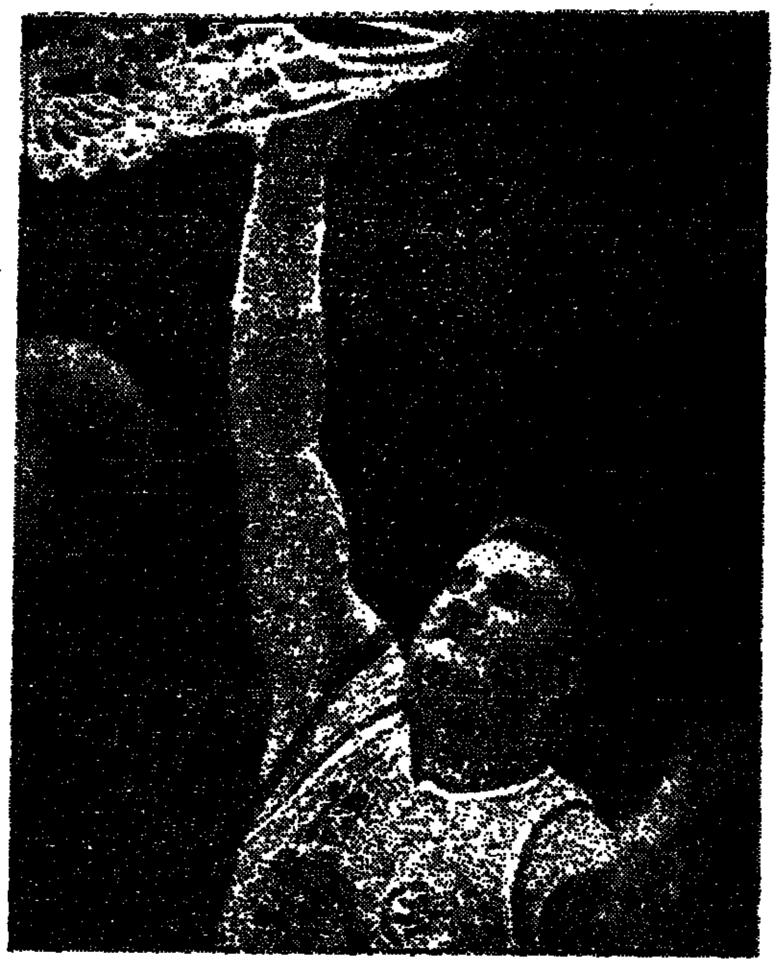
ראשימאב צורצ'ייץ

דורון ג'מצ'י

אמנון ישכיל

נפטר דב פרוסק מראשוני הכדורסל בארץ

דב פרוסק (בולק), מראשוני ובכירי הכדורסל בארץ, נפטר בסוף השבוע בבית החולים איכילוב, בגיל 85, לאחר מחלה.

פרוסק, שחגג את יום הולדתו ה־85 לפני חודשיים, היה מטובי שחקני מכבי וארשה והובא ארצה בשנת 35' על תקן של מומחה, ע"י מרכז הפועל.

הוא יסד את ענפי הכדורסל והכדורעף במרכז הפועל והקים את מחלקת הכדורסל בהפועל ת"א, בה היה מהכדורסלנים המצטיינים.

הוא הופיע בדרבי התל־אביבי הראשון, שנה לאחר עלייתו לארץ. במשך עשרות שנים הוא שימש כמאמן, שגידל דורות של שחקנים, הדריך בכל רחבי הארץ וארגן אירועי ספורט גדולים.

לאחר קום המדינה הוא היה המרכיב הראשון של נבחרת ישראל בכדורסל, באליפות אירופה שנערכה בשנת 53' במוסקבה ובאליפות העולם, שנערכה בשנת 54' בברזיל.

במשך שנים רבות הוא היה יו"ר ועדת הכדורסל בהתאחדות לספורט, שקדמה לאיגוד הכדורסל.

פרוסק נבחר כעמית כבוד של איגוד הכדורסל וזכה בעיטור 'לאיש כפועלו' של מרכז הפועל.

גם בשנותיו האחרונות הוא לא נטש את משחק הכדורסל ואף היה מגיע לאולם ברחוב אוסישקין ולהיכל הספורט ביד אליהו, כדי לחזות במשחקי הפועל ת"א ובנבחרת ישראל.

הלווייתו תתקיים הבוקר, בשעה 10.30 בבית העלמין ירקון.

אהרן להב

הקהל התבשם מד"ר ג'קל ומיסטר הייד

אגאסי הפגין נגד הספרדי קראטצ'ה שלוש ורבע שעות טניס של בן אלים ואחר האדם בחמש מערכות מרתקות ● תומאס מוסטר אחרון צמרת שחקני החימר ● צ'אנג ממשיך לעודד את ממוצע הגובה הנמוך ● מארי פירס נתקלה "ביונה שחורה" ● מוניקה סלש ושטפי גראף זוהרות קדימה

סוף השבוע ביו.אס.אופן, אחד מטורניר הגראנד־סלאם הנפלאים שחובב טניס המכבד את עצמו לא יפסח מרצונו על האירוע הגדול הזה, התחיל להפיק דרמות וטראגדיות אישיות לא מעטות.

לא האמנתי, אפילו בהיותי חובב ומשחק טניס מושבע, שהפך בימים אלה לפריקטניס היושב שעות על גבי שעות מול מסך הטלוויזיה ובולע בעיניים כל תנועה של הענקים האלה, שהפכו את "המשחק הלבן" לתנועות גיאומטריות וסימטריות המולידות אנרגיה בלתי נדלית.

אילו יכול הסב"ב להפוך השודים של הטמאס לכוחדי טניס, לשעה קלה בלבד של "סילטולים" מהסוג של אגאסי, צ'אנג, קורייר או סאמפראס – לא צריך היה להסתייע בעזרת שדים, בבג"צ ובתקשורת.

הם היו מוזרים.

■■■

קחו למשל את אנדרה אגאסי. אל תיקחו אותו ממני, מתגעגע על המסכה הירוקה של הפלשינג־מדו, כשברקע הקרוב לא הרחק ממנו משמשת ברוק שילדס תפאורה של יופי שופע וחברה התומכת בו בהתלהבות – לא ייפלא שהאשף הזה מציג תמיד את הגדולה בהצגת הטניס בתבל.

כשהוא עולה על המגרש הקהל אוהב אותו אהבה גדולה, אולי בזכות הופעתו ההיפנוטית המשולמפרת עם מכנסי הולמן עד מתחת לברכיים והלבנת כסיה בצבעים מגעילים שגורלה עליו בכמה מספרים אבל לבטח בזכות משחקו הוירטואוזי.

באשמורת הקרה של הלילה שבין חמישי לשישי התמקמתי עמוק בכורסא מול המרקע. שקט באפילת הסלון. קול חבטות הכדור נשמעה כאילו פטיש דופק על סלע. אבל כשאגאסי הוא המחבט זה נשמע כמו פופ שפרייקים סוגרים לו. הסיבוב השני זימן לו לכאורה יריב קטנטן ברמותו של אלבס קורטצ'ה, אחד הכוכבים העולים של תכמת הטניס הספרדית. שחקן חימר ברמ"ח עבריין, כאין לו נסיון גדול על מגרשים קשים.

אגאסי חשב שנקיה בדרכו לגמר עוד טיול קליל של אחר־צהריים ניו־יורקי חביב. אולם עד מהרה התעורר לו, כי כדי לנצח יאלץ להעביר את כתגנרד "יום לימודים ארוך". לשלוש שעות ורבע ולחמש מערכות נזקק אגאסי כדי לעלות לשלב השלישי של אליפות ארה"ב. היו רגעים במשחק שנתנו הרגשה שמיסטר טניס עומד להפרד מן הטורניר.

■■■

אבל מכל אחד משלבי החולשה הוא שב והרים ראש והראה לצעירון הספרדי מי בעל הבית האמיתי. הוא שיחק חליפות שתי פנים של ד"ר ג'קל ומיסטר הייד. והקהל שאג, וקפץ והריע מסביב ביציעים ההומים של האיצטדיון המרכזי.

לשיא השיאים הגיע הטאסטר במערכה הרביעית, כאשר קארטצ'ה הרים כדור תלול, שאילץ את אגאסי לטוס לעבר קו הבסיס. וכשגבו לרשת ופניו אל עבר הכדור הנוחת, הוא הפך במהירות את כתפו היכבית (כמו מספרת של כדורגלן מול שער) ושלח כדור אויר במסלול מדגמה אל הפינה הנגדית למיקומו של הספרדי.

הקהל קפץ על רגליו, קארטצ'ה נשאר המום, פניו אמרו הכל ולא נותר לו, אלא להצטרף למחיאות הכפיים של האיצטדיון הגועש והוא עשה זאת בהתלהבות לא פחותה.

אין ספק, את החבטה הנדירה של אגאסי עוד נראה ונראה בעשרות שידורים חוזרים בשנה הקרובה. תכסה הראויה לזוקי.

■■■

בן האלים הזה של עולם הטניס הוכיח בפרקים רבים שהוא רק בשר ודם. היו לא המון רגעי חולשה ומי יודע מה היה מתרחש אילו קארטצ'ה לא היה נפגע בכושרו במערכה הרביעית והחמישית, כאשר הראה סימנים בולטים של סחיבת רגל, אם בגלל שלפוחיות בכף הרגל או התכווצות שריר.

המערכה הראשונה נסתיימה בשובר שוויון לזכות הספרדי וכך גם השלישית, כאשר השנייה נרשמה בקלות לזכות אגאסי. חביב הקהל התלונן על חולשה/עייפות הרגליים, שלא כל כך נשמעו לפקודות הראש המבורי שלו.

גם הזיוכים המקסימים של ברוק שילדס בתא המרכזי לא הועילו. ברגעי החולשה שלו עשה אגאסי 67 שגיאות בלתי מחוייבות וברגעים הגדולים סיים 87 בחבטות מנצחות.

רק כאשר הרגיש האלוף, שהתבל מונח על צווארו הפגין שתי מערכות וירטואוזיות שאחת מהן סיים ב־0:6 ואת השנייה ב־2:6, כאשר קארטצ'ה מתייק יותר ויותר מצבים של אין תגובה. בסיום הודה אגאסי בהשתאוות עמוקה לקהל הניו־יורקי שלו.

■■■

למרות שרוב שחקני החימר הטובים ובראשם סרגי ברוגרה הארמדה הספרדית גדולה, התייצבו לאליפות הזאת, הרי שרק תומאס מוסטר האוסטרי שורד בכבוד ועבר לסיבוב השלישי. ברוגרה הגדול, ששינה הופעה אישית בשפם וחתימת זקן שחורים, הועף מהטורניר על־ידי שחקן צ'כי עולה, העונה לשם דניאל ואצ'ק, שאף הוא גדל על מגרשי חימר, אבל הוא גם טוב על מגרשים קשים.

מוסטר (מדורג 3) נתן הצגה באיצטד המישנה מול האוסטרלי הוותיק מרק וודפורד הג'ינג'י שמחזיק באליפות זוגות. מוסטר התחמם לאט והפסיד את המערכה הראשונה 6:4, אולם כאשר התחיל לחמם מנועים ולשלוח את חבטות האימה שלו לעבר הלקתו של האוסטרלי – נכנע וודפורד בשלוש מערכות רצופות 2:6, 2:6, 4:6.

■■■

איכות המשחק הלכה והתרוממה. מייקל צ'אנג (מדורג 5) נאלץ להתמודד קרוב לשלוש שעות עם הוזמרניק האיטלקי, בעל השם האריסטוקרטי, סטפאנו פאסקואלידו בארבע מערכות ארוכות ומתישות.

האיטלקי אילץ את צ'אנג לעשות קילומטראז' מייגע. צ'אנג נראה אומלל אחרי המערכה הראשונה (הפסיד 6:4) נוכח הכדורים הארוכים של האיטלקי שנחתו בקצות הקו האחורי שלו. אילמלא הריפלקסים הנדירים של הסיני קצר הקומה הזה – ספק אם היה מצליח לשרוד.

אולם כאשר צ'אנג נכנס סוף סוף לקצב המתאים הוא היה המכריע בכל אחת מן המערכות בלי להאריך בשוויון, כשהוא שובר לפחות פעם אחת בכל מערכה את חבטות הפתיחה של פאסקואלידו 3:6, 4:6, 4:6.

גם בוריס בקר (מדורג 4) מפגין יציבות וזוכה לאהדת הקהל של ניו יורק. הוא דרס את בן ארצו קרסטן אריאס בשלוש מערכות קלות וכמוהו עשה בשבת לפנות בוקר פיט סאמפראס שהיכה את הפרואני נמוך הקומה יוגה.

■■■

בחזית הנשים נפלה בסוף השבוע קרבן מארי פירס, שהפסידה במשחק מרושל ומפוזר לאמריקנית הדו־אלמנית, אמי פרייזר 7:6, 6:3.

בכך ירד איום מראשה של מוניקה סלש, שמפגינה עד כה משחק מושלם חסר פשרות, כאילו לא נעדרה מהמגרשים אפילו לא יום אחד.

גם שטפי גראף ממשיכה קדימה בבטחון. היא דרסה בליל שישי (שעון ישראל) את הברזילאית גסלי סודיאס בשתי מערכות קלות 3:6, 3:6 ועברה לסיבוב הרביעי.

גיא גודס

נדב הנפלד

נחום רוגל קפץ אמש למרחק 16.09 מ' בקפיצה משולשת. ההישג המצויין נקבע במהלך תחרות בין לאומית בברליה.

הסגל הזה יטרוף את הליגה אבל עלול לחטוף "כאב בטן" באירופה

תמונת מצב

מכבי תל־אביב בכדורסל

הקיץ של מכבי תל אביב, בכדורסל, היה חם ולוהט. הקבוצה השתנתה בצורה משמעותית והבחנו בפנים חדשות בסגל ובצוות המקצועי. ראשית, רלף קליין חזר לאמן את הקבוצה.

מהגליל התווירו את עודד קטש הצעיר וצירפו אליו את בראד לייף הותיק. מחולון את תומר שטיינהאור, שחקן הפנים הישראלי הטוב ביותר. ממונפלייה שבצרפת הובא רון אנדרסון, הזר הטוב ביותר בליגה הצרפתית.

במחשבה ראשונה הימרנו – את האליפות אפשר כבר לשלוח למכבי בחבילה עם אחריות לעוד איזה עשור. חשבנו גם שאת הגביע אפשר לארוז ולשלוח לאגודה.

אבל חשבנו גם שבאירופה, יבשת שכבר כמה שנים אנו בשולי המפה, נוכל לרמוס כמה קבוצות ולהגיע לפחות לפיינל־פור האירופי בהליכה קלה. נו, הליכה מהירה.

לאחר שראינו את מכבי ב־6 משחקי אימון, אפשר עוד להאמין שהארץ קצת קטנה על מכבי, אך לחלומות אירופה אפשר לקחת פסק זמן, אבל דחוף.

כבר מעכשיו, כדי למנוע אכזבות בעתיד, צריך להוריד את רף הציפיות. ציפיות מיותרות רק יקדרו לנו את האוויר.

נכון, הקבוצה שיחקה עד עכשיו רק 6 משחקים, ואחרי הכל אלו הם רק משחקי אימון, אבל צריך לחשוב יותר רחוק.

מכבי לא זכתה בתואר אירופי כבר יותר מ־15 שנה. היא רחוקה ב־8 שנים מקבוצה שתגיע לגמר אירופי ותציג יכולת ברמה גבוהה, שתפחיד שחקנים יריבים לקראת בואם ליד אליהו, הלא כל כך מפחיד כמו בעבר. עובדות אלו דורשות תוצאות ומייד.

את כל הנאמר לעיל נוכל כמובן לזרוק לפח אם הקבוצה תתגבש עד לתחילת העונה האירופית, בסוף אוקטובר, אבל עד שזה יקרה, מותר לומר כמה מילים.

למכבי יש פוטנציאל אדיר. קו אחורי חזק וקו פנימי משופר ומתוגבר, לעומת עונות קודמות.

כל זה טוב ויפה על הנייר, אך על הפרקט אפשר להבחין בעובדות אחרות:

● דורון ג'מצ'י כבר בן 34. למרות שהוא אחד הקלעים הטובים ביותר באירופה, הוא מעבר לשיאו. דורון כבר לא צולף שלשות בקצב מסחרר, והוא גם לעיתים לא מרוכז ולוקח לו הרבה זמן כדי להכנס לריתמוס. הבאתו של רון אנדרסון, קלע משובח לא פחות, לא מתאימה לדורון, כיוון שברור היה כי אנדרסון הגיע כדי להיות אופציה ראשונה לרגעים קריטיים. לפני שלוש ארבע שנים דורון היה האופציה, אבל זה היה כאמור לפני שלוש־ארבע שנים.

הבטחון של דורון פשוט צלל העונה וזה בולט בממוצע הנקודות שלו, שלא עובר את 6 הנקודות.

● בראד לייף בא מהגליל למטרה מסויימת, לפחות כך אני סבור. עד היום אחרי 6 משחקים, אינני מבין או יודע מה היא אותה מטרה. לייף הוא לוחם, אך לא לוחם במכבי. לייף, גם הוא צריך זמן משחק מסוים כדי להתחמם. במכבי הזמן הזה אינו קיים. הסגל המלא של הקבוצה מבזבז במידה מסויימת את יכולתו של לייף, שהוא שחקן נהדר בפני עצמו. דיבורי השחקנים אינו תורם לבטחונו של השחקן, למרות שהוא טוען כי הוא חייב להתרגל לעובדה שהוא כעת שחקן ספסל ושאין לו מקום בטוח בהרכב. אינני סבור שלליף יש מקום שתורם, בסגל של האלופה.

● תומר שטיינהאור הוא הגבוה הישראלי הטוב ביותר בשוק. עד עכשיו, פרט למשחק מול פנרבחצ'ה, לא ראינו את תומר מתעלה על עצמו, ולא לסתם הוא ישב 20 דקות על הספסל מול לימוז', בגמר טורניר ת"א. תומר מסוגל לסיים משחק עם 20 נקודות ויותר, אם התקפות הקבוצה יתמקדו בו.

הוא אינו שחקן שיקבל כדור 4 מטר מהסל, יעבוד את שומרו ויטביע על פני המגן. השחקנים בהרכב צריכים להכין לתומר את המצב, על מנת שיקלע. תומר הוא שחקן מאוד חכם שצריך כנראה תקופת הסתגלות, אך השינוי חייב להיות מיידי.

למעט שלושת שחקנים אלו, אין עוד שחקנים בקבוצה שסובלים מבעיה אישית מיוחדת. כל השאר סובלים מחוסר זמן משחק ביחד וחוסר גיבוש.

רלף קליין חייב למצוא פיתרון לבעיות שלו. הופעת קבוצתו במשחקים האחרונים היתה רחוקה מלהיות משכנעת. הרכב פותח חזק חייב להימצא, כמו גם סדר חילופים טוב, שיפיק את המקסימום משחקני הקבוצה בסיטואציה הנתונה.

כל הנ"ל, הוא מסקנה אחת לאחר טורניר בגול, טורניר תל אביב ושני המשחקים מול ויהלדר ופנרבחצ'ה.

הקבוצה בהחלט יכולה וצריכה להשתפר. עם השיפור הדרוש ועם עבודה טובה של המאמנים יחד עם עידוד בלתי פוסק של קהל, שלא צריך להסיק מסקנות סופיות לאחר משחקי האימון וצריך לשוב ולמלא את ההיכל כדי להפוך אותו לאולם ביתי שבאמת יפחיד יריבים, נוכל להאמין במחשבה האירופית שכל כך חסרה לנו, כי בסופו של דבר, מקומה של מכבי הוא גם בצמרת האירופית.

במכבי לא צריכים להתפלל לנס. הכל בידי השחקנים ובידי המאמן.

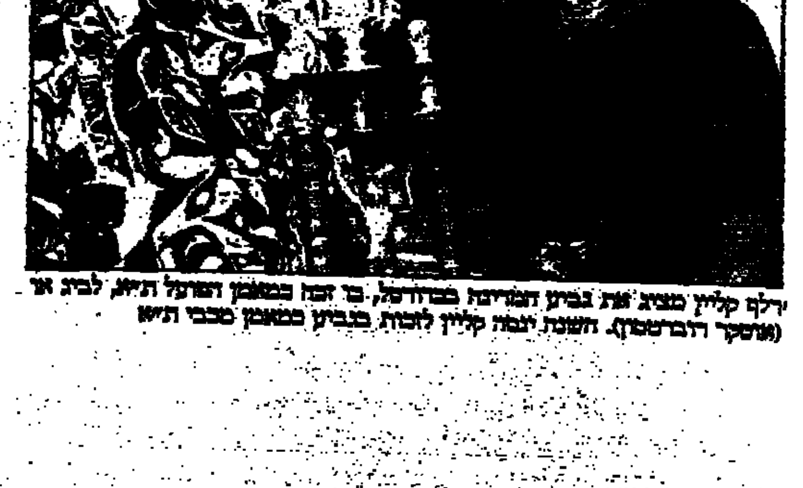
רלף קליין מציג את גביע המדינה בכדורסל, בו זכה כמאמן הפועל ת"א, לבית אר (אוסקר רוזנטמן). השנה יגמה קליין לזכות בגביע כמאמן מכבי ת"א

עונת הפוטבול יוצאת היום לדרך

ליגת הN.F.C"

אף אחד לא יופתע אם האלופה תזכה גם השנה באליפות הליגה ובסופרבול ותשמור על הגמוניה בת 12 עונות של קבוצות הN.F.C".

סן־פרנסיסקו 49' והקאובויס מדאלאס יתמודדו כמעט ללא מתחרות על אליפות הליגה, כשהמנצחת בה, תזכה גם בסופרבול, אם לא יתרחשו תקלות בלתי צפויות. אחת השאלות שעשויות להכריע את גודל האליפות, תיפתר לאחר סיום עונת הבייסבול, בה משחק דיאון סאנדרס.

סאנדרס, אחד הקורנרבקים הטובים בפוטבול, יצטרך לקבל החלטה, אם להמשיך בסאן־פרנסיסקו, או להיענות לאחת ההצעות מדאלאס ומיאמי.

המזרח

● דאלאס קאובויס – לקאובויס צפויה עונה לא קלה, ששה שחקני מפתח עזבו את הקבוצה, כשהבולט בהם, הרסיבר אלווין הארפר.

אך גם בלעדיהם, יש עדיין לאלופת־92' ו־93' קבוצה שיכולה להתמודד על התואר.

הקוורטרבק המצויין, טרוי אייקמן, שסבל אשתקד משתי פציעות, חזר לכושר מלא ואיתו הקבוצה תיראה לגמרי אחרת.

נושא הסיפרה 22, אמט סמית, אחד הראנינג־באקס הטובים בליגה, פשוט בלתי ניתן לעצירה. אשתקד קלט 50 מסירות, ב־21 מהן סיים את ריצתו רק באנדרזון.

קו ההגנה של הקאובויס הוא מהחזקים בליגה ואם דיאון סאנדרס יחליט להתנחם בקבוצה, המאבק על התואר צפוי להיות צמוד מאד

מאזנה אשתקד – 4:12.

● ניו־יורק ג'איינטס – "הענקים" מניו־יורק נמצאים בדרך הנכונה לצמרת.

ראשית, הצטרפותו של הרשל ווקר, הראנינג בק הנפלא מפילדלפיה, תהווה תוספת משמעותית להתקפת הג'איינטס, שהייתה כה עקרה אשתקד.

לצידו של ווקר ישחקו הראנינג בקס, רודני האמפטון, שהוליך את היארדים של הקבוצה אשתקד והרוקי טיירון וויטלי, שנבחר בסיבוב הראשון בדראפט.

הקווטר בק דייב בראון, חייב להשתפר בכדי שהקבוצה תתקדם הלאה.

ההתמתמות של שחקני הזיווק ההגנתיים, רוברט האריס ומייק קרואל, תוסיף את המימד החסר לג'איינטס ויש לצפות לתוצאות טובות מהקבוצה השנה.

מאזנה אשתקד – 7:9.

● אריזונה קארדינלס – המאמן באדי ריאן, שונא אפילו לחשוב על התקפה. אך גם הוא הבין שיש צורך לעשות היכרות עם צד זה של הפוטבול.

ריאן ביצע מהפיכה בהתקפת הקבוצה כשהביא מפיטסבורג את הגארד, רובאל לאנג, מדטרויט את התאקליסט לאריי ת'ארפ ואת הקווטרבק דייב קריג, מהג'טס את הווייד־רסיבר רוב מור ואפילו בחירתו הראשונה בדראפט הייתה של ווייד־רסיבר – פרנק סנדרס.

מאזנה אשתקד – 9:8.

● פילדלפיה איגלס – "הנשרים" פתחו את העונה שעברה בסערה ונראו מועמדים רציניים לתואר, בייחוד אחרי שמחצו בסן־פרנסיסקו את הניינרס 8:40.

סיומת קטסטרופלית, בה נוצחו בכל שבעת משחקיהם האחרונים, מנעה מהם אפילו את ההעפלה לפלייאוף.

החתמתו של ריקי ווטרס, הראנינג באק מסאן־פרנסיסקו, לצידו של הווייד־רסיבר פרד בארנט, תוכל לחפות במשהו על יכולתו הבינונית של הקווטרבאק, רנדל קנינגהם.

מאזנה אשתקד – 9:7.

● וושינגטון רד־סקינס – עונה רצופת פציעות, כפי שהייתה ל"אדומים" אשתקד לא יכולה לחזור ולמרות השינויים בקבוצה, הפלייאוף עדיין לא נראה קרוב.

רכישתו של קו האדי, הלונג־באק מאריזונה ובחירתו בדראפט (4) של הווייד־רסיבר, מייקל ווסטבוק, יתנו תיקוה לעונה טובה יותר לרד־סקינס.

מאזנה אשתקד – 13:3.

המרכז

● מיניסוטה וייקינגס – עזיבתו של התאקליסט הנרי תומס לדטרויט והגעתו של הקווטרבאק וורן מון לגיל 39, לא מבטיחות עונה טובה לוויקינגים.

חזרתו לקבוצה של הווייד־רסיבר, ג'ק ריד, שבצוותא עם מלך התפיסות של 94', כריס קארטר (122), יעשו צרות להרבה הגנות בליגה.

מאזנה אשתקד – 6:10.

● גרין־ביי פקרס – אף אחד לא יודע מה קורה שם. שמונה משחקני הקבוצה עזבו, ביניהם כוכב הקבוצה, הלונג־באק ברייס פאופ, מבלי שנערך רכש רציני לחפות על רכבת העזיבה.

הרסיבר המצויין סטרלינג שארפ, נותח בצוארו וייעדר העונה, דבר שישפיע בעיקר על יכולתו של הקווטרבאק ברט פייבר, שהייתה ביניהם הבנה עיוורת.

הפקרס יצטרכו להמשיך ולסמוך על יכולת הבעיטה של כריס ג'ייק, על מנת שיהיה להם סיכוי להגיע לפלייאוף.

מאזנה אשתקד – 7:9.

● טמפה־ביי בוקאנירס – הבוקאנירס מצפים סוף סוף לעלות דרגה, עם החתמתו של אלווין הארפר, הווייד־רסיבר מדאלאס ועם יכולת טובה של הלונג־באק האדי ניקרסון, אך כנראה שזה עדיין לא מספיק לפלייאוף.

מאזנה אשתקד – 10:6.

● דטרויט ליונס – סקוט מיצ'ל ינסה לחפות על עזיבתו של דייב קרייג, בעמדת הקווטרבאק, אך לבעיות ההגנה של מל גריי אין תחליף. דטרויט הייתה ותישאר קבוצתו של בארי סאנדרס, נושא הסיפרה 20, הראנינג־באק הטוב בליגה, עם 331 תפיסות ל־1,883 יארד אשתקד. אם מיצ'ל יימצא אותו כמו שקרייג מצא, "האריות" יגיעו לפלייאוף.

מאזנה אשתקד – 7:9.

● שיקאגו ברס – המאמן, דייב ונסטד, מאמין שהסגל הקיים יעלה את הקבוצה מאפרוריותה ולא ביצע כל רכש בולט למעט מייקל תימפסון, הווייד־רסיבר מניו־אינגלנד.

בסגל הנוכחי בולטים הקווטר־באק דוגל וולפורד והראנינג־באק לואיס טילמן.

בדראפט נבחר הראנינג־באק ראשאן סאלאם (21)

מאזנה אשתקד – 7:9.

המערב

● סן־פרנסיסקו 49' – נמצאת בדרך הנכונה לזכיה שישית בסופרבול, עם קו ההתקפה הקטלני ביותר בליגה.

הקוורטרבק סטיב יאנג, הM.V.P. של 1994, השתחרר סופית מדימוי "הצל של ג'ו מונטנה". לאחר עונה מצויינת, עם 70.3 אחוזי מסירה ל־3,969 יארד, 10 חטיפות ו־35 טאצ'דאונס, העפיל יאנג לראש טבלת הקווטרבקים היעילים בכל הזמנים.

ג'רי רייס, הווייד־רסיבר הטוב ביותר בכל הזמנים, נושא החולצה מס. 80, יחל את עונתו ה־11, לאחר שבשנה שעברה שבר את שיא הטאצ'דאונס לרסיברים בכל הזמנים – 131, עם 13 טאצ'דאונס ו־112 מסירות ל־1,499 יארד.

לצד רייס בהתקפה, יש לניינרס נבחרת של ווייד־רסיברים שיכולים לשחק בכל קבוצה בליגה: ג'ון טיילור, שלמרות עונה בינונית, עדיין נחשב לאחד הווייד־רסיברים הטובים בליגה, ברנט ג'ונס והרוקי המבטיח מיו.סי.אל.איי, ג'.ג'. סטוקס.

בעיסקת הדראפט, בה ויתרו בסן־פרנסיסקו על זכויות בחירה עתידיות, כפי שעשו בבחירתו של ג'רי רייס לפני 11 שנים, החתימו הניינרס את סטוקס, נושא החולצה מס. 80, הווייד־רסיבר שמצפים ממנו להיות ג'רי רייס הבא.

סטוקס, שיעדר ממשחקי הפתיחה בשל שבר בידו, מתנשא מעל ל־190 ס"מ ושוקל 108 ק"ג, הובא לקבוצה ללמוד מהווייד־רסיבר הטוב בליגה, איך להיות כמותו, בצעד שמזכיר את הבאתו של סטיב יאנג לקבוצה, כמחליפו של ג'ו מונטנה.

קו ההגנה המצויין של הניינרס, עלול להיסדק במידה והקורנרבק, דיאון סאנדרס, לא יחדש את חתימתו בקבוצה.

מאזנה אשתקד – 3:13.

● קרוליינה פנתרס – לקבוצה החדשה משארלוט, אין הרבה תקוות העונה. גם לא לפלייאוף. מאמנה דום קפרס מעדיף לתרכז בבניית קבוצה לשנים הבאות.

בחירתם הראשונה בדראפט היתה של הקווטרבק קרי קולינס (5) והרכישה הבולטת היא של הראנינגבק מקליבלנד, ראנדי בולדווין.

● אטלנטה פאלקונס – הרכישות הבולטות של הווייד־רסיבר ג'.ג'. בירדן מקנזס והראנינגבק, אריק מטקלף מקליבלנד.

אם ג'ף ג'ורג', הקווטרבק בעל היד הטובה ביותר באן.אף.סי, יזכה השנה להגנה נאותה, תהיה אטלנטה אחת מקבוצות ההתקפה הטובות בליגה ותזכה לראות את הפאלקונס פעמים רבות באנד־זון.

מאזנה אשתקד – 9:7.

● ניו־אורלינס סיינטס – הקבוצה שסבלה אשתקד מהגנה מחוררת, השקיעה את בחירות הדראפט בשחקני הגנה.

הרכישה הבולטת, של הקווטרבק מפילדלפיה אריק אלאן (תמורת חוזה של יותר מ־18 מליון דולרים לחמש שנים), ששיחק 5 פעמים בפרו־בול.

הווייד־רסיבר מאטלנטה, מייקל היינס, יוסיף את המימד החסר להתקפת הקדושים.

מאזנה אשתקד – 8:7.

● סנט־לואיס ראמז – מעברם של הראמז לגדות המיסיסיפי, הוא השינוי הבולט בקבוצה, שתישאר תלויה בבריאותו של הקווטרבק כריס מילר.

לאחר עזיבתם של מספר שחקני מפתח, הראמז ישתרכו בתחתית גם השנה.

מאזנה אשתקד – 12:4.

ג'ון אלווי

סטיב יאנג

איתי מלבין

המאבק על כספו של הצופה

היום תפתח בארה"ב ליגת הנ.פ.ל, בהשתתפות 30 קבוצות המחולקות לשתי ליגות משנה, המחולקות לשלוש תתי ליגות כ"א. העונה הסדירה תימשך 17 שבועות עד לחג המולד.

12 הקבוצות הטובות יטלו חלק בשלושת סיבובי הפלייאוף, שבסיומם ייערך משחק הסופרבול ב־28 בינואר, בטמפה, אריזונה, בין אלופות הנ.פ.סי והא.פ.סי.

עונה זו תעמוד בסימן שינויים רבים שחלו בליגה וסביב המאבק עם הבייסבול והנ.בי.איי על אהדת הקהל האמריקני.

שני סמלים מרכזיים בפוטבול האמריקני יחסרו בעונה הקרובה:

בראש ובראשונה, אחרי 15 עונות, הקווטרבק הטוב בכל הזמנים, ג'ו מונטנה, יפשוט את החולצה מס. 19 ויעלה לתא השידור, כפרשן לרשת אנ.בי.סי.

הסמל השני שיחסר: קבוצה מלוס אנג'לס. אחרי 49 שנה, תישאר עיר המלאכים ללא קבוצת פוטבול. ה'ריידרס' עברו צפונה לאוקלנד וה'ראמז' נדדו למזרח, לסנט־לואיס.

עוד דברים חדשים בנ.פ.ל: הליגה התרחבה ל־30 קבוצות, עם הצטרפותן של שתי קבוצות חדשות: ה'יגוארים' מג'קסונויל, פלורידה, וה'פנתרים' משארלוט, צפון קרולינה.

מעבר הקבוצות לערים חדשות נובע בשל המיסוי הגבוה יחסית, שנאלצים בעלי הקבוצות לשלם באיזורים מסויימים.

ה'גרין ביי פאקרס' מוויסקונסין הפסיקו את הסכם חלוקת העונה עם עיריית מילווקי. ה'באנגלס' יישארו בסינסינטי, למרות מו"מ ארוך עם עיריית בולטימור, מרילנד.

הבעיה העיקרית של הפוטבול, הבייסבול והאנ.בי.איי, הינה שלמרות שיש לענפי ספורט אלו מליוני מעריצים, רובם לא ביקרו מעולם באיצטדיונים והסתפקו בצפייה בטלויזיה.

במאבק עם שני ענפי הספורט המתחרים, צובר הפוטבול נקודות יתרון, לאחר ששביתת שחקני הבייסבול אשתקד ואיומי כדורסלני האנ.בי.איי לשבות השנה, פגעו קשות בתדמית השחקנים בעיני הציבור, שרואה בהם מפונקים ורודפי בצע.

הפוטבול נשאר בעיני רוב הציבור סמל הספורט האמריקני ובייחוד שהסכומים המשולמים לשחקנים לא נמצאים בשמיים.

מאבק נוסף של הנ.פ.ל נפתח בצפון: ליגת הפוטבול הקנדית, בת ה־13 קבוצות, בה ישתתפו השנה 5 קבוצות מארה"ב: בולטימור, בירמינגהם, ממפיס, סן־אנטוניו ושריבפורט.

כמו האוהדים, הנהלת הנ.פ.ל אינה רוצה לראות קבוצה קנדית זוכה בפוטבול, כפי שקרה ב'וורלד־סיריז' בבייסבול, ואינה ממהרת לפתוח את דלתות הליגה לקבוצות מקנדה, כך שערים שאינן מיוצגות בנ.פ.ל פונות לליגה הקנדית.

ועכשיו נעבור לפרשננו, ג'ו מונטנה...

פרישתו של הגדול מכולם

ג'ו מונטנה הקווטרבק הגדול בכל הזמנים, יעלה לתא השידור וישמש פרשן רשת הN.B.C", לאחר 15 עונות בליגה, במהלכן הגיע לארבעה משחקי סופרבול.

השם ג'ו מונטנה, ששיחק 13 עונות בסן־פרנסיסקו 49' ועוד שתיים בקנזס־סיטי, הינו האסוציאציה הראשונה לפוטבול. מונטנה עשה לפוטבול מה שמג'יק ג'ונסון עשה לכדורסל ומה שפלה עשה לכדורגל. הרבה אנשים בעולם לא מבינים הרבה מחוקי המשחק הזה, אבל את השם מונטנה כולם מכירים.

מונטנה שלא היה בעל זרוע חזקה, חיפה על כך בתבונת משחק, שלא נראתה כמותה, בהטעיות גוף שהותירו את הקהל וידיביו פעורי פה, בסיומת נפלאה ומעל הכל באופי של ווינר אמיתי, שהביא את הניינרס לסופרבול ארבע פעמים והפך אותה לקבוצה של שנות ה־80.

אחרי 13 עונות בסן־פרנסיסקו, בסיומן נאבק עם סטיב יאנג על מקום בהרכב הפותח, עזב מונטנה לקנזס והביא את הצ'יפס לצמרת הגבוהה, אחרי שנים רבות של בינוניות. בעונתו הראשונה בקנזס, ב־93', הגיע עם הקבוצה לגמר הA.F.C" וכל אמריקה רצתה לראות בסופרבול את מונטנה מול הניינרס, אך שתי הקבוצות כשלו לבסוף בגמרים שלהן.

הקריירה של מונטנה סבלה מפציעות רבות. הוא נאלץ לעבור כ־30 ניתוחים.

במהלך הקריירה מסר מונטנה 3,409 מסירות (מתוך 5,391 ניסיונות) ל־40,551 יארד, שתורגמו ל־273 טאצ'דאונס.

ג'ו מונטנה

אספרייה לא טרח להגיע לבית המשפט

פאוסטינו אספרייה, הכוכב הקולמביאני של פארמה, נידון לשנת מאסר על תנאי, לאחר שהואשם בנשיאת נשק בניגוד לחוק.

המשפט נערך בטולה שבקולמביה ואספרייה אפילו לא טרח להגיע לדיונים. במקום עונש המאסר, החולט לאלץ אותו להתייצב בכל חודש בנציגות הקולמביאנית שבמילאנו.

צרפת: בליגה הצרפתית הושגו התוצאות הבאות: בורדו הביסה את האלופה, נאנט 0:3, משני שערים של זידאן, ושער של כריסטוף דוגארי. ליון ושטרסבורג סיימו בתיקו 1:1.

נצחון יבטיח לפורטוגל את הכרטיס לאנגליה 96'

במסגרת משחקי מוקדמות אליפות אירופה, תשחק מחר נבחרת פורטוגל מול צפון אירלנד.

נצחון יקנה לפורטוגל את כרטיס העליה לאליפות אירופה 96' באנגליה.

פורטוגל תציב את הרכבה החזק ביותר, כולל לואיס פיגו מברצלונה, ופאולו סאוסה מיובנטוס.

הניחוש הנכון

.1	1
.2	1
.3	1
.4	2
.5	x
.6	x
.7	x
.8	1
.9	1
.10	x
.11	2
.12	1
.13	2
.14	1
.15	x

פוטבול — משחקי מחזור הפתיחה:

וושינגטון רד־סקינס – אריזונה קארדינלס; פילדלפיה איגלס – טמפה ביי; שיקאגו ברס – מיניסוטה ויקינגס; גרין־ביי פקרס – סיינט־לואיס ראמז; פיטסבורג סטילרס – דטרויט ליונס; ניו־אורליאנס סיינטס – סאן־פרנסיסקו 49'; אטלנטה פאלקונס – קרוליינה פנתרס; מיאמי דולפינס – ניו־יורק ג'טס; ניו־אינגלנד פטריוטס – קליבלנד בראונס; אינדיאנפוליס קולטס – סינסנטי בנגלס; דנבר ברונקוס – באפאלו בילס; ג'קסונויל ג'גוארס – יוסטון אוילרס; סיאטל שוהקס – קנזס־סיטי צ'יפס.

● אוקלנד ריידרס – סאן־דייגו צ'ארג'רס (ישודר בשידור ישיר בערוץ הפריים־ספורט ב־22:00).

● יום שני: ניו־יורק ג'איאנטס – דאלאס קאובויס.

ליגת הA.F.C"

במשך 11 עונות לא זכתה אף קבוצה מהליגה הזאת בסופרבול. השנה, שתיים־שלוש קבוצות יתמודדו כתף אל כתף על הכרטיס לסופרבול. על שבירת הקרח של זכיה בו, מוקדם לדבר. בכל מקרה, הקבוצה שתגיע לסופרבול תצטרך להיות בשיאה ולקוות שזה יספיק.

המצב בשלוש תתי הליגות די ברור: פיטסבורג במרכז, מיאמי במזרח ובמערב, לסן־דייגו צפוי מאבק קשה עם דנבר. השאלה המרכזית בA.F.C", היא מי מהקבוצות תזכה באליפות הליגה ב־14 בינואר ותנסה לזכות בסופרבול כעבור שבועיים.

המזרח

● מיאמי דולפינס – לקווטרבק המצויין דן מארינו, חסרים רק 1,830 יארד להוליך את טבלת המוסרים בכל הזמנים, אך מארינו לא יסתפק בזה בעונתו ה־13 בליגה. מארינו שואף לענוד טבעת אליפות ראשונה. בעונה שעברה מארנו מסר 385 מ־615 ל־4,453 יארד ל־30 טאצ'דאונס.

לדולפינים יש בצוותא עם מארינו, את הווייד־רסיבר אירווינג פראייר, הטייט־אנד אריק גרין מפיטסבורג, הלונג־באק בריאן קוקס ובחירות הדראפט, את אחת מההתקפות הטובות בליגה, אך הבעיה במיאמי היתה ונשארה ההגנה. אם דיאון סאנדרס יחתום בקבוצה, ההגנה תיראה טוב יותר, אם לא, ללא ריכוז ומזל, הסופרבול יישאר בגדר חלום גם השנה.

מאזנה אשתקד 6:10.

● ניו־אינגלנד פטריוטס – המאמן ביל פרסלס הביא איתו מהג'יאנטס את הלונג־באק דייב מאגט ועם קווטרבק מצויין כדרו בלדזו יש תיקוה בצפון לעונה לא פחות טובה מאשתקד ועם קצת מזל אולי יפתיעו את מיאמי במזרח.

מאזנם אשתקד – 6:10.

● אינדיאנפוליס קולטס – הקולטס שינו את פניהם: קרייג אריקסון הובא מטמפה לעמדת הקווטרבק והווייד־רסיבר, פליפר אנדרסון הובא מהראמז. אך איך הקבוצה תתפקד בהרכבה החדש, ניתן יהיה לדעת רק במהלך העונה.

מאזנה אשתקד – 8:8.

● ניו־יורק ג'טס – הג'טס סובלים מרכבת של מאמנים. ריץ' קוטייט יהיה המאמן השלישי בתוך שלוש עונות. קוטייט נותן אמון בקווטרבק בומר אסיאסון למרות כושרו הבינוני.

הראנינג־באק, דקסטר קרטר הובא מסאן־פרנסיסקו, מתוך אמונה שכל מי שמגיע מפריסקו יודע איך לנצח, אך הג'טס רחוקים עדיין מיציאה מהמשבר הציבורי הפוקד אותם.

מאזנה אשתקד – 10:6.

● באפאלו בילס – את הדרך לסופרבול מכירים היטב בבאפאלו, אך לאיך לזכות בו רחוקה הדרך. הבילס נוצחו בסופרבול ארבע פעמים לאחרונה ב־93', אך השנה הם לא יפסידו בו, כי גם לא יגיעו אליו.

אמנם יש לשחורים את ג'ים קלי בעמדת הקווטרבק, את הווייד־רסיבר אנדריי ריד ואת הראנינג־באק ת'ורמן תומאס, אך לאחר רכבת העזיבה מהקבוצה, אין לבילס יותר מדי מה להציע השנה.

מאזנה אשתקד – 9:7.

המרכז

● פיטסבורג סטילרס – ההגנה הטובה ביותר בליגה, צריכה קצת יותר התקפה בכדי להגיע לסופרבול והיא בהחלט מסוגלת לעשות את זה.

הקווטרבק ניל אודונל, הראנינג־באק באריי פוסטר והלונג־באק גרג לויד, מסוגלים בהחלט להעלות את הסטילרס לפחות מדרגה אחת למעלה מהשנה שעברה.

מאזנה אשתקד – 4:12.

● קליבלנד בראונס – רכישתם של הווייד־רסיבר אנדריי ריסון ושל הלונג־באק קארל באנקס תתרום רבות להתקפת הבראונס, אך בריחה מאסיבית של שחקני הגנה תפגע קשות בסיכויי ההצלחה של הקבוצה השנה.

מאזנה אשתקד – 5:11.

● סינסינטי באנגלס – בסינסנטי ציפו לעונה טובה יותר עם הבחירה מס. 1 בדראפט – הראנינג־באק קי־ג'אנה קרטר, אך מגיפת פציעות שפקדה את הקבוצה טרם העונה, תגרום לה להמשיך ולהשתרך בתחתית גם השנה.

מאזנה אשתקד – 13:3.

● יוסטון אוילרס – הקבוצה בעלת המאזן הגרוע ביותר אשתקד, נמצאת בתהליכי בניה מחדש ואין מחשבות על הצלחה השנה.

בחירת הדראפט הבולטת היתה של הקווטרבק סטיב מקניר. בתוספת מסע רכש לא רע, כשהבולט בו, הרסיבר מל גריי מדטרויט, ניתן לומר בפה מלא, שמאזנם של האוילרס השנה יהיה טוב יותר, אך לא יותר מזה.

מאזנה אשתקד – 14:2.

● ג'קסונויל ג'גוארס – הבחירה מס. 2 בדראפט – טוני בוסלי, לא תספיק לקבוצה החדשה שלא ביצעה רכישות בולטות. היגוארים יחרקו בשיניים על מנת להשיג נצחונות וזה לא יקרה הרבה השנה.

המערב

● סן־דייגו צ'ארג'רס – הנס של השנה שעברה לא יקרה שוב, קרוב לוודאי, שאת הסופרבול השוקקים יראו השנה מעל מסך הטלביזיה.

רכש בולט לא התבצע ויכולתם של סטאן האמפריז (קווטרבק), ג'וניור שאו (לונג־באק) ונטרונס מינס (פול־באק) תספיק לצמרת אך לא ליותר מזה.

מאזנה אשתקד – 5:11.

● אוקלנד ריידרס – לא ניתן לדעת איך המעבר לאוקלנד וחילופי המאמנים ישפיע על הקבוצה, שיש לה פוטנציאל להגיע ליותר מסיבוב אחד בפלייאוף.

לריידרס התקפה עמוקה בראשות הווייד־רסיבר טים בראון, הגנה צעירה וחזקה בראשות הקורנר־באק טרי מקדניאל.

בדראפט הבחירה הבולטת היא של הראנינג־באק נפוליאן קאופמן.

מאזנה אשתקד – 7:9.

● דנבר ברונקוס – ג'ון אלווי יודע שאם לא יתן את הכל השנה, את טבעת אליפות כבר לא תהיה לא יותר.

אלווי צריך לממש את ההגנה העיוורת שיש לו עם הווייד־רסיבר שאנון שארפ.

המאמן החדש, מייק שאנאן, ביצע מסע הרכש, בראשות הגארד מוושינגטון, מארק שלדס.

אם השחקנים החדשים יוכיחו את עצמם ואלווי ושארפ יתנו את המקסימום, נזכה לראות את הברונקוס בסופרבול.

מאזנה אשתקד – 9:7.

● סיאטל סיהוקס – למאמנה החדש, דניס אריקסון צפויה הרבה עבודה.

את הקווטרבק ריק מירר, אריקסון אימן כבר בליגת המכללות. הווייד־רסיבר כריס וורן הוא אחד משחקני הנשמה בליגה, בשנה שעברה שתי צלעות שבורות שלא הפריעו לו לשחק.

אריקסון הביא איתו שיטת משחק התקפית לקבוצה ומיקומה בסוף העונה יהיה בהתאם למהירות בה יתרגלו לשיטה החדשה.

מאזנה אשתקד – 10:6.

● קנזס־סיטי צ'יפס – האם סטיב בונו יוכל להיכנס לנעליו של ג'ו מונטנה? הראנינג־באק המצוין מרקוס אלן, קיבל בשנתיים האחרונות את הכדור ממונטנה ולא ניתן לבקש יותר מזה, אך הקבוצה שג'ו מונטנה הביא אותה לצמרת, תצטרך להסתדר השנה בלעדיו, כשכל הנטל מונח על כתפיו של בונו.

צלות הקבוצה טמונה בתשובה לשאלה.

מאזנה אשתקד – 7:9.

דן מארינו

דבר היום

שדה פרחים או מגדל בבל

נראה כאילו האידיאל האוטופי, "יפרחו אלף פרחים", החל להתממש בישראל בבוקר יום השישי האחרון, כאשר עלו לאוויר שידוריהן של ארבע תחנות הרדיו האזורי, הראשונות מבין 16 תחנות השידור הצפויות. למען הדיוק הטופוגרפי, אלה אינן בדיוק תחנות אזוריות, כי גם חלק מתושבי האזורים הסמוכים יכולים לשמוע אותן. ישראל היא ארץ קטנה עם שפע רב־ערוצים וסנטר ועיר־תדרים, שוכניים רבים יצטרכו מעתה להתגלה עליהם: ערוצי הרדיו האזורי המסחרי, שידורי ישראל וגלי צה"ל. תחנות פירטיות שיצוצו מדי פעם, "ערוץ 7". לכן ריבוי הערוצים עלול להצמיח גם מגדל בבל רדיופוני, שבו תתנהל מלחמת הכל בכול – על התדרים ועל המפרסמים.

השאלה המכרעת היא, מאין ימצאו לכל תחנות השידור המקומיות והארציות מאזינים, ובאיזה מחיר. התשובה ברורה: במחיר הרמה. למרבה הצער, הניסיון שהצטבר בטלוויזיה המסחרית, מראה כי אין לצפות שוכייני תקשורת מסחריים יהיו אלטרואיסטים מושבעים. הסיסמה האולימפית "גבוה יותר, רחוק יותר, מהר יותר", מיתרגמת במציאות התקשורתית המקומית ל"נמוך יותר, קלוני יותר, וולגרי יותר".

במאבק ההישרדות ביניהם, עלולים להיפגע לא רק חלק מן הזכיינים, שלא יעמדו בתחרות הרב־ערוצית, אלא גם חלק מן העיתונות הכתובה, כלומר – המקומונים. בשוק שבו מוצרי מדיה אלקטרונית יהיו בהישג ידו של כל בעל מכולת שכונתית, צפויים למקומונים קשיים כלכליים שכמותם לא עמדו עד כה. פגיעה במקומונים פירושה בטווח הבינוני והארוך, פגיעה גם בעיתונות הארצית.

גם מבחינה חברתית־כלכלית מעוררת המציאות התקשורתית החדשה תהיות: כדי לשרוד, על התחנות האזוריות להוריד רמה ולהרבות בפירסום מסחרי. כלומר, לעודד את הצריכה. בחברה צרכנית כשלנו, תשרת מגמה כזו רק את בעלי הממון. מצד שני, היא תגדיל פערים בין עניים לעשירים, ותעמיק ניכורים חברתיים.

ובאשר להיבט התרבותי, מתעוררות שאלות, כמו: האם משתתפי תוכניות המלל, שגם כך נראה כי אינם רבים במיוחד, יתרבו מעתה, מעשה פלא, ויגידו דברי טעם, או שמא תגבר גם כאן, כמו בשאר תחומי השיח הציבורי בישראל, העילגות על הרהיטות, הקולניות על פני ההקשבה. האם ריבוי תוכניות המוסיקה יביא להשבחת הטעם של המאזינים, או שהאוויר יתמלא בצלילים צורמים, הקולעים לטעם המאזינים הצפויים. האם ההתחככות המתמדת, על גלי האתר, תגביר את הסולידריות, ההידברות והאחריות ההדדית בין תושבי האזור, או שמא הקירבה והפמיליריות, יובילו להסרת עוד סייגים ומחיצות ביחסים בין אדם לרעהו, בחינת כולנו משפחה אחת, ומה שמתביישים לומר "בחוץ", מחמת עינא בישא של זרים, איננו צריכים להסתיר מעצמנו.

אם היעדים של הרדיו האזורי יהיו מסחריים בלבד, אם האמצעים להשגתם יהיו הורדת הרף התרבותי, האם עיקר ההשפעה תהיה הרחבת הצריכה והגדלת פערים כלכליים, הרי השפעתו התרבותית תהיה שלילית בעליל. מצד שני, אולי הרדיו האזורי יגביר את השיג והשיח בין הנבחרים לבין בוחריהם, אולי ביזור המשדרים יביא גם לביזור התרבות ולהתפתחותם של כשרונות מקומיים, ובהיעדר מרואיינים אחרים, יגיעו לידי ביטוי גם בעלי דעות מקוריות, רהוטים בדיבורם, נעימי סבר ושיח. ימים יגידו אם הרדיו האזורי יוסיף לאיכות החיים בארץ או יוסיף לזיהום הסביבתי.

אלפי וייטנאמים הניפו אתמול בכיכר בהדין בהאנוי את תמונותיו של השליט הו צ'י מין, החל משלוש בבוקר, במסגרת הצעדה הרשמית, שאירגנה המפלגה הקומוניסטית השלטת, לציון 50 שנה להכרזת העצמאות של וייטנאם. צילום: אי.פי

מתכון להמשך הטרור

אוסלו בשפת הבי"ת

קשה שלא להתרשם שיש גורמים צבאיים ישראליים החותרים נגד מדיניות הממשלה ומבקשים להכשילה

אריה דיין

ביום רביעי שעבר, נועד יאסר ערפאת בעזה עם משלחת מטעם המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה. מה שאמור היה להיות פגישת־היכרות קצרה, נוצל על־ידי יו"ר הרשות הפלסטינית להשמעת תוכחה ארוכה וקשה. טענתו העיקרית, גם אם היא נשמעת דמיונית, ראויה להתייחסות רצינית. בישראל, כך אמר ערפאת, יש גורמים רשמיים הפועלים להכשלת המשא־ומתן, באמצעות סיוע עקיף שהם מעניקים לגורמי הטרור הפלסטיניים. את פעולתם הוא השווה לזו של האירגון החשאי שפעל בתוך כוחות הביטחון הצרפתיים כדי למנוע את יישום ההסכם על פינוי אלג'יריה.

ערפאת המחיש את דבריו בעזרת שתי דוגמאות. כוחות הביטחון הפלסטיניים, סיפר, עצרו את איש הג'יהאד האיסלאמי ששיגר את המתאבד לצומת בית ליד. בחקירתו הוא סיפר כי המתאבד עבר, בדרך לבית ליד, בדהנייה. דהנייה היא כפר, על הגבול בין דרום הרצועה לישראל, שבו שוכנו משתפי־פעולה. הוא מוקף גדרות ומאובטח על־ידי צה"ל והשב"כ. איך נכנס איש הג'יהאד האיסלאמי לדהנייה, שאל ערפאת; מה הוא עשה שם?

את הדוגמה השנייה הוא המחיש בעזרת מוצגים. ערפאת הציג לאורחיו ערימה של תעודות־זהות ישראליות לא־מזוייפות ולא ממולאות, כולל הספחים המקוריים הכחולים שלהן. הוא סיפר שהמשטרה שלו תפסה 1,500 תעודות כאלה אצל פעילי חמאס ברפיח. איך הן הגיעו לשם? שאל רטורית. הוא לא התכוון לרמוז דווקא שהחמאס גנב אותן בישראל.

השאלות של ערפאת, גם אם הן נשמעות מקוממות, בכל זאת מטרידות, במיוחד על רקע הטענות שהשמיעו במשרד החוץ, בזמן הסגר על יריחו, נגד גורמים בצה"ל. הסגר, האשימו במשרד החוץ, הוטל בלי הצדקה, בעיצומו של שלב קריטי במשא־ומתן, ונועד לתקוע עוד מקל בגלגלי ההידברות עם הפלסטינים. קשה להאמין שבישראל פועלת מחתרת נוסח הא.א.ס. הצרפתית, המסייעת לחמאס ולג'יהאד האיסלאמי לבצע פיגועים. אבל קשה שלא להתרשם שאכן יש בה גורמים צבאיים החותרים נגד מדיניות הממשלה ומבקשים לקעקע אותה ולהכשילה.

מאז ספטמבר 1993, היתה למטכ"ל השפעה רבה על עיצוב יישומם של הסכמי אוסלו. השפעת הצבא, שהופעלה בדרך־כלל בדרכים לגיטימיות ותוך כדי ניצול אוזנו הקשובה מאוד של ראש הממשלה יצחק רבין, היא בין הגורמים שהביאו לכך שרק בקושי רב ניתן יהיה למצוא דמיון קלוש בין אוסלו ב', הסכם הביניים ההולך ומתגבש, לבין הסכם אוסלו המקורי. הנחות־היסוד שהיוו את הבסיס להסכם אוסלו המקורי, התהפכו כמעט לחלוטין במהלך מלאכת־תירגומן לשפת המעשה. סעיף מרכזי של אוסלו קובע שהרשות הפלסטינית תקבל לידיה את כל שטחי הגדה המערבית, פרט לאזורים מוגדרים שיישארו בידי ישראל. בדרך מאוסלו לאוסלו ב' העיקרון הזה התהפך: על־פי אוסלו ב', ישראל משאירה בידיה את כל שטחי הגדה המערבית, פרט לאותם אזורים מוגדרים שהיא מעבירה לפלסטינים.

זה אינו שעשוע סמנטי, אלא שינוי מהותי בעמדת ישראל, העלול להכשיל את התהליך כולו. "תחום שיפוטה של המועצה", נאמר בסעיף 4 של הסכם אוסלו המקורי, "יכסה את שטחי הגדה המערבית ורצועת עזה, מלבד הנושאים שיידונו במסגרת המשא־ומתן על הסדר הקבע. שני הצדדים רואים את הגדה המערבית ורצועת עזה כיחידה טריטוריאלית אחת, שלמותה תישמר במסגרת תקופת־הביניים".

תירגומו של הסעיף הזה בהסכם אוסלו ב' קובע כי היחידה הטריטוריאלית האחת, שכבר חולקה בין עזה לגדה, תחולק עכשיו לשלושה אזורים נוספים: א' (הערים), ב' (הכפרים) ו־ג' (כל השאר). הפלסטינים יקבלו שליטה פחות או יותר מוחלטת, על־פי דגם עזה ויריחו, רק באזור א', בערים. אלא ששש הערים (אם תיפתר בעיית חברון) ייהפכו בעצם לשישה אזורים מכותרים. צה"ל יוכל, על־פי תקדימי עזה ויריחו, להטיל עליהם סגר כל פעם שירצה בכך. באזור ב' יקבלו הפלסטינים שליטה חלקית. יש שם 420 כפרים, אבל המשטרה הפלסטינית תורשה להקים בין 25 ל־30 תחנות. כדי לנוע בין כפר לכפר, או בין אחד הכפרים לעיר הסמוכה לו, ייאלצו השוטרים לקבל אישור מצה"ל. האחריות הביטחונית העליונה תישאר בידי ישראל. תידעו: זרועות הביטחון של ישראל, כולל השב"כ, יורשו לפעול באופן חופשי.

אזורי א' ו־ב' משתרעים, ביחד, על 28 אחוז בלבד משטחי הגדה. באזור ג', המשתרע על 72 אחוז מהגדה, לא תהיה למשטרה הפלסטינית כל דריסת־רגל. כל זה הופך את אוסלו ב', גם בעיני הפלסטינים שתמכו באוסלו א', להסכם משפיל, שערפאת נאלץ לחתום עליו בלית ברירה. כל פלסטיני ימשיך להתייחס לאזורי ג' ו־ב', המצויים תחת שליטה ביטחונית ישראלית, כאל אזורים כבושים. זה יעניק לחמאס, בעיני כל פלסטיני, לגיטימציה להמשיך לפעול שם. ישראל תמשיך לדרוש מהרשות הפלסטינית להיאבק בטרור תוך התעלמות מהעובדה שבמרבית השטח לא תהיה לרשות אפילו סמכות פורמלית לעשות זאת. זה ירעיל עוד יותר את היחסים בין ישראל לרשות הפלסטינית.

זהו מתכון בטוח להמשך הטרור, להמשך כירסום האמינות של התהליך כולו ולהמשך צניחת התמיכה בו, גם בישראל וגם בקרב הפלסטינים. קשה להשתחרר מהרושם שהממשלה נגררה למצב הזה משום שהפנימה את טענות הימין (ואולי גם של ראשי הצבא) כי אסור להישען על הפלסטינים במלחמה בטרור. זאת, אגב, הנחת היסוד השנייה שהתהפכה בין אוסלו לאוסלו ב'. הסכם אוסלו התבסס על ההנחה כי ניתן לעבור מעימות עם אש"ף לשיתוף־פעולה אסטרטגי איתו נגד החמאס: אש"ף יקבל את השליטה על הגדה ויאלץ, כדי לא לאבד אותה, להילחם בחמאס. בכך, אמרה קונספציית אוסלו, יגבר ביטחונה של ישראל. אם לשפוט על־פי אוסלו ב', הקונספציה הזאת, שבעזה נוסתה בהצלחה בלתי־מבוטלת, כלל לא תנוסה בגדה. הממשלה, שהפנימה את הנחת הימין, נסוגה אל התפיסה הישנה, שמאז 1967 הספיקה להיכשל שוב ושוב, והאומרת שרק צה"ל, השב"כ והשליטה על שטח יקנו ביטחון לישראל. זהו הישג אדיר של הימין. סביר להניח שהוא יתבטא בשנה הבאה גם בקלפיות.

יוגוסלביה

כולם מפסידים

מנהיגי הרפובליקות היוגוסלביות אינם האשמים היחידים לסבל שמביאה המלחמה. מדינות המערב, שניסו לעשות רווחים קלים מן הפירוד, גם תורמות לכך

אפרים דוידי

שליחו המיוחד של נשיא רוסיה, בוריס ילצין בבלקאנים אמר לסוכנות הידיעות "אינטרפאקס" בסוף השבוע כי "מתקפת נאט"ו על הסרבים בבוסניה, לא יגרמו אלא לליבוי ההתנגדות הסרבית כלפי יוזמת השלום הבין־לאומית". "אינטרפאקס" ציטטה עוד את דבריו של אלכסנדר זוטוב שאמר: "אלה המאמינים כי הפצצות נאט"ו יובילו את הסרבים לשולחן הדיונים, טועים". כמו כן, תקף זוטוב כמה ממנהיגי המערב "הנוטים לכלוא בקירבם רגשות אנטי־סרביים". "כמה מנהיגים, בעיקר מן הקצה השני של הגלובוס, מעוניינים בליבוי המלחמה. הרגשות האנטי־סרביים שכלואים בקירבם של כמה מנהיגים, אינם עולים בקנה אחד עם רמת החשיבה הפוליטית הראויה", אמר זוטוב. לדבריו, "ככל שיגבר הלחץ על הסרבים כך יפחתו הסיכויים כי אלה יתאימו את צעדיהם לתוכנית השלום והם רק יהפכו לנוקשים יותר".

דברים אלה נאמרו על רקע מתקפה נוספת שפתחו מטוסי נאט"ו שלשום בשעות הבוקר על פאלה, מעוז הסרבים בבוסניה, ועל יערים הסמוכים לסרייבו. אמירותיו של זוטוב הן לא פופולריות במערב. מעטים אוהבים עתה את הסרבים – לאור הנסיבות והתדמית השלילית של המשטר הסרבי ל"טיהור אתני".

ילצין רוגז, מטוסי נאט"ו תוקפים, שליחים יוצאים ונכנסים, מדינות יוגוסלביה לשעבר – אבל נדמה שדבר לא משפיע על המתלהטים בשטח. קשה שלא להתקומם מול המראות הקשים המשודרים ערב־ערב בטלוויזיה. מאות האלפים העושים את דרכם לעבר המפלט במכוניות או טרקטורים. כ־3 מיליון בני אדם נאלצו לעזוב את בתיהם בשנות המלחמה – בוסנים, קרואטים וסרבים.

איש כבר לא יכול להבחין מי מופיע על המרקע: משפחה בוסנית שנסה על נפשה בגלל פעילות קבוצה מזוינת סרבית, או משפחה סרבית הנאלצת לנטוש את ביתה מזה דורות מכיוון שהצבא הקרואטי התקדם; או האם מדובר על כתבה מצולמת על קרואטים מסרביה שגורשו מבתיהם על־ידי סרבים שגורשו קודם מבתיהם בקרואטיה?

המראות הם קשים יותר כי בניגוד לסיכסוכים לאומיים במקומות אחרים בעולם, הנהגות הרפובליקות החדשות מגלות עניין מעט ביותר בשלום או בתהליך שלום. כל המנהיגים – סרבים, קרואטים ובוסנים – מנסים לשכתב את ההיסטוריה, להעמיק את הניגודים ואף להמציא "מולדת" חדשה לעם שמעולם לא היתה לו מולדת. יוגוסלביה מאוחדת, בשם "השיחרור הלאומי". אך זה לא תרגיל אינטלקטואלי – זה ניסיון הכרוך בהטלת אידיאולוגיה גזעית על העמים ופגיעה בעמים השכנים. מנהיגי "חמשת הרפובליקות העצמאיות" חלקו את מה שהיתה הרפובליקה הפדראטיבית של יוגוסלביה, רפובליקה שהגדירה את עצמה כ"סוציאליסטית", ונלחמים זה בזה כדי להגדיל את שטחי נחלתם.

באופן פרדוקסלי, כל העושר התרבותי והערבוביה בין עדות ודתות של יוגוסלביה־לשעבר היו לרועץ. מוסלמי נלחם נגד קרואטי ונגד הסרבי. ישנם המגדירים "יהודי סרביה", כפי שישנם "יהודי קרואטיה" או "יהודי־בוסניה". וכמובן, תמיד אצל העם השכן היריב ניתן למצוא את "עיר הקודש", "האתר הקודש" או "אדמת המולדת הכבושה". אין ספק – כנאשם במשפט ההיסטוריה לא יישב רק המשטר הסרבי. כל המשטרים בחמשת הרפובליקות יישבו על ספסל הנאשמים.

המנהיגים הלאומיים אשמים. אבל האם הם היחידים הנושאים באחריות? האם אין להם מסייעים? יש ויש. המעצמות המערביות הגדולות הן הנושאות גם באחריות גדולה לגורלו של העם היוגוסלבי. בתחילה הן עודדו את ההיפרדות. כל אחת ניסתה להרוויח רווחים קלים ומהירים מהתפוררות יוגוסלביה. גרמניה, למשל, לא שיגרה אף חייל לשטחי יוגוסלביה, אבל היא סחרה בנשק ובסחורות, ביחוד מרפובליקה אחת. לצרפת ובריטניה חיילים ביוגוסלביה. שתי המדינות האירופיות שיגרו את מספר החיילים הגדול ביותר. כל הכוח הזה, הכולל שיריון רב, לא מנע ולו גירוש אחד. ארה"ב תוקפת אווירית, תחת מטריית נאט"ו – ודבר לא יוצא מכך, פרט לגידול במספר הקורבנות בנפש וברכוש.

עדיין לא ברור מה יהיו התוצאות של המלחמה, המאיימת להפוך למלחמת 30 השנה. אבל ניתן להבחין בבירור בשני כוחות עולים: המשטרים בסרביה ובקרואטיה. לא מן הנמנע שנוכח מציאות זו, המעצמות הגדולות במסגרת "תוכנית שלום" יקריבו את שטחיה של בוסניה. מה שברור הוא שביוגוסלביה־לשעבר כל העמים הפסידו.

במהלך המלחמה ועוד בטרם התפרקה הרפובליקה הפדראלית, נשמעו קולות של בודדים ותנועות המתנגדים להיגיון השינאה ולמלחמת האחים. כוחות אלה עדיין קיימים. הם קיימים בכל הרפובליקות ומדוכאים על־ידי כל המשטרים. כוחות אלה עדיין לא הצליחו לשכנע את הרוב. אבל הם התקווה היחידה. לתלות תקוות בפעילות המעצמות הגדולות או בבובותיהן המנהלות את הרפובליקות השונות הוא מתכון בדוק להמשך ההרג.

עובר אל הרוב הדומם

האזרח המסוקר

איך ניתן לדעת שאינטרסים מפלגתיים ומניפולציות בדעת הקהל אינם עומדים מאחורי המישאלים האנונימיים?

אהוד בן עזר

היו שנים שבהן שמחתי על כל בחור, ובייחוד על בחורה, שפקדו את דירתי מטעם מכון זה או אחר לסקר דעת קהל. בשני מספרי הטלפון שלי הייתי עונה למישאלים טלפוניים כמו שתי משפחות שונות שנפלו במידגם.

אבל באחרונה איבדתי את הסבלנות וחדלתי להשתתף בסקרים. אני לא פותח את הדלת ומסיים שיחות טלפון אחרי משפט ראשון ב"לא מעוניין".

מדוע? קודם כל, שיחות הטלפון עצמן נעשו למיטרד. קול של בחורה שואל בנימוס אם אפשר לדבר עם אהוד (במלרע), ואני משוכנע שסוף־סוף איתרה אותי המעריצה האלמונית, אשר לה אני מחכה זה 40 שנה. כל דמיונותי פורצים לשבריר שניה, עד שמתברר שהיא מטעם מכון סקר דעת־קהל, או שמתחיה מחברת הביטוח רוצה להציע לי תוכנית לסופרים, או ששמרול משירות חולי־לב יספר לי עוד מעט משהו חיוני לבריאותי, וכן הלאה וכן הלאה.

לפעמים היא אפילו מבקשת ממני להמתין על הקו, בטרם אני יודע מה פשר השיחה. בודדות מציגות את עצמן מיד בשם החברה הפונה, כמו למשל הטלפנית מבזק־ביפר שהציעה לי מכשיר מזהה שיחות, וגם הצליחה להסביר לי בבהירות וביעילות את מחירו הנמוך ואת מעלותיו, שאותן אני מעדיף לשמור בינתיים כסוד כמוס, הידוע רק למשתמשים בו.

אגב, כשהייתי צעיר וטלפנתי מיוזמתי למשרד או לחברה כלשהי, היו המזכירות מכנות אותי – מר בן עזר. היום, כשוקעתי, לאחר המשפט הראשון, ובייחוד כשהתשובה שלילית או כשצריך להמתין על הקו – רובן קוראות לי אהוד (במלרע), כאילו ישבנו יחד על אותו סיר בגן הילדים.

מכל מקום, האינפלציה של הפניות האינטימיות־המסחריות האלה בטלפון, "אפשר לדבר עם אהוד (במלרע)?" – הן מלחששות – גרמה לי לתגובה פבלובית של ניתוק־שיחה כמעט מיידי, גם למישאלים הטלפוניים.

בשעתו, הסכמתי לענות למישאלים מתוך תקווה תמימה שבכך אני תורם לשינוי בדעת הקהל, או לשיפור שירות או מוצר כלשהו. באחרונה זה התחיל להיראות לי כפלישה לתחום הפרט. מה השם? הגיל? ההכנסה? ההשכלה? למי הצבעת בבחירות האחרונות? למי תצביע בבחירות הקרובות? ועוד שאלות ודירוגים מ־1 עד 5, שאין ביניהם כל קשר והם נראים כאוסף של סקרים מוזמנים מטעם חברות מסחריות וגופים אחרים, שתפסו טרמפ על השאלון. התשובות מנוסחות כך שאפילו אדם בינוני כמוני מרגיש כי ברוב המקרים יש יותר מחמש אפשרויות לתשובה – וכי ברוב המקרים אין לי אפשרות להביע את דעתי, ודווקא בנושא שאיכפת לי ואני רוצה לשנותו או לתקנו.

"התשובות הן אנונימיות", מבטיח לי הסוקר. אחרי חצי שעה, מטלפנים אלי מהחברה ששלחה אותו אלי, לשאול אם אכן היה אצלי וראיין אותי. מעניין לי לדעת שאינטרסים מפלגתיים ומניפולציות בדעת הקהל אינם עומדים מאחורי מישאלים אנונימיים אלה? ואולי המזמינה היא מפלגה זו או אחרת, שמבקשת לדעת מי קולו "מתנודד", ואת מי צריך להסיע לקלפי? אולי בתואנה של סקר סוקרים מיגזר רחב יותר?

התכיפות החשודה שבה דווקא אלי פונים במישאלים האלה גורמת לי לחשוב שאולי אני נבחר לא לפי מידגם סטטיסטי מקרי ביותר, אלא אני עדיין ברשימה של אלה שפעם היו נוחים לסוקרים ולכן כדאי לשוב ולשאול אותם, בבחינת סקר האזרח המסוקר.

זאת ועוד, יש לי הרגשה שיש חלק בציבור שלא יחמיץ שום מישאל. אנשים אלה גם ישלחו אלפים ורבבות של מכתבים נזעמים לבית הנשיא ולמערכות אחרות. הם מציפים כל מישאל רדיופוני. לפעמים נדמה לי שבחלוקת התפקידים בגוש הפוליטי שלהם, שכל קיומו על חשבון הציבור הישראלי והעם היהודי – הם עוסקים במישרה מלאה בתור "דעת קהל", וכשהם פותחים את הפה ברדיו, אתה יודע בעל־פה את הרפרטואר שלהם אחרי המשפט הראשון.

לנוכח השיטפון הזה של הספונטניות המאורגנת, ולנוכח התרפסות המכוונת של עורכי הסקרים לפניהם, החלטתי לעבור לצד השני של המיתרס. מעתה אני חלק מן הרוב הדומם. ואני מציע לפוליטיקאים מסויימים לא להתפעל מהסקרים, ולנכות לפחות אחוז אחד מכל תוצאה לטובתם – כי אלה הן הפניות שסירבתי להן בתור אזרח מסוקר יותר מדי.

החצר האחורית של החינוך

לאן נעלם החצי השני

משרד החינוך נתן כמה פירורים לחלשים. אבל הפער בין מה שהוא הוסיף לחלשים לבין מה שהוסיף לחזקים צועק ואפילו מסוכן פוליטית

יעל פישביין

את פתיחת שנת הלימודים חגג ראש הממשלה יצחק רבין באור יהודה, באווירה מרוממת, כמעט אופורית. ראש הרשות המקומית תמיר שאבי הרעיף שבחים על התרומה הגדולה שנתנה הממשלה לחינוך ורבין, קורן מנחת, חזר ואמר בפני המצלמות ש"אין דבר יותר חשוב מחינוך". דובר משרד החינוך רטן על ההתמקדות ברבין באוזני שר החינוך, אבל השר אמנון רובינשטיין היסה אותו בבדיחות: "תעזוב, זה היום שלו".

בתי הספר שבהם ביקר רבין היו מטופחים ומצוחצחים. בפתח כל אחד מהם ניצב מאבטח, בחדרי הכיתות היו מוצגים התלמידים הביטו בחרדת־קודש בראש הממשלה. איש לא קרא לעומתו קריאות גנאי ובמפגש עם ילדי כיתות י"א־י"ב נשאלו אמנם שאלות קשות על תהליך השלום, אבל בנימוס ומתוך הערכה.

נקודות האופל של החינוך באור יהודה לא עלו כלל בביקור, אבל ניתן לעמוד עליהן מפירסומי משרד החינוך. כ־11 אחוזים מתלמידי אור יהודה נושרים מחינוך חובה, אחוז הסטודנטים בעיירה הוא הנמוך ביותר במיגזר היהודי בארץ. בשנים האחרונות, משרד החינוך אינו מפרסם את נתוני הבנת הנקרא, אבל לפני כארבע שנים, כאשר הנתונים פורסמו, אור יהודה גירדה את התחתית בהישגיה הנמוכים בהבנת הנקרא, כ־40 אחוז אנאלפבתים, והוגדרה כ"כיס בערות".

ערב פתיחת שנת הלימודים, הוקרנה בערוץ 2 כתבה עגומה על אופקים. בעיירה הדרומית הקטנה והחלשה הזאת, כ־10 אחוז מהתלמידים מתחילים לפגר מבחינה לימודית כבר בכיתה ב'. הם יושבים בבית הספר, אבל את המיומנות הכי חשובה, קריאה, הם רוכשים בקושי. אמנם כ־30 אחוז מן התלמידים מקבלים בגרות, כמעט כמו הממוצע הארצי, אבל כ־170 נושרים ממערכת החינוך בסוף כיתה י' ונעשים מובטלים, לא לומדים ולא עובדים, מהם 110 עולים חדשים מארצות חבר העמים. ערב פתיחת שנת הלימודים הנוכחית, מאיימת המועצה לסגור את מרכז הנוער הקולט את האוכלוסיה הכי חלשה באופקים ואז עוד 50 בני־נוער [illegible].

"מי אשם?" שאלתי את מחזיק תיק החינוך באופקים סעדיה גוזלן. "אני מאשים את משרד החינוך, את הפיקוח, את השיטה, את המורים ואת מי שמכשיר אותם. במקום ללמד, הם עסוקים בכל מיני חוכמות, תוכניות חדשות, מחשבים, זיקוקים וזיקוקונים. אני לא מתרשם לא ממחשב ולא מפרופסורים, אני רוצה תוצאות. זה הדבר הכי חשוב, אם אין תוצאות מה שווה כל השאר?"

מה שרבין לא ראה באור יהודה ומה שניתן לראות באופקים, זה החצר האחורית של מערכת החינוך, שבה לומדים כ־50 אחוז מן התלמידים. הרגשת הסיפוק של מנהיגות משרד החינוך מתבססת על ההתעלמות מהחצר האחורית הזאת. שר החינוך תוקף את מי שמזכיר לו את קיומה של החצר הזאת ומייד מונה כמה מועדוניות הוא הוסיף וכמה תוכניות בגרות הוא הרחיב. נכון שמשרד החינוך נתן כמה פירורים לחלשים, אבל הפער בין מה שהוא הוסיף לחלשים לבין מה שהוא הוסיף לחזקים צועק ואפילו מסוכן פוליטית.

במערכת החינוך יש תלמידים שלומדים לקראת שנות ה־2000, אבל יש גם תלמידים שלומדים ברמה ובתנאים של המאה ה־19. לא חוכמה לטפח את המטופחים. חוכמה היא לטפל באותה חצר אחורית. עם הכסף האדיר שנתנה ממשלת רבין לרובינשטיין ולמנכ"ל משרדו שמשון שושני, אי־אפשר היה לא לעשות כלום. ומה שעשו רובינשטיין ושושני עם הכסף הוא הרחבת פערים. מצבן של שכבות הביניים במערכת החינוך הוטב. תנאי הלימוד נעשו נוחים יותר. יותר מחשבים, יותר מזגנים, אבל בחצר האחורית הם לא טיפלו. לפני המחשבים, לפני שהוסיפו מזגן אחד, או מחשב אחד, לפני כל דבר אחר, הם היו צריכים לדאוג לכך שלא יהיה אף נושר באור יהודה או באופקים והיו צריכים לגייס את מיטב המוחות בארץ כדי לדאוג לכך שמערכת החינוך לא תייצר אנאלפבתים כבר בכיתה א' במקומות האלה.

רובינשטיין ושושני לא התמודדו עם החצר האחורית מפני שהיא לא מעניינת אותם. שושני בגלוי טוען כבר שנים בזכות ההשקעה במצויינים ולא בחלשים ורובינשטיין נגרר אחריו, אף־על־פי שבמצעו לפחות יש לו אידיאולוגיה אחרת.

מבחינה פוליטית, הפערים במערכת החינוך עובדים לרעת השמאל. בכל מקום שיש בו בערות והזנחה, קל לפרוט על נימים של הסתה, של לאומנות ושל כוהנות. החצי שאינו משיג בגרות הוא חצי ממורמר, מתקשה לקרוא ומוסת בקלות. אם מוסיפים לזה את הסיכויים ה"טובים" שיש לצעירים שאינם מקבלים בגרות להיות גם מובטלים ועניים – קשה לומר משהו בזכות ההשקעה במצויינים, שנתוני הפתיחה שלהם טובים מלכתחילה.

הליכוד ידע לגייס את החלשים על־ידי השקעות ראווה מתוקשרות היטב, כמו הטלוויזיות של ארידור ופרוייקט שיקום השכונות והרווחה החינוכית. השלטון הנוכחי, לפחות ממה שקורה במערכת החינוך, ויתר אפילו על זה.

אירלנד

גרועים כמו הבריטים

אל החלל נעדר־האלימות בצפון־אירלנד נכנסים עתה כתבי־עת המוקדשים לתיאור מעשי פשע אכזריים. אחד מהעורכים מבטיח: "לא נעסוק בפשיעה פוליטית, אלא רק בפשיעה הגונה"

לינדסיי גריפית'ס, רויטר

בזמן שאירלנד הצפונית חוגגת שנה של שלום, מציין כתב־העת "בלפאסט מרדר'ס" (רציחות בלפאסט) את יום השנה שלו בסיפורים חדשים של דם, רצח־אם וחניקה. המכירות טובות והמו"לים אינם רואים כל אירוניה בהכנסת קטלוג חדש של מעשי־הרג – עקובים־מדם ככל האפשר – אל בתי האנשים דווקא בשעה שהאלימות הפוליטית נעלמת מן הרחובות. הגיליון האחרון מבטיח רצח מתועב בקאריק היל, רצח־אם אכזרי ברחוב קאלינגווד, רצח בבית המשוגעים של בלפאסט וסיפורים על רוצחי חיילים אמריקאים.

"קוראינו הם אנשים רגילים של תשע־עד־חמש. לאמריקאים יש או. ג'יי. סימפסון והאנגלים עדיין מרותקים אל ג'ק המרטש. אנשים בצפון אירלנד אינם שונים מהם כשמדובר בפשיעה אמיתית", אומר מתאם הפרוייקט ג'ונתן בייקר.

בייקר וחברים־היסטוריונים הקימו את צוות המומחים לפירסומי פשע־אמיתי בדיוק כשהצבא הרפובליקאי האירי (יר"א) הפסיק את מאבקו המזויין למיגור השלטון הבריטי. הפסקת־האש שלו נענתה מיד על־ידי קיצוניים הנאמנים ללונדון, והביאה לשנה של שקט מתוח. אל החלל נעדר־האלימות נכנסו "הוצאות־להורג בבלפאסט", "פשעים אירים אמיתיים" ו"רציחות ויקטוריאניות באלסטר": רבעונים גדושי ריטושי־מעיים ועריפות־ראשים.

"הרעיון נולד לפני הפסקת־האש, אבל מרגע שהתחלנו, מצאנו ביקוש גדול לסיפורי פשע", אומר בייקר. "לפני כן ניתן היה לקרוא רק על מעשי־רצח בריטיים ואמריקאיים. מעט מאוד נכתב על פשיעה מקומית אמיתית, ואנחנו מילאנו את החלל".

אבל האם האנשים לא עייפו כבר ממוות? "נראה כי אין שום עייפות", אומר בייקר. "אנחנו לא נעסוק בפשיעה פוליטית, אלא רק בפשיעה הגונה רגילה".

בייקר אומר שאין לו כל עניין בסיפורי אימים: הוא בסך הכל חובב היסטוריה, שרצה לפקוח את עיני האנשים אל העבר. כדברי המגזין עצמו: "התענגו נא על המקרים האמיתיים האלה, וזכרו ש'הימים הטובים ההם' לא היו, בסופו של דבר, טובים כל־כך". יש מודעה מאפריל 1847 המבטיחה "מחזה מוסר מפואר" ומבדר – הכניסה חופשית – שבו נערה בת 17 נחנקת למוות בפומבי. במקום יהיה "המורה הרוחני הגדול אשר, אחרי שיקשור את זרועותיה אל גופה וישים חבל על צווארה, ישמיט את הבמה מתחתיה; ואם מפרקתה של אותה עלובה לא תישבר על־ידי הזעזוע הזה, אזי אותו מורה רוחני ימשוך את רגלי הנערה האומללה עד שמשקלו וכוחו יחנקו אותה". הכוונה בהצגה זו היתה, "להטביע במוחם של ההמונים תיעוב כלפי כל אכזריות, אהבה לחסד ולרחמים, וכבוד לחיי אדם".

הגיליון האחרון של "מעשי־רצח ויקטוריאניים באלסטר" סוקר־מחדש את פשעיו של ויליאם וודס, שתיין, רוכל ולוחם ידוע לשמצה שצחק כששופט בבלפאסט גזר את דינו למוות ב־1901. "אהה, זה לא יותר גרוע מנישואים גרועים", ענה וודס.

העורך־השותף של בייקר, מייקל ליגט, אומר שכתבי־העת האלה רוצים להוכיח שבבלפאסט יש לא רק רציחות פוליטיות אכזריות – אלא יש גם שפע של מעשי אונס, שוד ורצח חסרי־פשר. "אנשים חושבים שכל מעשי ההרג קשורים ל'צרות' (הפוליטיות). אבל אנחנו גילינו מאות רבות של מעשי רצח, רובם על רקע של שתיה ובעיות סוציאליות", הוא אומר. "אנשים מרותקים משום שהם לא שיערו לעצמם שדברים כאלה קרו כאן. עכשיו הם חושבים שאנו הולכים ונעשים גרועים כמו בריטניה".

קוראים התלוננו אפילו שההיסטוריונים של בלפאסט אשמים בייצור אלימות חסרת־טעם נוסח הוליווד. "מישהו השווה אותנו לקוונטין טרנטינו, אבל אני לא חושב שאנחנו עד כדי כך גרועים", הוא אומר. "ראיתי את הסרט שלו ונתקפתי אימה – ואני כבר התנסיתי בכל מה שהחיים מזמנים בבלפאסט".

עכשיו

רק חיסול הייאוש הפלסטיני יוביל לחיסול הטרור

כל פרשנויותיהם של הפרשנים הבטחוניים, שנדרשו באחרונה לסוגיית הפיגועים, נעו בין שני קטבים: הצעת אמצעים חדשים למלחמה בטרור, או השלמה עימו כעובדה קיימת, גם בעידן של "הסכמי שלום" עם הפלסטינים.

אך דומה כי הפרשנים מתעלמים מן העובדה החשובה, שלפיה הסכסוך בארץ ישראל-פלסטין הינו סכסוך פוליטי בין-קהילתי, ולא סכסוך בין מדינות. ולמרות כל הפרשנויות – הטרור החמאסי הוא מכשיר להשגת יעדים פוליטיים, ולא טרור פונדמנטליסטי מטורף וחסר הגיון לשמו, כנטען במרבית ההערכות.

את הפתרון לטרור יש לחפש בחיסול הסיבות המובילות לייאוש ולטרור. יש לנתח את הסכמי אוסלו שנחתמו עם הנהגה פלסטינית מושחתת, תוך הכבעה מוחלטת של הפלסטינים ושלילת זכותם לחופש ולהגדרה עצמית: יש לסלק את המתנחלים היושבים בלב האוכלוסיה הפלסטינית ומבצעים בגדה מעשי טרור יומיומיים, תוך הישענות על הגנת הצבא (כמו בלב העיר העתיקה של חברון), וכן, למסור מיידית אל כל האדמות בגדה, שעדיין מוגדרות כאדמות מדינה, לידי הפלסטינים.

המצב הפוליטי בשטחים מוליד יאוש, והיאוש מוליד טרור. אי-אפשר לדבר בנשימה אחת על הפסקת מעשי היאוש, ובאותה נשימה להמשיך לבנות התנחלויות, לבנות כבישי אפרטהייד (ליהודים בלבד) על אלפי דונמים שהופקעו מבעליהם הפלסטינים, ולהקים בנטוסטאנים מנותקים ומופרדים עבור יושביהם הפלסטינים. אי-אפשר לדבר על הפסקת מעשי הייאוש, ויחד עם זאת להגביר את מעשי העינויים המבוצעים על-ידי רשויות הבטחון הישראליות, תוך תמיכה מקיר לקיר של כל אבירי הפוליטיקה הישראלית, ובראשם אלה המכנים עצמם אנשי התנועה לזכויות האזרח ולשלום.

כל אלה מהווים מרשם בטוח להמשך מעשי היאוש. רק השבת הזכויות הלגיטימיות של הפלסטינים והשוואתן לאלו של היהודים החיים על אותה אדמה, יכולה לפתוח פתח להפסקת מעשי היאוש.

שחר שניצר, ירושלים

מי אתה, בעצם, אהוד ברק?

מיהו אהוד ברק מבחינה ציבורית-פוליטית? הוא לא עמד במבחן הפריימריס, גם לא נאם באסיפות בחירות, למרות שאין מעצור לתאוות הרייטינג שלו. הוא הצליח לא לחשוף את השקפותיו הפוליטיות, החברתיות, ומה שנקרא אצלנו הבטחוניות.

כבר בהצבעתו הראשונה בממשלה, בענין ההסכם עם הפלסטינים, נמנע. בענין שעון הקיץ הסתתר מאחורי גבו של דרעי. (האם יש ספק מה דרעי היה עושה במצב הפוך?)

את מי או את מה מייצג ברק? את העשירים או את העניים? את החילוניים או את ש"ס? את השלום או את המלחמה? את הממסד או את העם? את זכויות האזרח או אינטרסים? הוא איש עקרונות או אופורטוניסט? מנהיג או עסקן?

איכשהו נזכרתי בסיפור על טאליראן, שהצליח לשרת כשר החוץ הן את המלוכה והן את המהפיכה. בחוצות פריז התנהל קרב, ופתאום נשמעו תרועות שמחה. אמר טאליראן: "ניצחנו" מי זה אנחנו? שאלו אותו. "זאת אדע מחר" – השיב טאליראן.

מנחם קסלר, תל-אביב

ברק לא יכול השנה, ע"פ חוק, להשפיע על המחוגים

1. בעיתונכם פורסמו בשבוע שעבר מספר כתבות על שעון הקיץ, ונאמר בהן, ואני מצטטת: "השר אהוד ברק שנכנס לתפקידו לפני יותר מחודש, דחה פנייה של ח"כ פורז לשנות את התאריך כבר השנה..." וכי "...אהוד ברק במשרה מלאה קיפלו את הרגלים".

2. על-פי חוק קביעת הזמן התשנ"ב-1992 סעיף 3 (ב) רשאי השר לשנות את מועדי החלת שעון הקיץ "ובלבד שהשינוי ייעשה לפחות שישה חודשים מראש", ובתיאום עם ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת.

שר הפנים, אהוד ברק, נכנס לתפקידו רק ב-18.7.95. ברור איפוא, שעל-פי החוק, כלל לא יכול היה השר לשקול שינוי או אי-שינוי שעון הקיץ בשנה זו.

3. יש לצפות שכתבים בעיתונכם – לפני פרסומם של דברים – יבדקו את העובדות ויעמדו על דיוקן.

טובה אלינסון, דוברת משרד הפנים

רוב הציבור דורש משאל עם לפני החתימה אוסלו ב'

אלה תוצאות סקר דעת קהל שנערך ב-29.8.95, על-ידי "מותגים – מכון למחקרי שוק ודעת קהל", על-פי מדגם ארצי ומייצג של 500 מרואיינים מכלל האוכלוסיה היהודית הבוגרת:

73 אחוזים טוענים שיש לערוך משאל עם לפני ביצוע שלב ב' של הסכם אוסלו; 52 אחוזים סוברים כי אי-ביצוע משאל עם מהווה איום על הדמוקרטיה.

רק 20 אחוזים סוברים שאין צורך במשאל עם; רק 38 אחוזים סוברים כי אי-ביצוע משאל עם אינו מהווה איום על הדמוקרטיה.

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות אלי.

אהרן לרנר, רעננה

הסתדרות הגימלאים: צפויה החזרת "המדד האבוד"

למכתבו של הקורא אלתר פלק, שכותרתו "החזירו לגימלאים את המדד הגנוב", הנני להעיר:

א. הסתדרות הגימלאים העלתה את נושא "המדד האבוד" פעמים אחדות בפני הוועדה המרכזת של ההסתדרות (זמן רב לפני השינוי בהנהגת ההסתדרות). הוועדה המרכזת קיבלה בזמנה יישום החלטה מחייבת, שהיה בה כדי לפתור את הבעיה של "המדד האבוד", ולא ניכנס כאן לפרטי ההחלטה.

ב. לצערנו, התנגדו ראשי ארגוני הגימלאים בקרנות הפנסיה לקבל את ההחלטה, והיא לא יושמה הלכה למעשה.

אנו מקווים שבימים הקרובים יימצא, אכן, פתרון סביר ומקובל על הצדדים (הנהלת הקרנות וראשי הארגונים), והאבדה תחזור לבעליה...

ג. כתיבתו הפסקנית והבלתי מבוססת של הקורא פלק, והאשמותיו לגבי אישים בהסתדרות ויו"ר הסתדרות הגימלאים בכלל זה, כי גרמו להפסד של חיים הבדפלד בבחירות להסתדרות בגלל "המדד האבוד" – היא מגוחכת, ומוכיחה כי הכותב לא מודע לנושא ולפרטיו, חבל שהטיח האשמות-שווא חרש רוח רעה במתכנן.

שמואל סולר, דובר הסתדרות הגימלאים

מכתב לראש הממשלה מחברת-קיבוץ ותיקה

לראש הממשלה, מר יצחק רבין: קראתי ב"דבר" (ב-25 לאוגוסט), על תגובתך לפנייתו של שר הבריאות, שדרש תוספת תקציב לאשפוזם של קשישים הזקוקים לטיפול סיעודי. אמרת כי אתה מעדיף קיום ישובי-ספר – קיבוצים ומושבים.

אני שואלת – ממה יתקיימו המושבניקים והקיבוצניקים הללו, אם בכוונת שר האוצר שלך (וגם שלי) להתיר יבוא חקלאי מתורה על-ידי הורדת מכסים, וכן מכוונתו להעלות את מחירי המים?

מאז שעלתה מפלגת העבודה לשלטון (בין השאר גם קיבלה את הקול שלי), הולך ומתחזק אצלי הרושם שממשלה זו אינה פועלת למען ההתיישבות העובדת, כי אם נגדה. בדיוק כמו שאינה פועלת למען הקשישים שהקימו את המדינה הזו (והזקוקים היום לאשפוז סיעודי ולפנסיה נאותה).

החקלאים מפגינים נגד הרס החקלאות. מה בכוונתך לעשות בנידון? אודה לך אם אקבל תשובה לשאלתי.

רחל רימר, קיבוץ גת

הוועד למלחמה באיידס תומך בנשים הנשאיות בסין

בימים אלה נערך הכנס העולמי של הנשים בסין, האמור לקדם את הנושאים הדחופים העומדים על סדר היום של הנשים בעולם.

הוועד למלחמה באיידס שומע בדאגה ובצער רב על האפליה והתנאים הבלתי אנושיים להן "זוכות" נשים החיות עם נגיף האיידס בסין, כמו הפלה בכפייה, עיקור בכפייה, חוסר טיפול בגלל בורות, לעיתים אף רצח, ועוד.

אנו מברכים על יוזמת הכנס ועל כך שלאחר דיונים רבים ומו"מ, מארגני הכנס איפשרו לנשים נשאיות מכל העולם להשתתף בכנס זה.

אנו מצפים שכנס זה יהווה הזדמנות לכל הנשים החיות עם נגיף האיידס בסין, להוציא את הידע שלהן ודאגותיהן. כן אנו מקווים שימים אלה יהוו נקודת מפנה לכל הנשים ולנשים נשאיות בסין, במאבקן הצודק לקבלת זכויות בסיסיות המגיעות לכל אדם באשר הוא.

פטריק לוי, מנכ"ל הוועד למלחמה באיידס

★ מכתבים למדור ניתן לשלוח לפקס' 03-6294783, או לת"ד 199 תל-אביב (מיקוד 61001).

המלצה

טלוויזיה

"1900", סרטו של ברנרדו ברטולוצ'י, ערוץ 2, 00:30

הצלחת הסרט "הטנגו האחרון בפאריס", איפשרה לבמאי האיטלקי, ברנרדו ברטולוצ'י, לממש חלום שלו, ולביים סרט ארוך במיוחד. "1900" הוא סרט בן שש שעות, אפוס קולנועי אפל, מרהיב בעוצמתו הוויזואלית והדרמטית. תיאור מגמתי, עם אבירה פוליטית חברתית מובהקת, על השתלשלות האירועים שהביאו לעליית המפלגה הפשיסטית באיטליה.

ברטולוצ'י חושף את הדרמה מבעד לעיניהם של שני גיבורים, החיים בכפר קטן בצפון המדינה. אלפרדו בעל האחוזות (רוברט דה נירו) ואולמו (ז'ראר דפרדייה), איכר שהיה לקומוניסט נועם. משפחתו של אלפרדו נוטה לפאשיזם, והוא עצמו מתרכז בעיקר במין השני ומותיר את ניהול האחוזה למנהל העבודה הסדיסט (דונלד סאתרלנד).

"1900" קוצץ באכזריות על ידי המפיקים שהתירו לבסוף גירסה בת ארבע שעות. לטלוויזיה הוסיף ברטולוצ'י שעה נוספת שבה, בין השאר, נראים דה נירו ודפרדייה בעירום.

הסרט מצולם להפליא בידי סטורארו, צלמו הקבוע של ברטולוצ'י, שמביא לידי מיצוי את האפשרויות של צילום ללא תאורה מלאכותית, ובכך מתרגם לצבעים את האופל ההולך ומשתלט על הכפר, עד לסיום הקודר.

ערוץ 2 מקרין את חלקו הראשון של הסרט היום, בחצות וחצי. ביום רביעי יוקרן החלק השני. כדאי להצטייד בשתי קלטות של 180 דקות, לשמור ליום סגריר, ולצפות בסרט ברציפות.

אורי שין

לכל כתב יש תחליף

אחרי נדידת הכוכבים מערוץ לערוץ, הגיע תור הכתבים. ירון דקל וגדי סוקניק הם הראשונים אך לא האחרונים. בתור גם רפיק חלבי ששוקל עזיבה לטובת הרדיו האזורי

מאת **אביבה זלצמן**

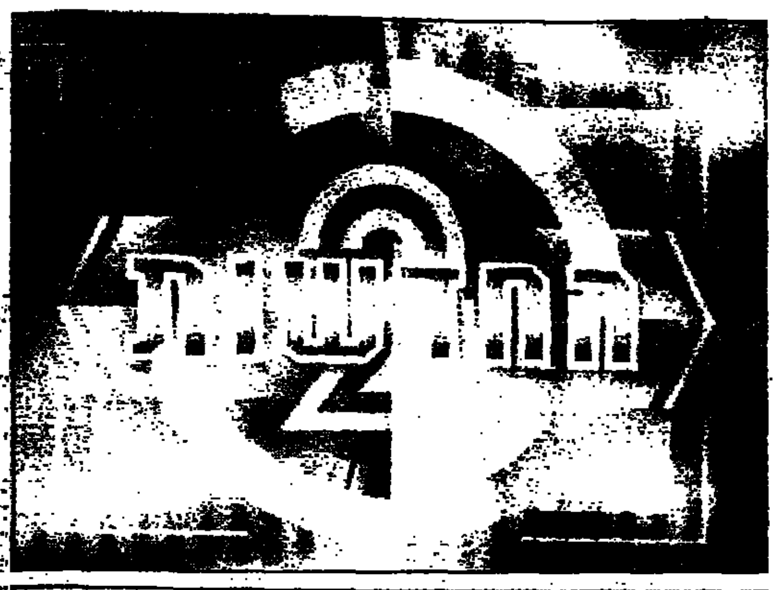

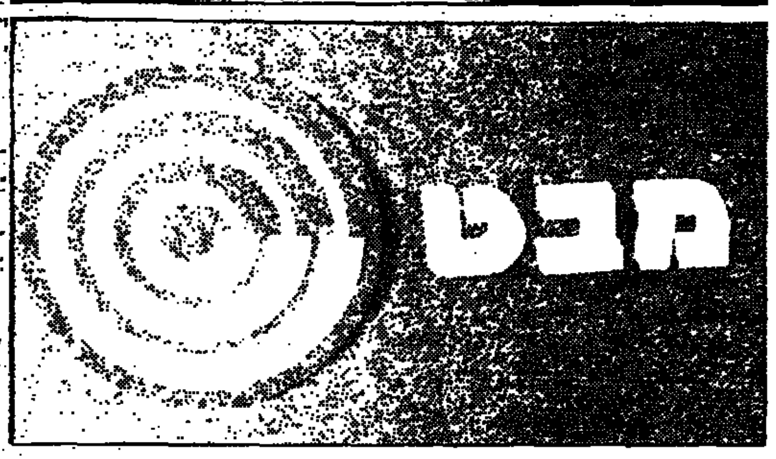

כמעט שנתיים עברו מאז החל הערוץ השני לנדוד ועד ש"מלחמת הכוכבים" הילחלה גם לחדשות. עד להודעתו של גדי סוקניק, בסוף השבוע שעבר, כי הוא עובר לערוץ השני, אף אחד מכתבי חדשות הערוץ הראשון לא עשה דרכו אל חדשות הערוץ השני. הסיבה נבעת לאו דווקא מאי רצונם של כתבי "מבט" לערוק אל המתחרה, אלא בעיקר מרצונה של חברת החדשות לבנות עצמה על כוחות חדשים ורעננים. "אנחנו לא רוצים 'מבט ב'", התבטאו לא פעם אנשי חברת החדשות של הערוץ השני, שהעדיפו לקחת בתחילת הדרך אנשי רדיו ועיתונות כתובה. סוקניק הוא הראשון, אך ודאי לא האחרון, שעושה את הדרך מ"מבט" אל חברת החדשות.

אבל קודם שסוקניק חצה את הכביש מרוממה ל"אולפני הבירה", עשה את הדרך בכיוון ההפוך ירון דקל, כתב המפלגות של חברת החדשות. דקל, איש גל"צ-ניק לשעבר הוליס, כנראה, לאחר שנה וחצי בטלוויזיה (בערוץ 2), כי כשיש סקופ, עדיף לעלות איתו מיד לשידור ברדיו, ולא לחכות עד השעה שמונה בערב – ועבר ל"קול ישראל". במקביל ישדר דקל גם לטלוויזיה הישראלית ויעזור לקרן נויבך, כתבת המפלגות החדשה של ערוץ 1.

נויבך, גם היא בוגרת גל"צ, הגיעה אל הטלוויזיה הישראלית לפני כשנתיים, במסגרת התארגנות חטיבת החדשות של הערוץ הראשון לתחרות עם הערוץ השני. הערוץ הראשון ביקש להצעיר את "מבט" וגאולה אבן, גיל תמרי, ערן בן פורת וקרן נויבך, כולם בוגרי גל"צ, נבחרו למשימה. אליהם אפשר להוסיף את אלון בן דוד הכתב הצבאי, גם הוא מגל"צ, ואת גלעד עדין.

אבן הצעירה כבר זכתה להגיש את "מבט" (כשחיים יבין היה בחופשה) פריווילגיה השמורה למעטים וזכתה לתשבוחות, לרייטינג גבוה ואף לקנאה מותיקי המחלקה.

נויבך, שכיסתה עד עתה נושאים שונים בהצלחה, קיבלה לפני שבועיים את המינוי של כתבת מפלגות, תפקיד בכיר מאוד בהתחשב בכך שמתקרבת שנת בחירות. מנשה רז, שהיה עד אז כתב המפלגות, התבשר-יום-אחד, כי הוא מודח מתפקידו. רז לא קיבל עדיין תפקיד חדש והצטרף לשורה של כתבים שאין להם תפקיד של ממש. בני לים, למשל.

למרות מספרם הרב של הכתבים במחלקת החדשות של הטלוויזיה, מתקשים למצוא היום מחליף לסוקניק מתוך המאגר הקיים, אולי משום שלמעט אהוד יערי, אין היום בחטיבת החדשות כוכבים מאוד בולטים. יש הרבה צעירים ואולי מבטיחים, אך חסרי ניסיון או התאמה לתפקיד כמו כתב מדיני. יש מספר ותיקים ובעלי ניסיון כמו יעקב אחימאיר שנמצא בוושינגטון, הגן עורן, המוגדר כתוקירן של חטיבת החדשות (ומספק הרבה סקופים, אך רובם נדחקים למהדורת הלילה "מהיום למחר"), מנשה רז, או דן סממה, הכתב בכנסת, שימלא את מקומו של סוקניק, זמנית. הדייד יצחום ועמנואל הלפרין, עורכי ומגישי "מהיום למחר". אבל אין שם אחד שיתן 'נוק אאוט' לערוץ השני.

לא פלא, אם כן, שההודעה של סוקניק התקבלה בטלוויזיה בתדהמה. סוקניק היה אחד הכתבים המרכזיים של חטיבת החדשות. ואם לא די בכך, לאחרונה הודיע גם רפיק חלבי עורך "מבט" למנהליו, כי יש בדעתו להתמודד במכרזים על רדיו אזורי בחיפה, ואם יזכה יעזוב את הטלוויזיה בסוף השנה. "עם כל הצער על עזיבתו של סוקניק, או כל עזיבה של אדם מרכזי, אנחנו לא במשבר. יש עשרות עיתונאים טובים אחרים ואנחנו נמצא תשובה הולמת ביותר לתפקיד הכתב המדיני במקומו של סוקניק" מבטיח דוד גלבוע מנהל חטיבת החדשות.

עם היוודע דבר עזיבתו של סוקניק, הולה במסדרונות הטלוויזיה רשימת השמות על מחליפו האפשרי: הוזכרו את ניסים משעל, את אמנון אברמוביץ', כיום מגיש טור אישי ב"יומן", את שמעון שיפר מ"ידיעות אחרונות", את שלמה רז הכתב המדיני של "קול ישראל", ואפילו את משה שלונסקי, לשעבר הכתב הצבאי המצליח של "מבט" וכיום מפקד גל"צ-צה"ל. דבר אחד כמעט ודאי, למורת רוחם של כמה מותיקי המחלקה המחליף של סוקניק כנראה יבוא מבחוץ.

ובינתיים, בחברת החדשות ואתם גם זכייני הערוץ השני, מרוצים. חברת החדשות, שהצליחה להביס ברייטינג (על-פי סקרי הצפיה של הרשות השניה) את המהדורה הותיקה "מבט" (גלבוע: "זה לא מובילים, זו טעות"), קיבלה חיזוק ברמותו של סוקניק, אשר ישמש כראש דסק פוליטי ויוביל את כיסוי מערכת הבחירות. בדסק זה יעבדו רב גילהר, ציון נאנוס, רינה מצליח ואליהם יצטרפו אולי כתבים נוספים.

האם ומתי צפויות עריקות נוספות מ"מבט" לחדשות הערוץ השני או לרדיו האזורי, ואולי אף ההיפך, זה כמובן הסוד השמור ביותר היום. אבל כמו שהסביר אחד מבכירי ערוץ 2, "זה שוק חופשי, ושם המשחק הוא שאין בן אדם שאין לו תחליף".

קלאסי · עומר שומרוני

לא צריך להתעקש

בטהובן. סימפוניות 3 ו-8. התזמורת הסימפונית קולומביה. מנצח: ברונו ולטר. ת"ק סוני

סוני מוציאה לאור השנה את "מהדורת ברונו ולטר", וזה מרות הקלטות של המנצח האגדי. הדיסק שלפנינו כולל את סימפוניות 3 ו-8 של בטהובן שהוקלטו במקור ב-1959. ההקלטות האנלוגיות הישנות שופרו ללא הכר, והותאמו לטכנולוגיה ולדרישה המקובלת בהקלטות בנות זמננו. השיפור באיכות הצליל אכן מרשים, אם כי עדיין אינו מגיע לאיכויות המרהימות שמושגות בהקלטות חדשות. ובכל זאת, לא איכות הצליל היא הבעיה המרכזית כאן. לי הפריעה יותר התזמורה היתירה והרציגות חסרת הפשרות של ולטר. הבטהובן שלו נשמע כבד, לפעמים אפילו קצת דירקטי ונופל משמעותית מהקלטות חדשות ורעננות שניתן להשיג היום לאותן יצירות בדיוק. בקיצור, הדיסק הזה יכול לקסום בעיקר לחובבי האסכולה הגרמנית הרומנטית, שולטר נמנה על מייצגיה החשובים. אם אינכם נמנים עם קטיגוריה זו, ואינכם אספנים כפייתיים, אינני רואה שום צידוק להתעקש על צירוף הדיסק הזה לספריה.

חואן בפטיסטה פלה. מוזיקה קטלאנית לחליל מהמאה ה-18, התזמורת הקאמרית ע"ש פרנץ ליסט. חליל: קלאודי אריסאני. חליל ומנצח: ז'אן פייר רמפאל. ת"ק סוני

דיסק חדש ובו יצירות לחליל ולתזמורת ממטבחו של ז'אן פייר רמפאל. כדרכו של רמפאל בשנים האחרונות, גם כאן מדובר במוסיקה נעימה ופופולרית, בלי אמירות מורכבות ומסובכות מדי. הדיסק כולל שלושה קונצ'רטים לחליל או שני חלילים ותזמורת מיתרים, ושלוש טריו סונאטות לשני חלילים ובאס מלווה.

חואן פלה לא נמנה בדיוק עם שלושת המלחינים החשובים ביותר בתולדות המוסיקה. למעשה רוב האנשים לא שמעו את שמעו מעולם. פלה הוא יליד בלנסר שבקטלוניה, שחי בין השנים 1720-1770. קיימות עדויות על הצלחתו כמלחין וכנגן אבוב וירטואוז, שהופיע בחצרות האצולה עם אחיו (שהיה וירטואוז לא קטן בזכות עצמו). למעשה קיים ויכוח מוסיקולוגי לגבי השאלה מי מהם אחראי לחיבור היצירות שלפנינו. לנו, האמת, זה לא כל כך משנה. מה שמעניין זו המוסיקה עצמה, ומוסיקה זו היא עשירה ומסתפת, עם צלילי חליל חמים ובהירים.

הדבר היחיד שהפריע לי הוא הצליל המודרני אירופאי של התזמורת, שאיכשהו לא נשמע משכנע בביצוע מוסיקה כזו. המקרוקים יבחינו שגם נגינת החליל נסחפת לעיתים לרגשנות שאינה ממין העניין. אבל אם לא ניטפל לקטנות, אפשר להגדיר את הדיסק הזה כסוחף ומהנה, ולציין לשבח את נגינת החליל הבהירה של רמפאל ואריסאני. זהו הדיסק המושלם כמוסיקת רקע לארוחה או לנהיגה, כי הוא אינו דורש כל התרכזות או השקעה מצד המאזין ופשוט זולף לו בנעימות ליד האוזן. תורמת לכך גם ההקלטה של סוני בשיטת ה-sbm, שאיכותה מעולה. ועכשיו, תבחרו אתם.

בטהובן. סונטות לפסנתר. פסנתר: ניקולס ווקר. ת"ק סירוס. יבוא: בי.אן.אי. חולון

ת"ק זה מרכז שלוש מהסונטות החשובות ביותר של בטהובן לפסנתר: "אור הירח" (מס.14), "אפסיונטה" (מס.23) ו"וולדשטיין" (מס.21). הת"ק זול להדהים (פחות מ-30 ש"ח) ומשתלם בצורה חד-משמעית. נכון, ניקולס ווקר אינו שם גדול. או מה. גדול או לא גדול, נגינתו רגישה ומגעו הפסנתרני צלול ומלטף. הנגינה מוזיקלית ונעימה, ללא שטיקים מעצבנים או ג'סטות אישיות מיותרות. פשוט ויפה. הסונטות האלו הן יצירות חובה בכל ספריה קלאסית, וההזדמנות לרכוש אותן בביצוע כה מוצלח ובמחיר כה זול, קורצת מאוד. שוחרי איכות הצליל ישמחו לדעת שההקלטה דיגיטלית בכל שלביה, וגם היא צלולה ונקיה. מי שחושש להכניס הביתה ת"ק של חברה לא מוכרת כמו "סירוס" (באנגלית זה נשמע פחות אירוטי), צריך לדעת שמדובר בחברת בת של חברת "קסטל" הענקית. ככה שאתם בידיים טובות, ואין שום סיבה שבעולם לשלם יותר מפי שניים. כדאי.

בגלריה לימבוס בתל אביב נפתחו בסוף השבוע שעבר שתי תערוכות צילום חדשות. האחת של שירית בירן ומציגה בעיקר צילומי תמונות מתוך אלבומי משפחה במטרה לבדוק באמצעותן שאלות הנוגעות לנשיות ולאמהות, לזהויות ולישראליות (בתצלום). צילום מחדש שמבודד פרטים, משמש קטעים ובונה סיטואציות חדשות. עדנה ברדיכל פרלמן מציגה 11 עבודות בשחור-לבן מודבקות על עץ ומלוות במקטע אישי המתאר את התייחסות האמנית לעבודתה ולתהליך היצירה.

חירום

תורנות בתי מרקחת

תל-אביב
בן-יהודה – בן-יהודה 142 – 5223535
סופרפארם – איינשטיין 40 רמת-אביב – 6413730 (עד 24.00)
אפרסמון – יהודה הלוי 110 – 5613010
אחוה – דיזנגוף 165 – 5224717
ירושלים
שטראוס א' – אביגדורי 3 – 706660
רמת-גן
רשי – רשי 13 – 7510971
בת-ים
מזור – חביבה רייך 20 – 583360
חולון
אהרון – הופיין 52 – 889153

● כפר-סבא 09-33222
● כרמיאל 04-988555
● מגדל העמק 06-540062
● מעלות 04-979333
● נהריה 04-823333
● נצרת 06-573335
● נתניה 09-623333
● עכו 04-912333
● עפולה 06-593334
● פתח-תקוה 03-9311111
● קראון 03-344442
● קרית-ביאליק 04-761062
● קרית-שמונה 06-944333
● ר"ג, ב"ב, גבעתיים 5793333
● רחובות 08-451333
● שדרות 051-897074
● תל-אביב 03-5460111

טיפול נמרץ לב

● לב 1 – סיעוד 24 שעות – 03-5618791
● שח"ל – 03-5625555
● נטל"י – 177-022-4224, 03-5757788

ניידת טיפול נמרץ

● אשדוד 08-551333
● בית-שאן 06-587223
● בת-ים 03-5511111
● הרצליה 09-541333
● חדרה 06-322333
● חיפה 04-512233/4
● טבריה 06-790111
● ירושלים 02-523133

מרפאות שיניים

תל-אביב
● דיזנגוף סנטר שער 3 או 5 טל' 294869, 03-285822
● טיפולי חירום בבי"ח אסותא – טל' 03-5201515, 5201432/1, 24 שעות. גם בשבת וחג.
● טיפולי חירום, בי"ח איכילוב, תל-אביב. עד חצות (כולל שישי-שבת). 03-5436696.
● תורנות 24 שעות – ה' באייר 20 (כבר המדינה) טל' 254397, 03-452173; יהודה המכבי, איתורית 03-5449911, מנוי 4318.
יפו: פת 99, 09.00-13.00, 16.00-02.00, טל' 8642...
בגבעתיים: וייצמן 12, טל' 324547 איתורית 5193193 מנוי 3743.

ירושלים: צפת 23, טל' 251794, 02-253767. בי"ח משגב לדך – טל' 02-633708, 08.00-16.00, ד' 08.00-19.00.
בת-ים: מרפאת שיניים לטיפולי חרום – קניון בת-ים רח' יוספטל טל' 5531505 – 24 שעות ביממה.

נפגעי אלימות

● סיוע לקורבנות אונס: ת"א (24 שעות) 03-234819, ים 02-514455, חיפה 04-382611, אילת 059-31977
● ויצ"ו – לנשים מוכות – טל' 5461133; טל' 08-550506 – 24 שעות – 02-514111 – 07-376310.
● מסל"ן – קו פתוח לנשים – נפגעות אלימות מינית – מרכז סיוע לנשים בנגב. 08.30-12.00, 16.00-19.00, טל' 057-74907.
● אור אדום – למען נפגעי אלימות שוטרים והתעמרות, בתוך האגודה לזכויות האזרח בישראל. טל' 03-663162/3.
● נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה, א'-ה', 9-16, 03-231675, 03-235922.
● מכורים אנונימיים (אנ.איי.), מידע תמיכה וסיוע 24 ש'. 03-5131046
● זכויות הגבר במשפחה. 24 ש'. 04-322003, 04-256417, 03-378572.
● האגודה להגנת הילד: 03-6961070, 03-6956763
● האגודה לנפגעי תקיפה מינית. טל' – קו חירום 6850041, קו גברים 6850036

תחבורה

● קווי אוטובוס "דן" טל': 5614444.
● "אגד" – טל': 03-5375555

● זמני נחיתות מטוסים. תקלים: 03-9731111
● מודיעין נמל התעופה: 03-9712484
● רכבת וזמני נסיעה ותעריפים באמצעות "שלמתר" טלפונים: 04-303133, 03-5652200.

עזרה רפואית ונפשית

● ער"ן, עזרה ראשונה נפשית. ת"א 03-5461111, לילדים ולנוער 03-6961113, ים 02-610303. קו ברוסית 02-661122. חיפה 04-672222/3. קו ברוסית 04-672223. כרמיאל 04-9888770. קו ברוסית 04-9889499. נתניה 09-625110. קו ברוסית 09-828755. ב"ש 07-281128. קו ברוסית 07-275871. מפוני הגליל 04-9988410. כ"ס 09-974555. חדרה 06-346789. קו ברוסית 06-343269.
● המרכז להתנדבות בישראל, 03-5614144 לוקקים למתנדבים ולמבקשים להתנדב.
● מגם, יעוץ למשפחות נפגעות סמים. א'-ה' 09.00-14.00 03-829970.
● אנוש – יעוץ למשפחות נפגעי נפש, 03-5400474, 03-5400672.
● יד ביד, אוזן קשבת לילדים לנוער ולהורים 24 ש'. 03-226027, 04-229488, 04-922222, 02-243558, אילת 09-76366, לחיל 222732, מ-17 עד 24.
● "אוזן קשבת" לנוער ולהורים. מרכז עיזוזי ר"ג. 6728697, 6734752, ג' 8.00-13.00, ד' ה' 16.30-19.00.
● "אל-סם" – רח' פקיעין 7, ימים א'-ה'. 16.00-20.00. טל' 5463587, 54620276, 02-663902, 02-663828.
● הוועד למלחמה באיידס. מידע וסיוע לחולים 03-614576, 03-566580. ת.ד. 33602 ת"א.

● אלי, אלימות כלפי ילדים. 03-430879, 03-261070. מ-08.00 עד 22.00.
● "הקו הלבן", אוזן קשבת להומוסקסואלים וקרוביהם. 03-6292797. ימי א', ג', ה' מ-19.30 עד 23.30.
● קופת-חולים – מוקד מידע רפואי. א'-ה' 08.00-19.00, ו' 08.00-12.00. טל' 03-6393355.
● מד"א – שירות רופאים לביקורי-בית, ובתחנות מד"א, שעות: 19.00 עד 07.00. טלפון חירום 101.
● חדר מיון פרטי תורן, טר"ם, קהילת סלוניקי 9 (ליד כיתן) ת"א, 499978.
● אלכוהוליסטים אנונימיים. הפניה לפגישות: 03-319845, 03-202951, 03-319281.
● אלכוהוליזם (24 שעות) 03-721161
● אלכוהוליסטים אנונימיים ירושלים. 02-830092, 02-630524.
● "קשב לקשיש", א.ב.ל.י. 03-299089. א'-ה' 09.00-14.00.
● אוזן קשבת לגיל המבוגר ועמת השרון ימים א'-ה' 16.00-20.00, טל' 5493244.
● נשים במצוקה. קו אדום 09-505720.
● ארגון הורים ארצי, אוזן קשבת לילדים ונוער. 24 שעות ביממה. 03-621515.
● "יד שרה" – שיקום החולה. ים 02-244242, ת"א 03-812504, חיפה 04-381704.
● תהל"ה – תמיכה בהורים של לסביות והומוסקסואלים. טל' 09-587779.
● תמיכה נפשית לחולי סרטן. 02-435516.
● שירותי חירום פסיכיאטריים כולל ביקורי בית. טל' 09-344615, 03-6750750, מינוי 35888

אלמ"ג (עזרה לנוער)

● ארגון למען נוער ונערים בגיל ההגנה בגירושין, רח' מרמורק 4 ת"א טל' 03-6850450 24 שעות ביממה.

היתה לו שריטה קטנה מעל הברך

שמעון איפרגן

גידול ממאיר התגלה אצל איתן טל במהלך שירותו הצבאי והוא נפטר בינואר השנה. בחוות דעת מקצועית שהוגשה למשרד הביטחון נטען שיש סבירות כי המחלה נגרמה כתוצאה מהשירות. אמו של החייל טוענת, שהתעללו בו ועתה מסרבים להכיר בו כחלל צה"ל ● דובר צה"ל נמנע מלהתייחס לטענות

"משרד הביטחון עושה איפה ואיפה ומפלה אותנו לרעה, לעומת משפחות אחרות שנקלעו למצב דומה. הוא מסרב להכיר בנו כמשפחה שכולה, למרות שהבן שלי חלה במחלת הסרטן במהלך שירותו הצבאי", כך טוענת דניאלה טל, תושבת באר שבע, שבנה איתן נפטר לפני מספר חודשים. מאז היא מנהלת מאבק עקשני נגד מערכת הביטחון, שמסרבת להכיר בו כחלל צה"ל.

איתן טל התגייס בפברואר '89 לצה"ל. הוא שירת בחיל האוויר כטכנאי מכ"ם בבסיס "דמון", ולאחר מכן עבר לבסיס "נבטים". בנובמבר '91 השתנו חייו של טל. בתום הופעה שנערכה לחיילים בבסיס נבטים מעד טל במדרגות הבימה ונפצע בברך.

מספרת אמו, דניאלה: "היתה לו שריטה קטנה מעל הברך. הוא נשלח לבדיקות בבי"ח באר שבע, ושם נאמר לו שמדובר בגוש של 6.5 סנטימטר, שניתוח של חצי שעה יוכל אותו. הסתבר שזה לא היה בדיוק כך".

טל נותח בבית החולים "סורוקה". הרופאים קבעו שיש לו גידול ממאיר. בבסיס נבטים עבר טל מסכת של התעללויות קשות, לטענת אמו. קצין רפואה, סרן ד"ר דוד ברוש, קבע כי טל פטור מכל פעילות שדורשת עבודה ממושכת בעמידה. בבסיס לא בדיוק צייתו להוראות הרופא וטל תיפקד כשקמיסט.

האם דניאלה: "בבסיס נתנו לו עבודות פיזיות. הוא פירק משאיות עם סחורה, עמד שעות רבות על הרגליים, וזאת בניגוד לחוות הדעת הרפואית. כשהוא כבר התלונן, נתנו לו לעשות עבודות ניקיון בבסיס. מצבו החמיר מאוד עקב כך. הוא בקושי עמד על הרגליים ונאנק מכאבים".

ב־13 בפברואר '92 הגיש טל קבילה נגד מפקדו, קצין בדרגת רס"ן, לנציב קבילות החיילים דאז, האלוף במיל' דני מט. במכתב תשובה כתוב מפי "הקצין שהיה אחראי על טל הינחה את רס"ר הבסיס לגבי מצבו הרפואי של החייל, וניתנו לו עבודות ניקיון בבסיס". מט הורה על נקיטת שורה של צעדים, כדי למנוע הישנות מקרים מסוג זה. המפקדים לא הועמדו לדין.

מפקד בשק"ם אישר את טענותיו של טל במכתב ששיגר לאחראים: "העבודה שנדרשה בשקם היתה מכירה, פירוק סחורה ממשאיות, עבודה שדורשת מאמץ רב ועמידה על הרגליים. אני תקווה לקבל את החייל חזרה כשהוא בריא ושלם". דניאלה רותחת מזעם: "אני לא מבינה עד היום למה מפקדיו של בני לא הועמדו לדין. זו ממש שערורייה. הם רק עודדו לו לרעוד ופעלו בניגוד להנחיות רופא. הוא כל הזמן התלונן על כאבים ולקח כדורי הרגעה. הוא סיפר לי שהצבא לא מבין אותו ולא מאמינים כשהוא מתלונן על כאבים. בשלב סוים הוא ברח מהבסיס לשלושה ימים, כי לא הצליח לעמוד על הרגליים. כשחזר, העניש אותו ונתנו לו לשמור בערבה, ממש תוצפה. הוסיפו פה חטא על פשע, ואיש לא הועמד לדין".

במאי '92 השתחרר טל משירות צבאי, ונאלץ לעבור שורה של ניתוחים, שבסופם נקטעה רגלו והורכבה לו פרוטזה. טל הוכר כנכה צה"ל באופן זמני, בלי שנקבעו לו אחוזי נכות. מצבו של טל השתפר, אבל רק למראית עין. בינואר השנה נפטר טל.

דניאלה: "בכל זמן הטיפולים והניתוחים שהוא עבר, איש ממפקדיו לא בא לבקר אותו. הוא כל הזמן שאל אותי: אמא, למה החברים לא באים לבקר אותי? הם לא התייחסו אליו בכלל כחייל. כאילו הוא לא קיים. זה כואב לי מאוד".

מאז מותו של טל מנהלת דניאלה מאבק בלתי מתפשר להכיר בבנה כחלל צה"ל וכמשפחה כשכולה. היא שכרה את שירותיהם של עורכי דין, שיגרה אין ספור מכתבים לקצין התגמולים של משרד הביטחון והתשובה: "הנושא בבדיקה" הפכה לשיגרתית.

דניאלה: "אני נלחמת לבד מול המערכת, וזה קשה מאוד. שלחתי חייל בריא, והצבא החזיר לי אותו חצי מת. הם צריכים לדאוג למשפחתו. אסור לעשות אפליות במקרים כאלה. יש כבר תקדימים, אז למה משרד הביטחון ממרר לי את החיים. שלחתי בן לצבא, מתוך כוונה שהצבא ישמור לי עליו ויחזיר לי אותו בריא, ועכשיו כולם מתעלמים ממני. אני אאבק עד הסוף. ככה גם טל היה רוצה". דניאלה מתכוונת לתקדים החייל יהודה (אודי) פרץ, שחלה במהלך שירותו במחלת סרטן נדירה מאוד, וכשהשתחרר נפטר. משפחתו ניהלה מאבק, ומשרד הביטחון הכיר בה כמשפחה שכולה.

חוות דעת חדשה שהוגשה למשרד הביטחון על ידי המשפחה שופכת אור חדש על הפרשה. פרופ' יואב הורן, מומחה בעל שם עולמי במחלות סרטן, היה מנהל המחלקה האונקלוגית בבית החולים "אסף הרופא", וכיום בשורה של תפקידים. בחוות דעתו קשר הורן את שירותו של טל כטכנאי מכ"ם לסיכויי חשיפתו לקרינה הרדיואקטיבית ששררה במיתקן בו עבד.

כך כותב פרופסור הורן בחוות הדעת: "לאור האינפורמציה שבידינו היום, אין ספק כי קיים קשר רב עוצמה בין הקרינה האלקטרומגנטית להופעה של גידולים ממאירים בגוף. איברים שונים רגישים למחולל סרטן זה, ובעיקר איברים הקרובים לשטח פני הגוף (כולל עצם) הנחשפים יותר לקרינה זו כאשר החולה חשוף לה זמן ממושך, כפי שהיה במקרה של החולה האמור. משך כשנה בא החולה במגע הדוק וממושך עם קרינה אלקטרומגנטית והגידול הממאיר הופיע לאחר תקופת אינקובציה קצרה יחסית. למרות שנסתר בכל הנושא של קרינה אלקטרומגנטית רב מהידוע, ניתן לקבוע במידה רבה של סבירות, כי במקרה הנדון מתקיימים כל הגורמים הדרושים לנושא, דהיינו, קרינה אלקטרומגנטית כמחולל סרטן, חשיפה לקרינה משך זמן היכול להחשב ארוך דיו כדי לגרום לשינויים ביולוגיים בריקמה, לכיוון הופעת הסרטן".

דובר משרד הביטחון, דן ויינרייך, מסר בתגובה לטענות שהועלו בכתבה: "תביעתו של איתן טל להכיר בו כנכה צה"ל התקבלה לבירור ולמתן החלטה ב־10.5.92. לאחר בדיקה, התביעה נדחתה על ידי קצין התגמולים ב־23.3.93 בהחלטתו הסתמך קצין התגמולים על חוות הדעת הרפואית, לפיה אין קשר בין המחלה עליה מבוססת תביעתו של איתן טל ז"ל, ומצב רגלו הימנית לבין תנאי שירותו הצבאי. ב־25.7.93 נשלחה לאיתן טל החלטתו הנוספת של קצין התגמולים, לפיה, בהסתמך על תוצאות הבדיקות וחוות הדעת הרפואית, אין גם קשר בין המימצא של דליות ברגל שמאל לבין תנאי שירותו.

"טל ז"ל, ביקש באמצעות בא כוחו לדון פעם נוספת בתביעתו והקשר שבין המחלה לתנאי שירותו הצבאי. זאת בהסתמך על חוות דעת רפואית חדשה שהמציא. קצין התגמולים באות לערוך בירור נוסף בתביעה, אך למרבית הצער הוא נפטר בטרם הסתיים הבירור. טל לא הוכר לפנים משורת הדין כנכה צה"ל, אלא אושר לו ב־24.5.92 מספר זכויות מוגבלות לפנים משורת הדין לתקופה מוגבלת, עד מאי '95. הזכויות אושרו כדי לסייע לו בעת בירור תביעתו ועד להסדרת זכויותיו במוסד לביטוח לאומי".

דובר צה"ל התבקש להגיב, אבל משיקולים שונים נמנע מלהתייחס לדברים שהועלו בכתבה.

כרזה ממצעד השלום מאושוויץ להירושימה. היפנים הקתולים לא השתתפו

מקוטו אוטסוקה, מנהל המוזיאון

גם האפיפיור לא שיכנע אותם

הקהילה הקתולית בנגסקי מאמינה, כי הפצצה שנפלה עליהם היא מידי ההשגחה העליונה וכי יש שותפות גורל היסטורית בינה לבין היהודים. מקים מוזיאון השואה ביפן מנסה לשכנעם, כי שואות ופצצות אטום אינן מידי אלוהים

פנחס עברי. הירושימה

את האי איקונושימה אי אפשר היה למצוא בשום מפה יפנית עד סוף מלחמת העולם השנייה. היום משמש האי, הנמצא לא הרחק מן המספנות של העיר קורה במרכז הונשו, האי המרכזי של יפאן, כאתר נופש מבוקש. אבל בהיסטוריה של יפאן המודרנית לא שמור לו מקום של כבוד. בתוך היערות ירוקי העד של האי הישנה התביאה יפן את תעשיית הגזים הרעילים שלה. היא עמדה להשתמש בהם מול הצבא האמריקאי, אילו פלש ליפן. יפן השתמשה בגזים האלה בקרבות נגד צבא סין בשנגחי, ואסירים יפנים שימשו כשפני נסיון לבדוק את השפעת התרכובות השונות על גוף האדם.

במשרדו של מנהל המוזיאון שהוקם על חורבות מפעל הגזים הישן התוודעתי לראשונה לדרך שבה מוקירים היפנים את זכר השואה היהודית. על קיר המשרד היה תלוי לוח שנה יפני ובו ציור דמותה של אנה פרנק, עם תווי פנים יפניים, כשדמעות זולגות מעיניה. סיפורה של אנה פרנק מוכר היטב לאינטליגנציה היפנית. יומנה תורגם ליפנית וזכה לתפוצה רחבה.

לאי איקונושימה הגעתי בחסותה של "קרן התרבות הבינלאומית של הירושימה", שמבקשת לשמר ולהפיץ בעולם את "רוח הירושימה", שהיא תמצית לקחי העיר מן ההפצצה הגרעינית בסיומה של מלחמת העולם השנייה.

המוזיאון באיקונושימה הוקם כחלק מן המורשת הזאת, והוא סמוי מן העין מקשר בינו לבין לקחי היפנים מן השואה היהודית. בניגוד לנו, התופסים את השואה קודם כל כאסון שקרה לעם היהודי וכגולת הכותרת למסכת הרדיפות והפוגרומים שעבר באירופה, היפנים תופסים את השואה אחרת. הם כמובן מגלים אהדה וסימפטיה לעם היהודי שעבר אסון כל כך גדול, אבל השואה נתפסת אצלם דרך הפריזמה של "כוח הירושימה" — אסון שקרה לאנושות בגלל המלחמות. השואה והטלת פצצות האטום על הירושימה ונגסקי, חרף ההבדלים השונים ברקע ובנסיבות, הם אירועים בתוך מסכת ארוכה של סבל אנושי שגרמו המלחמות.

"הירושימה שייכת לעולם" — מכריזה אחת הסיסמאות העיקריות של הירושימה החדשה, וכמו הירושימה, היפנים תופשים גם את השואה כ"שייכת לעולם". לפיכך אין זה מקרה, שלא הרחק מהירושימה, בעיר פוקויאמה, בתוך שכונת מגורים יפנית טיפוסית, מצוי מוזיאון השואה היחיד באסיה — חוץ מישראל כמובן.

את המוזיאון יזם איש דת פרוטסטנטי מקוטו אוטסוקה, בעקבות פגישה מקרית לפני שנים רבות עם אוטו פרנק, אביה של אנה, בנתניה. המוזיאון נקרא "מרכז החינוך על השואה" והוא נפתח ב־1 ביולי השנה. אוטסוקה מספר, כי כבר פקדו את המקום 12 אלף מבקרים וההתעניינות בו רבה. הוא שוכן מאחורי הכנסייה במבנה בלוקים בן שתי קומות, שמזכיר בית כנסת יהודי בפולין. תבניה, מגן דוד וסמלים יהודיים רבים מעטרים את המבנה בפנים ומבחוץ, והוא מכיל 650 מוצגים: תמונות רבות ופריטים אותנטיים ממחנות ההשמדה, כמו מדי אסירים ופנכות אוכל.

היכרותו של אוטסוקה את השואה התחילה לפני 24 שנים, כאשר היה חבר במשלחת נוצרית של רצון טוב לישראל. לפני שיצא פגש בעיר קובה (שנפגעה באחרונה מרעש אדמה) באשה יהודיה, והיא הפצירה בו לפגוש איש, שאת שמו מסרה לו, בבית אבות בנתניה. האיש היה אוטו פרנק. פרנק, שידע על בואו של איש הדת היפני, הקדים אותו. אוטסוקה מספר: "כאשר אכלתי במסעדה, ניגש אלי איש גבוה ומבוגר ואמר לי: 'אני יהודי שרוצה לכונן שלום עולמי. אני אביה של אנה פרנק והיא כתבה ביומנה שהיא רצתה לפעול להבאת שלום לעולם'. חשתי כי רוחה של אנה שכנה בתוך גופו של אביה.

"לפני חמש שנים באתי לפוקויאמה ופתחתי תערוכה צנועה על אנה פרנק. הופתעתי מן ההתעניינות הגדולה. חשתי כי בקרב תושבי פוקויאמה הירושימה יש רצון עז לשלום, ואפשר ליסד בקרבם בסיס חשוב להעביר את רוח השלום ביפן ובעולם".

המוזיאון מדגיש את השמדתם של ילדי היהודים בשואה, והוא מופנה אל הנוער היפני. "הנוער היפני צריך ללמוד מה יקר השלום", מסביר אוטסוקה. "יש להבין כי אם תפרוץ מלחמה לא יהיו מנצחים ומפסידים. המוזיאון הזה ישכיל את הילדים הקטנים, שנשמתם טהורה. הדור החדש של יפן חייב ללמוד את שגיאות העבר. שואות ופצצות אטום נוצרו בידי בני אדם. בני אדם תיכננו זאת והפעילו זאת. מה שעלינו לעשות הוא לשנות את האדם. מרכז לימוד השואה הוא ריכוז מאמץ למנוע שואות בעתיד".

חלק מדבריו של אוטסוקה הובן לאחר שהגענו לנגסקי. אוטסוקה הוא איש דת פרוטסטנטי, אבל האבות הרוחניים של הקהילה הקתולית בנגסקי לימדו את צאן מרעיתם במשך שנים רבות, כי הפצצה האטומית שנפלה עליהם היא מידי ההשגחה העליונה. מטרתו היא לשכנע, כי שואות ופצצות אטום אינם מידי אלוהים.

על מנת להבין זאת יש להכיר את ההיסטוריה המיוחדת של הקתוליות ביפן, ואת ההבדלים בין נסיבות הטלת הפצצה בנגסקי ובהירושימה. רק אחוז אחד מיותר ממאה מיליון היפנים הם נוצרים, מחציתם קתולים ומחציתם פרוטסטנטים. כ־20 אלף מתגוררים בנגסקי בשכונת אורקמי, שהיא מרכז הקתוליות ביפן, ובה נמצאים המוסדות הראשיים של הקתולים בכל המזרח הרחוק.

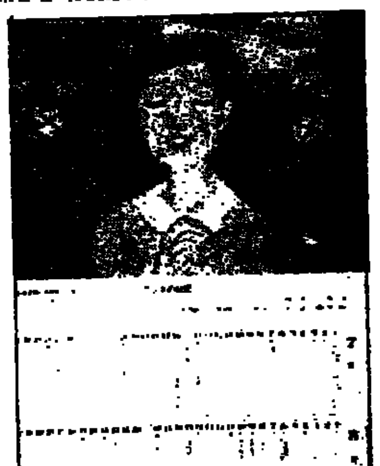

אנה פרנק מלוכסנת על לוח־שנה יפני

הקתדרלה של אורקמי הושלמה זמן קצר לפני המלחמה, ב־1925, אחרי 30 שנות בנייה. היא היתה הגדולה ביותר במזרח הרחוק. מכל המקומות ביפן הוטלה הפצצה הגרעינית דווקא מעל הקתדרלה של אורקמי ומעשרות אלפי הקתולים שהיו בשכונה באותו יום, 9 באוגוסט 1945, נספו שמונת אלפים. בגלל המבנה הטופוגרפי של נגסקי (העיר הצויה ברכסי הרים), נותרו יתר השכונות כמעט ללא פגע.

בעוד הפצצה בהירושימה חיסלה את העיר כקהילה וכחברה, בנגסקי היא חיסלה בעיקר את הקהילה הנוצרית, ושאר חלקי העיר כמעט לא נפגעו.

הפצצה הוטלה על אורקמי די במקרה. ראשית, נגסקי כלל לא היתה ברשימת המטרות המקוריות. ברגע האחרון היא הוכנסה כמטרת משנה במקום הבירה הישנה של יפן — קיוטו. תאריך הטלת הפצצה השנייה היה עשרים יום לאחר הירושימה, אבל הוא הוקדם כמה פעמים משיקולים שונים. מטוס ה־B29 נשלח להפציץ עיר אחרת, קיקורה, אבל הטייס לא מצא את מטרתו בגלל מסך העננים הכבד. הוא פנה לנגסקי, אבל גם אותה לא מצא. כאשר נאלץ לחזור על עקבותיו בגלל מחסור בדלק, נפער פתאום חור בעננים מעל צפון נגסקי, ולתוך החור הזה, ממש מעל אקרמי, הטיל הטייס את הפצצה.

מה שיכול להיראות כצירוף נסיבות טרגיות, נראה לקתולים של נגסקי כיד ההשגחה העליונה. הם התעטפו בשתיקה, התכנסו בתוך עצמם והרבו להתפלל. אחד מראשי הקהילה, ניצול הפצצה, רופא קרדיולוג בשם טאקאשי נאגאי, שהרבה לטפל בניצולים אחרים, כתב כמה ספרים על לקחי האסון. נאגאי קבע, כי ההשגחה העליונה כיוונה את הפצצה דווקא מעל הקהילה והקתדרלה של אורקמי כדי להעמיד את הנוצרים בניסיון, בהמשך להיסטוריה רצופת הסבל שלהם ביפן. הוא עצמו מת שש שנים לאחר הפצצה.

אצל הקהילה הנוצרית באורקמי בת 400 השנים, נתפש האסון האטומי כגולת הכותרת של היסטוריה ארוכה, שדומה מאוד לתולדות היהודים באירופה. השימוש שנעשה בביטוי "הולוקוסט" עבור שואת נגסקי הביא קתולים רבים לבקר באושוויץ, בניסיון להתחקות אחרי השורשים התיאולוגיים של מסכת יסוריהם.

הקהילה נוסדה על ידי מסיונרים פורטוגזים שבאו ממקאו. הם השפיעו על אשתו של הפיאודל המקומי, ואדון נגסקי ומשפחתו עברו לדת הקתולית. השיקולים להמרת הדת היו פוליטיים — הם ביקשו כנראה להיעזר באירופה במלחמות הפיאודליות שהתנהלו שם באותן שנים. ככל שהמסיונרים הפורטוגזים הצליחו להכניס תחת כנפיהם מאמינים רבים יותר, כך גבר החשש של הפיאודלים האחרים. הם הדיחו את הפיאודל הקתולי ואסרו על המסיון לפעול.

כאשר המשיכה הקתוליות להתפשט נקטו הפיאודלים צעדים דרסטיים יותר. הם הרגו את ראשי הכנסיה במיתות משונות וניסו לחסל לחלוטין את הקהילה. באותה תקופה היסטורית לערך שבה יהודי ספרד ופורטוגל נאלצו להסוות את יהדותם ולהופיע כנוצרים — התהלכו הקתולים של נגסקי כאנוסים לכל דבר. הם נאלצו אחת לשנה להופיע לפני הפיאודל ולדרוך על צלמיהם של ישו ומריה, כדי להוכיח שלא נשארו נוצרים בסתר ליבם.

הדמיון בין ההיסטוריה של הקתולים בנגסקי לבין זו של היהודים באירופה חיזק את תחושת שותפות הגורל, והקתולים גם תופשים את הטלת הפצצה כאירוע שקשור בהם, לאו דווקא לעולם. בניגוד לתפיסה היהודית, אצל הנוצרים מופיע יסוד "קבלת הדין". התוצאה המעשית היא, שהקתולים של נגסקי אינם משתתפים באורח פעיל באירועים לציון הטלת הפצצה על פי "רוח הירושימה", בניגוד לעמדת הכנסיות הפרוטסטנטיות ובניגוד לעמדת ראשי הכנסיה הקתולית ברומא. בביקור שערך האפיפיור פאולוס בנגסקי ב־1981, הוא קבע כי הפצצה הוטלה בידי אדם ולא בידי ההשגחה העליונה, ממש כדברי מנהל מוזיאון השואה בפוקויאמה — אבל ללא הועיל.

אולי כניסיון נוסף לשכנע את הקתולים בנגסקי שלא אלוהים השליך עליהם את הפצצה, השתתפה הכנסיה הקתולית ביוזמה בודהיסטית לערוך "מצעד שלום וחיים מאושוויץ להירושימה". השתתפתי בעצרת הראשית שלהם בהירושימה ולא ראיתי קתולים יפנים, אלא אירופים בעיקר. זאת היתה יוזמה מובהקת של "רוח הירושימה" והיעדרותם של הקתולים היפנים יש בה כדי להעיד שהפער בינם לבין רומא נשאר כשהיה.

השואה היהודית לא נקלעה רק לוויכוח הפנים נוצרי, אלא גם ל"רוח הירושימה", כפי שהבודהיסטים מבינים אותה. על פי האמונה הבודהיסטית, מצעדים מפיצים את רוח השלום. אחרי שורת מצעדים בתוך יפן הגיע ההמשך הבלתי נמנע: אותו מצעד מאושוויץ להירושימה. אושוויץ, על פי תפיסתם, אינו אירוע יהודי העומד בפני עצמו, אלא אבן פסיפס אחת במסכת גדולה של סבל אנושי. במצעד השתתפו למשל גם נציגי האינדיאנים באמריקה, שעברו שואה ונכחדו ברובם בידי האיש הלבן, וכן נציגים של הגזע המקורי של יפן שגם הוא כמעט נכחד. את הדת היהודית ייצגה אשה, שמתכוננת כעת לכהונת של רבנות רפורמית בארה"ב.

צועדי השלום מאושוויץ להירושימה עברו גם דרך ישראל הגדה המערבית, ובדרכם המחישו את המידה הגדולה של התמימות שמאפיינת את "רוח הירושימה". מן הגדה עברו לירדן ומשם לעיראק — שם ניצל אותם המשטר של סדאם חוסיין לתעמולה אנטי אמריקאית. היה מוזר לשמוע את צועדי השלום מבטיחים לשרים העיראקיים להפיץ את בשורת השלום של עיראק — אותה עיראק תוקפנית שגרמה למשבר בינלאומי, ועדיין מנסה לייצר נשק גרעיני.

השואה היהודית אמנם יכולה להיות חוט מקשר בין שני העמים השוכנים משני עבריה של יבשת אסיה. תחושת השותפות לגורל יכולה להיות חשובה מאוד בתקופה שבה נדרשת הגברת פעילותה של יפן בתהליך השלום. אבל בה במידה, הדרך שבה תופשים היפנים את השואה היהודית טומנת בחובה סכנה לאי־הבנות בין העמים.

סוחרים בנשים

מספר הרווקים חסרי התקנה בסין עלול להגיע ל־80 מיליון איש עד סוף המאה והם קהל היעד העיקרי של חוטפי הנשים. השבויות נמכרות לזונות בערים או כרעיות לכפריים

ג'יין מקארטני. בייג'ין

(רויטר) בסין, ב־350 דולר אתה יכול לקנות מגהץ, ריהוט לחדר־אוכל או בת־זוג. אדם עלול להיכלא לשלוש שנים על קניית אשה ועל מכירת אשה ייתכן שיוצא להורג, אבל עונשים אלה אינם מרתיעים את המוני הרווקים הבודדים של סין.

"אשה איננה מצרך", אומרת פעילת זכויות הנשים, וואנג קסינגג'ואן, המנהלת את הקו האדום הפרטי הראשון בסין. בקו זה ניתן ייעוץ חינם לפונים, החל בשאלות משפטיות וגמור במין. יותר ויותר סוחרי בני־אדם בסין חולקים על אמירה זו. השנה, ביממה אחת של פשיטות סביב השעון במחוז שאנקסי בצפון, עצרה המשטרה 158 סוחרים ושיחררה 231 נשים וילדים חטופים. בהסתערות זו, בתוך 24 שעות, נלכדו גם 208 קונים פוטנציאליים.

סחר הנשים בסין הוא עתיק־יומין. הוא חוסל כמעט לחלוטין אחרי ההשתלטות הקומוניסטית ב־1949. "תחייתו של המסחר הפיאודלי הרווחי בבני־אדם, בעיקר בנשים, מבליטה מה רב המרחק שסין צריכה עוד לעבור כדי להשיג שיוויון לנשים", אמרה ואנג בראיון עיתונאי.

שליטיה הקומוניסטים של סין, שמדיניותם המקובלת היא להסתיר נהלים שעלולים להביך את תדמיתם, חשפו את ממדי הבעיה ב־1991. בשנה זו אושר החוק הקובע גבול מקסימלי של עונש מוות למי שסוחרים בסבל אנושי. מקץ ארבע שנים, המשטרה אינה מרבה לדווח על הישגי מלחמתה בסחר העבדים.

סיפורי מצוקה יש בשפע. סרט רשמי מראה גופות נשים שנרצחו, והוצאו מן הקבר של קורבן חטיפה שהורעל. דו"ח של זכויות האדם בסין מספר על ילדה בת 14, שנמכרה ונאנסה שוב ושוב במשך שבע שנים. אביה לא זיהה אותה כשחזרה הביתה.

מספרים רשמיים מראים כי 40 אלף נשים וילדים ניצלו מחטיפה בשנים '91־'92 עוד כ־25 אלף נשים ניצלו וקרוב ל־50 אלף חוטפים נתפסו ב־'93־'94. מספר החטיפות הוא, ככל הנראה, כפול מזה. רוב העבדים בסין פועלים, בדרך כלל, באיזורים עניים. נשים כפריות חטופות נמכרות כרעיות או כפילגשים לאיכרים אמידים יותר, באיזורים שבהם אין מדברים בדיאלקט שלהן.

נערים צעירים משולאריים בשוק השחור כבנים לאלה שאין להם יורשים, או כעובדי עבודת פרך. לפי החוק, מי שחוטפים ומוכרים נשים צפויים לעונש מקסימלי של מוות. ההוצאות הכספיות העצומות והרווחים הגבוהים מפתים רבים להתגבר על הפחד מעונש, וחלקם אינם מבצעים כל הרשמה. "זה מגוחך. יש קונים של נשים חטופות, שאפילו דורשים החזר כספי", אמר פעם סוחר לשעבר לבטחון הציבור, יו לי.

"בנות האיכרים שמעו על מודרניזציה והן רוצות חיים טובים יותר בערים", אמרה ואנג. "הן נפתות להאמין לכנופיות שמציעות לעזור להן למצוא עבודה בעיר, משלמות את הוצאות הנסיעה שלהן ואחר כך מוכרות אותן. בערים מוכרים את הנערות כזונות ובאיזורים הכפריים הן נמכרות כרעיות". שלושה אחוזים מן הגברים בסין רווקים, ומתוכם 70 או 80 אחוז הם חקלאים עניים מחוסרי השכלה, החיים באיזורים הרריים נידחים, שם קטנים סיכוייהם למצוא בנות זוג. זול יותר לשלם 600 דולר בעד כלה מאשר 1,200 דולר כנדוניה. "או שאין די נערות או שהנערות עוזבות כדי לעבוד בעיר", הסבירה ואנג. "לכן מוכנים הגברים הללו לשלם 2,000 עד 3,000 יואן (240 עד 360 דולר) כדי להשיג רעיה".

עיתונים דיווחו על עיירה במחוז יונאן בדרום־מערב, שיש בה 100 רווקים כשירים לנישואים, אבל אין בכל הקהילה אף אשה אחת פנויה שיוכלו לשאתה. פקידים מעריכים כי מספר הרווקים חסרי־התקנה עלול להגיע ל־80 מיליון איש עד סוף המאה, ועלול ליצור עיוות סוציאלי חמור.

שאנקסי היא מן המחוזות העניים בסין הצפון־מערבית, ובעשור האחרון תפסה משטרת צפון המחוז יותר מאלף חוטפים ושחררה חמשת אלפים מן השבויות בידם, נאמר בעיתונים הרשמיים. "נערות אלה דלות השכלה ותאוותניות מאוד", אמרה ואנג. "אין להן לא הכסף ולא הידע המקצועי כדי לברוח".

לא כולן באות מאוכלוסיה של נשים חסרות השכלה. בוגרת אוניברסיטה הולכה שולל בעת נסיעה ברכבת על־ידי חברה למסע, ונמכרה לחקלאי בשאנדונג שבמזרח. היא ילדה לו ילד לפני ששוחררה. בעלה הוצא להורג, לאחר שנתפס. גזר הדין היה בה חמור, כי הנחטפת היתה בעלת השכלה גבוהה.

"בנות האיכרים נפתות להאמין לכנופיות שמציעות לעזור למצוא עבודה בעיר"

כלא מוצא

חבית הנפץ של אירופה

האהדה הברורה שרוחשים בישראל לבוסנים ולקרואטים מושפעת מדיווחים מעוותים שמשקפים אינטרסים פוליטיים. כדאי לעשות שיעורי בית

ראובן עומר

רבים בישראל, כמו בעולם המערבי בכלל, מגלים אהבה לבוסניה ושנאה לסרבים. יחס זה מושפע, במידה רבה, משידורי הטלוויזיה, החד־צדדיים במופגן בתמיכתם בבוסנים.

היחס הלא מאוזן, הבולט במיוחד אצל עיתונאים גרמנים וצרפתים, מבטא למעשה את האינטרסים של ארצותיהם לפעול לפיצולה של יוגוסלביה במבנה שהתקיים עד סוף שנות ה־80.

יוזמות המהלך הזה, שגם הובילו אותו בראשיתו, היו גרמניה ואוסטריה. שתי אלה היו מעוניינות בעצמאותן של קרואטיה וסלובניה, ששירתו אותן באמונות מאז המאה ה־17. ואחרי שמהלך זה הצליח, אי אפשר היה עוד למנוע את מאבקה של בוסניה לעצמאות.

בעיית בוסניה היא אחת הסבוכות בעולם, בעיקר משום שיותר משליש מתושביה הם סרבים ומשום שאזורי המגורים של הבוסנים המוסלמים, הסרבים הקרואטים ומיעוטים קטנים נוספים מעורבבים זה בזה.

הסרבים אינם מסוגלים, וגם אינם רוצים לשכוח את משקעי מלחמת העולם השניה. במלחמה השמידו הקרואטים, יחד עם אנשי אס.אס בוסנים־מוסלמים, עשרות אלפי סרבים, יהודים וצוענים. מנגד רצחו הפרטיזנים של טיטו עשרות אלפי קרואטים עם סיום המלחמה, אחרי שהצבא הבריטי באוסטריה הסגיר את שרידי הצבא הקרואטי לידיו.

המציאות האתנית המסובכת היא שהציתה ביולי 1914 את הניצוץ שהוביל למלחמת העולם הראשונה. לא לשווא מוגדרים הבלקנים כ"חבית הנפץ של אירופה".

אולם במשך מאות שנים נותרו שטחי בוסניה, מונטנגרו, הקריינבה, חלקי קרואטיה והרי סרביה חופשים משליטה כלשהי. גם כאשר הגיעו צבאות הענק של הטורקים עד שערי וינה, בשנים 1529 ו־1683, נשאר העורף הבלקני בלתי כבוש: הטורקים שלטו רק על כמה כבישים וערים. הדבר לא השתנה גם עם התפוררות האימפריה הטורקית במאה ה־19.

ב־1878 אושר לאימפריה גדולה אחרת, אוסטריה־הונגריה, להשתלט בכוח צבאי על בוסניה ובשלב מאוחר יותר אף לספח אותה. אך גם האימפריה הזאת, על 40 מיליון תושביה, לא הצליחה להשתלט על מרחבי בוסניה במשך 40 שנים וספגה כמה מפלות משפילות מידי הפרטיזנים.

גם בתקופת הרפובליקה היוגוסלבית הראשונה – בשנים 1918־1941 – לא שרר שקט בחלקים רבים של יוגוסלביה. הנצחון הגרמני המוחץ באביב 1914 לא הרגיע את פנים יוגוסלביה, כולל בוסניה. דווקא בהרים ובכפרי בוסניה החלה התארגנות של טיטו, שם הוא גם הגיע להישגים צבאיים מכריעים. הגרמנים נאלצו להחזיק שם דיוויזיות רבות, ועדיין לא השיגו שקט.

רק בשנות שלטונו של טיטו, שבא אחרי הכל "מבפנים" ושלט ביד ברזל בעזרת משטרה חשאית קשוחה ומחנות ריכוז אכזריים כפי שהתגלה באחרונה, שרר שקט בבוסניה. אך גחלת האש שהתפרצה בבוא הזמן לא כובתה.

בעיית בוסניה לא תיפתר גם אם יבוצע טרנספר של מיליוני בני אדם. בעיות אתניות יצוצו ויעלו כל הזמן: במחוז קוסובו הסרבי שם מתגוררים כמיליון אלבנים, וביתר חריפות סביב המקדונים הפזורים בסרביה, ביוון ובבולגריה.

צופה הטלוויזיה הישראלי צריך לזכור, כי "הטיהור האתני" שמזעזע כל כך את כולם אינו המצאה של הסרבים משנות ה־90. כבר מאות שנים נלחמים העמים זה בזה באכזריות שלא ניתנת לתיאור. שום או"ם, נחתים צרפתים, או מטוסים אמריקאים וגרמנים לא יוכלו לכפות פתרונות במצב הקיים.

כדאי שגם שרי ממשלת ישראל, הקובעים את מדיניותם על סמך כמה דקות צפיה בטלוויזיה, יקראו וילמדו תחילה את ההיסטוריה של העמים המסובכים האלה ויבינו כי הדברים אינם מתרחשים שם בפעם הראשונה.

אמנם באחרונה חל שינוי כלשהו, כאשר הטלוויזיה גילתה כי הקרואטים הטובים מגרשים מאות אלפי סרבים חפים מפשע. אך יש לזכור גם שבוסניה מסרבת בעקשנות לקשור יחסים דיפלומטיים עם ישראל.

הקוצרים בדמעה

דרכו של לנין להפרטה

על צרותיהם של איכרי רוסיה, שאינם משתלבים בכלכלת השוק הלוחצת, נוספה השנה בצורת קשה שמאיימת להפוך אותם לעניים עוד יותר

ג'וליה רובין, אי.פי (קריבצי)

קציר בימי ברית־המועצות. הפועלת קלצובה מתגעגעת לימים שבהם לפחות היה אפשר להשיג את המעט שיש

קולחוז "דרכו של לנין" אמנם משמר את שמו, אך את דרכו הוא כבר איבד.

בשטח החווה המתקמר קלות על פני 50 קילומטר, מדרום־מזרח למוסקבה, עסוקים עדיין העובדים, שמספרם הולך ומידלדל, בקציר החיטה, בחליבת הפרות ובאיסוף תפוחי אדמה.

אבל רמת הייצור נמוכה. הכסף חסר כל הזמן. לחצי השוק נוטלים מהאיכרים את תחושת הבטחון של התקופה הסובייטית. והשנה נוספה לצרותיהם הבצורת, שבגללה עלול יבול החיטה להיות הדל ביותר ברוסיה בשלושה העשורים האחרונים.

"אומרים לנו כל הזמן שהמצב ישתפר, אבל זה לא קרה וזה לא יקרה לעולם", קוראת ולנטינה קלצובה, בת 46, שעה שהיא תוקעת קלשון בערימה ענקית של שיבולת שועל ומעבירה אותה למכונה מרעישה ומתרוררת.

לקציר החיטה משמעות ממשית – וסמלית – גדולה ברוסיה. מנהיגים סובייטים הפכו את היקף היבול למדד של עוצמת האומה.

הבצורת השנה רק החריפה את תחושת הדריכה במקום, הייאוש אפילו, בחקלאות הרוסית. כעת, לקראת הבחירות לפרלמנט בדצמבר, נהפכו קשייהם של האיכרים לעניין פוליטי – אתגר לממשלה לפתור אותם.

הערכות ביחס לכמות היבול הצפויה מגוונות. הסגן הראשון לשר החקלאות, גנומדטגיר עבדולבסירוב, אומר שהיא עלולה לצנוח ל־67 טון – הכמות הדלה ביותר מאז 1965, אז עמדה על 66.3 מיליון. ייתכן שרוסיה תיאלץ לייבא חיטה, הוא אומר, אף ש"לא בכמויות עצומות".

בשנה שעברה, כאשר היקף היבול היה בינוני ועמד על 81.3 מיליון טון, ייבאה מוסקבה שלושה־ארבעה מיליון טון. נראה כי המאגרים הממשלתיים מדולדלים, אך מומחים אומרים כי יש לרוסיה די מזומנים לרכוש חיטה במידת הצורך, אפילו במחירים הגבוהים של היום.

בחוות "דרכו של לנין", שם ירד יבול החיטה ב־25 אחוז השנה, לא חוששים מפני רעב. הם פוחדים רק שהעוני יגבר.

"השיטה הישנה קרסה, והשיטה החדשה עוד לא פועלת בשטח", אומרת סטאנה קורקינה, יו"ר ועד עובדי החווה. "אין יציבות. אנחנו הרבה יותר עניים. ואנחנו לא עומדים במחירים הגבוהים מסביב".

רוסים עבדו בחוות שיתופיות במשך מאות שנים. בשנות ה־20 אירגנו השלטונות הסובייטיים את האיכרים בקולחוזים. החקלאות הפרטית הופיעה בסוף שנות ה־80. למרות יעילותה הגדולה המוכחת והעובדה שלפחות 35 מהתוצרת מגיעה מהחקלאות הפרטית – רוב אדמת רוסיה נותרה, לדברי עבדולבסירוב, בידי הקולחוזים.

מנהיגי החוות מתנגדים לצעדים שנועדו להתיר מכירה חופשית של אדמה חקלאית: הם משוכנעים שהספקולנטים שיגיעו יזרקו את האיכרים. מדינות רבות מסבסדות את החקלאות, הם מציינים, ודוחקים להגדלת הסיוע הממשלתי לחוות החקלאיות.

כלכלני הממשלה, לעומתם, אומרים שהמדינה אינה מסוגלת לסבסד את הקולחוזים העצומים והבלתי יעילים בלי להדפיס עוד כסף, ובכך להביא לצמיחת האינפלציה.

קולחוז "דרכו של לנין" תלוי כמעט לחלוטין במדינה למכירת תוצרתו. כל 1,800 טון החיטה שייצר השנה, למשל, יימכרו למעשה למפעל עיבוד ממשלתי סמוך.

אך המדינה משלמת פחות ופחות בימים אלה, אומרים עובדי החווה, שעה שמחירי הדלק, התבלה, חומרי הדברה והציוד עולים.

"אנחנו מאחסנים רק עשירית (חיטה) מהכמות שאיחסנו לפני שש או שבע שנים", אומר יו"ר הקולקטיב, ניקולאי צ'רניאקב.

והאגרונומים שלו מאשימים את הבצורת בנפילה השנה, אך הם מציינים גם שהיקף הייצור ירד בשנים האחרונות. ייצור החלב, הם אומרים, ירד מ־15 ליטר לפרה ל־11 ליטר, מפני שהחיות מקבלות פחות מזון.

גם המשכורות ירדו. השכר הממוצע, אומרת קורקינה, עומד על 270 אלף רובל (כ־60 דולר) בחודש למשפחה.

יש כאלה שעוזבים. ב"דרכו של לנין" יש היום 485 בני אדם לעומת 630 שהיו שם לפני כמה שנים. רבים מאלה שנותרו, עובדים בעבודות שניות. נהגי טרקטור עובדים באתרי בניה במוסקבה. קורקינה מקווה שבנה, הלומד כעת בקולג', יחזור לחווה. אבל, היא מציינת, "ילדים לא רוצים לעבוד בשביל כל כך מעט כסף". חלקות אדמה פרטיות נותנו המפתח להישרדות.

"הייתי רוצה לחזור להיות כמו פעם", אומרת הפועלת קלצובה, הנזכרת בימי הסובייטים, אז לפחות היה אפשר להשיג את המעט שיש. "יכולנו לקנות מזון, רהיטים, בגדים, הכל. עכשיו אני בקושי קונה להם חלב". היא מדרסת את שמלת הכתנה הדקה, המכסה על שתי גופיות, ואומרת: "את אלה קניתי אז, והם בלויים כבר, אבל אין לי כסף לקנות חדשים". רק וודקה, היא אומרת בחיוך מריר, אפשר להשיג ביותר קלות.

הוודקה, שפעם היתה אסורה בזמן בצורת, נמכרת עתה בדוכן סמוך לשדות. קלצובה אומרת שבעלה, מנהל עבודה בחווה, התחיל לפשוט על תקציב משק הבית בשביל המשקה.

בעוד כמה חודשים ייערכו הבחירות, והתמרמרותם של האיכרים עשויה להיות כה קשה עד ששום מפלגה – כולל המפלגה האגררית, המתיימרת לייצג אותם וקוראת להגדלת הסובסידיות – לא תצליח לקנות את תמיכתם.

"למה להצביע", מנתרת קלצובה. "הרי אף אחד מהם לא חושב עלינו".

במלאת לו 80

ויוסק'ה עוד ממשיך

ותיק עיתונאי ישראל, יוסף גלילי, הרהוט והאחראי, שלא היסס לגעת גם בפרות קדושות, מסרב לספר את סיפורו ומעדיף להמשיך ולכתוב על אחרים

אורי נורדון

יוסף גלילי. זן נריד

יוסקה ממשיך לרוץ. זאת הכותרת שנבחרה לספר שיצא בימים אלה כהוקרה ליוסף גלילי, ותיק עיתונאי ישראל, במלאות לו 80 שנה. אין כותרת מתאימה יותר לגלילי, לסיפור חייו, לפעלתנותו הבלתי פוסקת, מן הכותרת שבחרה בתו, נטע, שיזמה את הפקת הספר וסייעה בה.

הזמן לא נתן בו את אותותיו, לא נס ליחו, עינו לא כהתה. גלילי ממשיך לרוץ במלוא המרץ, לחרוש את הארץ לאורכה ולרוחבה ולשרטט בקולמוסו ציוני דרך וקווים לדמותה של החברה הישראלית, על הטוב והרע שבה, על היפה וגם על הטעון תיקון.

גלילי קורץ מחומר שהוא נדיר בימינו. עיתונאי ואיש אשכולות שהטביע את חותמו האישי בעיתונות הישראלית באין ספור מאמרים, כתבות ותחקירים, שביחד יוצרים סאגה עיתונאית שהיא מפעל חיים הראוי להתגאות בו.

גלילי כתב תמיד בלשון חדה וברורה, בעברית צחה ונקיה. בזהירות ובבהירות ידע לפרוש בפני ציבור קוראיו הנאמן קשת רחבה של מידע עדכני, פרשנויות, הערכות והארות מזוויות ראיה בלתי שגרתיות.

יחד עם זהירותו לא היסס גלילי לעסוק גם בפרות קדושות ובמיתוסים, ולא פעם שלח בהם את חצי ביקורתו ושבט לשונו. אך תמיד ידע לעשות זאת באופן ענייני, הוגן ואחראי.

המקום האחרון בו הייתי מצפה למצוא אדם כמו גלילי הוא בתחום העיתונות. עיתונאי שכל כולו אופטימיות, שאין בו ולו קמצוץ של רוע לב או קורטוב של ציניות. אבל גלילי הוא לטעמי עיתונאי מצוין, עיתונאי שיודע להבחין היטב בין ידיעות לדעות, בין עיקר לטפל, בין שמועה לעובדה. אדם עם סקרנות ללא קץ ועם מוטיבציה ולהט של נער צעיר, כותב שטח אמיתי שאינו חדל להתרוצץ מבוקר ועד לילה על מנת להביא את העובדות בהוויתן.

גלילי הוא סמל לתקומתה של מדינת ישראל, על צדדיה היפים והכואבים. האיש שכתב רבבות מילים על פריחתה ושגשוגה של המדינה, על ההתיישבות וקליטת העליה, שילם בעצמו מחיר דמים נוראי.

פעמיים בחייו ספג גלילי מהלומות קשות. רעייתו, שושנה ז"ל, נרצחה בהתקפת מחבלים על קיבוץ שמיר, ובנו בכורו, עמיר, נפל במלחמת לבנון. וגלילי, כאיוב בן זמננו, קם מן האבל והיגון המשיך לרוץ קדימה, כל הזמן מחפש אחר אתגרים חדשים, משימות חדשות.

למרות מאת יסוריו, גלילי נותר אדם אופטימי, שוחר שלום בכל נפשו, איש טוב לב ואוהב אדם. סיפור חייו יכול להספיק לעשר תקופות חיים של אחרים ולפרנס רומן עב כרס.

אבל, גלילי מעדיף לכתוב על אחרים. לספר על מצוקת ענף ההדרים ועל קשיי הקליטה, על חקלאי העמק ומתיישבי הנגב, ואת סיפור קורותיו הוא מותיר לאחרים. פעמים רבות הפצרתי בו שיעלה את סיפורו על הכתב, אבל הוא עסוק תמיד: מעביד ידיעות לעתי"ם, כותב מאמר ל"על המשמר", משרבט כמה שורות ל"דף הירוק". אין לו זמן לכתוב זכרונות, ואולי עוד מוקדם מדי.

אני יכול לכתוב עוד רבות על גלילי, לספר על עשרות אנקדוטות מן השעות הארוכות שהיינו יחדיו בשדה התעופה, מצפים למטוסי עולים, מן הסיורים במרכזי הקליטה, מהביקורים המרתקים בתחנות המעבר באירופה, אבל אני מעדיף להשאיר את הזירה לגלילי עצמו ולאחל לו, בשם כל אוהביו, אריכות ימים ובריאות טובה. משום שכולנו זקוקים לו עוד שנים ארוכות.

הכותב הוא ראש המחלקה לעליה וקליטה בסוכנות היהודית

בצלו של פינושה

לא רואים את הסורגים

בלב אזור הררי בצ'ילה נבנה בית כלא משוכלל, המאכלס אסיר אחד בלבד: קצין בכיר שהורשע ברצח מתנגד המשטר

אדוארדו גלארדו, אי.פי (צ'ילה)

האלוף פדרו אספינוזה הוא האסיר היקר יותר בצ'ילה.

אספינוזה, שנדון למאסר על עינוי ורצח אזרחים תחת שלטון אוגוסטו פינושה הוא הדייר היחיד בבית כלא חדש שנבנה להחזקת נאמניו של הדיקטטור לשעבר.

בית הכלא – חלק ממאבקה הכואב של צ'ילה לבוא חשבון עם מרכאיה בעבר – הצית מחדש את המתח בין החיילים לחברה האזרחית, הפגועה קשות.

פינושה ויתר על שלטון ב־1990, אך נותר ראש הצבא. הוא דרש את בניית בית הכלא החדש, כנראה כדי לחסוך מאנשיו את ההשפלה בשהיה לצד פושעים רגילים.

אבל עוד לפני שהחלה הבניה, בין שדות ועצים באזור כפרי המרוחק כ־40 קילומטר מהבירה סנטייגו, הותקף בית הכלא משני קצוות הקשת הפוליטית.

פוליטיקאים מתנגדי פינושה יצאו נגד הענקת יחס מיוחד לחיילים. אחד השרים בממשלתו של אדוארדו פריי אף התפטר במחאה, אך אחר־כך חזר בו מהתפטרותו.

גם קציני צבא התלוננו. הם התנגדו לעצם ענישת חבריהם לנשק. ממשלתו של פריי הוטרדה בחודש שעבר, כאשר קבוצה של כ־500 קצינים צעדה מול בית הכלא, בתמיכה באספינוזה.

בבניין, שעלותו 2.7 מיליון דולר, יש חומות בגובה 2.7 מטר, טלוויזיה במעגל סגור, מגלי נשק ופצצות, צוות של 61 אנשים ותאים ל־100 אסירים. הפעלת בית הכלא, לצורך החזקתו של אספינוזה בלבד, עולה שבעה מיליון פסוס (21 אלף דולר) בחודש, לעומת 316 אלף פסוס (800 דולר) – עלות החזקת אסיר באחד מבתי הכלא האחרים בצ'ילה, הצפופים יותר.

אספינוזה, ראש אגף המבצעים במשטרה החשאית של פינושה, הגיע לכלא ב־20 ביוני לרצות שש שנות מאסר שנגזרו עליו בגין רצח מתנגד המשטר אורלנדו לטליר ב־1976. לטליר ועוזרו האמריקאי, רוני מופיט, נהרגו בהתפוצצות מכוניתו של לטליר ברחוב בוושינגטון.

כ־3,000 בני אדם נרצחו על רקע פוליטי מאז הדיח פינושה את הנשיא סלבדור איינדה ב־1973. לטליר, שהיה קודם לכן שגריר ארצו בוושינגטון, נמנה עם מיליון אזרחי צ'ילה שגלו מארצם.

הקצין הממונה על אספינוזה, הגנרל לשעבר מנואל קונטראס, הורשע גם הוא ברצח ונידון לשבע שנות מאסר, אך הוא לא נכלא בשל מצבו הבריאותי.

עוד 17 אנשי צבא ואזרח אחד, שהורשעו ברצח ובפשעים אחרים בתקופת שלטונו של פינושה, מוחזקים בבסיס צבא ובתחנות משטרה שעה שבתי המשפט דנים בערעוריהם.

סערה פרצה בינואר, כאשר פריי חשף את התוכנית להקים את בית הכלא פונטה דה פיאוקו. המתנגדים טענו שהוא יספק תנאים של חמישה כוכבים לרוצחים.

פריי הרגיע את הרוחות כשהסכים להשתמש במתקן רק "לכליאת אסירים שטמם הרע יהפוך את שהייתם במחיצת אסירים אחרים למסוכנת". הממשלה לא ציינה אלו אסירים נוספים עשויים להישלח לכלא.

אספינוזה רשאי לקבל מבקרים שלוש פעמים בשבוע, מתוך רשימה של 22 אנשים שהותר להם להיפגש איתו, בהם בני משפחה, חברים ועורך דינו.

חבריו ועורך הדין שלו מספרים שהוא מתעורר בשבע בבוקר ומבלה את זמנו בקריאה, בכתיבת זכרונות ובצפיה בטלוויזיה, בתאו שגודלו שלושה מטר מרובע.

"זה אולי נשמע מוזר, אבל זה מקום נעים למדי. נתמר לשהות בו", אומר רודריגו אייסל, פוליטיקאי ימני צעיר, המבקר את אספינוזה לעתים קרובות. "החלונות גבוהים כך שלא רואים את הסורגים".

ובכל זאת, פונטה דה פיאוקו הוא בית כלא, וקציני צבא הביעו את זעמם המפורש על עצם העובדה שאספינוזה נמצא בין סורגים, גלויים או נסתרים.

בצעדה ב־21 ביולי נאספו קצינים בלבוש אזרחי מחוץ לכלא, נופפו בדגלי צ'ילה ושרו את ההמנון. "שום בית כלא אינו מכובד מספיק לקצין בצבא צ'ילה", אמר אחד המפגינים, שסירב להזדהות אך ציין שהוא אלוף משנה בצבא.

פריי הביע בפומבי את אי נחת שלו לנוכח הפגנת הסולידריות הצבאית עם פושע שנדון למאסר. שר ההגנה שלו התלונן באוזני פינושה, ובעיתונים דווח כי הגנרל הורה לאנשיו שלא לחזור על המעשה.

"אם זה יקרה שוב, נהיה בלי ספק בצרות", אומר פריי.

גם השכנים של בית הכלא אינם מרוצים מהעניין. "האזור שבית הכלא נבנה בו יועד לשכונות מגורים", אומר פדרו פיזרו, מזכיר מחוז טיל טיל, שם נמצא הכלא. "אף אחד לא רוצה לגור ליד בית כלא או לקנות שם אדמה. כולם מדברים על הכלא, אף אחד לא מתייחס למאמצים שלנו למשוך לכאן תעשיות חדשות וליצור מקומות עבודה".

אך יש כאלה הסבורים אחרת. אשה, שהזדהתה כגברת קטלינה, מרוויחה עוד כמה גרושים ממכירת לחם לעיתונאים. ואיכרים המתגוררים בסמוך אומרים ששמעו שהממשלה עומדת לסלול את דרך העפר שלהם.

אמריקה בברלין

וכתתו בסיסיהם לשיכונים

ממשלת גרמניה תעבור בקרוב לברלין, וצמד אמריקאים מתכנן להפוך את בסיסי הצבא האדום לשעבר לשכונות מגורים עבור מאות האלפים שיציפו את הבירה המחודשת

ארתור אלן, אי.פי (פוטסדם)

מאות אלפי ביורוקרטים, דיפלומטים ושתדלנים יציפו את ברלין בעשור הקרוב, לאחר שהעיר שהיתה פעם חצויה תיהפך למושב הממשלה הגרמנית, בלב אירופה.

אבל היכן יתגוררו? בשאיפתם להגן על היערות, האגמים וכרי הדשא סביב הבירה, הגיעו המתכננים הגרמנים לפתרון ידידותי לסביבה, שאולי גם יועיל לעסקים אמריקאיים: חלק מהאנשים ישוכנו בבתים בסגנון אמריקאי, שייבנו בבסיסים ששימשו בעבר את הצבא האדום הסובייטי.

תומס ג. בלייק, ארכיטקט אמריקאי בן 49, הכיר את הבסיסים הסובייטיים לפני ולפנים, כשביקר בהם, בסוף שנות ה־80, כקצין קשר אזרחי באגודת ברלין של צבא ארצות־הברית.

היום הוא מוביל יוזמה לפתח את הבסיסים במדינת ברנדנבורג, סמוך מאוד לברלין, מהלך שעשוי ליהפך להשקעה האמריקאית הגדולה ביותר עד כה במזרח גרמניה לשעבר.

"ארצות־הברית הקדישה 45 שנה, מאז תום מלחמת העולם השניה, להבטיח את שלומה של גרמניה. כעת אנחנו מבקשים שיסולק החוב הזה", אומר בלייק, כדור כספית בהיר שיער, שהאנגלית הגרמנית השוטפת שלו מתובלת בדיבור ובז'רגון צבאי. "ואם תוך כדי כך נרוויח כמה גרושים – ככה זה בחיים".

בלייק ושותפו חתמו עם מדינת ברנדנבורג על טיוטת חוזה לפינוי ולפיתוח 25 בסיסים צבאיים סובייטיים באזור ברלין.

חלק גדול מהאדמה ישמש לבניית יחידות דיור, אך ראשית יש לפנות את הבסיסים – שהצבא הרוסי נטש אותם באוגוסט שעבר – מפצצות מחלידות, חביות מתפרקות של פסולת כימית וכתמים עצומים של דיזל שנשפך.

"אנחנו מכבתים הרבה לאתים, הופכים מצבורי פסולת רעילה לשמורות טבע", אומר בלייק, ומיד מתקן: שמורות טבע זה אולי קצת מוגזם.

שטח הבסיסים עצום ואין מחלוקת על בעלותם – שלא כמו בהרבה מקרים אחרים של רכוש מזרח גרמני, שהוויכוח עליו נמשך עוד מימי הנאצים ומונע כליל את ניצולו.

ובנוסף לכך – כצפוי, בהתחשב שמדובר בחזית המערבית של הצבא הסובייטי – הבסיסים מחוברים לרשת רחבה של כבישים ורכבות. במקום בו הרעישו הטנקים הסובייטיים ינועו בעתיד משאיות שיובילו תוצרת לסופרמרקטים.

423 הבסיסים הסובייטיים לשעבר בברנדנבורג משתרעים על שטח שהוא ארבעה אחוזים מאדמת המדינה, והם מרוכזים כולם סביב ברלין.

שותפו של בלייק, המומחה לפינוי בסיסים צבאיים ר. ויליאם מנגל, מעריך כי הפרויקט עשוי לדרוש השקעה של 700 מיליון מרק (500 מיליון דולר) לפחות, ב־15 השנים הקרובות.

החברה שלהם – "R&D Tec Inc", שבסיסה באבינגדון, מרילנד – מתכוונת לזכות בנתח מפירות הבניה הצפויה. הם ינהלו את הנכסים ויפתחו אותם לקהילות מקומיות, בסיוע מומחים לתכנון מאוניברסיטת קלמסון בדרום קרולינה.

לפי הערכת משרד הכלכלה הפדרלי, בשנים 1991־2005 יושקעו כ־2.4 מיליון מרק (1.7 מיליון דולר) בבניה בשטח מזרח גרמניה לשעבר, 41 אחוז מתוכם לדיור. צפויה בניה של יותר מ־300 אלף דירות ובתים בברלין ובברנדנבורג עד 2005.

למרות שרבים מהבסיסים שבלייק ומנגל עומדים לפתח נמצאים במרחק של שעה נסיעה מברלין, סביר שייהפכו לפרוורי שינה כאשר יעברו לשם הממשלה הפדרלית ונספחיה – שתדלנים, שגרירויות ותעשיות שירותים – בשנת 2000.

הגורמים הרשמיים בברנדנבורג נמשכו לקבלנים האמריקאים ולטכניקות שלהם. האמריקאים – שמשתמשים בחלקים מודולריים ובעץ במקום המתכת והאבן המקובלים בגרמניה – יכולים להציע מחירים נמוכים עד 40 אחוז מהמחיר הממוצע בגרמניה לבניית דירת שני חדרים – 350 אלף מרק (245 אלף דולר), כך אומר שר הבניה של המדינה, הורסט גרמ.

בלייק ומנגל מצפים לקבל בתחילת השנה היתר בניה לשלושה האתרים הראשונים, בהם בסיס התקופה הסובייטית לשעבר ליד קלוסטר זינה, 55 קילומטר מדרום לברלין.

ערך האתר עשוי לנסוק, אם אמנם תפעל הממשלה השנה לקידום התוכנית לבניית נמל תעופה עצום לברלין, בשפרנברג הסמוכה.

270 החברות האמריקאיות, שהשקיעו כעשרה מיליארד מרק (שבעה מיליארד דולר) במזרח גרמניה לשעבר, לא הגיעו בדרך כלל להישגים גדולים. לחברות המערב גרמניות יש יתרון במסגרת האדמיניסטרטיבית המורכבת שנלוותה לאיחוד.

אבל לבלייק ולמנגל יש תמיכה בחוגים הגבוהים, כפי שאפשר היה להיווכח בוועידה עסקית שהתקיימה בפוטסדם ב־25 ביולי – השניים הביאו לזה שממשלת ברנדנבורג הזמינה אליה את הנשיא לשעבר, ג'ורג' בוש.

רדיו

חינוכית

08.00 מבזק של תרבויות. סדרת תעודה אנתרופולוגית המציגה תרבויות שונות. פרק ראשון: "לאכול פירושו לשרוד".
08.30 הברה. סיפורים מן החיים. הגברות (תרגום לערבית)
08.45 הברה. סיפורים מן החיים. אמצי הפלא (תרגום לערבית)
08.55 הבנת הנקרא. במדור העניינים 1 – רוקי.
09.15 טבע. במסלולם בעליונים. סרטן נחלים אירופי.
09.25 הגיל הרך. שלום כתה א'.
09.45 הגיל הרך. עמיקו חוברים. מים.
09.50 הגיל הרך. פשוט אמרו לא. אמא מאושרת.
10.00 קשר משפחתי. קורות היום עם היה יוקא. אורחת התוכנית: סדי מיכאלי.
10.30 היסטוריה כללית. לאן יהודים לאן הולכת והולכת.
10.50 מדעים. בניו למעלה. ובישורים עצמה, מדוע אנחנו לא?
11.00 אנגלית.
11.20 להאות השבוע. מושגים ומיומנויות. מעגלים.
11.40 יהדות. הסליחות.
11.55 מדעי החיים. עולם היצורים החיים.
12.10 מתמטיקה. וקסמים. לך בעקבות הגזן.
12.20 צרפתית.
12.30 הברה. עניין של זמן. אחת מהמהות.
13.00 סיפור הקולנוע. פרק תיעודי המלווה את הקולנוע מראשיתו עד 1915 עם סרטו של צ'אפלין.
13.30 רגע של תוכנית לילדים בשילוב רווחה, סרטים שעשועונים ופינות המעלה שונות.
17.00 ערב הדים.

כללית

06.30 חדשות בעברית.
06.31 חדשות בערבית.
06.45 שעת כושר.
07.00 בוקר טוב ישראל.
15.30 הרהורים. סדרה בהמשכים.
15.50 סיפורים בראש. קטע דרמה קצר מתוך ספר כתולץ.
16.00 תיכון הלבנות השבורים. סדרת דרמה אוסטרלית.
16.45 סוף לקיץ. לקט מערכונים.
17.00 ערב הדים.
17.35 פלאי קלפים. סיפורו של תיאטרון המעלה מוזות. "ראש העיר המפלצת". מפלצת איומה מפיצצת פעם אחר פעם בשר של עיר קטנה, עד שמגיע למקום צעיר מתר. תפריט המוסיקה: רשפה אילת.
18.10 סוף לקיץ. לקט ממיטב שירותי הקיץ.
18.30 אמנים בדרך. אמנים בראשית דרכם במקצועות השירה והבמה.
19.00 חדשות.
19.30 משמר מתמרים.
20.00 מבט ושכטבת.
21.00 בית אליוט. סדרת דרמה.
21.55 כדורגל עולמי.
22.45 לשון הנראות. הסיפורת העברית בזיקתה להתפתחויות הבונות בארץ. פרק ט: "ארץ שבר". על המפגש בין שירדי השואה לבין בני הישוב בארץ. בתוכנית משולבים קטעים מהיצירות של דוד גרוסמן, אהרן אפלפלד, ברנרד ויורם קניוק.
23.30 מהיום למחר. יומן חדשות.
24.00 מסיפורי הארץ המובטחת. "המערת עשרה ליושנה". שכונת נחלאות.

ערוץ 2

12.45 שידורי היום בערוץ 2.
12.55 היום שיר.
13.00 צחות בכן עין. סדרת דרמה חדשה אודות משפחה שעוברת להונאי בעקבות פטירת האם. הסדרה עוקבת אחר התאקלמות האב ושלושת ילדיו במקום המגורים החדש. בכאי: מייקל ג'קי. עם סיפורי באטנילו, אליזבת ליבר.
14.00 רופאים מסטוני. סדרת דרמה.
15.00 המועדון של האגה ברברה ההליגנטונג.
15.35 חוף פרדיס. סדרה.
16.00 הימים המוטרפים. אופרת סבון.
17.00 5 עם רפי רשף.
17.30 דרדיאו רוק – מוסיקה 2.
18.00 סנטה ברברה. אופרת סבון.
19.00 הנסיכה ריכי. אופרת סבון במשכיה. חלק א'.
20.00 חדשות.
20.30 גלגל המזל. שעשועון.
21.05 יישודי אפרים. סדרה מקורית.
21.37 בת לראות. סקירת התוכניות של קשת.
22.35 ספיישל. עם רינויד לפרמן.
23.30 משמרת לילה.
00.00 חדשות.
24.05 מקום קטן. "אשכול". משב בנגב המערבי.
24.30 סרט קולנוע "1900". קורותיה של איטליה במאה ה-20, עד מלחמת העולם ה-2, דרך עיניהם של בן אצולה ובן איכרים שחרבותם נפגשות. הפרעות מתרחשים על רקע תקופה רבת התהפכות באיטליה. במאי: ברנרדו ברטולוצ'י. עם רוברט דה נירו, ג'ראר דפרדייה. חלק א'.
03.15 היום שיר.

ערוץ 33

16.00 מיום ליום. אירות, ראיונות ובידור.
17.00 חבם והזמן. סדרה ערבית.
18.00 לקט המור השבועי.
19.00 חדשות בערבית.
19.30 מבזק "טלטבקי".
19.35 מבזק אב.בי.אי.
20.05 המסקר. סדרה בלשית.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 סלכמת. מגזין לענייני כלכלה, תעשייה ושוק ההון.
22.30 בנים האוהבים. סדרה.

המזרח תיכונית

10.00 תוכנית דת.
13.00 בני הזה. דת.
13.30 גזן אוסטין.
14.00 מבט. תוכנית מדע.
15.00 יומרזונה של משפחה מאושרת.
15.30 סרט "הגמבר". דרמה.
17.10 פריסקו. דרמה.
18.10 48 שעות – אקטואליה.
19.00 סיאנון מחזות.
20.00 NBA. כדורסל.
22.30 שאלות ותשובות. אקטואליה.
23.00 סרט "הגמבר".

כבלים

ערוץ 3

08:00 רוקסנה. אופרת סבון (ש.ח)
09:00 לחיות את החיים. אופרת סבון (ש.ח)
09:45 צעירים וחסרי מנוח. אופרת סבון (ש.ח)
10:30 [illegible] קומדיה.
10:55 שנות הקסם. קומדיה.
11:25 סלסטה. טלנובלה (ש.ח)
12:10 שכנים שכנים. דרמה (ש.ח)
12:55 פרי מיימון. דרמה.
13:30 מהודים באות חצר. תכנית אירוח.
14:05 מקום אחר. דרמה.
14:55 רוקסנה. אופרת סבון.
15:40 מלדת פליט. דרמה.
16:50 שכנים שכנים. דרמה.
16:55 אנטונלה. טלנובלה.
17:45 הקופסה. מוסיקה.
18:00 לחיות את החיים. אופרת סבון.
18:50 צעירים וחסרי מנוח. אופרת סבון.
19:30 שידור משמי.
20:00 סלסטה. טלנובלה.
20:50 אי.אר. דרמה.
21:40 המצוד. מותחן.
22:30 איש משטרה. דרמה.
23:20 סיינפלד. קומדיה.
23:45 [illegible]
00:30 חוק וסדר. דרמה.
01:20 חוקרים מסוכנים. פעולה.

ערוץ הסרטים

10:30 מספר על אמיליה (1984, ארה"ב). דרמה המספרת על נערה ממשפחה טובה, שנופלת קורבן להתעללות מינית מצד אביה. יוצאת בית הספר מגלה את סודה הנורא. עם טד דנסון, גלן קלוז, רוקסנה זל. במאית: רנדה היינס.
12:10 ציפור בן הצפון (1932, ארה"ב). הרפתקה לבן מתבגר. בנתו האקזוטית של מושל אחד מאיי האוקיינוס השקט. נישואיו לנסיכה גורמים למרד הילידים, וגם לאלים יש משהו להגיד על זה. סרט הרפתקאות קלאסי של קינג וידור. עם ג'ואל מקריי, דולורס דהדיו וג'ון האלידיי.
13:50 ראשים כוכבים. המגזין של הוליווד מסתנג.
14:20 רוכי הראשונה (1990, נידרלנד). דרמה קומית. רוכי בת ה-83 היא בעלת הבית של ראשה, זונת רוק המגדלת ילד בן 8. שתיהן נגררות לסבך של העמדות פנים, תככים, ההבאות והדירות, עד שלבסוף מגלות כי יש להן יותר מן המשותף ממה שחשבו בתחילה. במאי: ניילן פרסטון. עם איטן לאולי, תנסי רייד ולי סטוקינג.
16:05 פונגלי (1983, ארה"ב). דרמה. פיטר אשל מככב במוסיקאי מרוקי שמוסף זמרת רוק צעירה (ג'ודי פוסטר) לכוכבת. במאי: אנתוני הרוה. זו גרסה שלישית לרומן מהמאה ה-19 של ג'ורג' דו מורייה.
17:45 פיתוי האפודה (1992, אנגליה). דרמה בסיכונית. סיפור פנימוס, התאהבותם ופרידתם המטפטפנית של הנסיך הבריטי אדוארד ותעיינו אדמות השיער. במאי: מייקל מורצד. עם פיונה פולרטון, סם ניל.
19:20 אחי המוטוסטרים (1983, ארה"ב). אדי וילסון, מוכר רוק של שנות השישים, קטע עם התאבדותו קריירה מזהרה. עשרים שנה אחר-כך מנסים כוכבת מלוחייה ויגבור ללוכה למצוא את הוקלטות ששרר לפני מותו – אבל יש להם מתחרים. עם טום ברנג'ר, אלן בורקין ומייקל פארה.
20:50 [illegible]
21:00 דיבוק בשורות זו (1990, ארה"ב). קומדיה. לינדה בלייר, מככבת "מגרש השדים", מככבת בפרודיה על המותחן המפורסם הזה. לסלי נילסן הוא הכומר המופקד על הגירוש. במאי: בוב לוגן.
22:25 במלבושת אחרות (1988, ארה"ב). קומדיית מתח. תעמי משטרה צעיר מתנסה לתלמיד תיכון כדי לחקור את הרציחה של אחת המורות, כשהחשוד העיקרי הוא אחר הנערה. במאי: מרתה קוליג'. עם טומאס אוליס, מרי אמיס וג'ורג' הרס.
00:10 דאבל אימפקט (1991, ארה"ב). פעולה בכיכובו של ז'אן קלוד ואן דאם, שמופיע בתפקיד כפול. זוג תאומים שהוריהם נרצחו מתאחדים אחרי 25 שנים על מנת לנקום ברוצחים שהרגו את הוריהם. במאי: שלדון לטיץ'.
01:55 קורבנות האהבה (1993, ארה"ב). דרמת מתח המבוססת על סיפורה האמיתי של איימי פישר, תלמידת תיכון שמנהלת רומן עם גבר המבוגר ממנה בעשרים שנה ומנסה לרצוח את אשתו. עם אליסה מילנו וג'ק סקליה.

"1900" – רומנטיקן סבוך עם ברנרדו ברטולוצ'י, הבמאי. ערוץ 2, 24:30

ערוץ הילדים

06:30 להתלבש עם שש.
08:00 גינת ההפתעות (ש.ח)
09:00 בוני הבלש (ש.ח)
09:20 המחסן של כאילו.
09:40 בני בלום (ש.ח)
10:00 מייטי מקס (ש.ח)
10:30 נפגשים ב-6 (ש.ח)
10:35 ילדת הים (ש.ח)
11:00 בוורלי הילס 90210 (ש.ח)
11:45 כיתת 1996 (ש.ח)
12:30 גינת ההפתעות.
13:30 פייבל.
13:50 המחסן של כאילו.
14:10 הסיפור האמיתי.
14:30 מייטי מקס.
15:00 נפגשים ב-6.
15:05 בחזרה לעתיד.
15:25 נפגשים ב-6.
15:30 מטורללים לבד.
15:55 נפגשים ב-6.
16:00 צוות לעניין. פעולה.
16:55 נפגשים ב-6.
17:00 הסייח השחור. דרמה.
17:30 גינת ההפתעות (ש.ח)
18:30 בוני הבלש (ש.ח)
18:50 המחסן של כאילו (ש.ח)
19:10 בני בלום (ש.ח)

הצגה שנייה

22:00 סלסט (1981, גרמניה). דרמה. עיבוד לאוטופת הזכרונות של סלסט אלבארה, שהיתה סוכנת ביתו של הסופר מרסל פרוסט בשנות חייו האחרונות. ביים פרסי אדלון. עם אווה מטס, יורגן ארנדט ונורברט ורתה.
23:45 נתראה בחלומותי (1952, ארה"ב). ביוגרפיה מוסיקלית של המשורר גאס קאהן, המשחזרת את תחילת הקריירה שלו, עבודתו המשותפת עם גרייס לאבוי שהביאה לנישואיהם והצלחתו בברודווי הודות לשיתוף הפעולה עם המלחין ולטר דונלדסון. ביים מייקל קורטיס. עם דוריס דיי, דני תומאס ופרנק לאבג'וי.

שש פלוס

19:30 שלושה בדירה אחת. קומדיה.
20:00 נשואים פלוס. קומדיה.
20:25 להתבגר ולהתבגר. קומדיה.
20:55 אבא ודג אמא חורגת. קומדיה.
21:20 חופשי על הבר. קומדיה.
21:50 קופסת שימורים. אוסף קליפים.

ערוץ 8

06.00 אנציקלופדיה פתוחה. תרבות ואמנות (ראה פירוט ב-18.00)
12.00 דיסקברי. אקווינוקס (ש.ח)
13.30 דיסקברי. דרום פראי (ש.ח)
14.00 אנציקלופדיה פתוחה (פירוט ב-18.00)
16.00 דיסקברי. אקווינוקס (ש.ח)
17.30 דיסקברי. דרום פראי (ש.ח)
18.00 אנציקלופדיה פתוחה. ציירים לעם (ש.ח)
18.30 אנציקלופדיה פתוחה. מרסל דושאן (ש.ח)
19.00 אנציקלופדיה פתוחה. שארדן והדמות הבשית (ש.ח)
19.30 אנציקלופדיה פתוחה. ציירים במכחולו של קיטינג. "קיטינג על קיטינג" (ש.ח)
20.00 דיסקברי. מלחמות ציר ברשת סקפלנר.
21.00 דיסקברי. הישרדות. "לחת קצת, לשת קצת".
21.30 דיסקברי. בדרך הטבע.
22.00 דיסקברי. מעבר ל-2000.
22.45 דיסקברי. מלחמות ציר.
23.45 אנציקלופדיה פתוחה (פירוט ב-18.00)

טלויזיה

קול המוסיקה

06.05 שחרית מוסיקלית. שעה ראשונה. אלבוניס לורנץ: וריאציות לחלילית סולה; אלבינוני: קונצ'רטו לאבוב, כלי־מיתר וקונטינואו; מוצרט: סונטה בדו מינור לפסנתר; הובה: מבוא, נושא ווריאציות בסי במול מג'ור לקלרנית וכלי־קשת.
07.07 שחרית מוסיקלית. שעה שניה. בטהובן: סונטה מס. 32 בדו מינור לפסנתר. ג'. קאנצ'ה הוול: מבוא ואלגרו לחליל, קלרנית ונבל. חברים מתוך אבסטכל "מלוס", להגוזן וילהלמס: שישיה לחליל, אבוב, סקסופון־אלט, גיטרה, צ'לסטה ונבל (השישיה של פריס)
08.05 שחרית מוסיקלית. שעה שלישית. מנדלסון: "קפריצ'יו בריליאנטי" לפסנתר ולתזמורת; באך: סוויטה מס. 2 לתזמורת; מוצרט: סימפוניה מס. 28 בדו מג'ור, ק. 200.
09.05 קונצרט בוקר. טלמן: סוויטה בלה מג'ור לכינור ולכלי־קשת; באך: קנטטה מס. 35, "נפשי והוזה נבוכה"; היידן: סימפוניה מס. 63 בדו מג'ור, "לה רוקסלאן"; מנדלסון: שלישיית פסנתר ברה מינור, אופ. 49; ר. שטראוס: סונטה בבי־במול מג'ור לכינור ולפסנתר, אופ. 18; פורה: "פליאס ומליסנדה", אופ. 80.
11.57 בימת שיר. שירים שונים.
12.00 קלאסיקל. יצירות מעובדות של מלחינים רוסיים. מוסורגסקי־ליאונרד: קונצ'רטו לפסנתר ולתזמורת, "תמונות בתערוכה"; צ'ייקובסקי־אליגנסון הסוויטה: המוזיקה "מפצח האגוזים", בנוסח ג'אז (ריק אליגנסון ותזמורתו).
13.00 אמן השבוע. הפסנתרן אלפרד ברנדל. שומאן: קונצ'רטו בלה מינור לפסנתר ולתזמורת, אופ. 54; בטהובן: סונטת "אור ירח" בדו־דיאז מינור, אופ. 27 מס. 2; חובה: פרק קונצרטי בפה מינור לפסנתר ולתזמורת.
14.06 הזרן. מנואל דה פאליה: "אשת הטוחן והשופט". מוסיקה לפנטומימה בגירסה ראשונה מ-1917 של הבלט "הכובע המשולש".
16.00 מוסיקה ליום ראשון. שיץ: 2 מוטטים למקהלה; ויואלדי: מגניפיקט; ברליוז: רקוויאם, אופ. 5.
18.00 תקליטורים חדשים. הפסנתרן, אמיל גיללס. ברהמס: רביעיה לפסנתר ולכלי־קשת בסול מינור, אופ. 25; ברהמס: בלדה, אופ. 10; שומאן: קטעי פנטסיה, אופ. 73; ליאו ויינר: סונטה מס. 2 בפה־דיאז מינור לכינור ולפסנתר, אופ. 11.
20.05 מאולמי הקונצרטים שלנו. התזמורת הפילהרמונית הישראלית, זובין מהטה. דוניצטי: "לוצ'יה די למרמור". (ביצוע קונצרטי); שנברג: פליאס ומליסנדה, פואמה סימפונית לתזמורת, אופ. 5.
22.57 בימת שיר. שירים שונים.
23.00 "צלילים לסיומו של יום". הוקס: וריאציות, אינטרלוד ופינאלה, על־פי נושא של ראמו (מרגרט פינגרהוס, פסנתר); רספיגי: וריאציות סימפוניות; סטרוינסקי: סונטה ל-2 פסנתרים (ולדימיר אשכנזי, אנדריי גבריליב); פרוקופייב: "יום קיץ", מוסיקה לילדים.

רשת א'

06:05 שירים עבריים.
07:00 חדשות באנגלית ובצרפתית.
07:30 שירים עבריים.
08:05 פתוחים באלף. מגזין בוקר.
08:10 עצות לנוהגים.
08:30 א"ב' באמנות.
09:05 מוסדים מייעצים. כספים.
09:30 תאריכון. היום לפני.
09:40 מידע לצרכן.
10:05 סלודיה.
10:30 אצבע על הדופק.
11:05 גיל הזהב.
11:30 קודתן. קנים מוכרים.
11:45 להסיר אבק מספר.
12:05 עיתונות בסוקר.
13:05 פרקי חזנות.
14:05 יוזר עדיני.
15:05 חופש אלף אלף.
16:05 אמנות באלף.
17:05 חבה.
17.55 קריאתי ספר.
18.00 חדשות תכניות באנגלית ובצרפתית.
19:05 יומן מורשת.
19:50 פרקי היום בתנ"ך.
20:00 עוד סיפור אחד ודי.
20:15 הכל מדושת.
21:05 בהכרזה.
22:05 עיתונות בסוקר.
23.05 פנים אל פנים.

רשת ב'

06:05 הבוקר הזה. חדשות ומוסיקה.
08:05 עניין אחר.
10:05 הכל דיבורים.
12:05 כותרי היום.
14:05 רגעי קסם.
15:05 יומן חוץ.
15:45 עיתונות חוץ.
16:05 צבע הכסף.
17:05 יומנו, עידכוני תנועה ומוסיקה.
18:05 היום הזה. חדשות ומוסיקה.
19:05 רדיו 100.
20:00 מבט לחדשות.
20:30 שירים עבריים.
20:57 רגע של עברית.
21:05 שירים עבריים.
23:05 כל היום ומוסיקה.
00:05 יומן חצות.
00.15 מבט לערפל.
01:05 לתוך הלילה.
05:05 אור ראשון.

רשת ג'

06.05 הכל פתוח.
07.05 אוקמן בימל.
09.05 פגישה בנושא.
10.05 תוכנית עשר.
11.05 נתיבי רובינזון.
12.05 אהבה.
13.05 לוהם.
14.00 עגולה.
14.05 חדש חדיש ומחודש.
15.00 חולה רדיו.
18.05 סקס בצמרת.
22:05 שיר לאמתו.
00:05 ערב כחול עמוק.

גלי צה"ל

05:02 בוקר טוב צה"ל.
06:00 פקוחים עין.
07:00 בוקר טוב ישראל.
08:05 מה בוער.
10:05 נכון לעכשיו.
12.50 גילוי היום.
13:00 בצהרי היום.
13.15 מוטל בספק.
15:05 יש עם מי לדבר. עם מתי גולן.
16:05 ארבע אחה"צ. שירים עבריים.
17:00 ערב טוב ישראל.
18.05 המונח סתר.
19:05 שעה קלה על כלכלה.
19:30 אנציקלופדיה משודרת. "התיאטרון היווני" – "הקומדיה העתיקה". מרצה פרופ' רבקה גילולה.
20:00 חדשות ערוץ 2.
20:30 צער חצי.
23:05 עשרים וארבע, היום שהיה.
00:00 יומן חצות.
00:10 ציפורי לילה משוחחות.
02:00 לא רוצים לישון.

גלגל"צ

07:05 מדינה בדרך.
09:05 אוטוסטרדה.
11:05 מיזוג אוויר.
12.05 עברי את הכביש.
13:05 משהו לדרך.
14:05 [illegible]
15:05 שתיים בשלוש עם יואב קוטנר.
16:05 חכם בכבישים.
18:05 גלגלאה.
20:05 מתחת לתמורה.
22:05 לילה טוב.

בתי הקולנוע

תל-אביב

גורדון: האורח קיץ 18.00
סמטר קטן 20.00, 22.00
גן העיר: פריסילה – מלכת המדבר 14.30, 17.00, 19.30, 21.45
גת: דון חואן דה מרקו 17.00, 19.30, 21.50
דיזנגוף 1: כומר 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.45, 22.00
דיזנגוף 2: עץ הדומים תפוס 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.45, 22.00
דיזנגוף 3: אנדריי 11.00, 13.00, 15.00, 17.00
שמש בוגדנית 19.00
רצח מדרגה ראשונה 22.00
חוד 1: קרינגמן 17.00, 19.30, 22.00
באמבן לנצח 14.00
חוד 2: כפר האורחים 14.00, 17.00, 19.45, 22.00
חוד 3: תחנותה של מיריאל 19.30, 22.00
לשחרר את וילי 2 14.00, 17.00
חוד 4: הכבונה האבושית 17.00, 19.30, 22.00
קספר 14.00
הקולנוע: העלמה והמוות א', ד', ה' 17.00, 19.30, 21.45
חן 1: בחורים רעים 17.00, 19.30, 21.50
חן 2: מת לחיות 3 17.00, 19.25, 21.55
חן 3: בזמן שישנת 17.00, 19.30, 21.50
חן 4: השופט 11.30, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50
חן 5: ספרות זולה 11.30, 19.05, 21.55
פוקהונטס 17.00
חן 6: כנות מידית 11.30, 14.30, 17.00, 19.30, 21.55
מילת 1: פורסט גאמפ 16.30, 19.15, 22.00
מילת 2: התפרצות 17.00, 19.30, 22.00
מילת 3: בידגת בראנדינג 17.00, 19.30, 22.00
לב 1: שיגעון של המלך ג'ורג' 12.00, 14.15, 17.00, 19.45, 22.00
לב 3: ליאון 17.00
חומות של תקווה 11.30, 14.00, 19.30, 22.00
עירום ה' 24.20
לב 4: חברים לרצח 17.00, 19.45, 22.00
ליאון 14.20
סיפור חיים 11.50
ליפתי: תמונות קצרות 21.15
קליעים מעל ברודווי 19.30
הכוכב הכחול ה' 24.00
מוזיאון תל-אביב: חנכיים 17.00, 20.00, 22.00
סינמטק: אכל, שתה, גבר, אשה 17.00, 19.30, 22.00
פאר 1: נשיקה צרפתית 11.00, 13.30, 17.00, 19.45, 22.00
פאר 2: קרינגמן 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.10
פאר 3: תחנותה של מיריאל 11.00, 13.30, 17.00, 19.45, 22.00
פאר 4: באמבן לנצח 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.10
פאר 5: קספר 11.00, 13.30, 17.00, 19.45, 22.00
צוותא: רצח מדרגה ראשונה ג', ה' 19.30, 21.50
אל המערב הקסום א', ב', ה' 17.00
רב אור 1: לב אמיץ 18.15, 21.30
רב אור 2: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 21.50
רב אור 3: ארבע חתונות ולוויה אחת 17.00, 19.30, 21.30
רב אור 4: ספרות זולה 16.00, 19.05, 21.55
רב אור 5: גברת פארקר והמעגל המרושע 17.00, 19.30, 21.55
שחף 1: נשיקה צרפתית א', ג', ה' 17.00, 19.30, ב' 22.00
שחף 2: לא פראייר של אף אחד א', ג', ה' 17.00, 19.30, 22.00, ב' 17.00
תל-אביב 1: באמבן לנצח 17.00, 19.30, 22.00
תל-אביב 2: קונגו 17.00, 19.30, 22.00
תל-אביב 3: כפר האורחים 17.00, 19.30, 22.00

ירושלים

גיל 1: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: באמבן לנצח 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: אנדריי 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4: קונגו 17.00, 19.30, 22.00
גיל 5: כפר האורחים 17.00, 19.30, 22.00
גיל 6: שיגעון של המלך ג'ורג' 19.30, 22.00
קספר 17.00
גיל 7: עץ הדומים תפוס 17.00, 19.30
תחנותה של מיריאל א'-ד' 22.00
גיל 8: קרינגמן 19.30, 22.00
לשחרר את וילי 2 17.00
חן 1: בחורים רעים 19.30, 21.50
מי כאן הגבר 17.00
חן 2: דון חואן דה מרקו 17.00, 19.30, 21.50
חן 3: מת לחיות 3 17.00, 19.25, 21.55
חן 4: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 21.50
חן 5: בזמן שישנת 17.00, 19.30, 21.50
חן 6: גברת פארקר והמעגל המרושע 21.55
השופט 17.00, 19.30
חן 7: לב אמיץ 21.30
פוקהונטס 17.00, 19.30
תיאטרון ירושלים: אכל, שתה, גבר, אשה ב'-ה' 21.30, א', ב' 19.00
כומר א'-ג', ה' 19.00, 21.30, ד' 19.00
אל המערב הקסום ב', ד' 17.00

חיפה

אורלי: אכל, שתה, גבר, אשה 19.00, 21.30
סינמה קפה מוריה: שיגעון של המלך ג'ורג' 19.30, 21.30
סינמה קפה עמטור 1: חומות של תקווה 19.00, 21.15
סינמה קפה עמטור 2: רצח מדרגה ראשונה 19.15, 21.30
עצמון 1: נשיקה צרפתית 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 2: אנדריי 16.30, 19.00, 21.30
עצמון 3: פריסילה מלכת המדבר 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 4: כפר האורחים 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 5: תחנותה של מיריאל 21.30
באמבן לנצח 16.30, 19.00
מכורית 1: קרינגמן 16.30, 19.00, 21.30
מכורית 2: כומר 19.00, 21.30
אנדריי 16.30
מכורית 3: חברים לרצח 19.00, 21.30
קספר 16.30
רב אור 1: תשכחו את פאריס 19.00, 21.20
פוקהונטס 17.00
רב אור 2: מת לחיות 3 21.20
מי כאן הגבר 17.00, 19.00
רב אור 3: בזמן שישנת 19.00, 21.20
ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים 17.00
רב גת 1: דון חואן דה מרקו 16.40, 19.00, 21.20
רב גת 2: בחורים רעים 16.40, 19.00, 21.20
רב מור 1: תשכחו את פאריס 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 2: מת לחיות 3 19.00, 21.30
ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים 17.00
רב מור 3: בזמן שישנת 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 4: בחורים רעים 19.00, 21.20
פוקהונטס 17.00
רב מור 5: דון חואן דה מרקו 17.00, 19.15, 21.30
רב מור 6: השופט 17.00, 19.00, 21.20
רב מור 7: לב אמיץ 21.00
מי כאן הגבר 17.00, 19.00

אור-יהודה

גיל 1: לב אמיץ 21.30
השופט 16.30, 19.00
גיל 2: חברים לרצח 22.00
באמבן לנצח 17.00, 19.3
גיל 3: תחנותה של מיריאל 19.30, 22.00
קספר 17.00
גיל 4: פוקהונטס 17.00, 19.30, 22.00

אשדוד

גיל 1: מת לחיות 3 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: תחנותה של מיריאל 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: שמים כחולים 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4: לב אמיץ 18.15, 21.30
גיל 5: בזמן שישנת 22.00
באמבן לנצח 17.00, 19.30

אשקלון

גיל 1: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: כפר האורחים 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: תחנותה של מיריאל 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4: באמבן לנצח 17.00, 19.30
חברים לרצח 22.00
גיל 5: קונגו 17.00, 19.30, 22.00
חן 1: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 21.50
חן 2: בחורים רעים 17.00, 19.30, 21.50
חן 3: דון חואן דה מרקו 17.00, 19.30, 21.50
חן 4: מת לחיות 3 17.00, 19.25, 21.55
חן 5: לב אמיץ 21.30
פוקהונטס 17.00, 19.30

באר-שבע

גיל 1: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: שיגעון של המלך ג'ורג' 19.30, 22.00
לשחרר את וילי 2 17.00
גיל 3: כפר האורחים 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4: באמבן לנצח א'-ד' 17.00, 19.30, 22.00 ה' 17.00, 19.30
רב נגב 1: דון חואן דה מרקו 17.00, 19.30, 21.50
רב נגב 2: מת לחיות 3 19.25, 21.55
השופט 17.00
רב נגב 3: בחורים רעים 17.00, 19.30, 21.50
רב נגב 4: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 21.50

בת-ים

חן 1: לב אמיץ 21.30
מי כאן הגבר 17.00, 19.30
חן 2: בחורים רעים 19.30, 21.50
פוקהונטס 17.00
חן 3: השופט 17.00, 19.30, 21.50
חן 4: דון חואן דה מרקו 17.00, 19.30, 21.50
חן 5: שמים כחולים 19.30, 21.50
באמבן לנצח 17.00
חן 6: מת לחיות 3 17.00, 19.25, 21.55
חן 7: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 21.50

הוד השרון

מיטיה: בזמן שישנת ב'-ה' 20.30

הרצליה

אודיטוריום דניאל: שיגעון של המלך ג'ורג' 19.30, 21.45
מבדרין 1: לב אמיץ 19.00, 21.15
מבדרין 2: שמים כחולים 19.30, 22.10
סטאר 1: נשיקה צרפתית 19.30, 21.50
סטאר 2: תשכחו את פאריס א'-ד' 21.50 ה' 19.30
באמבן לנצח א'-ד' 19.30
סטאר 3: קרינגמן א'-ד' 19.30, 21.50 ה' 21.50

חדרה

לב 1: נשיקה צרפתית 19.40, 22.00
פוקהונטס 17.15
לב 2: לב אמיץ 21.30
אנדריי 17.15
השופט 19.30
לב 3: חומות של תקווה 10.30, 16.40, 19.35, 22.00
באמבן לנצח 17.00, 19.30
לב 4: מת לחיות 3 19.35, 22.00
לשחרר את וילי 2 17.15

חולון

גיל 1: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: מי כאן הגבר 17.00
שיגעון של המלך ג'ורג' 19.30, 22.00
גיל 3: אנדריי 17.00
גיל 4: רצח מדרגה ראשונה 19.30, 22.00
ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים 17.00
גיל 5: פוקהונטס 17.00, 19.30, 22.00

כפר-סבא

גיל 1: דון חואן דה מרקו 19.30, 22.00
ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים 17.00
גיל 2: קרינגמן 19.30, 22.00
מי כאן הגבר 17.00
גיל 3: כפר האורחים 19.30, 22.00
קספר 17.00
גיל 4: נשיקה צרפתית 19.30, 22.00
לשחרר את וילי 2 17.00
גיל 5: באמבן לנצח 17.00, 19.30
תחנותה של מיריאל א'-ד' 22.00
גיל 6: מת לחיות 3 22.00
פוקהונטס 17.00, 19.30
גיל 7: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 22.00

כרמיאל

סינמה: לב אמיץ 17.30, 21.00
תשכחו את פאריס 19.00, 21.30
לפני הזריחה 19.00, 21.30

לוד

סטאר 1: לב אמיץ 18.30, 21.45
סטאר 2: באמבן לנצח 19.15, 21.45
סטאר 3: השופט 19.45, 21.45

נהריה

היכל התרבות: מת לחיות 3 20.30

נס-ציונה

גיל 1: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: כפר האורחים 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: מת לחיות 3 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4: קרינגמן 19.30, 22.00
באמבן לנצח 17.00

נצרת עילית

גיל 1: לב אמיץ 18.15, 21.15
גיל 2: פוקהונטס 16.30, 19.00
בזמן שישנת 21.30
גיל 3: נשיקה צרפתית 16.30, 19.00, 21.30
גיל 4: מת לחיות 3 16.30, 19.00, 21.30
גיל 5: השופט 16.30, 19.00, 21.30
גיל 6: באמבן לנצח 16.30, 19.00, 21.30
גיל 7: תחנותה של מיריאל 16.30, 19.00, 21.30

נתניה

גיל 1: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: קרינגמן 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: שיגעון של המלך ג'ורג' 22.00
באמבן לנצח 17.00, 19.30
גיל 4: הכבונה האבושית 17.00, 19.30, 22.00
גיל 5: כפר האורחים 17.00, 19.30, 22.00
חן השרון 1: דון חואן דה מרקו 17.00, 19.30, 21.50
חן השרון 2: בחורים רעים 19.30, 21.50
פוקהונטס 17.00
חן השרון 3: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 21.50
חן השרון 4: לב אמיץ 21.35
מת לחיות 3 16.45, 19.10

ערד

סטאר 1: לב אמיץ 18.30, 21.45
סטאר 2: בזמן שישנת 19.45, 21.45
סטאר 3: השופט 19.15, 21.45

פתח-תקוה

היכל 1: נשיקה צרפתית א', ב', ד', ה' 17.00, 19.30, 22.00 ג' 19.30, 22.00
היכל 2: בזמן שישנת 17.00, 19.30, 22.00
היכל 3: כפר האורחים 17.00, 19.30, 22.00
רם 1: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 22.00
רם 2: חברים לרצח 17.00, 19.30, 22.00
רם 3: מת לחיות 3 17.00, 19.30, 22.00

צמח

בית גבריאל: דון חואן דה מרקו ב'-ה' 20.30
מלאכים בחופשה ג', ה' 18.00

קרית מלאכי

היכל התרבות: השופט 19.15, 21.30

קרית שמונה

גיל 1: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: בזמן שישנת 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: רצח מדרגה ראשונה 19.30, 22.00
סטארגייט 17.00

קריות

קריון 1: קספר 16.45
מכונה אנושית 19.00, 21.30
קריון 2: נשיקה צרפתית 16.45, 19.00, 21.30
קריון 3: לשחרר את וילי 2 16.45
בזמן שישנת 19.00, 21.30
קריון 4: קרינגמן 19.00, 21.30
קריון 5: כפר האורחים 19.00, 21.30
קריון 6: מת לחיות 3 16.45, 19.00, 21.30
קריון 7: השופט 16.45, 19.00, 21.30
קריון 8: חברים לרצח 19.00, 21.30
פאואר ריינג'רס 16.45
קריון 9: באמבן לנצח 16.45, 19.00, 21.30
על כלבים וגנבים 16.45

קרית-אונו

סבביון: מת לחיות 3 ב', ד' 19.00, 21.15 ג', ה' 20.00
פוקהונטס ב' 17.00

ראשון-לציון

קניון הזהב 1: כפר האורחים 17.00, 19.30, 22.00
קניון הזהב 2: באמבן לנצח א'-ד' 17.00, 19.30, 22.00 ה' 17.00, 19.30
קניון הזהב 3: דון חואן דה מרקו 17.00, 19.30, 22.00
חן 1: דון חואן דה מרקו 17.00, 19.30, 21.55
חן 2: מת לחיות 3 17.00, 19.25, 21.55
חן 3: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 21.50
חן 4: בחורים רעים 19.30, 21.50
פוקהונטס 17.00
סטאר 1: נשיקה צרפתית 19.15, 21.45
סטאר 2: מת לחיות 3 19.15
לב אמיץ 21.30
סטאר 3: בחורים רעים 19.15, 21.45
סטאר 4: קרינגמן א'-ד' 19.15, 21.45 ה' 21.45

רחובות

חן 1: לב אמיץ 19.00
חן 2: חברים לרצח 22.05
שיגעון של המלך ג'ורג' 19.00
חן 3: נשיקה צרפתית 19.45, 22.00
חן 4: תשכחו את פאריס 19.45, 22.00

רמת-השרון

כוכב: בזמן שישנת 19.30, 21.40

רמת גן – גבעתיים

ארמון 1: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 21.50
ארמון 2: לב אמיץ 21.30
השופט 17.00, 19.25
ארמון 3: בחורים רעים 19.30, 21.50
קספר 17.00
רב גן 1: תשכחו את פאריס 19.30, 21.50
פוקהונטס 17.00
רב גן 2: מת לחיות 3 19.25, 21.55
מי כאן הגבר 17.00
רב גן 3: גברת פארקר והמעגל המרושע 19.25, 21.55
ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים 17.00
רב גן 4: דון חואן דה מרקו 17.00, 19.30, 21.55

רעננה

מושית: עץ הדומים תפוס 19.30, 21.30
פארק 1: בחורים רעים 17.00, 19.30, 22.00 ה' גם 24.30
קספר 11.30, 17.00
פארק 2: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 22.00 ה' גם 24.30
פארק 3: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 22.00 ה' גם 24.30
פארק 4: דון חואן דה מרקו 17.00, 19.30, 22.20
פארק 5: לב אמיץ 19.15, 22.00
קספר 17.00

עורך: לוי מורב

רשות שדות התעופה תובעת את "נשר" בכ־2.25 מיליון שקל

(עתים)..רשות שדות התעופה בישראל תבעה אתמול בבית המשפט המחוזי בתל אביב את נשר תעופה ותיירות בסכום של 2,257,754 שקל.

בכתב התביעה נטען, כי חרף פניות חוזרות ונשנות של הרשות, לא חידשה נשר את חוזה השכירות שלה בשדה התעופה הרצליה, מאז תום החוזה ב־31 במרס 1988 ועד היום.

בכתב התביעה נטען, כי למרות שהחוזה הסתיים לפני כשש שנים, המשיכה נשר, לנהוג על פי ההסכם ולהפעיל משרדים לשימוש בית ספר לטיסה, אך נמנעה מלפרוע את חובה לתובעת בשל דמי שימוש שנקבעו בהסכם ובהתאם לחשבונות שנשלחו לה.

עוד נטען בכתב התביעה, כי "בכל התקופה, החל מחתימת הסכם הרצליה, עושה נשר דין לעצמה ואינה משלמת לרשות תשלומים כקבוע בתעריף התובעת, אלא מעבירה כספים, מפעם לפעם, לפי "תעריפים" שהנתבעת קובעת לעצמה. יודגש – "תעריפים" אלה נמוכים בהרבה מהתעריף שנקבע על ידי התובעת על פי הדין".

סכום התביעה מורכב מחובותיה של נשר עבור השירותים שקיבלה משדה התעופה ועבור השימוש במתקנים בו, וכן עבור האיחור בהחזרת החזקה בנכסים המושכרים בשדה התעופה.

טרם הוגש כתב הגנה.

מבט שבועי לבורסה / איתן יעקבסון

אילו הוריד פרנקל את הריבית על האשראי השקלי

המסחר בשוק המניות התאפיין בשבוע החולף בירידות שערים. בסיכום שבועי ירד מדד המשתנים ב־1.13% לרמה של 203.60 נקודות, מדד המעו"ף ירד ב־0.64% לרמה של 207.24 נקודות ומדד הכר"מ ירד בשיעור חד של 5.31% לרמה של 159.83 נקודות.

מחזורי המסחר התכווצו השבוע לרמה יומית ממוצעת של כ־107.7 מיליון שקל לעומת ממוצע יומי של כ־146.2 מיליון שקל בשבוע הקודם.

ירידות השערים הוסברו כמימושי רווחים לאחר תקופה של עליות שערים חדות, בתגובת השוק לעובדה כי בנק ישראל לא הוריד את הריבית וכן בתגובת השוק לירידות במניות הישראליות בניו יורק (בעיקר המניות הטכנולוגיות).

הירידה במחזורי המסחר נבעה מפעילות דלה יחסית של משקיעים זרים, וחוסר עניין מצד הציבור הרחב.

פרסום הדוחות הכספיים השפיע על השוק בצורה סלקטיבית:

ירידות חדות מאד נרשמו במניות לוד נסיונל, הדר חברה לביטוח ודשנים, שדיווחו על הפסדים, ומנגד נרשמו ביקושים למניות כור, בנק הפועלים, בזק ומפעלי ים המלח שפרסמו רווחים טובים.

בימים האחרונים של חודש אוגוסט פרסמו דוחות כספיים רבים והשוק יתחיל "לעכל" אותם בימים הקרובים, לפיכך בטווח הקצר צפוי מסחר סלקטיבי בתגובה לדוחות.

בסוף השבוע נרשמה עלייה חדה במניות טבע בניו יורק והן עלו לרמה של כ־39 דולר. העלייה מוסברת בציפיות המשקיעים לחידוש הטיפול של רשות התרופות והמזון האמריקניות בבקשת החברה לאישור תרופת הקופאקסון לטיפול בחולי טרשת נפוצה.

כמו כן מוסברת העלייה במניות "טבע" בקבלת אישור לייצור תרופה גנרית מקבילה ל"פרוזאק" ול"זוביראקס". השוק האמריקני התעלם מהפסד של טבע במשפט נגד חברת התרופות וולקם. לפי ההערכות צפויה הבוקר עלייה של כ־5% במניות טבע עקב היווצרות פער בין מחיר מניות החברה בישראל ובארה"ב.

ייתכנו גם ביקושים למניות של חברות המתבססות על ייצוא, עקב ציפיות מסויימות של המשקיעים לפיחות בשער השקל, לאור התבטאות של שר האוצר הדורש פיחות של 5 אחוזים. אם הציבור יורים ביקושים טובים למניות בציפייה לפיחות, תיתכן עלייה של מדד המעו"ף אל מעבר לרמה של 210 נקודות.

בשוק אגרות החוב הצמודות לדולר ייתכנו ביקושים בציפייה לפיחות. התשואות ברוטו לפדיון ב"גלבועים" עומדות על כ־7.2% לאחר ירידה מתונה במהלך השבוע. ייתכן שעקב עליות שערים בצמודי הדולר תהיה הבוקר ירידה מסויימת בתשואות "גלבועים".

בשוק אגרות החוב הצמודות למדד נרשמו במהלך השבוע עליות מתונות בציפייה למדדים גבוהים בחודשים הקרובים, ובתגובה לרמות התשואה הגבוהות לפדיון במונחי ברוטו של 4.3%־4.4% המעניינות להשקעה.

בשוק ההון חוששים מהגידול המשמעותי הצפוי בהנפקות הממשלה בחודשים הקרובים בשל אי העמידה ביעדי ההפרשה. יחד עם זאת מעריכים שחלק מהגיוס הממשלתי יבוצע באג"חים מסוג "גילון" ו"שחר" הלא צמודות.

כמו כן קיימת הערכה שחלק משמעותי מפדיונות תוכניות החסכון בספטמבר יופנה לתוכניות חסכון צמודות מדד, דבר שיגרום לביקושים לצמודי מדד מצד הבנקים (לצורך כיסוי לתוכניות החדשות).

הערכה נוספת היא שקופות הגמל רוכשות בשוק אגרות חוב במסגרת מחזור אגרות החוב שברשותן, המגיעות לפדיון.

בסוף השבוע היו הערכות בשוק ההון שתיתכן ירידה מתונה במחירי צמודי המדד לאחר העליות בתקופה האחרונה, ומחשש להגברה מסויימת בקצב ההנפקות – אולם עקב הציפיות לפיחות ייתכן שהירידה הצפויה לא תתרחש.

באפיקים השקליים נוצרו רמות תשואה גבוהות המעניינות להשקעה. רמות תשואה אלה אטרקטיביות למשקיעים הנמאוסיים.

אגרות החוב הלא צמודות מסוג "שחר" (לשנתיים) הנושאות ריבית קבועה נסחרות בתשואה של כ־15 אחוז. התשואות במק"מים הארוכים לטווח פדיון של עד שנה עלו לרמה של כ־14.3 אחוז.

התשואות הגבוהות באפיקים השקליים נובעות מהמדיניות המרסנת של בנק ישראל – ריבית ריאלית גבוהה – ומלחץ ההנפקות הצפוי באג"ח הלא צמודות מסוג "שחר" ו"גילון".

סיבה נוספת לתשואות הגבוהות: הריבית לא צפוייה לרדת בטווח הנראה לעין בשל הציפיות למדדים גבוהים בחודשים הקרובים. בטווח המיידי אין ציפייה לירידה בתשואות האפיקים השקליים משום שהביקושים בשוק צפויים להתמקד באפיקים הצמודים ובמניות.

שוקי ההון בעולם / ביל כספי

סוף שבוע של מהפכים

יום שישי היה רצוף מהפכים בשוקי המטבע העולמיים – המגמה התהפכה ארבע פעמים. עם סגירת המסחר השבועי בניו יורק נחלש הדולר לעומת היום הקודם.

לפני שהדולר נחלש בניו יורק הוא התחזק בשוקי המטבע של המזרח הרחוק ובפתיחת המסחר במערב אירופה, נחלש בשעות הצהריים של השוק האירופי, התחזק עם פתיחת השווקים בצפון אמריקה אך שוב נחלש במחצית השנייה של המסחר בניו יורק.

תהפוכות הדולר מוסברות במדדים הכלכליים שפורסמו במהלך המסחר ביום שישי. בבריטניה נרשמה עלייה של כ־25% בגירעון המסחרי לחודש יוני, והוא טיפס ל־1,050 מיליון לישט"ש. ביפאן ירדו מכירות המכוניות באוגוסט ב־15 מאיות האחוז – נתון המלמד על המשך הירידה בפעילות הכלכלית, ובארה"ב פורסמו מדדים סותרים.

הנתונים הכלכליים ביפאן החלישו את היין, ומשום כך חיזקו את הדולר. פרסום נתוני הסחר של בריטניה גרם לירידת שער הלישט"ש וחיזוק הדולר. באמצע יום המסחר בלונדון הביאו מגמות סכביות להיחלשות הדולר, אך עם פתיחת המסחר בניו יורק היו ביקושים יפים לדולר, בעקבות נתוני התעסוקה של חודש אוגוסט, שהצביעו על ירידה באבטלה בסקטורים הלא־חקלאיים.

הביקושים לדולר לא נמשכו זמן רב: בשעות הצהריים – הפעם בניו יורק – פורסם מדד ארגון הקניינים הלאומי, המשקף את הפעילות הכלכלית הכוללת. נתוני חודש אוגוסט הצביעו על ירידה של כ־2.5%, המעידה על התקררותה של האומה הכלכלית.

לנתונים אלו היתה השפעה קשה על שוקי המטבע האמריקניים: מיד התהפכה המגמה ונרשמו עודפי היצעים לדולר, שאף התעצמו לאחר בדיקה מעמיקה של נתוני התעסוקה האמריקניים, שהראו כי רק 12 אלף משרות התווספו לסקטור היצרני.

בעקבות התהפוכות הללו נסגר שערו של הדולר בניו יורק ב־1.4625 מרק, 1.1969 פרנק שוויצרי ו־5.0439 פרנק צרפתי. הלישט"ש עלה ל־1.5600 דולר. למרות חולשתו היחסית של הדולר הוא עדיין חזק מול היין היפאני, בעיקר בשל חולשת היין.

גם בשוקי ניירות הערך בעולם לא היה משעמם ביום שישי.

במזרח הרחוק ירד מחזור עסקים עקב הנסיון לעכל את הנתונים ואת הנתונים על מכירת מכוניות ביפן. הניקיי עלה מעט ל־18,120.7 נקודות – עלייה יומית של 3.50 נקודות.

בבורסות האחרות במזרח הרחוק היו מגמות חיוביות. במערב אירופה נרשמו מגמות מעורבות: ירידה קלה מאוד בבורסות של גרמניה, הולנד ושוויץ, ועליות של קרוב ל־1% בבורסה בלונדון. מדד המניות בלונדון עלה לרמה של 3,510.00 נקודות.

בשוק ניירות הערך האמריקני נרשמה מגמת ביקושים לאגרות חוב דולריות. מחיר האג"ח ארוך הטווח של ממשלת ארה"ב עלה לרמה של 113.563 נקודות – עלייה יומית של 0.40625 נקודות.

העלייה בביקוש לאגרות חוב גררה עלייה בביקוש למניות, ומדד הדאו ג'ונס עלה לרמה של 4,647.54 נקודות – עלייה יומית של 36.98 נקודות.

ביקושים נרשמו גם בקרב הישראליות הנסחרות בניו יורק. מדד הישראליות עלה לרמה של 157.02 נקודות – עלייה יומית של 2.23 נקודות.

בשוקי הסחורות נרשמות התפתחויות מעניינות, שבאות לידי ביטוי בירידה גדולה במחירי המתכות הבסיסיות.

לדעת מומחים קורה הדבר משום שכספים רבים שהושקעו בשוק המתכות הלונדוני נמשכים כעת על ידי המשקיעים בצעד שמוסבר כמימוש רווחים ויציאה מהשקעות מסוכנות יחסית.

בעקבות היצעים אלו נרשמו ירידות חדות במחיר הניקל שירד ב־13.50 דולר ל־606.50 דולר לטונה. מחיר האבץ ירד ל־975 דולר לטונה – ירידה יומית של 11 דולר.

יו"ר מועצת המנהלים של קונצרן "כור", סמנכ"ל בילד והמנכ"ל בני גאון נפרדים מהדירקטור היוצא פרופ' איתן ששינסקי שקיבל במתנה מריה ציור מקורי של יוסל ברגנר.

ברבע השני של השנה נמשכה ההרעה בתנאי הסחר של ישראל

מחירי הייבוא עלו ב־4.4 אחוזים, ומחירי הייצוא רק ב־0.8 אחוזים

מאת אמנון אמר

גם ברבע השני של השנה נמשכה ההרעה בתנאי הסחר של ישראל (היחס בין השינויים במחירי הייבוא ומחירי הייצוא). מחירי הייבוא עלו בתקופה זאת ב־4.4 אחוזים, בהמשך לעלייה של 3.5 אחוזים בשלושת החודשים הקודמים. במחירי הייצוא, לעומת זאת, נרשמה עליית מחירים נמוכה יחסית, של 0.8 אחוזים בלבד.

מנתונים שפרסמה אתמול הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מתברר, כי העלייה במחירי הייבוא נמשכת כבר חמישה רבעי שנה רצופים. בתקופה אפריל־יוני השנה הקיפה עליית המחירים את כל סעיפי הייבוא העיקריים. מחירי הייבוא של המוצרים להשקעה, חומרי הגלם ומוצרי הצריכה, עלו בממוצע בין 4 ל־4.5 אחוזים. לעומת עליות אלה, נרשמה התייקרות חריגה של 10.5 אחוז במחיריהם של מוצרי האנרגיה המיובאים, כמו דלק גולמי, פחם ותזקיקים.

את העלייה המתונה במחירי הייצוא מסבירה הלשכה לסטטיסטיקה, בירידה עונתית של 18 אחוז במחירי הייצוא החקלאי, בעוד שמחירי הייצוא התעשייתי עלו בתקופה זאת ב־2.3 אחוזים.

חלק מההרעה בתנאי הסחר של ישראל נובע מהעובדה, שמדדי מחירי סחר החוץ מחושבים בדולרים. כתוצאה מכך, הושפעו תנאי הסחר מהתנודות החריפות שנרשמו בחודשים האחרונים בשער הדולר, ביחס למטבעות החשובים האחרים.

בניכוי השפעת השינויים במחירים, שמר הייבוא (ללא יהלומים ודלק) על יציבות ברבע השני של השנה. הייצוא התעשייתי, ללא יהלומים, עלה בתקופה זאת בכמותית בב־5 עד 6 אחוזים.

הצבא האמריקני מעדיף את המל"ט הישראלי "האנטר"

מאת אריה ארד

בעוד שחוגים תעשייתיים אמריקאיים מגבירים את מאבקם במל"ט הישראלי "האנטר", הותרה מערכת הבטחון האמריקנית להטיל עליו משימות נוספות. מדובר בגיוון הביצועים, בהעלאת כושר הנשיאה, בהארכת יכולת השהייה באוויר ובהגדלת הטווח.

המאבק התעשייתי האמריקני ב"האנטר" נמשך זה זמן רב ומצא הד בין היתר בכתבה עיונית ששודרה ברשת הטלוויזיה איי.בי.סי. ובפרסומים אחרים, המסתמכים גם על דוחות ישנים של מבקר המדינה האמריקני. המאבק הוחרף באחרונה על רקע כשלון ה"פרידייטור" מתוצרת "ג'נרל אטומיקס" האמריקנית.

בימים אלה עומד הצבא האמריקני להציב בבוסניה מערכת "האנטר" במקום הפרידייטורים, שקורקעו. "ג'יינס דיפנס וויקלי" הבריטי מודיע, שבקרב מפקדי שדה אמריקאיים גובר הביקוש ל"האנטר", המיוצר בשביל צבא ארה"ב על־ידי שותפות בין התעשייה האווירית הישראלית, שפיתחה את המערכת, ובין ענק האלקטרוניקה האמריקני "טי־אר־וו". כעת נשלמת הספקת המערכת השביעית של ה"האנטר" לצבא האמריקני.

התעשייה האווירית ו"טי־אר־וו" גיבשו שני מהלכים לפיתוח דגם משופר של "האנטר", ה"האנטר אי". שווי הגילות השיבוח אינו ידוע.

המהלך האחד הוא פיתוח מנוע דיזל בארה"ב במקום מנוע הבנזין האיטלקי מתוצרת "מוטוגוצי", המותקן בדגם הנוכחי. הדבר דרוש מטעמים לוגיסטיים, שכן כל הרכב הדו"ם בצבא ארה"ב מופעל בסולר. התקנת מנועי דיזל במל"טים ימנע את הסירבול שבהכרח לספק ולהחזיק דלקים שונים.

המהלך האחר לשיפור ה"האנטר" הוא החלפת הכנפיים והזנב באלה של המל"ט הישראלי סורק־המכ"ם, "הרון". ההחלפה תגדיל את יכולת השהייה באוויר של דגם ההמשך, ה"האנטר אי", לכדי 24 שעות ואת הטווח לכדי 185 קילומטר, במקום 12 שעות ו־125 קילומטר של ה"האנטר".

ה"האנטר אי" יוכל לשאת גם מטען במשקל עד 100 קילוגרם, אולם תוך הקטנת זמן השהייה או הטווח או שניהם.

ל"האנטר" יכולת סיור והעברת מידע בזמן אמיתי "מעבר לגבעה" ביום ובלילה באמצעות מצלמות טלוויזיה וחיישני אינפרא־אדום והן יכולת ממסר נתונים ממל"ט, המצוי 200 קילומטר בעומק שטח של האויב. גם טווח הממסר יגדל, עם הגדלת הטווח של ה"האנטר אי".

עתה הותרת מערכת הבטחון האמריקנית להקנות ל"האנטר אי" חמש יכולות נוספות. ראשית, יש כוונה להקנות ל"האנטר אי" יכולת לשמש תווך ממסר לתקשורת קרקע־קרקע, לא רק אוויר־אוויר או אוויר־קרקע. שנית, יש כוונה להקנות ל"האנטר אי" יכולת ציון מטרות בקרני לייזר.

שלישית, יש כוונה להשתמש ב"האנטר אי" לצורכי לוחמה אלקטרונית. רביעית, יש כוונה להתקין ב"האנטר אי" מערכת מכ"ם לעיקוב אחרי מטרות ניידות. חמישית, יש כוונה להקנות ל"האנטר אי" יכולת לגלות שדות מוקשים באמצעות חיישני אינפרא־אדום.

שרי האנרגיה והאוצר חתמו על צו הקובע תעריפי תשתית במשק הדלק

מאת רן הלוי

שר האנרגיה והתשתית, ד"ר גונן שגב ושר האוצר, אברהם שוחט, חתמו על צו לקביעת תעריפי תשתית במשק הדלק. הצו ייכנס לתוקף החל מתאריך 1.9.95.

לפני כחודשיים אימץ השר שגב את דוח ועדת הרזין לקביעת תעריפי תשתית, והחליט על הקמת צוות יישום לדוח הוועדה, בראשות מנכ"ל משרד האנרגיה, אסי שלגי.

עיקרי הדוח ממליצים על יציאת הממשלה ממעורבות בניהול העסקי של חברות התשתית, קביעת תעריפים מרביים, אי ביצוע של סבסוד צולב בין התעריפים, יצירת מערך תנאים שוויוניים לכל המשתמשים, בחינת מבנה "בעלויות צולבות" בחברות השונות וחיוב החברות בהקמת מערך דיווח ובקרה, כדי לאפשר מתן אינפורמציה בכל עת באשר לרמת המלאים ושייכותם.

צוות היישום המליץ על קביעת תעריפי התשתית בצו, המבוסס על המלצות ועדת הרזין.

השר שגב ציין, כי "עבודתה המאומצת של ועדת הרזין ויישום מסקנותיה, מהווים מרכיב חשוב בהתנהגות משק הדלק, אשר יביא להתייעלות מערך התשתית במשק זה כחלק מתהליך הרפורמה".

בית הדין לעבודה: לבדוק מחדש את פיטורי 350 עובדי רפא"ל

מאת אודי שרון

השופט הראשי בבית הדין האזורי לעבודה בחיפה, הרנן מיכלום, הציע בסוף השבוע ש"ועדת השירות" תעיין מחדש בהסדר שהגישו לה ההסתדרות במרחב חיפה ועובדי רפא"ל, ותשקול אם אין בו נימוקים שעשויים לגרום לה לשנות החלטתה לפטר 350 עובדי מדינה במפעל.

עו"ד אילן גורביץ, יועצה המשפטי של ההסתדרות במרחב, אמר שבהצעת בית הדין נרמז שדעתו אינה נוחה ב־100% מעבודת "ועדת השירות". יו"ר המרחב, ברוך זליג, ציין בעקבות הצעת השופט, כי בית הדין הצדיק בהצעתו את טענותיו נגד מוסד "ועדת השירות". "מוסד הוועדה אינו אלא חותמת גומי הפועלת על פי החלטות ראש הממשלה והמערכת. צריך לבטל מוסד זה ולהקים במקומו ועדה בלתי תלויה", אמר זליג.

בבירור טלפוני שעשתה באת כוח המדינה בהפסקה בדיון, דחה נציב שירות המדינה, פרופסור יצחק גלנור – יו"ר "ועדת השירות" – את הצעת בית הדין. הוא ציין שהוא רואה בה פגיעה אישית באמינותו ובאמינותם של שאר חברי הוועדה, בהם מנכ"לי משרדי החינוך והתיירות.

השופט מיכלום לא קיבל תשובה זו כסופית. הוא הורה לבאת כוח המדינה להמציא לו את תגובת גלנור בכתב.

בשלב זה הופסק הדיון, ועל פי עמדת הנציב הוא יימשך בימים הבאים. החלטת בית הדין להקפיא את הליך הפיטורין ברפא"ל נותרה בעינה.

עקב גל גניבות הרכב

חברה לסימון רכב תפעל בארץ

חברת איידנטיקאר, העוסקת בסימון רכב למניעת גניבתו, מחדשת את פעילותה בישראל לאחר הפסקה של קרוב לעשר שנים.

הרקע לחידוש פעילות החברה בארץ בהמשך גל גניבות הרכב, הגורם לחברות הביטוח להפסדים שנתיים של מאות מיליוני שקלים.

"איידנטיקאר" היא חברה רב לאומית שמרכזה בלונדון. החברה מיוצגת בארץ על ידי חברת מרקון, בבעלותם של איש העסקים יובל אלפן וסוכן הביטוח יוסי פולק. החברה מנהלת כעת דיונים בדבר הקמת רשת תחנות בכל הארץ, בהן ניתן יהיה לסמן את המכוניות.

סימון המכוניות נעשה כעת בשיטה חדשה, במסגרתה "מחריטים" את הסימון בלפחות 14 חלקים יקרים של הרכב, כדי למנוע את גניבתו. בנוסף לכך, יוכלו הלקוחות לסמן את מכוניתם בשני מקומות סודיים על פי בחירתם.

על המכוניות המסומנות תודבק מדבקה מיוחדת, "המזהירה" את הגנבים מפני אי כדאיות גניבת הרכב המסומן.

לאחרונה מתנהלים דיונים בין מנהלי "איידנטיקאר" בארץ לבין איגוד חברות הביטוח, במטרה להפוך את סימון הרכב למחייב.

יצויין ששר המשטרה, משה שחל, אמר כי ידרוש לסמן את חלקי הרכב העיקריים כחלק מהמלחמה במכת גניבות הרכב. במשרד המשטרה מגבשים כעת הצעת חוק, שתחייב את סימון חלקי הרכב והעברת הנתונים למאגר מידע.

הוקם פורום לקידום קשרי הכלכלה עם מדינות חבר העמים

מאת איילה זמרוני

השבוע הוקם פורום משותף, שמטרתו לאחד את הגופים השונים בארץ המקיימים קשרים כלכליים עם רוסיה ומדינות חבר העמים.

הפורום יפעיל לובי בכנסת ובממשלה, לקידום קשרי מסחר ושיתוף פעולה כלכלי עם מדינות חבר העמים.

בישיבת היסוד של הפורום השתתפו נציגים של לשכת התעשייה והמסחר ישראל־חבר העמים, מכון הייצוא, התאחדות יזמים חדשים, אגודת ידידות ישראל־רוסיה, לשכת המסחר ישראל־אוקראינה. כמו כן השתתפו חברות פרטיות, כמו תה ויסוצקי והנהלת אינטרנשיונל, יוזמית המפעילת תערוכת ISRAEL ONLY במוסקבה.

הפורום המשותף ירכז ויתאם בין הארגונים השונים, תוך שיתוף פעולה עם איגוד לשכות המסחר, התאחדות התעשיינים ומכון הייצוא.

בראשו יעמוד ד"ר יורי שטרן, יו"ר הנהלת "התאחדות יזמים חדשים", שבה חברים 350 בתי עסק בארץ – רובם בבעלות עולים חדשים מרוסיה וממדינות חבר העמים.

חג המיזוגים הגיע

מאת פארל קראמר

מבצע המיזוגים הגדול מתרחש כעת. אולי משום שמחר יום שני.

קבוצה גדולה של אנשים – רובם עיתונאים המסקרים את עולם העסקים וקשריו התכביו, וכן ברוקרים ומנתחי שוק (אנליסטים) הנדרשים לנתח עסקות חדשות וגדולות – אינה ישנה בימי שני.

החברות, הרוצות כי הודעותיהן יקבלו את מרב תשומת הלב של התקשורת, יודעות כי תחילת השבוע היא הזדמנות פז. בנקאים בתחום ההשקעות, וכמוהם מנהלי חברות שמקיימים מגעים לחתימת עסקאות ענק, יודעים כי סוף השבוע הוא העיתוי הטוב ביותר לסיים את השיחות באווירה פרטית וללא חשש מדליפות.

ואז, עם עליית המסך על השבוע החדש, מגיעות ההודעות על עוד סוף שבוע של עסקים.

לאחרונה הלך והאיץ הקצב של "עסקאות יום שני". גם אם נניח לרגע למיזוג הענקים צ'ייס מנהאטן וכמיקל בנק ואת 10 מיליארד הדולר שנקשרו בו – עדיין ניתקל במועד השבועי הזה בעסקאות ענק רבות.

הלם דיסני הודיעה על רכישת "ABC" (19 מיליארד דולר) ביום שני ה־31 ביולי; יבמ חשפה את הצעת הרכישה העוינת הראשונה בתולדותיה (רכישת לוטוס) ביום שני ה־5 ביולי; אפילו המיזוג הגדול בתולדות ארצות הברית – קוהלברג, קראוויס, רוברטס ושות' רוכשים את RJR נאביסקו" – היכה שורשים ביום שני: הצעד הראשון של "קקר", הצעה לרכישת מניות "נאביסקו", גרם לגל של הצעות מחיר ביום שני ה־24 באוקטובר 1988.

נוכח המגמה הזו, משקיפי עולם העסקים חייבים לעמוד על קצות אצבעותיהם ביום הקריטי.

"ביום שני אסור להישאר לישון עד מאוחר" – אומר ג'ון ג'נסון, מנהל השקעות ראשי בחברת הברוקרים פיינט אלבאני. "לא שניסיתי לעשות זאת מעודי, אבל ביום הזה זה אסור. ביום שני יש סבירות גבוהה לפעילות מואצת, ואיש אינו רוצה להחמיץ אותה".

"יום שני" – אומר ג'נסון – "מוסיף המון כיף למה שאנו מכנים 'ביזנס'".

עד כה, 11 מתוך 20 המיזוגים הגדולים בארה"ב נערכו ביום שני. מדועי הסיבות נובעות לשלושה עניינים: חשאיות, זמן ולוגיסטיקה.

בסופי שבוע יכולים הדיונים בין החברות להתקיים מבלי להשפיע על שוקי ההון (הסגורים בסופי־שבוע), ובלי שתהיה השפעה חוזרת משוקי ההון על שולחן הדיונים – בעיקר לא השפעה על הנקודה המהותית ביותר, שהיא מחיר (שער) העסקה.

ומכיוון שאין דברים אחרים לעשות באותם ימים, הבנקאים (עורכי הדין) יכולים לעבוד "מסביב לשעון".

לבסוף, ימי שבת ראשון מאפשרים לחברי מועצות המנהלים – אנשים עסוקי אחריות בעלי עיסוקים מגוונים – לאתר זה את זה ולהיפגש.

ואז, משהדירקטוריון אישר את פרטי העיסקה, אפשר להכין את ההודעה המתוכננת. וזה הזמן של אנשי יחסי ציבור לאתר את העיתונאים ולערכן אותם בפרטי העסקאות. מיותר לציין כי העיתונאים מגיעים ליום זה כשהם רעבים לאינפורמציה שתמלא את שולחן הכתיבה העמוס בצעצועי ילדים וברשימות קניות (לסוף שבוע).

מה יכול המשקיע הממוצע להבין מכל הפרטים הקטנים הללו חשובים שפורטו לעיל?

יש מי שמציע לנקוט זהירות: "לא להתמקד בפרט כזה או אחר, אפילו אם מדובר בעץ בולט ומהיר־צמיחה – אלא לנסות לראות את היער כולו". כך אומר סטן ויינשטיין, המפרסם "ביזולטר" (עיתון פרטי למספר קטן של מנויים) על שוק ההון.

אבל בעבור אלה הנהנים מן המיזוגים על שום השווי הבידורי של עסקות אלה, שבהן מתאחדות חברות ענק לצלילי רשרושם של מיליארדי דולרים – אין אח ורע ליום שני, יום החגיגה. (איי.פי.)

21 הבנקים הגדולים בעולם

המיזוג בין כמיקל לבין צ'ייס מנהטן יוצר את הבנק ה־16 בגודלו בעולם, נכסיו מסתכמים ב־297 מיליארד דולר. לפניו רשומים 11 בנקים יפאניים ו־4 אירופיים. סיטיקורפ, אשר יחדל להיות הבנק הגדול בארה"ב אחרי המיזוג, ממוקם במקום ה־21 בטבלה העולמית.

להלן הטבלה, על־פי נכסי הבנקים ב־30 ביוני שנה זו:

1.	מיצובישי (יפאן)	876 מיליארד ד'
2.	סאנווה (יפאן)	607 מיליארד ד'
3.	דאי־איצ'י קאנגיו (יפאן)	606 מיליארד ד'
4.	פוג'י (יפאן)	598 מיליארד ד'
5.	סומיטומו (יפאן)	597 מיליארד ד'
6.	סקורה (יפאן)	584 מיליארד ד'
7.	תעשייה (יפאן)	458 מיליארד ד'
8.	נורינצ'וקין (יפאן)	432 מיליארד ד'
9.	קרדיט ארוך טווח (יפאן)	391 מיליארד ד'
10.	קרדי ליונה (צרפת)	379 מיליארד ד'
11.	דויטשה (גרמניה)	369 מיליארד ד'
12.	טוקאי (יפאן)	364 מיליארד ד'
13.	הונג קונג ושנגחאי (בריטניה)	315 מיליארד ד'
14.	אסאהי (יפאן)	314 מיליארד ד'
15.	קרדי אגריקול (צרפת)	309 מיליארד ד'
16.	צ'ייס מנהטן החדש (ארה"ב)	297 מיליארד ד'
17.	סוסייטה ז'נראל (צרפת)	294 מיליארד ד'
18.	איי־בי־און אמרו (הולנד)	290 מיליארד ד'
19.	בנק נסיונל דה פארי (צרפת)	273 מיליארד ד'
20.	דרזדנר (גרמניה)	258 מיליארד ד'
21.	סיטיקורפ (ארה"ב)	257 מיליארד ד'

בוטלו הבקשות להפסקת הליך בחירת הקבלן שיבנה את מחלף בן שמן

חברת התחבר משכה היום את בקשתה לצו מניעה, זמני להפסקת הליכי מכרז בחירת החברה הקבלנית שתקים את מחלף בן שמן, וחברת רמט משכה את בקשתה לצו עשה זמני בעניין עיון בהצעות המשתתפים שעברו את שלב המיון המוקדם שערכה חברת כביש חוצה ישראל.

הבקשות הוגשו בעקבות הליך המיון המוקדם אותו ביצעה "כביש חוצה ישראל" במסגרת המכרז לבחירת החברה הקבלנית שתקים את מחלף בן שמן.

בעקבות כך הודיע מנכ"ל החברה, יהודה כהן, כי "יימשך הליך המכרז וכי עד סוף השבוע יגישו את הצעותיהן שש החברות שעברו את הליך המיון המוקדם".

בחירת החברה הזוכה תיעשה בהקדם. העבודות במסגרת בניית המחלף יחלו במהלך חודש ספטמבר.

מסניף לסניף / חגי פורשנר

ביטוח ושירות למחשב

הנהלת חברת הביטוח המשרת הישוב הודיעה על אפשרות לבטח את המערכת הממוחשבת בבית או במשרד.

התוכנית, SAVE, מכסה נזקים וצרכים עתידיים בשלושה תחומים:

● נזקים לחומרה: נזקי מים, נזקי נפילה, מכה, קצר חשמלי, פריצה וכו'.

● נזקים לתוכנה: וירוסים, תוכנות ותיירה מושתלות, ליקויים בתקשורת נתונים, טעויות בהפעלת המערכת.

● שירות אחזקה ללקוחות: החלפת רכיבים ומכלולים, שחוסר התפקוד שלהם הוא תוצאה מבלאי שוטף.

מערך שירות האחזקה של התוכנית יתופעל בידי אנשיה של אמנטק איתנות. במקרה של נזק, הלקוח פונה ישירות ללשכת השירות של אמנטק, ואינו נדרש לתשלום. יש גם אפשרות לקבל ציוד חלופי.

התוכנית מוצעת באמצעות סוכנות הביטוח גלעד.

אשראי שקלי במכרז

הנהלת בנק המזרחי הודיעה על פתיחת קו אשראי חדש, הלוואה שקלית לא צמודה לשישה או ל־12 חודשים. הקו, 25 מיליון שקל, יחולק בין הלקוחות לפי תוצאותיו של מכרז.

ינתנו הלוואות בסך 50 אלף שקל לפחות, ו־1.5 מיליון שקל לכל היותר. הדבר מותנה בבטוחות שישביעו את רצונו של הבנק.

הריבית על האשראי תחושב לפי אחת משתי אפשרויות:

לשישה חודשים: ריבית "פריים" בתוספת 0.25 אחוז, או ריבית קבועה מראש בשיעור 14.75 אחוז.

ל־12 חודשים: ריבית "פריים" בתוספת 0.5 אחוז, או ריבית קבועה מראש בשיעור 14.75 אחוז.

הבנק מתחייב לקבוע את סכום ההחזר לפי חישוב רטרואקטיבי (בסוף תקופת האשראי), אשר יבהיר איזו שיטה היתה הכי זולה ללקוח.

המכרז יקבע את העמלה שיגבה הבנק. העמלה המינימלית היא 0.15 אחוז לשישה חודשים, ו־0.35 אחוז ל־12 חודשים. ניתן להציע תוספת לעמלת המינימום, ב"מדרגות" של 0.1 אחוז.

המכרז ייסגר ב־5 בספטמבר, בשעה 12 בצהריים.

הריבית תיפרע בתשלומים חודשיים; הקרן תוחזר בסוף התקופה.

חצי משקפיים לדירה

הנהלת חברת הביטוח מנורה מציעה הנחה (50%) ממחירים של זוג משקפיים, לכל מי שמבטח את דירתו.

הטבות נוספות: 35 אחוז הנחה ברכישת של עדשות מגע, 15 אחוז הנחה בקניית משקפי שמש.

קטפת כותנה מתוצרת ג'ון דיר האמריקנית בשדות משמר העמק. המחיר – 120 אלף דולר. הרכישה התבצעה באמצעות "המשביר המרכזי" וזאת הקטפת הראשונה הנרכשת אחרי 5 שנים בהן לא נרכשו קטפות חדשות בעקבות צמצום שטחי המגדל.

200 מיליון שקל – מחזור ארבע החברות הגדולות בשוק תיירות הפנים

95% אחוז מחדרי מלונות אילת כבר תפוסים לעונת החגים

מאת אבשלום קווה

היקף מחזור ארבע החברות הגדולות הפועלות כיום בשוק תיירות הפנים יגיע השנה לכ־200 מיליון שקל. כך העריך בסוף השבוע מנכ"ל חברת קל, אבי זיו, בשיחה עם "דבר". זיו עומד בראש עמותת סוכני תיירות הפנים המייצגת 15 חברות. שלוש החברות הגדולות הן "קל", צבר הארגון מו על המקום הרביעי מבחינת מספר חברות.

לדברי זיו, הנתונים המצטברים על המתרחש כיום בתיירות הפנים סותרים מספר קביעות מרכזיות בסקר רב היקף שערך פרופ' יהושע ליברמן עבור משרד התיירות – סקר המשמש נר לרגלי המשרד בפעולות שונות. זיו: הנתונים מורים כי בששת החודשים הראשונים של השנה חלה עלייה של 13% בהיקף תיירות הפנים בישראל, וקיימת חזרה של ישראלים אל אתרי נופש מקומיים לאחר ששבעו מהיעדים הקרובים באגן הים התיכון – תורכיה וקפריסין.

יצוין כי בששת החודשים הראשונים של השנה נרשם גידול של 20% בתיירות הפנים לאילת, למרות תחזיות וחששות כי תיירים מחו"ל ידחיקו את התיירים הישראלים מאילת. לדברי זיו, כבר עתה קשה למצוא חדרים באילת, ונראה כי בתקופת החגים תגיע התפוסה במלונות ל־100%.

בימים אלה יוצאת לאור חוברת מידע בהפקה משותפת של התאחדות בעלי המלונות, עמותת סוכני תיירות הפנים ומשרד התיירות, המספקת אינפורמציה על אתרי נופש ותיור בישראל. החוברת מתבססת על אחת הקביעות של עבודת המחקר שנעשתה על ידי פרופ' ליברמן, הקובעת כי הציבור הישראלי עייף מתדמיות של אתרי נופש ומבקש רק מידע שיסייע לו לברור את המקום או המקומות המועדפים על ידו.

זיו אמר כי יוזמת הצ'ארטרים לאילת, בה שותפות "קל" ו"צבר" תימשך גם בעתיד. לדבריו, תפוסת המטוסים לאילת מתב"ג כמעט מלאה מאז החלו המבצעים בחודש האחרון. במסגרת המבצעים מוענקים לתיירים הישראלים הנחות בשיעור של כ־30%.

חברות תיירות הפנים מעסיקות קרוב ל־1,000 עובדים.

המאבק על שוק המכוניות הבינוניות

"פיאט" נגד "פולקסוואגן"

מאת דניס דרמנם, טורינו

זה דומה לנהיגה בשולי הכביש, תוך כדי סגירה חדה: יצרן הרכב הגדול של איטליה, פיאט, תקף בפני התקשורת את המכונית הבינונית החדשה בשתי גרסאותיה: "בראבו" ו"בראווה".

שתי גרסאות, שנועדו לבנות ולהדיח ממקומו מתחרה גדול, פולקסוואגן, הנם לגזול נתחי שוק מפורד ומג'נרל מוטורס.

יו"ר פיאט, ג'יאני אגנלי (צל), נתן את אות הפתיחה לעשרה ימים של טקסים רבי־גונים בעיר הבירה של המכונית: טורינו.

רחובות העיר כוסו בכרזות, ואלפי חלונות ראווה נוצלו לתצוגה מקדימה. פיאט, בעצם, ניסתה לחדש את סיפור ההצלחה השיווקי של דגם ה"אונו" – הגוער כעת בראש טבלת רבי המכר של כלי רכב מסוגו.

השקת שני דגמים של המכונית הבינונית החדשה התרחשה ברזובנית עם ההודעה, שפיאט מתכננת מיזם משותף (ג'ויינט ונצ'ר) להקמת מפעל ייצור במכסיקו.

פיאט רואה בשני הדגמים מבחן חשוב, ממש רגע של אמת. החברה מקווה למכור בכל שנה כ־350 אלף יחידות משני הדגמים – וכמחצית הכמות מיועדת להימכר מחוץ לגבולות איטליה.

"בראבו", מכונית עירונית (Sedan) ספורטיבית, בעלת שתי דלתות, מיועדת לציבור צעיר בעל הכנסה בינונית ויותר. "בראווה", מכונית מקבוצת "האצ'בק" בעלת חמש דלתות, מיועדת למשפחות. נפח המנועים הוא בין 1,200 ל־1,400 סמ"ק.

המחיר, באיטליה מ־13,700 עד 19 אלף דולר.

"הגולף" האמינה של פולקסוואגן היתה רב המכר האירופאי, והחברה בעשור האחרון כ־ארבעה מיליון יחידות – בערך 600 אלף כל שנה. אחריה באו "אופל אסטרה" (של ג'נרל מוטורס) עם 482 אלף יחידות בשנה, ו"אסקורט" (של פורד) עם 448 אלף יחידות.

הגרסאות הזולות מאחורי "מגנון" (של רנו) תוצג ב־5 בספטמבר.

מנתחי שוק (אנליסטים) מעריכים, כי נתח השוק של פיאט יגדל, במהלך השנתיים העיקריות של חיי הדגם, 5 עד 10 אחוזים משוק המכוניות הבינוניות האירופאי.

מאז הכישלון היחסי של "טיפו", אשר מעולם לא דוגמה לראשי הטבלאות, נדרשו לפיאט כ־32 חודש להשלים את המסלול (הכביש) משולחן התכנון אל פס הייצור. הדבר עלה כ־1.25 מיליארד דולר.

שתי המכוניות ימלאו יחדיו 24 גרסאות משנה, כולל גרסת דיזל.

בין הפרטים החדשים והבלתי רגילים במכוניות מקבוצה זה דיזל סטריאופוני בכל מכונית (כולל רמת הסטנדרט), ראש מוטמע אפילו במהירויות גבוהות, חיטוי חומרים מוחזי אזיר. החברה אף העסיקה מומחי ביטוח, כדי לחשוב עלויות נמוכות לתיקוני חילוף הנפגעים בתאונה.

(איי.פי.)

מה קורה בקיבוצים? / דן הלוי

ה"אינתיפאדה" הקיבוצית נגד הסדר החובות

מזה זמן רב מוכתב סדר היום של התנועה הקיבוצית, באופן כמעט בלעדי, על פי שתי שאלות מרכזיות. האחת נוגעת למהותו של קיבוץ. זהו בירור קשה על טעמו וגבולותיו של היחד, של השיתוף.

החברים, הקיבוצים והתנועות שקועים בחיפושים ובהתלבטויות כאובות על הדרך לצאת מן המשבר הערכי, הכלכלי, ואף יותר מכך – הערכי. סביב נושא זה מפעפעים מאבקים קשים כמעט בכל קיבוץ, וגם בשתי התנועות הקיבוציות – התק"ם והקיבוץ הארצי.

השאלה השנייה היא שאלת החובות, ואיך משתחררים מהם. הסדר החובות השני עומד כרגע בפני אישור – או פיצוץ – בוועדת הכספים של הכנסת. בעניין זה מתנהל ויכוח גדול על סיכויי ביצוע ההסדר, שהינו מורכב ומסובך מאוד, ועל השאלה מה סיכוייו להביא לשיקום כלכלי אמיתי.

ציר שני של העיסוק בבעיית החובות מובל בידי תנועה חדשה, שצמחה בקיבוצים בחודשים האחרונים, לבדיקת חובות הקיבוצים. תנועה זו נישאת על גבי האמונה, שהקיבוצים נפלו במשך שנים קורבן לגזל שיטתי ולהונייה בסכומי עתק בידי המערכת הבנקאית.

קיים פתח מובן, בין הטיפול בבעיית החוב באמצעות ההסדר שהושג ברמה הפוליטית, לבין התנועה לבדיקת חובות, המכונה "מטה הקיבוצים", או "מטה ההתיישבות בע"מ".

הנהגות שתי התנועות הקיבוציות מגלות יחס מסויג למדי כלפי הקריאה לבדיקת חובות. יחס זה נובע, בחלקו, מדאגה לסיכויי ביצוע ההסדר. ביצועו – ומהר – מהווה לגבי שורה לא קטנה של קיבוצים (בעיקר באזורי הפריפריה) שאלת קיום מיידית. ההסדר מהווה גם חישוק חשוב – אחרון אולי – לקיומה של מערכת תנועתית מרכזית, המשותפת לקיבוצים.

מקור אפשרי אחר לניכור שמשדרות התנועות כלפי פרויקט בדיקת החובות, הוא אי הנוחות הטבעית כלפי הגידול הלא קרוא שצמח בחצרן.

עמדתן זו של התנועות, מעוררת עליהן לאחרונה ביקורת קשה ברמת "השטח", בקיבוצים. זאת, בעיקר ביישובי מרכז הארץ, שמימוש ההסדר ידרוש מהם קורבנות משמעותיים – בקרקע.

ביטויים חריפים של ביקורת זו נשמעו בשבוע שעבר בסודה של כנסי הסברה אזוריים, שערך "מטה הקיבוצים".

משהו מרוח הדברים שנשמעו שם מתבטא בקטעים להלן, מרשימה שכתב אביטל גבע מקיבוץ עין שמר בגליון האחרון של "הדף הירוק", שבועון הקיבוץ הארצי.

מי מנווט את התנועות?

"לטווח המיידי, הייתי מציע להנהגה להתנבר מייד לקיבוצים ולאנשים. מה שקורה בימים אלה סביב הקריאה לבדוק את החובות, הוא ההזדמנות המעניינת ביותר שראיתי בשנים האחרונות: התעוררות מלמטה. שנים לא ראינו בשטח התעוררות כזו. ואלה רק הניצנים. הסתיר הקרוב מזמן למנהיגות הזדמנות להשתלב בהתעוררות הזו. זהו אולי סיכוי אחרון להאמין, שיש לתנועה מנהיגות, ושיש לה טעם.

"כי למה נחוצה התנועה, אם בשאלת הקיום הזו אין למנהיגות שלה כל דיבור ממשי אותנטי? לפעמים מציגה ההנהגה אפילו מאבק נגדי. נלחמים במטה הקיבוצים ובשר החקלאות, יעקב צור – היחיד שקם והצטרף למאבקו בצורה פומבית. שמסתפק עכשיו באמירה 'מי שרוצה ושאי לבדוק', יתקשה אחר כך להוביל אחריו.

"ההנהגה חייבת לנווט, ולנווט איפה שיש ומסתמן סיכוי להרים ראש. מחר, אם יתקבל ההסדר, לא יהיה למנהיגים כוח לחזור לקיבוצים ולהתמודד עימם בוויכוחים על מימוש ההסדר. המשקים ייקרעו במבנים, ויתחולל משבר קשה בין הקיבוצים לבין עצמם. מי לא רואה את זה?

"אנחנו נבבאים בקרב הישרדות, קרב של להיות או לחדול. הקרב הזה בנוי משתי חזיתות: בהתחלה כלפי הבנקים, ואחר כך בתוך עצמנו.

"קיבוצי, עין שמר, ייתבע בהסדר החובות לתת 37% מאדמותיו שלו. אתם מבינים מה זה? איך יבוא עמירם אפרתי, מזכיר הקיבוץ הארצי, לעין שמר, וידרוש מאיתנו לוותר על 1,200־1,300 דונם אדמה מי ייתן, בשם הערבות ההדדית, 1,200־1,300 דונם, כשיש לנו בקושי 3,000 דונם, וללהב או משמר העמק (שלאדמותיהם אין 'עוד גול'ני', אלא חקלאי בלבד – ר.ה.) יש 12 אלף? אדמה לא נותנים לבנקים! מי העלה את הרעיון לתת אדמות? אדמה נועדה לחקלאות ולהתיישבות.

"לכן, קודם כל ולפני הכול, מוכרחים לבדוק את החוב האמיתי שלנו. שום כוח שבעולם לא ייתן להסדר להתבצע, לפני שנדע מה החוב של כל אחד מהקיבוצים שנידרש לשלם, ושאנחנו נדרשים להיות ערבים לו.

"בנושא הזה אנחנו תלויים רק בעצמנו. לבדוק, על פי החוק, את החובות העצומים שלנו לבנקים. זה הסיכוי, זה הצ'אנס שלנו. זה ייתן לנו כוח, עמידות ויכולת לומר לעצמנו ולבנים להמנו, לא היינו איבנים ספסים.

"כל ילד שגדל בעשור האחרון, למד שהשיטה הקיבוצית פשטה את הרגל. כעת צצה האפשרות שזה לא כל הסיפור, שאולי יימצא הגנב ששדד את כספנו ונפשנו. איך ייתכן שברגע כזה, המנהיגים כולם מכסים את הראש? זה לא ייתכן. זה לא הגיוני. איך אפשר לנצח בלי להילחם? זה נכון בכל דבר בחיים, גם במשחק כדורגל. ולא מדובר באיזו משחק ליגה. כאן מדובר בסיכוי לצמיחה לנו ולבנים שלנו.

"בעוד שבוע יש בקיבוץ הארצי מועצה. (המועצה מתכנסת היום – ר.ה.) מה הייתי מציע למובילי המועצה ולבאה הצידיים?

● שהמועצה תתמוך מייד בהצעת מזכיר מעגית, ותפנה 10 אחוז מתקציב התנועה לטובת בדיקת חובות הקיבוצים והחוב המרכזי. כדי לבדוק עכשיו, לפני שמבצעים הסדר – דרוש מיליון שקל. עד להחליט, שהמועצה תחליט הבדיקה תכלול קודם כל את חובות המערכות המרכזיות של התנועות.

● להחליט שאנחנו תומכים בצוות מזכירים חוק, ומחזקים את ההנהגה לקראת הקרב על הסדרי הבנקים. גם שני מזכירים לא יספיקו. צריך שיצייגו יחד תוכנית פעולה".

ועדים ועובדים / אפרים דוידי

פוטר יו"ר הוועד ב"משאוויר"

באופן מפתיע פוטר בסוף השבוע יו"ר ועד עובדי חברת משאוויר, רחמים כסכס. ב"משאוויר", הפועלת בנמל התעופה בן גוריון, מועסקים כ־300 עובדים, ולאחרונה נחתם הסכם עבודה קיבוצי חדש. החברה עוסקת במטעני אוויר.

ההנהלה טוענת שכסכס פוטר בגלל "התנהגות לא הולמת". לעובדים גירסה אחרת לחלוטין, הם טוענים כי "יו"ר הוועד פוטר לאחר ויכוח קשה, במהלכו הטיח מנהל החברה מילים קשות כלפי חברינו. הכל בגלל דרישתו לממש את הסכם העבודה שנחתם לפני מספר חודשים".

יצויין כי כסכס פוטר על ידי המנהל יאיר ישראלי, ופיטוריו גורמים לתסיסה רבה בחברה, ועובדים רבים רוחשים לנקוט בצעדים ארגוניים.

מזכיר מועצת פועלי לוד, גבי אסרף, דרש מהנהלת החברה לקיים בירור מהיר בשעות הבוקר, ועד או לבטל את מכתב הפיטורים ולהחזיר את יו"ר הוועד לעבודה.

השימוש באסרף כבורר, הוא פועל יוצא מההסכם הקיבוצי בין ההנהלה לבין העובדים.

יוסי בר רוה, איש האגף לאיגוד מקצועי, העוסק בארגון מקומות עבודה ושבעבר טיפל בעובדי החברה במסגרת מועצת פועלי לוד, מסר כי "העובדים, הוועד ויו"ר הוועד זוכים לגיבוי מלא מצד ההסתדרות. אי אפשר לפטר יו"ר ועד בעקבות ויכוח קולני. מדובר בעובד ותיק, המכהן שתי קדנציות בתפקידו כיו"ר הוועד, ושתרם רבות לשיפור התנאים של חבריו. ניסיון הפיטורים מטיל צל כבד על נכונות הנהלת החברה למלא אחר ההסכמים שנחתמו על ידה".

עוד מסר בר רוה כי "העובדים פנו לחבר ההנהגה בנימין גונן, שביקש ממני לטפל בעניין במקביל לטיפולו, וכבר הבוקר הוא עומד להפגש עם יו"ר האגף, ח"כ עמיר פרץ, כדי לתכנן צעדים מעשיים, במידה שההנהלה לא תחזור בה מכוונתה".

הסיכומים של הנוער העובד

ביום חמישי פורסמו במדור זה את סיכומי משרד העבודה בנוגע להעסקתם של רבבות תיכוניסטים ותיכוניסטיות בתופשת הקיץ. גם בנוער העובד והלומד ערכו סיכומים ומהם עולה, כי על פי התלונות, "מקומות העבודה הבעייתיים" ביותר עבור הנוער העובד בקיץ הם: רשתות מזון מהיר ומסעדות, קייטנות, פארקי שעשועים, חנויות פרטיות (בעיקר מכולות, חנויות ירקות ומשלוחים), מכירות "מדלת לדלת" והעסקה באמצעות קבלני משנה.

בתיבה הקולית של הנוער העובד, שפעלה במשך חודשי החופש הגדול, התקבלו כ־3,500 פניות למידע על תנאי העסקה ותעריפי שכר. התוצאה היתה 200 תלונות, ובעקבותיהן פעלו וטיפלו מצד מזכירי האיגוד המקצועי של הנוער העובד ברחבי הארץ.

התלונות שהתקבלו התייחסו לרוב לאי־תשלום שכר מינימום, אי־תשלום נסיעות לעבודה, אי־תשלום שעות נוספות, "תקופת ניסיון" ללא תשלום שכר, כפיית עבודה בשבתות ושכר המבוסס על אחוזים ותשר במקום שכר עבודה.

אנשי הנוער העובד והלומד מעריכים כי חלה עלייה במודעות של מעסיקים ובני נוער לזכויות העובד. לדבריהם, "נראה שמסע ההסברה המקיף שניהלה התנועה באמצעות כלי התקשורת ובמקומות עבודה עצמם נשא פרי".

נחמן אורי מסיים את תפקידו

החל מסוף השבוע עו"ד נחמן אורי הוא יו"ר מוסד הבוררות המוסכמת בשירותים הציבוריים. אורי סיים את תפקידו כממונה ראשי על יחסי העבודה במשרד העבודה והרווחה.

אורי עבד במשרד העבודה במשך 36 שנים, ב־21 השנים האחרונות כיהן כממונה הראשי על יחסי עבודה. הוא משפטן, מרצה לדיני עבודה באוניברסיטת תל אביב ולאחרונה נבחר לתפקיד יו"ר האגודה הישראלית לחקר יחסי עבודה. במשך שנות עבודתו טיפל במאות סכסוכי עבודה וייצג את המשרד בוועדות ציבוריות שונות.

כמו כן השתתף אורי בשיחות פאריס במסגרת המשא ומתן עם הפלסטינים. במשא ומתן לקראת השגת ההסכם עם הקהילייה האירופאית ועם הארגון לשיתוף פעולה עם המדינות המפותחות.

עד לימים האחרונים בתפקידו עסק אורי בתיווך בסכסוכי עבודה בין משרד החינוך לארגוני המורים בנושא אבטחת מוסדות החינוך. עד לבחירת מועמד הקבע למילוי תפקיד הממונה הראשי על יחסי עבודה נקבע ממלא מקום זמני.

ביטוח לאומי לעובד במשק הבית

תחילת שנת הלימודים בבתי הספר ובגני הילדים היא גם תחילת עונת העסקת עובדים ועובדות במשק בית, בייחוד עוזרות בית ומטפלות. ב"דוהפקס" האחרון פורסמו עדכונים לגבי חובת המעסיק של עובד במשק בית בכל הנוגע לתשלום ביטוח לאומי.

לפי החוק, כל אזרח המעסיק עובד במשק בית, חייב בהגשת דין וחשבון ותשלום דמי ביטוח לאומי. יש רק יוצא מהכלל אחד: אין חובה כזו על העסקה חד פעמית, עד לתקופה של שישה ימים.

עבור עובד במשק בית יש לשלם דמי ביטוח, מס מקביל ודמי ביטוח בריאות. הוא מבוטח בכל ענפי הביטוח הלאומי כולל זיקנה ושארים. שיעור תשלום דמי הביטוח הוא שנה: 7.70 אחוז עבור עובד תושב ישראל שמלאו לו 18 שנה ועדיין לא מלאו לו 65 שנה (גבר) או 60 (אשה), גם אם מקום מגוריו בשטחים: 6.70 אחוז, בעד עובד גבר בגיל 65 או אישה בת 60 או יותר שאינם מקבלים קיצבת זיקנה: 2.45 אחוז, בעד עובד תושב ישראל שעדיין לא מלאו לו 18 שנה, וכן בעד עובד המקבל קצבת זיקנה מהמוסד לביטוח לאומי, גם אם מקום מגוריו בשטחים: 2 אחוז, בעד כל עובד שאינו תושב ישראל או עובד מהשטחים הכבושים או שטחי המימשל העצמי שאינו אזרח ישראל.

מקבץ נדל"ן

9,100 דולר פלוס דמי אחזקה וחניה

קומפרו מערכות תוכנה שכרה קומת משרדים בבניין כלל מחשבים בגבעת שמואל, בשטח של 700 מ"ר. החברה משלמת דמי שכירות חודשיים של 9,100 דולר (13 דולר למ"ר), פלוס דמי אחזקה חודשיים בסך 1,750 דולר ו־750 דולר עבור חניה. קומפרו הוקמה ב־1985 והיא מעסיקה 170 מהנדסים ומתכנתים.

אולם תצוגה במקום לול

חברת רהיט להיט לשיווק ישיר ובאמצעות קטלוגים של רהיטים, שכרה 1,200 מ"ר במושב בצרה ופתחה במקום אולם תצוגה וחנות לרהיטי בית וגן. השטח נשכר לעשר שנים תמורת 3.5 דולר למ"ר. המבנה ששופץ היה במקור לול תרנגולות.

רוב הרהיטים הנמכרים במקום הם בשיטת "עשה זאת בעצמך".

פנטהאוז ב־700 אלף דולר

25 מתוך 44 הדירות בבניין האחרון הנבנה בשכונת "אזורי חן" בצפון ת"א כבר נמכרו. המחיר לחדר 120 אלף דולר. במקום נמכר לאחרונה פנטהאוז בשטח של 155 מ"ר, ב־700 אלף דולר. "אזורי חן" הוא פרויקט משותף של "אזורים" ועו"ד איבי נאמן, ומתגוררות בו 500 משפחות.

מה חדש בבית?

תערוכת "בנייה ובית 95" לענפי הבנייה האדריכלות תיערך בגני התערוכה בתל-אביב בין התאריכים 4־6 בספטמבר. בתערוכה יציגו יותר מ־70 חברות, יצרנים ויבואנים את החידושים והטכנולוגיות העכשוויות בענף הבנייה בתחום הפרטי והתעשייתי.

בין המוצגים: חומרי בנייה, חומרי בידוד ואיטום, חלונות, רצפות, אינסטלציה, צבע, ציפויי קיר – וגם תחום המיחשוב באדריכלות. התערוכה מיועדת לסקטור המקצועי והפרטי. ארגון: "קשת אירועים בע"מ".

אלומיניום על הקיר

חברת רומאל ציפויי חוץ בע"מ (המייצגת בישראל את חברת אלקו הגרמנית, לייצור אלומיניום) העוסקת בציפויי מבנים, זכתה במכרז לשיפוץ בניין מרכז האמנויות, ברחוב קלישר בת"א. הפרויקט המורכב יימשך 4 חודשים, בשל הסגנון הארכיטקטוני המיוחד והעתיק של הבניין. למבנה המורכב מגדל, קשתות וכיפות מעוגלות. קירותיו החיצוניים של הבניין יצופו בקסטות אלומיניום.

הביצוע ייעשה בשיטה מיוחדת המונעת פגיעה בגינון מסביב. עוד במסגרת השיפוץ, תבנה חברת האחים שמרן אגף חדש, ובו שתי קומות נוספות. את השיפוץ הכללי יזמה קרן ת"א לפיתוח.

האוואי

הסוכר המר של המפוטרים

מאת ברוס דאנפורד

במשך יותר ממאה שנה, הסוכר היה מלך באיי האוואי שבאוקיינוס השקט: בעל רב־עוצמה, שהניע את כלכלת האיים ואת הפוליטיקה של תושביהם. כעת, מתיקותו של השושלת חלפה והוחלפה בתיירות.

במקום שבעבר היו בו שדות רחבי־ידיים של קנה־סוכר, המשתרעים על אלפי אקרים, רבים השטחים אשר צבועים בצהוב הקמילה האפור האבק.

ממערב למרכזה של הונולולו, שדות קני־הסוכר מפנים את מקומם לשיכונים ול"מרכז העירוני" השני אשר מצוי על שולחן המתכננים.

תעשיית הסוכר עיצבה את המרקם המודרני של החברה והפוליטיקה בהאוואי. בסוף המאה ה־19 ובתחילת המאה העשרים, החוות רחבות־הידיים – רכושן של "חמשת הגדולות" (תאגידי ענק) – היוו את מקום העבודה של פועלים פשוטים, אשר הובאו מכל מיני מדינות עניות (סין, יפאן, קוריאה, פיליפינים ופורטו־ריקו). התוצאה של זה היא הגיוון האתני והגזעי של אוכלוסיית האיים.

התנאים בחוות, שהיו לעיתים קרובות קשים ודומים לעבודת כפייה, הובילו להתארגנות פועלית ואיגוד־מקצועית אשר היתה לפעמים אלימה. בשנות ה־50' האיגודים המקצועיים הללו העניקו גיבוי למהפכה פוליטית של ילדי המהגרים בעל־כורחם.

אך מספרם של העובדים בתעשיית הסוכר הלך ופחת במהירות. נתוני האיגוד המקצועי מלמדים, כי לפני כעשר שנים הפועלים בתעשייה זו מנו כ־9,000 איש ואשה; כיום – רק 2,000 עובדים.

ביוני התארכה שוב השיטה המפעלים הנסגרים: עוד מפעל ("מקבריד שוגר") פיטר את עובדיו בנימוק של "הפסדים פיננסיים הנמשכים עשרות שנים".

קדמו לו שלושה מפעלים אחרים – ועוד שניים הודיעו כי הזריעה האחרונה תהיה האחרונה ממש, משום שאיסוף היבול הנוכחי (בשנה הבאה) ועיבודו יהיו הצעד העסקי האחרון שלהם.

כעת נותרו שני מפעלים, הממוקמים באי קואאי – והחברה הממשלתית, אשר בשנים האחרונות התיירות בכך שהגדילה את שטחי הזריעה.

בשנה הבאה ייוצרו כאן כ־400 אלף טונות של סוכר גולמי, שיעובדו מן הגידולים שיצמחו על 69 אלף אקרים – לעומת השיא (שנרשם ב־1966), של 1.2 מיליון טונות מ־237 אלף אקרים.

האם משמעות הדבר היא שתעשיית הסוכר בהאוואי הולכת לקראת סופה? "איני מאמין שזה הסוף" – מעריך המזכיר הכללי של התאגדות מגדלי הסוכר בהאוואי. "רבים מאיתנו עוד יהיו כאן במשך זמן רב".

אבל יכולת הקיום של מפעלי הסוכר הנותרים תלויה בהחלטתו של הקונגרס האמריקאי, אשר צריך להחליט על גורלן של התמיכות במחירי הסוכר (סוג של סובסידיה) שמוקפאן ישנו באוקטובר. התמיכה במחיר מהווה הגנה מתונה כלפי התחרות של סוכר ממקורות אחרים המופק בשיטות הזולות ("דאמפינג") בארצות הברית.

הפחתת הסובסידיה הזו, קל־וחומר מחיקתה, יכולה לציין את הקץ לשניים־שלושה מפעלים – אשר שיעורי הרווחיות שלהם (או אפילו שולי התפעול) הם צרים – ולהשאיר רק מונופול של ג'יי אנד רובינסון הפרטית ו־"HC & S" הממשלתית.

זו לא בהכרח בשורה חיובית מבחינת מנהליהן של שתי החברות הללו: "בעבר, כל החברות חילקו ביניהן את עלויות המחקר־והפיתוח, ההובלה ואפילו השיווק. אם מצמצמים את הבסיס המשותף הזה, יגדל הנטל על החברות הנותרות ויצטמצמו שולי הרווח שלהן" – מסביר אסקביר לְפַגיה, מנהיג האיגוד המקצועי.

יש בתעשיית הסוכר אנשים המאמינים כי היא מצויה על ערש דווי. מולם, יש אנשים המשוכנעים כי היא נבחנת – תיוותר עם החברות החזקות ביותר אשר ימשיכו להתקיים שנים רבות.

מה שכבר הגיע לסופו בוודאות, זו "קהילת הסוכר": החברות העסקיות, אשר העניקו לעובדיהן לא רק שכר – 7 עד 13 דולר לשעה – אלא גם שיכון זול ושירותי בריאות וגם בילוי לשעות הפנאי.

עד כדי כך, שהכינוי "יליד שדה־הסוכר" הפך מכינוי של סטיגמה לתו של כבוד. הפועלים המהגרים של התעשייה באים במסורת ארוכה של עבודה מאומצת ואחדות. "אורח חייהן של קהילות שלמות מונח תחת צילו של האיום" – אומר מנהיג האיגוד המקצועי, אשר, אביו הגיע (בשנות ה־30') מהפיליפינים כדי לעבוד בקטיף קנה־הסוכר.

חלק מראשי תעשיית הסוכר מחפשים חלופות. יש שהחלו לגדל שיחי קפה, או שקדים; יש המדברים על עץ הקוֹא (המשובח בפני נגרים), בודקים אפשרות לגדל אקליפטוס לצורכי תעשיית הסמנים – ומגלים הרבה אופטימיות.

השלטון המקומי והאיגוד המקצועי החלו לגבש תוכנית של הסבה מקצועית, כדי לשמור על פועלי הסוכר ולמנוע פירוק המרקם התעסוקתי של האוכלוסייה.

"צריך תוכניות מדויקות כדי לארגן הסבה ראויה לשמה" – מתריע מנהיג האיגוד המקצועי, ומוסיף ביאוש: "אבל כרגע, אין שום בשורות שניתן להכין את הפועלים לתיפקוד כזה".

(איי.פי.)

שערי מטבע חוץ 1.9.95

סל	דולר שחור	מרק יציג	דולר יציג
3.4606	3.03	2.0753	3.0440

המטבע	שער יציג	השינוי היומי באחוזים	השינוי באחוזים מתחילת השנה	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות לאומי קניה	העברות לאומי מכירה	העברות הפועלים קניה	העברות הפועלים מכירה	העברות דיסקונט קניה	העברות דיסקונט מכירה
1 דולר ארה"ב	3.0440	-0.06	+0.86	2.96	3.11	2.97	3.11	2.97	3.11	3.0137	3.0624	3.0136	3.0623	3.0155	3.0648
1 מרק גרמני	2.0753	-0.03	-6.46	2.01	2.12	2.03	2.13	2.04	2.14	2.0546	2.0878	2.0564	2.0897	2.0558	2.0893
1 לירה שטרלינג	4.7234	-0.01	+0.19	4.59	4.82	4.61	4.84	4.61	4.83	4.6764	4.7519	4.6772	4.7528	4.6799	4.7565
1 פרנק צרפתי	0.6026	-0.19	-6.74	0.58	0.62	0.58	0.62	0.58	0.62	0.5966	0.6063	0.5979	0.6076	0.5969	0.6066
100 ין יפני	3.1219	-0.36	-3.15	3.03	3.19	3.04	3.19	3.04	3.19	3.0910	3.1409	3.0863	3.1382	3.0897	3.1402
1 גולדן הולנדי	1.8521	-0.04	+6.41	1.80	1.89	1.81	1.89	1.80	1.89	1.8327	1.8633	1.8348	1.8645	1.8346	1.8646
1 פרנק שווצרי	2.5314	-0.18	+10	2.46	2.59	2.48	2.59	2.49	2.61	2.5062	2.5467	2.5089	2.5494	2.5066	2.5476
1 כתר שוודי	0.4159	-0.21	+2.81	0.40	0.43	0.41	0.43	0.41	0.43	0.4116	0.4183	0.4113	0.4180	0.4127	0.4192
1 כתר נורווגי	0.4744	-0.10	+6.29	0.46	0.49	0.46	0.49	0.46	0.49	0.4699	0.4775	0.4694	0.4771	0.4699	0.4777
1 כתר דני	0.5344	-0.07	+7.63	0.51	0.55	0.52	0.55	0.52	0.55	0.5290	0.5376	0.5289	0.5375	0.5294	0.5380
1 דולר קנדי	2.2667	+0.01	+5.45	2.20	2.32	2.21	2.32	0.67	0.71	2.2441	2.2803	2.2448	2.2811	0.6842	0.6961
1 דולר אוסטרלי	2.2819	-0.14	-2.60	2.22	2.33	2.19	2.35	2.21	2.32	2.2592	2.2957	2.2632	2.2999	2.2443	2.2811
1 רנד דרא"פ	0.8327	-0.02	-1.21	0.74	0.84	0.66	0.85	2.20	2.23	0.8244	0.8377	0.8240	0.8373	2.2608	2.2377
10 פרנק בלגי	1.0089	-0.15	-6.40	0.98	1.03	0.97	1.04	0.70	0.83	0.9999	1.0161	0.9982	1.0144	0.8254	0.8293
10 שילינג אוסטרי	2.9513	-0.07	+6.52	2.87	3.01	2.87	3.01	0.98	1.03	2.9209	2.9681	2.9202	2.9674	0.9995	1.0152
1000 לירטה איטלקית	1.2677	-0.45	+0.54	1.82	1.91	1.81	1.93	2.91	3.05	1.8523	1.8822	1.8447	1.8745	2.9223	2.9710
100 פזטה ספרדית	2.4241	-0.20	+5.97	2.35	2.48	2.38	2.54	1.84	1.93	2.3998	2.4384	2.4003	2.4392	1.8531	1.8835
ECU	3.8326	-0.18	+4.86					2.39	2.50	3.8447	3.9068	3.9392	3.9012	2.4028	2.4430
1 לירה מצרית	0.9474	-0.06	-0.34	0.86	0.93	0.96	0.92	----	----	0.8600	0.9300	----	----	----	----
1 דינר ירדני	4.3073	-0.06	+1.53	4.12	4.41	4.10	4.38	-0.83	-0.38	4.1200	4.4100	----	----	----	----

ללמרוביץ היה עבר פסיכיאטרי: מדוע לא החרימו את אקדחו

רצח ביום חמישי האחרון את אשתו רחל בביתם בעתלית, לעיני בנם הקטן

מאת עזרא חן ואורי שרון

משרדי הבריאות והפנים יתחילו היום לבדוק, מדוע לא הוחרם אקדחו של יעקב למרוביץ אף שבעבר טופל בבית חולים פסיכיאטרי. למרוביץ, תושב עתלית בן 33, רצח ביום חמישי את אשתו רחל, לעיני בנם הקטן, באקדח שהחזיק ברשיון.

ראש שירותי בריאות הנפש במשרד הבריאות, הד"ר מוטי מרק, ודוברת משרד הפנים, טובה אלינסון טענו אתמול, כי הנהלים לשלילת רשיון החזקת נשק ממי שנאמר עליו לשאתו הם במידה רבה "אוטומטיים", וכי רק בדיקה בנתוני המחשב בשני המשרדים תאפשר בירור היכן וכיצד אירעה התקלה.

דוברת משרד הפנים מסרה, שבבדיקה יוחל רק היום מאחר שהמשרד אינו פועל בימי שישי. "הנוהל הוא, שמשרד הבריאות חייב להעביר לנו מידע על כל אדם, שאחוקת נשק על ידיו מהווה סיכון, וכשהתקבל מידע כזה אנו מבטלים באופן אוטומטי את רשיונו, והמשטרה אמורה ליטול ממנו את כלי הנשק", אמרה.

ביום חמישי, בעת שהיה למרוביץ בחופשה משירות מילואים, הוא ניגש אל שכנו ונטל ממנו בחזרה את אקדחו, "ברטה" 9 מ"מ, שהיה אצל השכן. מעט לפני השעה 19:00 טילפנה חלי לבית ידידיה, בני משפחת חיון בעתלית. היא ביקשה מבנם של הידידים, ניצן בן ה-22, שיזעיק את הוריו לביתה. לפתע, מבעד לאפרכסת הטלפון, שמע ניצן יריות אקדח. למרוביץ רצח את אישתו.

נודע, כי בנם הקטן של הזוג, שהיה עד לרצח, שאל אותו בבכי: "אבא, למה אתה הורג את אמא?" וזה השיב: "כי היא לא הייתה בסדר".

לחוקרי המשטרה שהגיעו למקום הסביר למרוביץ: "בא אליי מלאך עם זקן לבן, ואמר לי שאשתי צריכה לחזור אל אמא שלה". אמה הרודתה של חלי נרצחה בשנת 1982 בידי אביה.

למרוביץ הודה במעשה בפני חוקרי המשטרה ושיחזר אותו. שני ילדיהם של בני הזוג, בני 3 וחצי ושנה וחצי, הועברו מייד לאחר הרצח לבית שכנים.

ענת פרץ בת ה-15 מעתלית הייתה מחברותיה הקרובות של רחל, והיא הפרש הגילים הגדול ביניהן. היא סיפרה: "חלי לא אהבה את יקי, כי הוא היה מתבטל ושובר דברים בבית. יומיים לפני הרצח יקי אמר לי, שבתקופה שהוא היה במילואים לחלי היה מאהב.

"ביום חמישי, ב-7 בערב, יקי אסף אותי מהעבודה, ובדרך אמר לי: 'אל תבואי אלינו הביתה'. התפלאתי, כי הוא אף פעם לא אמר לי דבר כזה. הוא היה מתוח, אבל לא חששתי, כי תמיד הוא נראה ככה. בכל זאת באתי אליהם, בשעה 19:30, וראיתי בחוץ ניידת. שכן אחד אמר לי: 'חלי מתה'. יקי ישב בצד ובכה".

שופט בימ"ש השלום בחיפה, יהושע גנור, האריך שלשום את מעצרו של למרוביץ ב-10 ימים, שבמהלכם ייבדק אם מצבו הנפשי מאפשר את העמדתו לדין.

יעקב למרוביץ מעתלית, שרצח ביום חמישי את אשתו רחל ביריות אקדח, לאחר הארכת מעצרו בבית המשפט בחיפה (צילום: אבי אלמגור)

הפרקליטות: לדחות הדיון בשחרור המורשע ברצח חנית קיקוס

מאת מיכל סלע

בית המשפט העליון עדיין לא קבע מועד לדיון בבקשתו של המורשע ברצח חנית קיקוס, סולימן אל-עביד, לשחררו ממאסר לאחר שנמצאה גופתה.

שלשום ביקשה פרקליטות המדינה מבית המשפט לדחות את הדיון בבקשתו של עורך הדין אביגדור פלדמן, המייצג את אל-עביד. פלדמן הביע בפני בית המשפט את התנגדותו לדחייה.

זוהי בקשת הדחייה השנייה במספר של הפרקליטות, האומרת כי טרם הושלמה הבדיקה הגנטית הדרושה.

גופתה של חנית קיקוס התגלתה לפני שבועות אחדים בבור, ובדיקה גנטית אישרה כי זאת אכן גופתה. לאחר קבלת האישור הגנטי להזהות של חנית קברו אותה בני משפחתה.

על שולחנו של בית המשפט העליון מונחת גם בקשת ערעור על מאסר העולם שהוטל על אל-עביד קודם שנמצאה הגופה. הדיון בערעור נקבע לשבוע הבא.

תאונת פגע וברח בחולון: בת 66 נדרסה למוות בלכתה ברחוב

שני הרוגים ו-23 פצועים, מהם חמישה במצב קשה, בתשע תאונות דרכים שאירעו ברחבי הארץ בסוף השבוע

מאת רוני ברזילי ועתי"ם

בתאונת פגע וברח שאירעה אתמול ב-8 בערב בחולון נדרסה למוות אשה בת 66. התאונה ארעה בקרן הרחובות מפרץ שלמה והר הצופים בשכונת קרית שרת בחולון. מכונית סובארו פגעה באשה, שחצתה את הכביש, והנהג נמלט מהמקום. עדי ראייה מסרו למשטרה פרטים על הרכב הפוגע, ועתה מחפשים אחריו. שמה של ההרוגה טרם הותר לפירסום.

איסקרה ניסנבאום בת 63 מאשקלון מתה אתמול בבוקר בבית החולים ברזילי באשקלון, מפצעים שנפצעה ביום שישי בלילה כאשר ג'יפ, שסטה מנתיב נסיעתו ועלה על המדרכה, פגע בה בלכתה ברחוב.

ביום שישי, אחרי חצות, שבה האשה לביתה מביקור אצל בתה. בלכתה ברחוב ה' באייר בעיר הגיח לפתע הג'יפ, נהוג בידי פרוספר אזג, בן 33 מאשקלון, ופגע בה. בדיקה העלתה, כי אזגי נאלץ לעלות על המדרכה לאחר שמטולו הגיח רכב אלמוני שלא ציית לתמרור "האט".

משטרת מרחב לכיש עצרה לחקירה את נהגי שתי המכוניות שהיו מעורבות בתאונה.

סמי חסן בן 33, מהכפר עין קניה שברמת הגולן, נהרג ביום שישי לפנות בוקר בהתהפך הרכב שבו נסע, סמוך לקיבוץ גונן. המשטרה סבורה כי הנהג, שחזר מחתונה, היה בגילופין ואיבד שליטה על ההגה. אשתו, שהייתה במכונית עמו, נפצעה.

נער בן 12 מקריית גת נפצע אתמול קשה מפגיעת מכונית, בעת שרכב על אופניו ברחבת גליקסון בעיר. הוא הועבר במצב קשה לבית החולים סורוקה בבאר-שבע. המשטרה חוקרת.

שני תיירים מפולין בני 25, שהלכו ביום שישי אחרי הצהריים על המדרכה של גשר פרשת דרכים בתל אביב, נפצעו מפגיעת מכונית נהוגה בידי נהגת בת 19, תושבת קרית אונו. אחד הפצועים נפצע קשה, נותח ויצא מכלל סכנה. חברו נפגע באורח קל עד בינוני.

הנהגת נעצרה לחקירה, רשיונה נלקח ממנה והיא הוזמנה להופיע הבוקר בפני חוקרי התנועה. היא אמרה לחוקרים, כי במהלך הנסיעה החליפה דיסק, וכנראה איבדה לרגע את הריכת.

שתי תאונות דרכים קשות אירעו בסוף השבוע ליד הכינרת. בראשונה, בליל-שבת סמוך ל-3 אחר חצות פגעה מכונית שנסעה סמוך לחוף ברניקי בהולך רגל בן 19.5, שנפצע באורח בינוני עד קשה והושפע בבית החולים פוריה בטבריה. הנהג הפוגע נמלט מהמקום.

בשבת לפני הצהריים התנגש רוכב אופנוע במכונית פרטית סמוך לצומת צמח, ונפצע קשה. נט"ן של מד"א טבריה פינתה אותו לביה"ח פוריה. סיבת התאונה אינה ידועה.

17 בני אדם נפצעו במהלך השבת בשלוש תאונות דרכים, שאירעו באזור חיפה והגליל המערבי.

בכביש עכו-צפת התנגשו שלושה כלי רכב סמוך לכפר מג'ור, ו-10 בני-אדם נפצעו קל. אמבולנסים של מד"א פינו את הפצועים לבית החולים בנהריה.

מצפון לנהריה נפצעו בליל שבת בתאונת דרכים ארבעה בני אדם, והובלו לבית החולים בנהריה. אחד מהם במצב קשה, אחד במצב בינוני ושניים פצועים קל.

בערב שבת נפגע הולך רגל בקריית אתא מאופניים, שעליהם רכבה צעירה בת 20 עם אחיה בן החמש. הילד נפצע באורח בינוני, רוכבת האופניים והולך הרגל נפצעו קל.

העגלים הגנובים התגלו בסלון הבית והגנב היתמם: "מאיפה הם הגיעו?"

מאת נוגה קונן

"אני לא מאמין, מאיפה הם הגיעו?" היתמם תושב הכפר טובא שבגליל כאשר שוטרים, שהתחקו ביום רביעי שעבר אחר עקבותיהם של ראשי בקר שנגנבו, גילו שני עגלים קשורים בסלון ביתו.

משטרת ראש פינה חקרה באחרונה פרשה של גניבת ראשי בקר ממשקים בסביבה. העקבות המידע הובילו לביתו של עבריין מוכר למשטרה מהכפר טובא. כשהגיעו השוטרים לביתו, יצא האיש לקראתם והכחיש כל קשר להיעלמותם של העגלים.

השוטרים התעקשו, ובמקום ללכת לחצר האחורית של הבית, שם מחזוק בדרך כלל בקר גנוב, נכנסו היישר לביתו של האיש. בסלון הבית מצאו, לתדהמתם, שני עגלים קשורים, ולידם קערות מזון ומים.

קודם שנכבל באזיקים ונלקח משם הספיק החשוד הצליח לפלוט, כי נוכחותם של העגלים בסלון הייתה "מאלוהים".

"גניבות בקר הפכו מכת האיזור", אמר אחד השוטרים. "בדרך כלל, גנבי הבקר פועלים במהירות, וממהרים לשחוט את הבקר הגנוב במשחטות שחורות. הפעם הגענו בזמן, והצלחנו למנוע זאת".

שבוע השוואות של חיילי והתחתנים התקיים השבוע בדרום הארץ. בתמונה: אחד מחיילי התותחנים במהלך תרגיל שנות חשוף (צילום: יורי לנביץ', דו"צ)

שיפר, משעל ורז מתמודדים על תפקיד הכתב המדיני של הטלוויזיה

שינויים בהגשת יומני החדשות של קול ישראל; כתוביות לחרשים ב"ערב חדש"

מאת אביבה זלצמן

הכתב המדיני של "ידיעות אחרונות" שמעון שיפר, הכתב המדיני של "קול ישראל" שלמה רז וניסים משעל מועמדים לתפקיד הכתב המדיני של הערוץ הראשון, במקום גדי סוקניק העובר לערוץ 2.

מייד לאחר שהתקבלה בערוץ 1 של הטלוויזיה הודעתו של סוקניק על עזיבתו, הוחל במגעים לגבי תפקיד המתפנה עם כמה אנשים, מתוך חטיבת החדשות ומחוץ לטלוויזיה. בין השמות שהוזכרו: אמנון אברמוביץ', היום בעל טור אישי ב"יומן" של יום שישי. "שמעתי על הרבה מועמדויות שלי, אבל זו הפעם הראשונה שאני שומע על המועמדות הזו", הגיב אברמוביץ'.

נודע, כי גם יעקב אחימאיר, כתב הטלוויזיה בוושינגטון, הביע עניין בתפקיד, אולם, בטלוויזיה הוחלט כי לפי שעה יישאר אחימאיר בוושינגטון.

היום, במהדורות החדשות הפותחות את התוכנית "ערב חדש" ב-5 אחרי הצהריים, תתחיל הטלוויזיה בשידור כתוביות תרגום לעברית, עבור אוכלוסיית החרשים וכבדי השמיעה. כך יהיה מדי יום. בנוסף ממשיכה הטלוויזיה בשידור תרגום לשפת הסימנים במהדורת חדשות הלילה "מהיום למחר" בימי חמישי.

גוני פרדר-בירן תגיש החל מהיום את יומן הערב של רשת ב' של "קול ישראל". היא תגיש את היומן, המשודר ב-6 בערב, לסירוגין עם כרמית גיא.

היום נכנס למערך ההגשה של רשת ב' אריה גולן, שיגיש ארבע פעמים בשבוע את יומן הבוקר. ביומיים האחרים יגיש את היומן מאיר איינשטיין.

את יומן הצהריים (12:00-14:00) יגישו לסירוגין יורם רונן ודוד גלבוע.

עובדי המינהל והשירותים במשרד הבריאות שבו לעבודה

השעו עיצומיהם ל-10 ימים, שבמהלכם יקיימו משא ומתן עם נציגי האוצר ועם נציבות שירות המדינה

מאת עזרא חן

עובדי המינהל והשירותים במשרד הבריאות שבו לעבודה ביום שישי, לאחר עשרה ימי שביתה. נציגי העובדים והנהלת המשרד חתמו הסכם בבית הדין האזורי לעבודה בירושלים, שלפיו יידונו דרישותיהם במהלך עשרת הימים הקרובים.

יו"ר הוועד הארצי של עובדי משרד הבריאות, רמי השאש, אמר: "אם בתום המו"מ לא יימצא פתרון הוגן לתביעות העובדים, יתחדש המאבק ואף יוחרף".

העובדים פתחו בשביתה בדרישה להשוואת שכרם לשכר העובדים במגזרים אחרים במערכת הבריאות. במהלך השביתה פנתה הנהלת משרד הבריאות לבית הדין לעבודה בבקשה, שיוציא צווי מניעה נגד העובדים.

על פי הצעת השופט יעקב גריגבורן, הסכימו נציגי העובדים להפסיק את השביתה לעשרה ימים, שבמהלכם יקיימו משא ומתן עם נציגי האוצר ועם נציבות שירות המדינה.

לדרישת נציגי העובדים נקבע בהסכם, כי בגמר המו"מ תידון דרישתם ליישם את החלטות ועדת פרה הקבעות, כי יש להשוות את שכרם לשכר העובדים בבתי החולים הממשלתיים.

על הצדדים לשוב לבית הדין ב-13 בספטמבר ולדווח על תוצאות המו"מ.

האזנות הסתר לראש עיריית קריית שמונה - כנראה ממניעים עסקיים

פרופסור אורן דרש משר המשטרה למצוא את שולחיהם של מבצעי ההאזנות; ראש האופוזיציה בעיר: "כדי לשמוע את הפוליטיקה הקולנית שלנו אין צורך בהאזנות"

מאת נוגה קונן

רוב האזנות הסתר שביצעו במשך כמעט שנה הבלשים הפרטיים, יואל אלבו ודוד שושן, לראש עיריית קריית שמונה פרופסור עוזר, נעשו במטרה לאסוף מידע, שיעזור להם לזכות בעבודות אבטחה בעיר. כך עלה מהדיון בבקשה להארכת מעצרם של השניים, שהתקיים בסוף השבוע בבית משפט השלום בטבריה בפני השופט רון שפירא.

למרות בקשת המשטרה להארכת מעצרם עד תום החקירה, הורה השופט שאלבו ושושן ישוהו במעצר-בית אצל עורכי הדין המייצגים אותם.

כאשר נעצרו השניים, לפני שבוע, נתפסו ברשותם 37 קלטות, שרובן כללו שיחות בין אורן לבין אחיו, איציק אורן, העובד בחברת שמירה מתחרה, "י.ר. בטחון". בנוסף הקליטו החוקרים שיחות בין אורן לבין אישים פוליטיים בעיר, וכן שיחות עם אנשים של רוד לוי.

אולם, בהיעדר הוכחות לגבי אישיות כלשהי שהזמינה את האזנות הסתר, אין כרגע חשד שהקלטות נעשו ממניעים פוליטיים, על רקע המאבק בין האופוזיציה לבין ראש העיר, אלא ממניעים עסקיים בלבד.

במכתב ששיגר לשר המשטרה דרש פרופסור אורן לפעול בכל דרך שתידאה לנכון, "על מנת שהחשודים בהאזנות סתר יובילו את המשטרה אל שולחיהם".

ראש האופוזיציה בעיר, יוסי זיגמי, התייחס לפרשה בהומור. "אני מכיר את אורן היטב על כל צרדיו, בלי להזדקק לציתותים", אמר. "אין לכך שום קשר עם הפוליטיקה המקומית שלנו, שהיא מספיק קולנית להשמיע את קולה גם בלי מיכשור מיוחד", אמר.

תושב אופקים חשוד שהתעלל באשתו ובשני ילדיהם הקטנים

מאת שמעון איפרגן

משטרת באר-שבע עצרה ביום שישי תושב העיר בן 41, עולה חדש מחבר המדינות, בחשד שנהג להכות את אשתו ואת ילדיו הקטנים, בני 8 ו-9. המעצר נעשה בעקבות תלונתה של האשה.

הילדים סיפרו לחוקרת נוער, כי אביהם נהג להכותם, לבעוט בהם ולהצליף בהם בחגורות מכנסיו בכל חלקי גופם.

נציג המשטרה, רס"ל אילן בוקובזה, ביקש בבית המשפט להאריך את מעצרו של האיש ב-6 ימים. הוא אמר, כי מדובר בעבירה חמורה מאוד של תקיפת קטין וחסר ישע, וגרימת חבלה. כן אמר, כי בכוונת המשטרה להגיש כתב אישום.

חוקרת נוער הקליטה את הילדים, שסיפרו לה כיצד נגרמו החבלות הרבות שהתגלו בגופם. בדוח שלה קבעה, כי הילדים נמצאים בסיכון גבוה ביותר וכי האב, שהפליא בהם את מכותיו, הוא שגרם את החבלות והסימנים הכחולים בגופם.

"לא עשיתי כלום. אשתי אמרה לילדים שיגידו שאני מכה אותם, הם שמעו בקולה והתלוננו נגדי," טען האב. "היא גם אמרה לי, שאם התלונות נגדי במשטרה לא יועילו, היא תגיד שביצעתי מעשים מגונים בבת שלנו".

שופטת המעצרים, חני סלוצקי, האריכה את מעצרו של החשוד ב-6 ימים, כדי לאפשר למשטרה לסיים את חקירתה.

שועלים ותנים הושמדו בקריית טבעון מחשש לכלבת

מאת אורי שרון

פקחי רשות שמורות הטבע הרגו בשבוע שעבר ליד קריית טבעון 10 שועלים ותנים, שהיו חשודים כנגועים בכלבת.

לפני כשלושה שבועות אותר בקריית טבעון שועל נגוע בכלבת. מאז הוכרז ביישוב מצב חירום, וכלבים וחתולים ללא תווית זיהוי הושמדו. עד כה הגיעו למועצה המקומית כ-200 פניות של תושבים, שהתריעו על כלבים וחתולים המשוטטים באזור.

בעקבות מחאות מצד תושבים על מבצע ההשמדה אמר ראש המועצה, שמואל אבואב, כי פעולות המועצה נערכות בגיבוי מלא של ראש השירותים הווטרינריים בארץ, הפרופסור ארנון שמשוני, שתבע מן המועצה המקומית לאכוף את החוק.

גופה נוספת התגלתה באונייה "מינרל דמפייר"

מאת אורי שרון

גופה נוספת, תשיעית במספר, התגלתה בסוף השבוע באונייה הטבועה "מינרל דמפייר" בים סין המזרחי, ועתה נעשים מאמצים להולצה.

את הגופה גילו צוללנים, המחפשים אחר גופות הימאים הנעדרים. על הגופה נמצאו ברוטאות רבות, המקשות על הזיהוי.

שתי הגופות שהתגלו והולצו ב-28 באוגוסט, הובאו לנמל פוסאן שבדרום קוריאה, אך בשל השבת רוזה חוקר משטרת ישראל את עבודת הזיהוי, שבה יוחל רק מחר, שכן היום הוא יום שבתון בדרום קוריאה.

האונייה טבעה ב-22 ביוני, כשעל סיפונה 27 ימאים, בהם תשעה ישראלים. שלושה מהם - אורי ברגר, משה קל ושאול בנטוב - נמצאו והובאו לישראל, לקבורה.

צנחן נפצע במהלך מפגן מצנחי רחיפה; מאושפז במצב בינוני

מאת יריב בן-יהודה

צנחן נפצע ביום שישי בצהרים באורח בינוני במהלך מפגן מצנחי רחיפה בנתניה, כשנחת על מגרש החנייה של מלון כרמל. האיש, תושב ראש העין, פונה לבית החולים הלל יפה בחדרה.

התאונה אירעה במפגן לזכרו של יאיר שחר, ממייסדי ספורט הרחיפה בארץ, בעת שבאוויר היו עשרות מרחפים בתמרוני ראווה, ועל הקרקע מאות צופים.

אחד ממארגני האירוע הסביר, כי הצנחן ביצע תנועה לא מיומנת, שהובילה להתרסקות המצנח ולצניחה ישירה לקרקע, עד לנחיתה הקשה.

הצנחן נחתך בפניו ונשרט בכל חלקי גופו. בדיקה בבית החולים העלתה כי נפגעו חלק מאברים הפנימיים.

לפני שלושה שבועות נהרג באותו אתר תושב חיפה, שגם הוא לא היה מיומן והתרסק על צוק.

נפל מחלון דירתו שבקומה השלישית ונפגע קשה בראשו

מאת אורי רודריגז-רוסייה

אריה בלוך, בן 40, נפגע קשה מאוד, כשנפל ערב שבת מחלון דירתו שבקומה השלישית, בביתו שבשכונת מעלות-דפנה בירושלים.

בשעה 10 בערב החליף בלוך את בגדיו של ילדו הפעוט, ליד החלון בדירתו שבקומה השלישית. מסיבה שטרם הובהרה נפל מהחלון, תחת על ראשו. הילד לא נפגע.

ניידת של מד"א שהוזעקה למקום, הביאה את בלוך במצב קשה מאוד לבית-החולים הדסה עין-כרם בירושלים, שם אובחנו פגיעה קשה בראש ושבר באגן הירכיים. לאחר טיפול יצא מכלל סכנה. הוא מאושפז במחלקה לטיפול נמרץ נשימתי בבית החולים.

"אשתי מעלילה שאני מרביץ; תפסתי אותה במיטה עם אביה"

מאת רוני ברזילי

שופטת בית המשפט באשדוד דחתה שלשום תביעה של מהנדס תושב העיר, שביקש לחייב את אשתו בפיצויי כספי עקב תלונות שהוא נגרו במשטרה.

התובע, הנמצא בהליכי גירושין מאשתו, טען בכתב התביעה כי בדיון בבית הדין הרבני אמר, שהסיבה לבקשת הגירושין היא שתפס את אשתו מתנה אהבים עם אביה.

לדבריו, בתגובה לחשיפה נהגה אשתו להתלונן נגדו במשטרה על כך שהוא נוהג באלימות כלפיה. לדבריו, לאחר שנמצאו תלונות אשתו כבלתי מוצדקות, החליט לתבוע אותה בפיצויי על התלונות ועוגמת הנפש שגרמו לו בסך 800 שקלים.

בכתב התביעה פירט הבעל את טענותיו, אולם שופטת השלום הדסה מרום דחתה את התביעה וחייבה את הבעל לשלם 500 שקלים הוצאות משפט.

סוחרים בב"ש: ילדים של משתפי-פעולה גונבים מזון

מאת שמעון איפרגן

סוחרים בעיר העתיקה בבאר-שבע טוענים, כי ילדיהם של משתפי פעולה המתגוררים בעיר גונבים מוצרים מחנויות, בגלל מצוקה כלכלית קשה.

אורי חדד, בעל חנות "כורי שופ" ברחוב קק"ל בעיר, סיפר: "מדובר בילדים בני שמונה עד עשר שנכנסים לחנות, מכלים חוסר עירנות מצד המוכרים, גונבים סכינים וכיוצא בהם. אני מבין שהם במצוקה, ולא כל-כך נעים לי להזעיק את המשטרה, אבל זאת תופעה שיש להפסיק מייד, לפני שיהיה מאוחר מדי".

בעלי מרכולי מזון בעיר מספרים גם הם על ילדים שגונבים מוצרי מזון. "באחת הפעמים תפסתי על חם ילד, בן למשפחת משת"פים, שסיפר לי שבביתו אין אוכל, ולכן הוא גונב. ריחמתי עליו ושיחררתי אותו", סיפר בעל חנות למוצרי מזון.

בעיר העתיקה בבאר-שבע מתגוררות עשרות משפחות של משתפי פעולה. במשטרה מסרו, כי התופעה תטופל רק אם הסוחרים יגישו תלונות רשמיות.